MANUSCRIPTA
INSTITUTI OSSOLINIANI
III 6931

T E K I Ł E M P I C K I C H

Dział IV

Sprawy gospodarcze.

T.XIV

Miscellanea .

1889 - 1919

Zawiera m.in.papiery Warszawskiego Stowarzyszenia dla Dozoru nad Kotłami Parowymi /1913 - 1914/,korespondencje Michała Łempickiego jun.w sprawach przemysłowych /1921-1922/,15 listów/,materiały do opracowania projektu polskiej ustawy górniczej /1923 - 1924/.

Str.484.
dyzisano str 6a-f

6931/III

Sprawa mojej kandydatury
na stanowisko dyrektora
Szkoły górniczej w Petrowie
(Radomskiej)
Warszawskiego
Wydziału Drugiego Generał-
gubernatorstwa Warszawskiego

K

6931
6931

1

Покорнейше прошу Г. Кассан
Дерова парафировать „Англичанин"
„Испанец" и „Англичанка" Товари-
ществом под фирмою И Брын-
кина & Головкин и К° вручить рас-
писки. Семейство Гна
Лемблинского доставить на па-
раходах Товарищества на
Рыбинска или Нижнего до
Г. Самары. — Исполнение
моей просьбы по просьбе Генри-
ха Вениаминовича Касперовича Г. Кассандр
рю очень обяжутъ нас.. —

N Брынкинъ.

Адресъ Брынкина в Нижнем.
На Печерке в доме Погожевой.
Самара 27го Апреля 1862г.

Николай Александровичъ
Брынкинъ

Martha
pana Brytkina.
(: Nikolaj Alchsandrowitch
Brytkin :)

Тат. Аст., Ком. раб, уполномоч
ного Суда исключен члена Долг
Суда

В 1884 г. перевед на службу
в 23 Пех. Казов полк
штаб-ротмистр с ПЗ-ка
мандир. 6 р. Кон. дорог,
в каковой должн. и ныне сост
и по наст. вр

В полку ст. Александ

Наст. адрес: Тифлис;
У Л Мелва полк. Суд

5

Ваше Превосходительство

Александръ Александровичъ

Узнавъ во время послѣдней бесѣды съ Вами, предъ отъѣздомъ моимъ изъ Петербурга, о характерѣ службы

Иосиф Ст. Л. сын дворян Пинск губ.
Р. Кат. вер. род 15 ф 1853 г.
Окончил курс наук в Пинск
кл. гимн. назначен в Ш В. пех
юнк. Уст

В военную службу по вступле
ии правах вольноопр. в 1875 г.; служил
в перв. оф чи в 1877 г.

Ш. пор.

Состоя на службе занимал (сл)
должности:
в 1879 г. назнач. в Батал Аудит
в 1880 г. назнач. чл. воен. комис. горного,
вкупе дол-ти года назнач. Батал аудит
и судью полев. суда
в 82 назн. комис горной,
в 83 - был назнач. член пол. суда
в 84 г. прош. в штабс-кап и
назнач. чл. воен. го суд

1)

Rzeczy odmienne z rz-a; teraz pi- przyp. mówimy, że wadzą
rozp.-ni· ost lat zaśmiecają nas niedost· do nich przyzwyczaj-ymi. Po części
winna wtedy nasza wt-a, po części przy- -ny- niezależnie od naszej woli
a zbiegów od nas zewnętrzne okoliczności, W ciągu kil lat, które
przemówiły dość dzik· w mowie i piśmie przy- przekr-y się przy czę
stość- i char-u nar-go, odbywały się zm- -ny w zdrow· stł trzyw dzik
Niemcy- mniej więcej dok· emocj są dodatnie, ale obok nich postęp.
takie procesy wart-y wymagają trwała

Dla wszyst przykład wid, że org. nar- sp-y boczą rzeczy-
wiście dane Bóg, z nich czerp nasz nie wyleczyło oraz wad dusz-ki
naszych, które zbliż czasu w niczym albo z nich pow mieszaty.
Zdawać sobie sprz z dn. ż. nie jest zdol- -ści, wiedza
mianie Bóg nie stł złota kamienie pod, ale dynamicz. do niego się
nie przyczy-a; w nas dotyk przemiana ta ost nie zniek- -ą
przy pomocy ręki, nosek a bezow, sprzyj- -bol. rozmaz drzewek- c
z prób. utrzyść polski lub nau. W dok mowie mówimy po bez
o nau „dotyk" o „wzr. słuch") - ku ulegał· por ET o zasad bran
nach mowy ujęta powszed)

Życie mamy nie ~~nar.~~ spot nawet pod w sp. nart ciemny
mar pnie od ch do ch ozdoby krzyż i ch, stół i mor, Idzie ta
dotyk zlew się w pod wiel wotn, które ciało sp., pan pawi, zabija,
albo też org nar. po nocy, jak po przebyt dżdż, się odrad drzewa
z mgłami na tle gęsi pnia, a nocami błyskami wzr- -nych z ciemn
i bólu ~~na~~ strach myśl i wzmoc uczu. Być mor zr- -y tub mor są
zjaw w bud mgieł- -ach i mrok- -ach; i dziś złote nier. ciem bud i ty
czas też w sp- -a, zmęty się, ~~czy~~ na pod- -o mor, i ciemności tłoczą po-
ciąg- -ce swe pozy; obok nich pojawiały się pew mon- -by podr- -e, które
bały nie dobre, ale wkład sp- -u przyp- -ące. Trzeba wyj od ciem do cie
kar- -ące id. podd zjaw- -du; fał- -we myśl z obcych, dziś przek- -ę na nowo
za- -ciemn ludz myśli i serc. W tan mom powst· kryt, czyli w ośr· krysz
rozbłyskuje się nast- -ie wzięty spot- -c. Boże, ch- -e duty pozn wsp- -ami dla
go ujęte zas- -ani życ i ch- -y cień sp., tracą ten swój char; zamiast
jednej og. mor, powstaje mor- -i kolejn, klas- -a mor gr.- -y; pow- -ąpi i id- -y

powstać, jak to jest na Zachodzie, skrystalizowane grupy społeczne, wyćwiczone i zamitowane w danym rodzaju pracy. To też dziwić się nie można, że nasze społeczeństwo ~~nie~~ posiada ~~tylu~~, ~~co mamy~~ więcej, niż i mniej, ludzi wykolejonych, zaprzężonych do niedopowiedniej pracy, lub nieradowolnych, którzy zawód swój uważają za ciężki przymus, za niesprawiedliwość losu i dążą do najprędszej jego zmiany. Stąd wypływa i brak poczucia obowiązkowości i pożerająca w naszych stosunkach niedokładność wszelkiej roboty, tem również, przynajmniej w pewnej mierze, objaśnia się i epidemja strejków, w których wyobraźnia ogółu pokłada przesadne nadzieje upragnionych zmian, i panująca w naszem życiu tendencja, która daje nieradowolnym chwilowe złudzenie oderwania się od nierzadkiej rzeczywistości, bycia na chwilę tem, czem-by się być pragnęło.

Potrzeby ustr-a org. społ. odczuwają wszyscy, a przeciętnym dla Kanonem chor jest jej poziom. ~~Kres, miarą~~ ustroju społ. celu jest wzmożenie sprawności takiemu urządzeniu stosunków społ. i zaintt-a pracy; bez czego-go bowiem niedałoby się 2ch przeciw. ustrojów nie można być ustr-em i nie można wejść na drogę prow-ą do tegoż dla wszystkich.

---

5) Przykład podwyższenia wzg. społ. a dokładniej porównanie zarobków bez należytego uwzględnienia wartości nabywczej pieniądza. Dla przykładu bierzemy dwie osoby będące w prostej sprzeczności, pewne społeczeństwo, odpowiednie w przeciętnych cechach, ale bliskie na ustalonych ogólnych zasadach, między którymi się zachodzi natężenie gospodarczych, zwłaszcza społecznych wrogich, zanim się przystąpi do wszelkich obliczeń. Dla dokładniejszego porównania bierzemy dwie osoby, które prawie że dokładnie a bez wątpienia zupełnie przeciętnie od urodzenia aż do końca życia społecznego. Dr. osoba dla całego życia społecznego jest zamożnym pracownikiem i służbie przez wszystkie zasady że praca służbie zrodziła pewnego rodzaju dochód ogólny, zależny zamożności k-go w odd., w tym rodzaju pracy jak przypadku na wsi. Jeżeli zdecydujemy być bezpośrednio przypuścić być może że w naszych zamożnych gospodarstwach, jest mniej rozpowszechniony dochód Zachodu; z tego zależy nakład kapitału i ok. Zwykły. W danych okolicznościach, jak w tych zachodu. Dla pewnego służbie służba otwiera korzystne dla pewnego; ale prawo ewentualnie pracy albo Rz. pol. dla pewnego służbie służba otwiera korzystne dla pewnego; ale prawo ewentualnie pracy albo

2) W tt-e sp-o wrer-yto, rozp. wyk. stra z przed + dopiero w tobo dopon sprot ~~tt~~ na ich moęs nie wyk wosuj on – a sy dae kout gdyż ber wrek gr: kidna nie będs – śpiśc in, pamiętaj ogol. zamęk, rozterze myśli i uczuć—

2 6c

Dzres jan mysler pr-y nosi nasob wmęt znan cichy Krzyp.; chod tyla ceby urdraw-gcc wyk nie mes zabaw, wtan len-y znacz i wrek. chwile. Nie wolno dan zap, że obon idei, że kan pow drzepon, probuj zmian i mydyf-on, sy idee zasad-cz, sta non nie narus prost. kier wsprotz, zachw-te tt-yś praca za sobą ustal. tępa dy-go i powodnje char-we obj we wos sferach stos śp. Dokan idei zas nakiąś solid śp-a i zam.-te pr; przypatrz się tera, w oś zar jan się u nas kóśnicke 2 zas pots rocw i jan mięs obec w nam wyk zapmięp

Sol. śp pert w nocu tyla wsp. nas odw wrel w cmęt prost roci mot-i obi; zas-y ytos poer wn rep kid, wmęs kud co wrabiab dus kid Pod wpot mark. kone zpan dyś ora w nark nacu dom w alat obyt zkóry cas ja mwa. za nazapr pra z idei solid wypt-anie wnoc prerw cky, spro-gc się do cnam prps „wsp-i dnker" Tymcz dain pmeka śc wsp. mat tut nie pert dost śpiśprot, zar jeda ckr nie wyp-ca sobie cmęc adcnu dud, nemcn; potrob ne sy real for i dnk śpóźc z idei solid pbyp-cc i dla pows-go pei tt stur-gcc—

---

4) Cmęt-się kat, nieby nar dod-cz prapt-i asp. rozm grup śprot mogęś się nacu upan stato się sów wtdocnjan stabą pert w życ-nan idea solid śprot, pmięd dan nie sy ska opra kid ozol. demont nie mogę bud pomocen za nia mwa-c. Dla kiń żyw-a dan pert nie mięto-idea solid pro stato mrzonkę, w życiu real. zasb nie mogęcę; dla kogo zas ckr-w, mimo kid wage zany-yś, zart-y ja kasta part-ci. Choroś nazpobt, idzie będąc mat. reat po dbięgol. pmięp apat, o czym ckr mon nar, bo ros mon i pmięp

3/ 6 d

Nasze życie wewnętrzne, z czasów niepodległości politycznej, nie było, niestety, szkołą praktycznej solidarności; wysuwając na pierwszy plan pierwiastek indywidualizmu i „dobrą wolę" nie znało ono prawnego przymusu dla celów dobra ogólnego. W historii naszej były potężne zmierzenia zbiorowe, świadczące o wspólności uczuć, były odruchowe usiłowania, często bezwiednie z sobą zgodne, ale nie było wytrwałej planowej akcji solidarnej, ani w dziedzinie myśli, ani w dziedzinie czynu. Z biegiem czasu nie kształcone i nie podtrzymywane uczucie solidarności zatracało stopniowo; całość społeczna rozprzęta się niemal na pojedyncze atomy; samolubstwo zapanowało na miejscu miłości bliźniego i ostateczna katastrofa spadła na organizm społeczny słaby, niezdolny już do wspólnego wysiłku i solidarnej obrony.

Życie porozbiorowe, oczywiście nie mogło sprzyjać wzmocnieniu solidarności społecznej; przeciwnie zewnętrzne czynniki tępiły przetrwałe jeszcze jej ślady i niszczyły kiełkujące na nowo zarodki. W szkołach warszawskich, na miejscu ogólnej łączności, jawnej i zdrowej, pożytecznej dla państwa i narodu, musiała, z konieczności rzeczy musiała powstawać wyłączność klasowa lub partyjna, dla społeczeństwa niepożądana, bo zacieśniająca poczucie solidarności do sfery interesów pewnej grupy, politycznej lub ekonomicznej. Brak życia publicznego, i niemożność poddawania berstronnej krytyce idei, które były podstawą zgrupowań, — potęgowały tylko szkodliwy charakter wyłączności tych ostatnich, i nadawały niektórym z nich przekształcając niektóre z nich w. organizacje jak-by w sekty, zamknięte w sobie, pozbawione ducha wyrozumiałości i przez to same nie mogące się podnieść do objęcia całokształtu zadań społecznych —

6 Brew dla nas sam, drzemiące w głębi serc. aniby pogod nal. zmodyf, stężającej się cz-o po za ram wewn. zalet rzewn. tow.; wyek-e zaś, które mogłyby skut. uczynić oddziałom i w dan wyp. utal. równow. mód zam-emi cel. zmi-tyc-emi a rzadkimi, dana jedn. na-dza przestaje z rzem pow. wadliwem i nie daje sp-u ludzi, przyg-ch racj-le do prod pracy. Zbr. sł. wyp-i pól. pow. cał. skut. spr-ty zel-fy ek-c i mor., zmierzały

Karta
pana Brytkina.
(: Nikolaj Alchsandrowitch
Brytkin :)

powstał, jak to jest na Zachodzie, skrystalizowane grupy społeczne, wyćwiczone i zamitowane w danym rodzaju pracy. To też dziwić się nie można, że nasze społeczeństwo ~~nie~~ posiada ~~tylko~~, ~~oprócz~~ więcej, niż i gdzie indziej, ludzi wykolejonych, zaprzężonych do niedopowiedniej pracy, lub niezadowolonych, którzy zawód swój uważają za ciężki przymus, za niesprawiedliwość losu i dążą do najprędszej jego zmiany. Wpływ wyżej wymienionych braków powodujących ~~wpływ~~ ~~braku~~ poczucia obowiązkowości i przerażająca w naszych stosunkach niedokładność wszelkiej roboty, tem również, przynajmniej w pewnej mierze, objaśnia się i epidemja strejków, w których wyobraźnia ogółu pokłada przesadne nadzieje upragnionych zmian, i panująca w naszem życiu tendencja do oderwania się od nierzadko nieprzyjemnej rzeczywistości, bycia na chwilę tem, czem-by się być pragnęło.

Potrzeby wzdr-a org. społ. odczuwane wg. czy. a przedtym ~~kwot~~ dla ~~ulgi~~ chor jest jej poru- ~~Kasy, instytucje~~ Kasy org-cia powsz. celu jest wzmoc sprawn. takiemu wzwoj. uczuć solid-i społ. i zamił-a pracy; bez czyn-go bowiem wzbudz. tych pierw. uczuć trudno być ~~pierw~~ na drogę prow-g do lepsz. dla wz- przyszłości.

5 Wpływ podrzędności ~~wzg~~ społ. a dost-o ~~poszczególnych~~ ~~stanów~~ jednostek bez należ-go uwzględ. wzbudz. podłoże ~~dla~~ ~~wzg~~ ~~stanowego~~. Dla przyk. bierz-na obcy ~~ubiór~~ bywa wprost wzgardzan-ny, ~~ubiór~~ społ-o, odpowiedn. w przed. ~~ubiór~~ pol-ki, tudzież brzydka chatka na porów. ~~chatka~~ ~~na~~ ~~porów~~. pr-ów, ale bliska na wskaz. ogl. zasad, - mogło się zrobić nabyte gr. wzgl. ~~się~~ ~~wz~~-czych, często ~~zob~~. wrogich, ~~zam~~ się ~~wzg~~-pod jed wzg dla wzg ~~się~~ ~~wz~~-czych. Dla dal. wzr. jest wcięte przyc. ~~dal~~-ych, zap-o o ~~wzg~~. pobudzających ~~dal~~-i. ~~ubiór~~ ~~ubiór~~ prawie dal rzadko a bardzo nawet ~~dal~~ społ. zal przeważ od wzmocnienia ~~dal~~-go wzg. ~~dal~~ poczucia solid. Dr. wzbudz. dla rzadkich ~~dal~~ ~~wzg~~ ~~dal~~-go wzr-wa jest zamiłowanie pracy ~~dal~~ ~~wzg~~-e przeciwieństwie ~~dal~~ ~~wzg~~ ~~dal~~ ~~wzg~~ ~~dal~~ ~~wzg~~

1)

Rzeczy odmienne z rz-a; teraz pi- przy- mieszczę, że wiele rzecz.-ni- ort lat zaszczepiły nas niedost- do nich przyzwycz-ymi. Poczęści można wtedy nazwa wt-a, po części pr-ny- - niezależnie od naszej woli a zbiegów od nas zewnętrzne okolicz-ści, w czasie kil kil, które przetrwały dość długo w mowie i czemu dziś przyczyn- i wyt-i char-u nar-go, odbywały się zm-ny w czasie- rzecz- trzy- dzisiaj Niemczy mieli więc dok- swoi są dodatnie, ale obok nich postęp- takie procesy wymi-y wymagają trzeba

Dla wszyst- pierwotnej wiel, że org- nar- sp-y koczą rzeczy- nich gnie dow, z nich czerp nas nie wyleczyło oraz wad wt-ej mowy, które zbyt czasu w uwidoczniu z- przemawiały. Zdawać kok spr z rzecz- ek- nie jest zdrowo-ść tow-ku; między mianowicie bo wt- zbiera kamienie pod, ale dymieniem do niego się nie przyczy-a; w nas dotych- przemawia ta ort- wt- zniep- pt-ą pod pozorem tych, mowy a bezow, sprzeciw-bol. rozumie drzewiej-e z pod- wtychst- pod- kub- nam- le dok- między mówiono pi- bez o nam „dopr-" o „wspr- pol-") - ku charakt- por- ek- o zasad- brania mowy między ziemi a przyrodą

Zycie między nie- spot- nawet pod- w sp- nowi- czemu mar- pred- od ek- do ek- ostrzy- krzyk- ek, stek- i mor, Zbiera się Antyp- zlew- się w pod- wiel- wotn-, które ciało sp-, pan- tawe, zabija, albo też org- nar- po nowem, jak po- przebyt- dor-, się odrad- dwojaka z mianem na teor- gose- prost-, a niecofnięcie blaskiem wspr- - nych z czasu i bolu - strach myśl i wzmocnienie. Boję mor- zr- - y tak- mor- są zgon w kost- mięsn- - ci i ścięg- -ci, i dwie zbroje nar- czyn- kość i ty as- ek- w sp- -a, zwięzły się, ścięg na pod- - o mon, ścieżkę i straca po- Czyst- - ciwe pręty; obok- nich pojawiały się pier- mon- by podst- -, i dwie kata- nie dobro, ale zwłoki sp- -u przyp- -ące. Trzeba wos od czas do czas kur- -ące do pod- spr- -ni; fat- -ne myśl- z obrzędu, inne przed- się na nowo za- kierun- kich myśli i serca. W tan mian- powo- krzyk, czyli w ono krzy- -a rozbi- -nięcie się nast- -ie wzięty spot- -e. Dwie, ek- e były pozn- wsp- -ci dla zo- tych z as- -ani żyć i ek- -y cześć sp-, traca ten swój char; zawarł- jedn- ej o- mor, powstaje mor- -i kiedyś, klas- -a mor- gr- -y; pow- -ąz' ort- -ty

Zgon-ie wor. ŧy. ait. prod. mer.-y gr. i ped od pd zap do dr zap od-wyeb. Oz-i ka nie
mo ŧy ry pr-ie ait do wyr-a zam ŧ pr ait do dosk-a ry w raw, cuto ka prer 6a
xon nam wyn: Nakon prer ener. cat, pryz-dy ŧy-c dow-ŧy jaskrawo, ze praca
w tdu wer. byk nie pere rek prm-dei, ze ry in nie wyr. z pr-q nie mepre cup-ky
ŧyc. pow-ia. Pr-y te mark p. Werne odr-y dein-co na ener. warthuy nar, zamark
pewien zan prac rodzb ry w wed dest-y kulk pr-ay dprzeb-dei; bamyk Bzdy
pek ok-ta pepr wyr arem — War ron nak ky. w igw bety mterapr gdy ia
wd. iy yrk; wyby-y on mredr atm mepren yek xkore nad-a cab pr-a
ŧyc. char eraiow — obud-ie krw prm ŧyc nxk myśli nie bmiat i ocyn nie mogły

6 f za roboty akordowe

97

Милостивый Государь

Иосиф Владиміровичъ

Въ 13-й день Февраля сего года Высочайше утверждено Положеніе о Домбровскомъ горномъ училищѣ, учреждаемомъ въ селеніи Домброва, Сосницкаго уѣзда, Черниговской губерніи, какъ центръ горнаго промысла Царства Польскаго.

Цѣль означеннаго Училища, при четырехлѣтнемъ курсѣ обученія, - подготовленіе низшихъ техниковъ исполнителей для работъ на горныхъ заводахъ и рудникахъ Царства Польскаго, почему и Управленіе симъ Училищемъ, согласно Положенію, возлагается на Горнаго Инженера.

Ввиду близкаго наступленія срока, предназначеннаго для открытія Училища, именно не позже 1-го Сентября текущаго года, необходимо обработать выработанный уставъ для Училища и составленіе программъ преподаванія въ немъ, при чемъ, для пользы дѣла, весьма желательно, чтобы задача эта была выполнена при непосредственномъ

Его Высокопр-ву
І. В.
Гурко

участія лица, которому могло бы быть поручено Управленіе Училищемъ.

Обращаясь къ выбору послѣдняго, я, изъ всѣхъ кандидатовъ на должность Управляющаго Домбровскими Горными Училищами, полагалъ бы остановиться на Горномъ Инженерѣ Коллежскомъ Ассесорѣ Лепницкомъ, о которомъ и считаю долгомъ сообщить Вашему Высокопревосходительству нѣкоторыя свѣдѣнія:

Лепницкій, происходя изъ дворянъ Царства Польскаго, первоначальное образованіе получилъ въ Самарѣ, въ тамошней классической гимназіи, а ~~по окончаніи~~ по окончаніи въ оной, въ 1881 году, курса по первому разряду и ~~въ 1881 году, оканчивъ~~ ~~вышелъ~~ ~~изъ~~ ~~оной~~ зачисленъ на службу состоящимъ при Горномъ Инженерномъ Управленіи.

Обратилъ на себя вниманіе Начальства, Лепницкій ~~исправляя должность~~ ~~Горнаго Инженера~~ исполнялъ всѣ ~~возлагаемыя~~ на него поручения.

Такъ въ 1882 году, во время постройки Ивангородо-Домбровской желѣзной дороги, онъ былъ командированъ Геологическимъ Комитетомъ для производства геологическихъ изслѣдованій вдоль линіи этой дороги.

Въ 1883 году ему поручено было изслѣдованіе, состоящее въ вѣдѣніи Министерства Государственныхъ Имуществъ и Кабинета Его Величества, самородныхъ рудъ Западной Сибири,

представленных мною соображений послужили материалами к введению некоторых весьма существенных по сей части мероприятий.

В 1884 году, Лепешкин был командирован для производства геологических исследований в Харьковской, Екатеринославской и Курской губерниях; по возвращении же в начале того года туда был командирован, переведен на службу в Горный Деп., а в 1885 году ему поручено было составление геологической и пластовой карты юго-западной части Царства Польского, каковая работа, подходящая уже в настоящее время к концу, представляется весьма серьезного и имеющего несомненное значение для дальнейшего развития горной и преимущественно каменноугольной промышленности того края.

Кроме указанных (технико-) научных работ, производившихся Лепешкиным в разных местах России, труды его по разным отраслям горнозаводской техники не раз помещались в печати в специальных журналах, как и другие его ученые труды.

Наконец, нельзя не заметить, что Лепешкин, состоя на службе в Горном Деп. и занимаясь с 1885 года составлением карты юго-западной части Царства Польского, вполне ознакомился с новейшим (горной промышленности) и условиями в отношении его развития, что он считает (себя вправе) быть руководителем в деле обучения и подготовления мастеров для горных заводов и рудников того края.

Вследствие (указа) сего Лепешкину несомненное перед всеми другими кандидатами на

должность Управляющего Домбровскими горными Училищами преимущественно и приводя к убеждению, что с назначением его на эту должность цель учреждения Училища будет вполне достигнута, а с тем вместе, под его наблюдением, без особых затруднений, смогла бы быть окончена и порученная ему составление карты.

В виду изложенного, я, предварительно окончательно по сему делу распоряжений, имею честь покорнейше просить Ваше Высокопревосходительство почтить меня своим отзывом ~~удостоением~~ не встречается ли с Вашей стороны каких либо препятствий к назначению Горного Инженера Лейтенанта Управляющим Домбровскими горными Училищами.

Литографир. Гоудар.

Примите, уверение в совершенном ко Вам ~~моем~~ ~~уважении~~ своем уважении и искренней преданности

11

Ректор Г. К. Гурко М. М. Сперовскому

в собственной руке

Прошу о сообщении моего докладу

по вопросу о переименовании

Лорд
8 р

В виду высказанных Вами Ваше мнения о русской службе и личных качествах Л-хан. я, конечно не стал-бы не изъявил полного согласия на назначение его Кан-ром Горн. учеб. зав-й; но, к сожалению Л-ий хорошо и должен по происхождению. Если еще никогда и не представлялось возможным избирать в ведомстве мин. Нар. просвещения выше директора лиц польского происхождения, то ступенька эта ни в каком смысле, по моему мнению, не должна быть допускаема в сферах учебного дела, где должно

всегда завидую успехам других мисси-
сий Пр-ва в по управлению краем.
А ожидаю эти успехи, довершив двух-
летний юношеский период польского прошлого
и, если-ли возможно. —

№3

Многуважаемый

Иосиф Владимирович

Пользуясь Вашим пребыванием в С-Петербурге и не дождавшись личного с Вами свидания, я, за отсутствием мира, обращаюсь к Вам письменно с просьбою оказать Ваше гуманное покровительство человеку, в судьбе которого я и семья моя принимаем живейшее участие.

Мне известно, что Мин-во Госуд. Им-в ждет Вашего ответа по вопросу о поручении Горного Инженера Лесин-го Управляющему Доменовскими горными заводами. Зная Л-кого с детства – он был у нас в доме в Самаре и ему было поручено воспитание нашего сына – я с

своей стороны смело могу поручиться за его благонамеренное и добросовестное отношение к долгу службы и чести.

Наша признательность к Вашему Превосходительству побуждает меня беспокоить Вас просьбою, исполнение коей сочту за личное себе одолжение, ожидая Вашего содействия к устройству судьбы Л-ка

О Вашем окончательном решении прошу Вас, милостивый Государь, сообщить мне до моего отъезда заграницу, который должен последовать на днях

Ваш покорный слуга
Е. Рихтер

Г. В. Гурко
от г. Е. К. Рихтер

11 Марта
1884

~~Вам~~ Тому ~~бодо~~ ~~ва~~ ~~ответ~~ ~~ишу~~ ~~или~~ ~~либо~~ ~~которые~~,
~~вновь~~ ~~ирание~~ ~~ирают~~ ~~ра~~ ~~ею~~ ~~добросовестного~~
~~и~~ ~~ирая~~ от своей стороны, ~~ситно~~ ~~шу~~ ~~поручаюсь~~ ~~ра~~ ~~ею~~ ~~бло-~~
~~гонаправлен~~ ~~и~~ вновь добросовестное отно-
шение ко ~~Вашему~~ Вашу службу и ~~ходатаю~~.

Ваше ~~признательного~~ ~~и~~ ~~данному~~ (человеку)
~~побудившего~~ меня, ~~за~~ отсутствием моего,
(~~доверия~~ лучшего мне-бы Вами ~~ограниченного~~
~~ничтожн~~ ~~ничтожн~~ ~~ничтожного~~) ~~своего~~ ~~ходатая~~ ~~перед~~ ~~Вами~~
~~и~~ ~~просить~~ ~~ра~~ ~~меня~~ доспешить ~~ра~~ (его) снова,
а ~~Ваше~~ благоприятной (ответ) ~~на~~ мою
~~ме~~ М. Ветровской,
~~Ар~~ ~~ходатая~~ ~~устроить~~ ~~все~~ ~~со~~ ~~обратной~~.
устраивая ~~судьбу~~ ~~ничтожного~~, заставить меня
быть Вами крайне ~~признательного~~ благодар-

Прошу Вас
быть (взаимно), меня
Ко сему за сим сим
с ~~Вами~~ и ~~Вами~~ ~~Вами~~ ~~Вами~~
Вами ~~Вами~~ ~~Вами~~ ~~Вами~~
прошу ~~Вами~~ ~~Вами~~ ~~Вами~~

Многоуважаемый

Иосиф Владимирович.

Пользуясь Вашим приездом в Петербург, я, ~~все~~ в нашей нашей дружбе отношений и без женщин, у которых всегда найдется что-нибудь сообщить, о чем-нибудь поспорить, ~~при сей верной оказии~~ ~~вопросе~~ не должен лишать себя Вашего свидания, в котором, надеюсь, Вы мне ~~не откажете~~ доставите Вашего снисходительного просвещения.

Мне кажется, что Мур и Ми ожидает Вас удивительный по ~~красоте~~ нарядности Гуд Лейтенант Уорвик Дасиф. Гро. Ивиг.

Которые дают Вам обещание человек весьма ~~в~~ Эрик Лесли, ~~которого~~ ~~вы~~ ~~должны~~, ~~от Вас~~ ~~у нас~~ ~~в~~ ~~Вас~~ ~~Вас~~ Вас которого воспитание наше ~~с~~ христианского света, ~~с вами~~ ~~ваша~~ ~~ваша~~ ~~до~~ ~~свидания~~ ~~Вас~~

17

Многоуважаемый

Иосиф Владимирович

Пользуясь Вашим приездом в Петербург, я, в память нашего доброго общения, обращаюсь к Вам с просьбой оказать Ваше ходатайство покровительству сиротку, в судьбе которого я и впредь принимаю живое участие.

Мне известно, что Деп. Госуд. им. в ответ Вашего ответа по вопросу о назначении Горного Ин-ра Л-го Стр. упр-щим. Декабр. Гор. Уч-ща Ваш Мин. сообщил: - они имеют у нас в виду и ему было поручено воспитание нашего сына, / я, со своей стороны, лично могу поручиться за его благонамеренное

и добросовестное отношение ко делу службы

и чести.

Наша признательность за благосклон-

ку

Günther Berg Register-Nr. 6 Blatt

19

Die Glückhilf Steinkohlen Grube bei Kostow liegt in Mitten der Gruben Glückauf, Neue Przemza, Josepha und Erakus.

Diese ist 88 Morgen und 25 □° groß und enthält zwei Flötze, das Josepha und das Glückauf Gruben Flötz.

Das erstere ist im Durchschnitt vorhanden 1¼ – 1½ Lachter mächtig und durch Strebbau zu gewinnen.

Das zweite „Glückauf" Flötz ist bei 39° 66° Teufe mit 123° oder 10 Fuß 3° Mächtigkeit erbohrt worden. Der Wasserspiegel der Glückauf Grube ist 41° tief und liegt circa 150° von dem Tagekranze der Glückhilf Grube entfernt.

Die Lösung der letzteren durch erstere erscheint somit möglich zumal das Tagekranz der Glückhilf Grube sich ziemlich am tiefsten Punkte ihres Grubenfeldes befindet.

88 Morgen und 25 □° sind 196 □° = 17273 □° und da das Flötz 123° oder rund 1½° mächtig ist, so enthalten jene 17273 □° × 1½ = 25910 Cubiklachter Kohlen, wovon 1 Cubik. lachter 60 Zentner

Es enthält mithin die Glückhilf. Grube:

25910 × 60 = 1,554,600 Zentner Kohlen in dem Glückauf Flötze.

Auf Pfeiler zu lassende Pfeiler etc. rechnet man gewöhnlich 10% der gewonnenen Kohlen – Tagekranz und dies wären von obigen

1,554,600 Zentner

ab 10% 155460

so daß zum Abbau verbleiben 1,399,140 Zentner

wovon 75% Stückkohlen oder 1049355 Zentner

25% Kleinkohlen oder 349785

1,399,140 Zentner

Die Förderkosten betragen: bei Wasserhaltung:

auf den anliegenden Gruben 6 Silbergroschen per Zentner

BIBLIOTEKA OSSOLIŃSKICH

Der gegenwärtige Marktpreis beträgt
18 – 20 Silbergroschen per Tonne Steinkohlen.
6 – 7 " per Tonne Braunkohlen.
Der Differenz wegen sollten indess nur 15 Silbergr.
per Tonne Steinkohlen angenommen werden, u. auf
den Gewinn von den Braunkohlen wird gewiss ge-
rechnet. Es würde mithin:
bei 1,049,000 Tonnen Steinkohlen ein Gew. = 314,700
als Ertrag resultiren.
Die Oberschlesische Eisenbahn geht längs der südlichen
Markscheide der Gluckhilf Grube, in deren nördlichen
Feld sich eine Kohlenlagerung befindet.
Wie viel Kohlen von Ober- den Josephathütte zu
entnehmen sind, lässt sich nicht mit Bestimmtheit sagen,
es wird indess nicht zu hoch gegriffen sein, wenn 1/4
10,000 Tonnen angenommen werden.
Wird die Kosten des anzulegenden Eisenbahnbaues be-
kannt, so würden sich dieselben wenigstens belaufen:
40% Reserve abgerechnet 2000 Thlr.
1 zweispänniges Fuhrwerk 2000 Thlr.
für Förderungsräthe pp. sowie zur
Disposition für unvorhergesehene Ausgaben 2000 Thlr.
zusammen 6000 Thlr.
wovon indess der Gewinn von der Förderung
und der Unterhalt abzuziehen sein würde.

Его Высокопревосходительству

Г. Помощнику Варшавскаго Генералъ-Губернатора

Причисленнаго къ Министерству
Земледѣлія и Государственныхъ
Имуществъ, Статскаго Совѣтника,
Горнаго Инженера, М. Лемпицкаго

Докладная Записка.

Статскій Совѣтникъ, Горный Инженеръ, Михаилъ Лемпицкій состоялъ съ 1891 г. управляющимъ каменноугольными копями Горнопромышленнаго Общества „Графъ Ренардъ". Во время его управленія означенныя копи достигли значительной степени развитія, какъ въ смыслѣ техническихъ усовершенствованій, такъ и въ отношеніи благоустройства и производительности; въ 1891 г. было добыто 15 милліоновъ пудовъ каменнаго угля, въ 1899 г – 35 милліо-

ковъ пудовъ; вмѣстѣ съ тѣмъ увеличились значительно заработки рабочихъ, построены для нихъ многіе жилые дома, баня и т. п; въ теченіи указанныхъ 9½ лѣтъ на копяхъ не было забастовокъ и другихъ волненій среди рабочихъ; на Всероссійской Нижегородской Выставкѣ хоти общества „Графъ Ренардъ", единственныя во всемъ краѣ, получили высшую награду: Государственный Гербъ.

До поступленія на мѣсто управляющаго копями, Горный Инженеръ Лентицкій занималъ должность старшаго столоначальника Горнаго Департамента и вмѣстѣ съ тѣмъ исполнялъ разныя возлагавшіяся на него Начальствомъ порученія. Такъ, между прочимъ, онъ производилъ геологическія изысканія вдоль строившейся Иваногородо-Домбровской жел. дороги, такія-же изысканія на Югѣ Россіи, опредѣлялъ округъ охраны Русскихъ минеральныхъ водъ, производилъ изслѣдованіе Сибирскихъ соляныхъ озеръ, принадлежащихъ Кабинету Его Величества и Министерству Государственныхъ Имуществъ; наконецъ съ 1885 по 1890г. былъ начальникомъ горной партіи, командированной, съ Высочайшаго соизволенія, для составленія геологической и пластовой карты польскаго каменно-

угольнаго бассейна; карты эти, вместѣ съ пояснительною запискою на русскомъ и нѣмецкомъ языкахъ, были изданы Министерствомъ.

За свою службу Лепицкій былъ неоднократно награждаемъ Начальствомъ; имѣетъ россійскіе ордена Св. Станислава и Св. Анны 3ей степени и прусскій орденъ Краснаго Орла; наконецъ въ Февралѣ сего года, въ виду его полезной дѣятельности, засвидѣтельствованной Совѣтомъ Съѣзда горнопромышленниковъ Царства Польскаго (былъ, между прочимъ, секретаремъ всѣхъ съѣздовъ, представителемъ каменной горнопромышленности въ Присутствіи по горнозаводскимъ дѣламъ), Лепицкій былъ причисленъ къ Министерству Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ и произведенъ въ чинъ Статскаго Совѣтника.

Варшава
17/30 Сентября 1900 г.

Его Высокоблагородию

Г. Начальнику Вер. Симферополь Губернатору

По распоряжению Вашего Ст. от увольнении отъ должности уездного казначея Бер. Об. Гр. Симферополь, въ каковой я состоял въ Дек. 9½ лет.

Не будучи за собой вины, ни въ какомъ можно бы найти за мною, особенно в настоящее время на Юге, и не имея возможности получить разъяснение обстоятельства и предоставить мне возможность дать По этим обстоятельствам

11

27

ГОРНОПРОМЫШЛЕННОЕ ОБЩЕСТВО
„ГРАФЪ РЕНАРДЪ"
УПОЛНОМОЧЕННЫЙ: Л. МАУВЕ
ВЪ ДЕР. СЕЛЬЦЕ
при ст. Сосновице Варш. Вѣнск. жел. дор.

Адресъ для телеграммъ:
„РЕНАРДЪ СОСНОВИЦЕ"

Сельце, Февраля 28 дня 1900 г.

12 Mk. Maurer

~~L. H.~~

№ Nachdem ich aus ihrem Briefe ersehe, dass K. Tow thatsächlich die bewusste, höchst thörichte Aeusserung dem Maurer gegenüber gethan hat, halte ich es, schon in Rücksicht auf die Behörden nunmehr für unbedingt geboten, dass Maurer auf der Grube wieder in seinem früheren Lohne von angeblich 1.25 R angenommen wird. Die Disciplin wird nicht leiden, wenn ich ihm, trotz seines ungehörlichen Betragen – aus Mitleid sozusagen und „in Rücksicht auf seine Familie anderen annehme – die richtige Form, den Arbeitern gegenüber, wird sich schon finden lassen. Ich will ihm, wenn er sich zu mir kommt, dementsprechend bescheiden

Kenntniss genommen – ~~laut der Verfügung von K. soll~~ Besten grüssend
~~Maurer muss auf die Grube wieder angenommen werden~~
~~Jedoch muss ich bemerken, dass ich bei meiner~~
~~mein Recht, es ist~~ mit der Kenntn. Erg Maur.
Die Ausführung der Verfügung wird schwer sein, da, wie ich schon erklärte, niemand mit auf der Grube, willkürlicher unter sich haben will. Ich bleibe an der Ansicht, dass die seine Annahme ist gefährlicher als die Entlassung, und dass mir von mir vorgeschlag

Mittel dem Harar eine Beschäftig in der Gew, aber nicht der Grube zu geben, würde der beste Ausgang aus der jetzigen Situation, selbst für N. Gen. Dir sein

Kenntn gen. Jedoch erlaube ich mir zu bemerken, dass, wie ich schon früher erklärte, Niemand auf der Grube will den Harar unter sich haben; es wird schwer sein für ihn jetzt, nach seiner Unruh. mit N. Gen Dir, eine Beschäftigung zu finden. Trotz der ganzen Thörigkeit der Aussagen von N. John, ich persönlich bleibe bei der Meinung dass die Aufnahme von Harar jetzt gefährlicher ist, als seine Entlassung, und dass der von mir vorgeschlagene Mittel dem Harar eine Beschäftigung in der Gewerk (aber nicht auf der Grube) zu geben würde, selbst für N. Gen Dir, der beste ausgang aus der unangenehm Situation sein

29.

Его Свѣтлости

Господину Варшавскому Генералъ-Губернатору

Прикомандированнаго къ Министерству Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ, Статскаго Совѣтника, Горнаго Инженера, М. Лемницкаго.

Докладная Записка.

Прикомандированный къ Министерству Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ, Статскій Совѣтникъ, Горный Инженеръ, Михаилъ Лемницкій состоитъ съ 1891 года управляющимъ каменноугольными копями Горнопромышленнаго Общества „Графъ Ренардъ". Во время его управленія означенныя копи достигли значительной степени развитія, какъ въ смыслѣ техническихъ усовершенствованій, такъ и въ отношеніи благоустройства и производительности; въ 1891 г. было добыто 15 милліоновъ пудовъ каменнаго угля, въ 1899 г. 35 милліоновъ пудовъ; вмѣстѣ съ тѣмъ увеличились значительно заработки рабочихъ, построены для нихъ многіе жилые дома, бани и т. п.; въ теченіи указанныхъ 9½ лѣтъ на копяхъ не было забастовокъ и другихъ волненій среди рабочихъ; на Всероссійской Нижегородской Выставкѣ копи Общества „Графъ Ренардъ" единственныя во всемъ краѣ, по-

лучили высшую награду: Государственный Герб.

До поступленія на мѣсто управляющаго конями, Горный Инженеръ Лентицкій занималъ должность старшаго столоначальника Горнаго Департамента и вмѣстѣ съ тѣмъ исполнялъ разныя возлагавшіяся на него Начальствомъ порученія. Такъ, между прочимъ, онъ производилъ геологическія изысканія вдоль строившейся Иваногородо - Домбровской жел. дороги, такія-же изслѣдованія на Югѣ Россіи, опредѣлялъ округи охраны Русскихъ минеральныхъ водъ, производилъ изслѣдованіе Сибирскихъ соляныхъ озеръ, принадлежащихъ кабинету Его Величества и Министерству Государственныхъ Имуществъ, наконецъ съ 1885 по 1890 г. былъ начальникомъ горной партіи, командированной, съ Высочайшаго соизволенія, для составленія геологической и пластовой карты польскаго каменноугольнаго бассейна; карты эти, съ объяснительною запискою на русскомъ и нѣмецкомъ языкахъ, были поданы Министерствомъ.

За свою службу Лентицкій былъ неоднократно награждаемъ Начальствомъ; имѣетъ ордена Св. Станислава и Св. Анны 3-ей ст. и прусскій орденъ Краснаго Орла. Въ Февралѣ сего года, въ виду его полезной дѣятельности, засвидѣтельствованной Совѣтами Съѣзда горнопромышленниковъ Царства Польскаго, Лентицкій былъ причисленъ къ Министерству Земледѣлія и Государственныхъ Имуществъ и произведенъ въ чинъ Статскаго Совѣтника.

Варшава
16/29 Сентября 1900 г

№ Д. 804 а/04. 31

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ ЛИСТЪ

По Указу ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА

Тысяча девятьсотъ шестого года Октября двадцать шестого дня, Варшавская Судебная Палата по 2-му Департаменту Гражданскихъ Дѣлъ, въ публичномъ судебномъ засѣданіи, въ которомъ присутствовали: Предсѣдатель П. П. Вельяшевъ, Члены Палаты: Ф. К. Брунъ и Н. А. Лоханова, при И. д. Пом. Секретаря А. А. Кривцовѣ и въ присутствіи Товарища Прокурора _____, выслушавъ дѣло по иску дѣвицы гор. Ченстохова Софіи Андреевны Піотровской къ Брониславу Піотровскому, отц.-умершему Петровскіе, къ Владиславу-Ксаверію Ореховскому, Стефаніи Ореховской и Маріанну Лещинскому о недѣйствительности акта, поступившее въ Судебную Палату по апелляціонной жалобѣ истицы на рѣшеніе Петроковскаго Окружнаго Суда отъ 16 и 30 Апрѣля 1904 г., хотимъ постановило: въ иску Софіи Піотровской къ Владиславу

№ 2426.

При выдачѣ этого исполнительнаго листа взыскано: канцелярскихъ пошлинъ 60 коп. и гербоваго сбора 1 рубль 25 коп.

№ 9

Орловскому, Стефании Орловской и Антонину Лешницкому отказать и взыскать с Пётровской в пользу ответчиков тридцать пять рублей в возмещение издержек судебного производства, - определили.

Апелляционное решение утвердить и взыскать с Софии Пётровской в пользу супругов Орловских и Лешницкого за ведение дела в Судебной Палате по сто шесть рублей шестьдесят шесть копеек. ———

Рѣшеніе Судебной Палаты, вошедшее, на основаніи 3 п. 892 ст. Уст. Гр. Суд., въ законную силу, подлежитъ исполненію. 33

1906 года Октября тридцатаго дня. Варшавская Судебная Палата по 2-му Департаменту Гражданскихъ Дѣлъ, по Указу ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА, приказала: всѣмъ мѣстамъ и лицамъ, до коихъ сіе можетъ относиться, исполнить въ точности настоящее рѣшеніе, а властямъ мѣстнымъ, полицейскимъ и военнымъ оказывать исполняющему рѣшеніе Судебному Приставу надлежащее по закону содѣйствіе безъ малѣйшаго отлагательства.

Исполнительный листъ сей выданъ повѣренному Лентицкаго — Присяжному повѣренному Раковецкому на взысканіе присужденныхъ Лентицкому суммъ (930 ст. Уст. Гр. Суд.). —

Предсѣдатель Департамента

Секретарь

Исполнительный Листъ
По Указу Его Императорскаго Величества.

1902 года августа 20 дня, я, мировой судья 5 участка Темниковскаго уезда, разсмотрѣвъ гражданское дѣло по иску Темниковскаго уѣзднаго казначейства „Кирьянова" къ Казимиру Павловичу, проживающему на Завокзальной Инфантовской улицѣ, объ объявленіи иска Инфантовскаго 1 гильдіи Темниковскаго купца Платонова Васильевича обезпеченнымъ и Васильевичемъ нарушеннаго Высочайшаго Манифеста 17 октября 1905 года, опредѣлилъ: Инфантовскаго Платонова Васильевича обезпеченнымъ и Васильевичемъ нарушеннаго Высочайшаго Манифеста 17 октября 1905 года, на основаніи 125 ст. Уст. Гражд. Суд. Постановленнаго Мировымъ Судьею 5 участка Темниковскаго уѣзда, Инфантовскаго 1 гильдіи купца Платонова Васильевича, состоявшагося 16 августа сего года, по иску Инфантовскаго 1 гильдіи купца Платонова Васильевича къ Казимиру Павловичу, проживающему на Завокзальной Инфантовской улицѣ, объ объявленіи иска Инфантовскаго 1 гильдіи купца Платонова Васильевича обезпеченнымъ и Васильевичемъ нарушеннаго Манифеста 17 октября, объявить иску обезпеченнымъ и допустить арестъ на все имущество отвѣтчика Инфантовскаго 1 гильдіи купца Платонова Васильевича и Васильева на указанной приговоренною вещью Казимиру Павловичу.

Постановленіе Мирового Судьи вступило въ законную силу 1255 ст. Уст. Гражд. Суд. 1902 года августа 20 дня. Я, мировой Судья 5 участка Темниковскаго уѣзда по Указу

Его Императорскаго Величества,
Правительствующий Сенат изволил изслушать, до кого
изъ сей жалобы относится, и выслушав
в письменном изложении заключение,
с Высочайшим повелением, повелевает
сделанное определение подтвердить
ему подписавшейся подлежащая не яко
ему с жалобой быть имеющаго пола
вания. —

Подлинное подписал Сенатор Князь
Кропоткин и подлинную подписал Секре
тарь Сенатской Протопопов. —

Верно. Секретарь Протопопов

37

М. Ю.

НОТАРІУСЪ
ПЕТРОКОВСКАГО ОКРУЖНАГО СУДА
состоящій при
ИПОТЕЧНОЙ КАНЦЕЛЯРІИ
МИРОВАГО СУДЬИ Г. ЧЕНСТОХОВА
В. Л. МАЛКОВСКІЙ.

Октября 17/25 дня 1901 г.
№ 224

гор. ЧЕНСТОХОВЪ
улица Св. Дѣвы Маріи № 43 (II Аллея).

Господину Горному Инженеру Статскому Совѣтнику Михаилу Лемпицкому, жительствующему въ деревнѣ усадьбѣ „Вавы", гм. хута-Стара.

По требованію домовладѣлицы Софіи Андреевны Петровской урожденной Тукай, жены Вронислава Петровскаго, жительствующей въ присутствіи мужа и двухъ супруговъ Петровскихъ они же Піотровскіе, жительствующихъ въ городѣ Ченстоховѣ, заявляю Вамъ нижеслѣдующее:-

Имѣніе Бутка-и Новавесь, Ченстоховскаго уѣзда пріобрѣтено Стефаніею и Владиславомъ супругами Орловскими на основаніи акта совершеннаго у дѣлъ Петроковскаго нотаріуса Кунгелевскаго 21 Іюля /. 2 августа 1891 года за № 91/297 съ тѣмъ, что изъ общаго дворскаго состава сказаннаго имѣнія исключенъ отъ продажи земельный участокъ въ семь съ половиною морга, какъ проданный уже раньше мельнику изъ имѣнія Врѣсова, очень точно упомянуто въ означенномъ актѣ, и на этомъ актѣ сдѣлана ссылка въ ипотечномъ указателѣ при укрѣпленіи права собственности за супругами Орловскими. Такимъ образомъ они супруги Орловскіе не имѣли вправѣ продавать сказанный земель-

22

ный участокъ, какъ имъ не принадлежащій, ни кто-либо другой не былъ вправѣ пріобрѣтать оный, тѣмъ болѣе, что онъ находится и находится въ постоянномъ владѣніи дѣйствительнаго собственника, именно жены мельника изъ усадьбы „Ковы", входившей въ составъ имѣнія Вронсова, заявительницы Софіи Петровской: между тѣмъ супруги Аровскіе по акту, совершенному 15/28 ноября сего года за № 112/1365 у сего Петроковскаго нотаріуса Седровскаго, продавая Вамъ часть имѣнія „Чутка и Новавесь" Чеховскаго уѣзда въ 19 десятинъ 522 квадр. сажен. новыдѣлому выгону въ продаваемый участокъ и означенныя въ семь съ половиною морга земли или три десятины 2023 квадратн. сажен., принадлежащей по акту отъ 21 Іюня / 2 августа 1891 года за № 91 / 297 Софьѣ Петровской и состоящей въ владѣніи. Въ виду изложеннаго продажа по акту отъ 15/28 ноября 1900 года за № 112 / 1365, насколько она касается 7½ морговъ земли Софіи Петровской, - незаконна и недѣйствительна. Присовокупляя еще: что Владѣльцы имѣнія Чутка и Нова весь Францъ-Викторъ и Владиславъ Бѣлицкіе по акту, совершенному въ ипотечной книгѣ того же имѣнія у сего Петроковскаго нотаріуса фигиг.

скаго 15/28 февраля 1901 года за №№ 115/166 подробно разъяснили всѣ условія продажи еще въ 1888 году оказанныхъ 7½ морговъ земли и указали границы оной: съ запада - полевая дорога, ведущая изъ имѣнія Вронсова въ мельничную усадьбу „Волы"; съ юга та же дорога, земли мельничной усадьбы „Волы" и ручка Карта; съ востока - полотно варшавско венской желѣзной дороги; съ сѣвера - земли имѣнія Гутка и. Новавесь согласно приложенному къ дѣлу плану. Софья Петровская приглашается Вами, чтобы Вы въ теченіи трехъ дней съ сегодняшняго числа исключили изъ ипотечнаго указанія имѣнія Гутка и Новавесь, Ченстоховскаго уѣзда, охранительную отмѣтку о переписи по акту отъ 15/28 ноября 1900 года за № 112/1365 въ его пользу части того же имѣнія, насколько эта часть обнимаетъ собою упомянутый участокъ въ 7½ морговъ земли. Кромѣ того супруги Петровскіе приглашаютъ Васъ немедленно устранить самовольно выведенную Вами на ихъ землѣ ~~изъ усадьбы „Волы"~~ каменную отмѣну и вообще перестать пользоваться таковою землею. Въ случаѣ неисполненія сего требованія заявители вынуждены будутъ предъявить подлежащій искъ, съ тре-

ваніемъ при томъ и вознагражденія
за вредъ и убытки. Зачеркнуто на 3 стр. „въ
усадьбѣ Калы" въ 5 строкѣ сверху, читать. —

Нотаріусъ
Статскій Совѣтникъ

Выписка изъ ипотечнаго укрѣпленія усадебнаго Гутка Нова Весь №1, Чаплоховскаго уѣзда, Петроковской губерніи состоящаго изъ участковъ I. II. 1 раздѣловъ, заключающихся, III и IV раздѣловъ.

Ипотечнаго Реестра № 31 д.

Раздѣлъ 1.

Наименованіе недвижимаго имѣнія границъ.

Усадебное Гутка Нова Весь №1 Чаплоховскаго уѣзда, Петроковской губерніи выдѣлившейся изъ имѣнія Гутка и Нова Весь заключаетъ пространства 19 десятинъ 522 квадратныхъ сажень, писцовой и межевой реестръ коей усадьбы составленной въ 1900 году частнымъ землемѣромъ Станиславомъ Бурженскимъ приложенъ къ документамъ ипотечной книги имѣнія Гутка и Нова Весь подъ №177. Отмѣтка сдѣлана на основаніи заявленія отъ 17/30 Ноября 1900 года вносъ книгъ за №1 совершеннаго. Внесено по Отдѣленію Ипотечнаго Отдѣленія отъ 6

№ 1914.

Ноября 1901 года.

Владимиру сей крепости на приобретенное право, записанное в III разделе алфавитного указателя имения Чутка и Новой Вязь, Честоховского уезда подъ № 33. О чем сделана надпись акта от 15/28 Ноября 1900 года в книге надписей имения за № 112 совершенного и погашенного 17/30 Ноября 1900 года в книге № 1 состоявшемуся. Взыскано по Отделению Ипотечного Отдела 6 Ноября 1901 года.

Раздел II.

Ипотечные записи собственности и другие права собственности и отчуждение.

Владимир Михаилович Лещинский на право полной собственности описанного по сей книге усадебного, приобретенное купчею у прежних владельцев Владислава Казимировича двух имений Казимировича и Елизаветы Стефановны Войцеховых, урожденной Романовской

крестьянина Орловской волости отъ 15/28 Ноября 1900 года въ ипотечной книгѣ значится Нова Гутка и Нова Власъ Чи ятоховскаго уѣзда за № 112 говорится ту за одиночную сушилку въ мѣстѣ тысячъ рублей; Отъ сего долженъ запи сано въ ту книгу въ отношеніи вѣрнаго акта и по заявленію отъ 17/30 Ноября 1900 го да въ сей книгѣ за № 1 составленномъ. Вписано по Опредѣленію Ипотечнаго Отдѣленія отъ 6 Ноября 1901 года. —

На 2 страницѣ во 2 строкѣ сверху зачеркнутаго слова „Стефанія" исправлено, на сей страницѣ въ 3 строкѣ сверху зачеркнутаго слова „Нова" въ исправлено. — — —

Конецъ сего слово въ слово сходна съ подлинникомъ выдана Михаилу Лемпицкому для надобности надобности. —

Гор. Петроковъ 26 апрѣля (9 Мая) 1902 года.

Секретарь Ипотечнаго Отдѣленія
Петроковскаго Окружнаго суда. А. Барщевскій

Biuro Wiertnicze i Robót Górniczych

Łempicki i S-ka.

dawna umowa

Sosnowiec, d. ..... 190 .....

Umowa między współwłaścicielami biura wiertniczego p. f. „Łempicki & Ska" pp. Antonim Olszewskim, Edwardem Pepłowskim i Stanisławem Kwiatkowskim z jednej, a p. Michałem Łempickim z drugiej strony.

§1. P. Michał Łempicki ustępuje na wyłączną własność wspomnianych wyżej osób, współwłaścicieli biura wiertniczego prawo używania firmy „Łempicki i Ska" w nazwie przedsiębiorstwa wiertniczego; t. j. współwłaściciele przedsiębiorstwa wiertniczego mają sami wyłączne prawo, zależne wyłącznie od ich woli utrzymać w nazwie firmy nazwisko „Łempicki" lub takowe wykreślić, nie uprzedzając, ani nie porozumiewając się pod tym względem z p. Michałem Łempickim, który niniejszem zrzeka się wszelkiego w tej

Adres dla listów i depesz: „Sosnowiec, Biuro Wiertnicze".

sprawie głosu.

§2 W zamian za ustąpione im prawo, wyrażone w §1, współwłaściciele biura wierniczego, pp. Olszewski, Pepłowski i Sawchowski wypłacają p. Łempickiemu jednorazowo sumę 2.000 26. (dwóch tysięcy rb.), oraz w imieniu swoim, jak również i w imieniu przyszłych właścicieli biura wierniczego, zobowiązują się wypłacać corocznie p. Łempickiemu w ciągu trzech lat bieżących: od 1 Lipca 1908 do 1 Lipca 1909, od 1 Lipca 1909 do 1 Lipca 1910 i od 1 Lipca 1910 do 1 Lipca 1911 następujące wynagrodzenie:

a) sumę, równającą się 10% (dziesięciu) czystego zysku, jaki według bilansu się okaże, dopóki zysk ten będzie wynosił nie więcej jak 10% (dziesięć) od włożonego do interesu kapitału;

b) dodatkowo od nadwyżki zysku ponad 10% - sumę, równającą się 20% (dwudziestu) tej nadwyżki. Czysty zysk rozumie się po opłaceniu wszystkich kosztów, potrzebnych z prowadzeniem biura wierniczego i po odpisaniu na amor-

tyczącej 25% (dwudziesta pięć) wartości inwentarza

Pomijając wynagrodzenie będzie wypłacane, po upływie roku bilansowego, każdego 1 Stycznia roku następnego t. j. 1 Stycznia 1910, 1 Stycznia 1911 i 1 Stycznia 1912 i nie może być mniejsze od 350 Rb (trzysta pięćdziesiąt rubli) rocznie.

§ Pp. Olszewski, Pepłowski i Świętochowski oświadczają, że po nabyciu Biura Wiertniczego od dawnych udziałowców, na zasadzie aktu z dnia 16 b. m. 1907 r. stali się od 1 Sierpnia 1907 r. jedynymi współwłaścicielami tegoż biura i na nich ciężyć będzie odpowiedzialność, materjalna i moralna za wszystkie czynności biura wiertniczego p. f. „Tempicki & Jan" od dnia 1 Sierpnia 1907 r. Gdyby więc w kontrakcie pozostawienia nadzwyczaj „Tempicki" w razie przedsiębiorstwa wiertniczego, jakakolwiek osoba trzecia wystąpiła przeciwko p. Michałowi Tempickiemu z jakiemikolwiek pretensyami lub akcyą sądową, wynikającemi z działalności przedsiębiorstwa po 1 Sierpnia 1907 r. to w takim wypadku pp. Olszewski, Pepłowski i Świętochowski, preten-

sye te i akcye sądowe, oraz wszelkie ich następstwa przyjmuje solidarnie na siebie, jako wyjącznie odpowiedzialni współwłaściciele biura wierzytelnego p.f. „Zempelbi & Ska“

§ 4. P. Michał Zempelbi oświadcza, iż na zasadzie aktu z dn. 16 Lipca 1907, udział przysługujący, jako posiadał w interesie biura wierzytelnego p.f. „Zempelbi i Ska“ został mu przez nowonabywców pp. Olszewskiego, Pepłowskiego i Świętochowskiego, całkowicie wypłacony na równi z udziałami wszystkich innych poprzednich współwłaścicieli biura i tem samem nie posiada on żadnego prawa do majątku biura wierzytelnego p.f. „Zempelbi & Ska“, który to majątek stanowi od 1 Sierpnia 1907 wyłączną własność nowonabywców pp. Olszewskiego, Pepłowskiego i Świętochowskiego. Gdyby wszelakoleniu osoba trzecia wystąpiła przeciw biuru wierzytelnemu z jakimikolwiek pretensyami lub akcyą sądową, wypływającemi z osobistych, po za działalnością biura, stosunków p. Zempelbiego, to w takim wypadku ten ostatni, przejmuje te i akcye sądowe, oraz wszelkie ich następstwa przyjmuje na siebie, jako bezpośrednie wyłącznie do firmy biura wierzytelnego, zamiast do niego osobiście.

Sosnowice d. 27 Października 1908 r.

Stan. Świętochowski Antoni Olszewski

Szanowny Panie!

Posyłam przytem dokumenty i papiery (spis ich podaję niżej), po przeprzeniu których wyrobi Szanowny Pan sobie dokładny obraz o stanie interesu i sposobach gospodarki oraz prowadzenia rachunkowości -

1) № 1. – Ustawa Towarzystwa
2) № 2 – List p. Adamieckiego z d. 4/17 Czer 1905 (Chwalący całą installację fabryki)
3) № 3 – Protokół zebrania z d. 28 Cz. 1908, na którem postanowiono sprzedać nowonabywcom akcje po połowie nominalnej ceny
4) № 4. Akt zawiązania Akcyjnego Tw-a z d. 9 Lyp. ca 1908 r.
5) ~~№~~ № 5 – Spis długów hipotecznych, obciążających fabrykę.
6) № 6 Umowa z dyrektorem p. Adamieckim

Teraz idą dokumenty tyczące się działalności Tw-a Akcyjnego

7) № 7 Sprawozdanie za pierwszy rok (od 16. do 31 Gr 908)
8) № 8. Moje uwagi na to sprawozdanie, odczytane na ogólnem zebraniu w początku 1909 r. (Własne te uwagi dały się zarządowi nieprzykre i wywołały odpowiedź, o której Szanownemu Panu mówiłem, a która

dyscypliny się historii przedsiębiorstwa z czasu przed założeniem T-wa Akcyjnego.)

9) № 9 – Budżet i plan operacyj na r. 1909

10) № 10, 10a Sprawozdanie zarządu przedstawione nadzwyczajnemu zebraniu 7 Lut. 1909 i wywołane złym stanem interesu; cyfry tego sprawozdania: jedne z rachunków buchalteryjnych, drugi z tablic dołączonych (grafików) nie zgadzały się z sobą, – na co zwróciłem uwagę i zarząd zlecił mi niejakie czasowe sprostowanie:

11) № 11 – Sprostowanie cyfr sprawozdania Zarządu

12) Pomieważ ze sprawozdania № 10 i 10a widać że stan interesu jest niekorzystny, czułem się w obowiązku napisać list do Szejbla, którego do interesu zaangażowałem i otrzymałem od niego odpowiedź № 12

13) Na tem samem zebraniu w d. 7 Lut. 909, na którem było przedstawione sprawozdanie Zarządu (№ 10 i 10a), postanowiono powierzyć osobnej komisyi (Tempicki i Austen) wszechstronne dokładne zbadanie interesu. W myśl tego postanowienia komisyja przedstawiła swój raport

№ 13 – raport komisyi (Styczeń 1910 r.)

14) Zarząd zwołał ogólne zebranie dopiero

w d. 4 Kw 910; na tem zebraniu był odczytany raport Komisyi i przedstawione sprawozdanie Zarządu z działalności T-wa w r. 1909 N-ri 14 i 14a — sprawozdania czyli bilanse za r. 909.

15) Na tem samem zebraniu w d. 4 Kw. postanowiono & w obec złego stanu interesu (zdezolowanie fabryki, straty na produkcyi, brak obrotowego kapitału), dążyć do likwidacyi i zarząd zobowiązał się zwołać jeszcze w jesieni 910r zebranie ogólne i przedstawić mu co zrobił w tym kierunku — zobowiązania tego zarządu nie wykonał. Po zebraniu w d. 4 Kw. przygotowałem i chciałem rozesłać akcyonaryuszom ważniejszym, którzy na zebraniu ~~to~~ nie byli, list, informujący ich o stanie rzeczy — odstąpiłem jednak listu tego nie wysłałem; projekt listu dołączam pod N 15

16) N-r 16 Budżet działań na r. 1910, przedstawiony przez Zarząd na zebraniu w d. 4 Kwietnia 910.

Takie są ważniejsze dokumenty; oczywiście, jak je Szanowny Pan rozpatrzy, będą Mu służyć dodatkowemi objaśnieniami i przydadzą będzie odbycie konferencyi z Asystentem

Łączę wyrazy szczerego szacunku

~~P~~ 21/XII 910r.

Skempicki

Dla dalszego prowadzenia i rozszerzenia działalności biura wiertniczego istniejącego od lat 12-tu pod firmą „M. Lempicki i S-ka" zawiązuje się spółka niniejsza, na warunkach niżej wymienionych, do której wchodzą, oprócz dotychczasowych współwłaścicieli, nowe osoby, wnoszące potrzebny dla zwiększenia obrotowego kapitału, fundusze

§1.

Obecni współwłaściciele biura przekazują swojej spółce cały interes biura, ze wszystkiemi aktywami i pasywami, z całym inwentarzem, rozpoczętemi robotami i kontraktami zawartemi już na roboty kontraktami - na zasadzie bilansu z d. 1 Sierp. 1911 r.

§2

Obecni współwłaściciele oceniają przekazywany majątek na nowy spółce majątek razem z firmą, jakie przekazują spółce, w sumie na 50.000 rb, a ci pozostają nadal w spółce, jako właściciele udziału w kwocie 50.000 rb. Summa ta zajdzie całkowicie, jako równowartość wartości przechodzącego na własność spółki inwentarza który figuruje w bilansie w summie 5.000 r.; katalogowa zaś wartość tego inwentarza według szczegółowego spisu wynosi przeszło 98.000

§3.

Wpłacone gotówką przez nowo przybywających spólników sumy przechodzą do kassy spółki jako kapitał zakładowy i służą przedewszystkiem dla powiększenia obrotowego funduszu tych kapitału co umożliwi spółce przystępowanie do wykonania przewidzianych zyskownych robót, (np w Rosyi) wymagających jednak większych nakładów. wobec niemożności niezwłocznego na czas pewien uruchomienia pewnej części kapitału obrotowego przy rozwinięciu roboty.

§4.

W tym samym celu, dla utworzenia obrotowego kapi-

Lata na należytej wysokości, obecni wspólnicy obowiązują się w ciągu pierwszego roku po zawiązaniu spółki nie wycofywać z interesu swych wkładów, jako to: przyczynowych dopisanych kwot zapisanych, oraz nie podwyższonej dotychczas dywidendy z lat poprzednich, summy te powstają w ciągu pierwszego roku w interesie oprocentowane na 5%, i mogą być spłacane dopiero w ciągu następnych 2ch lat stopniowemi ratami.

§ 5.

Spółka zawiązuje się na okres 3ch lat w ciągu których za zgodą 3/4 głosów wspólników z głosu siedmiu głosów (jednego zgromadzenia wszystkich może być zawieszona na czas określony. Jeżeli taka zawieszenie nie nastąpi, spółka może być czyli ekstradowana rozwiązana, lub prowadzona dalej na warunkach dawnych albo też zmienionych; decyzja pod tym względem wymaga powzięcia zgody przynajmniej 3/4 ogólnej liczby głosów wspólników.

§ 6.

W ciągu pierwszych trzech lat żaden obecnych jak i nowo wstępujących wspólników nie wycofywać i nie odprzedawać swych udziałów osobom postronnim. Po upływie zaś trzechletniego okresu każdy ze wspólników ma prawo żądać spłaty swego udziału, a wspólnicy chcący nadal pozostać w spółce i prowadzić dalej interes mają obowiązek odkupić od wychodzącego wspólnika jego udział. Gdyby jednak nie byli w możności spłaty dokonać, może wtedy wychodzący wspólnik ma prawo sprzedać swój udział osobie postronnej. Wychodzący ma prawo tylko do spłaty swego udziału wkładu

tale zakładowym: kapitał amortyzacyjny i rezerwowy
~~prawo~~ przechodzi w całości na wyłączną własność przestających nale-
w spółce spólników - tylko w razie likwidacyjnego spółki
wypłaca kapitały spółki zakładowy, amortyzacyjny
i rezerwowy zachowują się i idą do podziału między
spólników.

§7.

Corocznie na 1 stycz. tworzy się szczegółowy bilans
spółki oraz rachunek zysków i strat za rok ubiegły.
Z ogólnej sumy zysku po pokryciu wszystkich wydatków
potrąca się na kapitał amortyzacyjny 15% ogólnej wartości inwentarza następnie
pewna suma, według uznania spólników, zakłada się na kapitał
rezerwowy, a pozostałość zysku przeznacza się na
dywidendę dla spólników, proporcjonalnie do ich
udziałów w kapitale zakładowym.

§8.

Ogólny zgromadzenie zebranie spólników należy do ogółu spólników, które jest najwyższą instancją decydującą
i zbiera się w miarę potrzeby, w każdym razie jednak
nie rzadziej jak raz na kwartał. Ze ogólne zebranie
spólników zwołuje zarząd bieżący z własnej inicjatywy
lub na żądanie chociażby tylko jednego ze spólników.
Na zebraniu sprawy decydują się większością 2/3 głosów
(za wyjątkiem spraw omawianych w §5). Udział w sumie
2. udz. daje spólnikowi prawo do jednego głosu.

§9.

Bezpośrednie prowadzenie interesu powierza się zarządowi
składającemu się z trzech osób: pełnomocnika spólni-
ków, jako przewodniczącego, dyrektora technicznego oraz dyrektora
handlowego, jako członków. Pełnomocnika corocznie
wybiera spólnicy z pomiędzy siebie; dyrektorów mia-
nuje także ogólne zgromadzenie spólników albo z pomię-
dzy siebie, albo z osób postronnych. Wynagrodzenie za
swą pracę pełnomocnik i dyrektorowie otrzymują
według określenia ogólnego zgromadzenia spólników.

Naczyńsk.
Zarod. żmudź. ośrdk. rdzeń. owoc. gr.
Pod. zapęć. mózg. śródmózg.
rdzeń. pień. na nowgrobek.
Linia wagi.
Zarod. zbiera się na
wew. przewodnicz.
Przewodnic. żołądk.
Śpiwór
Kapiteły (cześć)

§10.

Biuro Wiertnicze i Robót Górniczych
M. ŁEMPICKI i S-ka

Telefon № 149.

Rachunek przekazowy w Sosnowickim Oddziale Banku Handlowego w Warszawie.

WŁASNE BIURO
w WARSZAWIE
Włodzimierska 15.
Telefon 215-40.

Adres telegraficzny: ŁEMPICKI, SOSNOWIEC.

SOSNOWIEC, d. 26 Stycznia 1912 54
St. dr. żel. W.-W.

Umowa uzupełniająca do aktu rejentalnego zawarcia spółki firmowej pf."M. Łempicki i S-ka" z dnia 25 Stycznia 1912roku zawarty między WPanem Michałem Łempickim, inżynierem górniczym z jednej strony a pp. Jerzym Bertholdim, Antonim Olszewskim i Józefem Przedpełskim z drugiej strony.

I-o. Pp. Bertholdi, Olszewski i Przedpełski niniejszem oświadczają, że aczkolwiek p. Łempicki figuruje w odośnej umowie jako wspolnik, to jednak na nich wyłącznie i solidarnie ciąży wszelka odpowiedzialność zarówno moralna, jak i materjalna za działalność firmy M. Łempicki i S-ka. Zgodnie z tem straty mogące wypłynąć z operacyi przez firmę przeprowadzanych nie mogą obciążać p. Łempickiego. Gdyby zaś jakakolwiek osoba trzecia wystąpiła przeciw p. Łempickiemuz pretensjami, lub akcją sądową, wypływającą z działalnosci przedsiębiorstwa, to w tym wypadku pp. Bertholdi, Olszewski i Przedpełski pretensje te oraz wszelkie ewent. ich następstwa przyjmują solidarnie na siebie.
2-o. Od przyznanej p. Łempickiemu odnośnym aktem za łaskawy współudział w prowadzeniu przedsiębiorstwa sumy rb. 2000 / dwa tysiące rubli/ będzie przypadała na Jego korzyść normalna dywidenda przy czystych zyskach mniejszych niż 15%. W wypadkach kiedy czysty zysk będzie przekraczał 15%. to nadwyżka dywidendy ponad 15% będzie wypłaconą w rozmiarze podwójnym, tak np., gdyby dywidenda wyniosła 20%, to na korzyść p. Łempickiego będzie przypadało 25%. W każdym jednak razie suma wypłaconej p. Łempickiemu dywidendy nie może być mniejszą od rb. 300 / trzechset rubli/ rocznie.

podpis pełn-go

2398 M. N.

59

Sosnowiec, d. 10-go kwietnia r. 192 2

BIURO WIERTNICZE I ROBÓT GÓRNICZYCH
M. ŁEMPICKI i S-ka
W SOSNOWCU
ul. Małachowskiego № 26.
Telefon № 109.

Rachunek bieżący w Sosnowieckim Oddziale Banku Przemysłowców.
Rachunek bieżący w Sosnowieckim Oddziale Banku Handlowego w Warszawie.
Rachunek przekazowy № 648 w Sosnowieckim Oddziale P. K. K. P.

Adres telegraficzny: LEMART—Sosnowiec.

№ 802

Wielmożny Pan
M i c h a ł Ł e m p i c k i
w W a r s z a w i e .-
Mokotowska 57.-

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić WPana, że dnia 23-go kwietnia 1922 r. o godzinie 1-tej po południu odbędzie się walne zgromadzenie pp.Udziałowców firmy " Biuro Wiertnicze i Robót Górniczych M.Łempicki i S-ka ", w biurze tejże firmy w Sosnowcu, przy ulicy Wesołej Nr. 1, z następującym porządkiem dziennym :

1) Sprawozdanie o działalności firmy za rok 1921
2) Przedstawienie bilansów na dzień 1-go grudnia 1921 r. i na dzień 1-go stycznia 1922 r.
3) Przejście firmy M.Łempicki i S-ka na Spółkę Akcyjną, oraz określenie kapitału zakładowego
1) Ustalenie Rady Zarządzającej do czasu przejścia na Spółkę Akcyjną.
5) Wolne wnioski.

Prosząc WPana o przybycie na powyższe zebranie, lub przysłanie listownego zawiadomienia w razie niemożności przybycia, pozostajemy

z poważaniem
BIURO WIERTNICZE I ROBÓT GÓRNICZYCH
M. ŁEMPICKI i S-KA.

N 18/IX

1/ Projekty Statutu o organizacji Górnictwa

2/ Zarządy Górnicze Okręg Państwowy (Saliny — Kopalnie)

3/ Konta wtórne Rozsądów Kłodzkich P.U.W. } mapa prawna z roku kon 1918 } mapa ostrol wrzes 1920 (Okręg P.U.W.) 1922

4/ Mapka mapa zawiera Drogobycz w 922 powiatek

5/ Sprawy wojskowe

6/ Komunikacje tyczące się gór

3a. Ceny węgla (Zgrafia P.U.W.)

8/ Ekspertyzy 1921

8/ Mój artykuł o zapasach węgla w Polsce (dla Paryża, przetłumaczony w 1921 r.)

5 51 1910 61

Pomiędzy licznymi stosunkowo gośćmi z Galicyi, którzy zwiedzili przestrzenną wystawę w Częstochowie byli także przedstawiciele Galicyjskiego Przemysłu i handlu, oraz przedstawiciele powaźnej, dobrze zasłużonej krajowi instytucyi – Ligi Obrony Przemysłowej. Otóż przy zetknięciu się ich i rozmowach z przedstawicielami sfer przemysłowo-handlowych Królestwa Polskiego powstała myśl, czy nie było-by możliwem nawiązanie żywszych stosunków między Galicyą a Królestwem, zbliżenie obu krajów ekonomicznie zbliżenie.

Oczywiście myśl piękna, dla każdego z nas sympatyczna; ale zanim się przystąpi do próby jej urzeczywistnienia, należy wprzód ~~dokładnie~~ przekonać dokładnie zbadać ~~i zmierzyć~~ rozpoznać, czy, oprócz sentymentu, nie ma tamże realne i materyalne podstawy. Tamże jest zadanie dzisiejszego zebrania i być może następnych; powinniśmy zbadać zmierzyć ~~i ważyć~~ Tamże rozpoznać, czy myśl powyższa ma rację bytu i żywotności, rozważyć umiejętnie i bezstronnie wszystkie pro i contra.

Gdybym sobie pozwolił zakreślić w ogólnych zarysach program dyskusyi i całej przedwstępnej pracy – to przedewszystkiem należy się ona jak następuje. Trzeba przedewszystkiem wyjaśnienia te czynniki, które wytwarzają stosunki handlowe i wpływają na ich rozwój.

Takich głównych czynników jest cztery: 1) wytwórczość danych krajów; 2) polityka celna, która w nich rządzi; 3) środki komunikacyjne, które je łączą i 4) warunki kredytowe, jakie w danych krajach panują.

Co do pierwszego punktu należy dokładnie rozpoznać rozmaite gałęzie przemysłu Galicyi i Królestwa i zdać sobie sprawę, jakie produkty i wyroby mogą oba kraje dawać wzajemnie sobie na wymianę.

Taryfa celna odgrywa pierwszorzędną rolę w stosunkach handlowych; w innych razach przyczyniać się do ich rozwoju, w innych zaś utrudniwiliwia je; jaskrawym tego przykładem jest sprawa solna w Królestwie; jakkolwiek mamy pod bokiem Wieliczkę i sprowadzenie stamtąd wagonu soli kosztowało-by

tylko 33 Rb, to jednak z tego źródła korzystać nie można, a to z powodu wysokiego cła morskiego, stanowiącego 30 k od puda. Zmuszeni jesteśmy sprowadzać sól z dalekich kopalń i warzelni południa Rosyi i płacić za przewóz wagonu około 200 Rb, w rezultacie nie ma kraju w Europie, gdzieby sól była tak droga jak w Królestwie, gdyż cena dochodzi 50 k za pud.

Trzecim czynnikiem są komunikacje; dotychczas główną arterją łączącą Galicyę i Królestwo jest droga żel. Warszawsko-Wiedeńska; ale ten sposób przewozu jest dla wielu towarów za drogi. Tymczasem istnieje druga arterja, droga wodna, jeszcze mało wyzyskana, a dużo tańsza. Nie należy wątpliwości, że przy jakiem takiem uregulowaniu Wisły i zaprowadzeniu prawidłowej żeglugi, stosunki handlowe się ożywią i staną się możliwemi pewne kombinacje handlowe, niewykonalne obecnie przy istniejącem samej tylko komunikacyi kolejowej.

Znaczenie warunków kredytowych w handlu jest wszystkim znane. Jeżeli dotychczas nie mogły się zawiązać większych rozmiarach stosunki handlowe Królestwa z innemi, oprócz Niemiec, krajami, np. z Francyą, Anglyą, to jedną z głównych przyczyn są niedogodne warunki kredytowe. Przemysł niemiecki ma u nas przewagę, bo udziela naszemu handlowi kredyt na najkorzystniejszych warunkach.

Takie są główne czynniki, które należy się uważnie rozpatrzeć. Być może znajdą się jeszcze inne punkty, podlegające zbadaniu.

63

Копія.

главную

Гербовый сборъ за выпись взйсканъ наличными

ГЛАВНАЯ ВЫПИСЬ.

изъ нотаріяльныхъ актовъ Сосновицкаго Нотаріуса Статскаго Совѣтника Николая Николаевича Лермонтова за 1914 годъ.

По реестру № 826.

Тысяча девятьсотъ четырнадцатаго года Февраля двадцать втораго Марта седьмаго дня, ко мнѣ Сосновицкому нотаріусу Статскому Совѣтнику Николаю Николаевичу Лермонтову, въ контору мою находящуюся въ городѣ Сосновицахъ, Петроковской губерніи, по Старососновицкой ул. въ домѣ подъ № 18, въ сопровожденіи лично мнѣ извѣстныхъ законнымъ требуемыя качества имѣющихъ свидѣтелей: Феликса Целестиновича Дембицкаго и Лазаря Самуиловича Капитника обывателей въ городѣ Сосновицахъ жительствующихъ, явились лично мнѣ извѣстные и правоспособные 1/ Теодоръ Марцелевичъ Гайдамовичъ, въ городѣ Бердычевѣ Кіевской губерніи живущій и 2/ Людовикъ Людовиковичъ Мауве Директоръ-распорядитель Горнопромышленнаго Акціонернаго Общества Бендинъ-Олькушъ дѣйствующій отъ имени и въ пользу того же Общества на основаніи Инструкціи Правленія названнаго Общества, данной ему въ засѣданіи отъ четвертаго/семнадцатаго іюня тысяча девятьсотъ одиннадцатаго года, въ городѣ Сосновицахъ живущій и совершили актъ слѣдующаго содержанія: Тринадцатаго Октября тысяча девятьсотъ перваго года Теодоръ Гайдамовичъ на казенныхъ земляхъ Сломникскаго Лѣсничества въ дачѣ Боръ-Бискупи и на земляхъ крестьянъ селенія Боръ-Бискупи - всѣхъ Олькушскаго уѣзда Кѣлецкой губерніи, открылъ каменный уголь, каковое открытіе освидѣтельствовано Окружнымъ инженеромъ Кѣлецко-Люблинскаго Горнаго Округа пятаго Ноября того-же года; вслѣдствіе чего онъ Гайдамовичъ вошелъ съ ходатайствомъ о выдачѣ ему отводнаго акта на отводную площадь " Правда " пространствомъ въ двѣсти пятьдесятъ тысячъ квадратныхъ саженъ, а въ томъ числѣ на казенныхъ земляхъ въ сто девяносто семь тысячъ девятьсотъ тридцать двѣ сажени и на крестьянскихъ земляхъ въ пятьдесятъ двѣ тысячи шестьдесятъ восемь саженъ, но отводнаго акта онъ еще до сихъ поръ не получилъ и потому не можетъ считаться собственникомъ названной отводной площади "Правда". Всѣ затѣмъ права

свои на ту же отводную полщадь "Правда" безъ всякаго въ пользу свою исключенія Теодоръ Гайдамовичъ настоящимъ актомъ переуступает Горнопромышленному Акціонерному Обществу "Бендинъ-Олькушъ" въ лицѣ соявляющагося Людовика Мауве за добровольно и взаимно условленную цѣну въ шестнадцать тысячъ рублей въ счетъ которой получилъ съ того же Общества шесть тысячъ рублей чекомъ Людовика Мауве на Варшавскій Коммерческій Банкъ Отдѣленіе въ Сосновицахъ отъ сего - дняшняго числа за № 29064 и принимая таковой чекъ за наличныя,въ полученіи таковой симъ росписывается названное Горнопромышленное Общество подставляетъ во всѣ свои права и дозволяетъ ему ходатайствовать о выдачѣ отводнаго акта прямо на его Общества имя.Людовикъ Мауве заявилъ,что онъ переуступку сію въ пользу представляемаго имъ Общества "Бендинъ-Олькушъ" принимаетъ и одобряетъ,остатокъ же цѣны составляющій десять тысячъ рублей отъ имени того же Общества обязывается уплатить Гайдамовичу наличными въ здѣшней конторѣ въ срокъ полученія отводнаго акта безъ предварительнаго приглашенія и безъ процентовъ.Выпись выдать Людовику Мауве. Актъ сей въ присутствіи вышепоименованныхъ свидѣтелей читанъ заявителямъ,совершенъ ими по доброй волѣ,понятъ,одобренъ и подписанъ. Гербоваго сбора по акту и на главную выпись восемьдесятъ одинъ рубль двадцать пять копеекъ, актовой пошлины три рубля и сбора по мѣсту совершенія тридцать два рубля наличными взыскано и записано въ книгу сборовъ подъ № 826./ подлинный подписали ✗ Теодоръ Гайдамовичъ,Людовикъ Мауве,Феликсъ Дембицкій,Лазарь Капитникъ,Нотаріусъ Лермонтовъ.

Выпись эта слово въ слово сходна съ подлиннымъ актомъ внесеннымъ въ реестръ за 1914 годъ подъ № 826 и выдана Людовику Мауве 24 Февраля / 9 Марта 1914 года.

Сосновицкій Нотаріусъ Статскій Совѣтникъ /-/Лермонтовъ

/мѣсто печати/.

Section fr-se de l'Internationale ouvrière — narpotężniejsze tradycje — Section Internationale ouvrière

65

I-y robotnik powinien uczestniczyć w [illegible] i jako członek prof. powinny być one za swe zadania uznać obronę sprawy ogólnej wobec zawodu

powstały na zas pras 20 21 lat

Ustawa Syd. roln we Fr ~~powstała~~ uchwalony ~~się~~ w r. 1884 o związkach zawod; ~~i stos do art 3 zadania ich było: bronić etc~~ i stos do art 3 powinny były mieć za zadanie wyłącznie zajmować się wyłącznie sprawą profesjonalną (Vidal Rey)

Poczęcie syndykatów zawod się we Fr w r. 1884 nie zas przed z d. 21 maja roku o związkach zaw; obecnie przedstawia obszerną organizację w całym kraju organizacji która wchodzi w skład ogólnej organizacji (Partii socjalistycznej fr.) a przedstawia stan: Section française de l'Int. ouvrière. Najsil. zawód: ~~perk~~ metalowy. Istnieje Local związek robotniczego zawodu (syndicat), Łączą się w „Fédérations" które obejmują albo cały ~~Fran~~ kraj albo całą Francję; są więc ogólnokrajowe federacje: metalurgiczna, metalowa drutu, stolarska, ~~fo~~; górnicza federacja; Istnieją dotychczas dwie: Union fédérale i Fédération nationale; wobec tego na zjeździe w Carmaux połączyły się w jedną z jedną wspólną kasą ~~na~~

jedną z najsilniejszych jest federacja przędzalnicza Dep-tu du Nor; w skład jej wchodzi 315 syn z 75.000 członkami. Federacje razem tworzą „Confédération générale du travail", oznacza tzw. C.G.T. przedstawicielem której jest ~~Comité~~ sekretariat rozsyłający nazwę Comité Confédéral i zajmujący w Paryżu. Ogólna liczba ~~syn~~ członków dochodzi do 5.000, ~~pozostałe~~ ~~są one tu~~ Czynności obecnie we Fr jest 50000 syn, podzielonych w federacje które dochodzi do 600; co zaś do ogólnej liczby związków, to trudno ją zupełnie dokładnie określić; w każdym razie nie przekracza 1/4 m. tj we Fr ~~na~~ przy na 20 tys przypada jeden związek (w stosunku 1. na 4). Związki te opłacają oboje wkład do kasy macierzystej zarówno ~~ale~~ jak pomoc w razie choroby, na chorobę podczas trwania roboty (chomage) podczas ~~choroby~~ bezrobocia (grève) itd. Obok tych syndykatów ~~zawodowych~~ istnieją w chwili zawodowe ~~bourses~~ giełdy pracy (Bourses du trav.) w liczbie 135 które powstały dla pośrednictwa pracy w jedną „Federation des Bourses du trav."; giełdy te ~~mają~~ mają swój przedstawiciel w r. 905 ogólna suma przychodu i rozchodu, dopiero w r. 905 ogólna suma wpływów ~~sub~~ wyn 993.950 f, przy czym na razie Paryż ponosi 450.000 — W obecnej giełdy pracy [illegible] Dzięki tym syndykatom; ~~przy~~ ich zawodowej ~~się~~ zarówno stale zarząd

Komitet Komitè de la grève general, Comm[illegible] pour la
propag de la journée de Hurt heu, pour l'application
du repos hebdomadaire XXI

Federacje uzgadnia swe korpor-i zrady, do postanow
Sprew o [illegible] wspólnych; w r. 1906 Kongres bytą 53 ka zra
narodowec co-ron - 6 ron w ron odbywa się ogóln kongr zrad
pomoc-i
Sypd pod nazwą Congrès de la conf gen du Tr.
Oktatni kongres miał miejsc w Am w r. 1906. Powzięte na
nim uchwały dążą popęcie v [illegible] pomocy w syn walk
i kwestyą. Wiadom jest, że obecnie [illegible] dyrektor
Kr-o
du archiwi, [illegible] ostatni [illegible] jest wyc do zupeł
rozbicia jak w Niem, gdzie generalne rok [illegible] elemen
ul umiarkow. Zrad w Am wyjątkowo nadaj zupeł neutralny
Syn JJ polit par dogad. i zupełną [illegible] odrzuc [illegible]
stanowisk
stanowisk i post (~~Syndykat~~ Syndykat Progr. i cel „syndykalizm fr. g
w ostatnich latach
pomieszana się jak nieb Syndykat przeciw prawu mak-i
rzad Synd. polega wyłącz na gruncie walki ekonomicznej, polegają
na akcyi bezpośr (action directe,) która jest [illegible]
przeciw Instytucie patronatu (Kapitalistyczny przedsię); [illegible]
w walce za [illegible] (strajk i t.p.) sabotaż (stop bezpośr i t. p.
Za pomocą środ gw. jak bojkot, boycott i sabotaż (bezpośr. akcyi
syndyk. i zdobycze wojny [illegible] nie mogą [illegible] protiw brak bytu rol (nacjonalizacja
środków produkcyi), jak zresztą bez gwałtu nie

Brak bez [illegible] ideału syndyk jest cała wojna klasowa (walka proletaryatu
[illegible] może nawet [illegible] przeciw
następ one może po wypadku z [illegible] (zarówno [illegible] i pro wspro
w Tarn rolli (socjalizacja ziem.), [illegible] w przyszłości [illegible] rol (Synd
będą jedny [illegible] Grupy dla prod i dla prod)
Na razie w wal

Powyższy program progr. ogólna zasada praw i cel
dla zw „czer synd“ nie [illegible] znajdą bezwarunkowego przyjęcia w pos
kongresach fr, jak i dowodem czego były zarobki powrócenie
natomiast parlamentu, jaki się odbył [illegible] w Limoges – również w [illegible] pomimo [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] reakcja przeciw niewoli najmu
i przez zarządy syn i wszelkie wypadki przeciw

[illegible] [illegible] [illegible] [

We Iv-y odbyły się w Paryż i Lyon 1936 dwa kongresy: syndykalistów i partyi socjal. w Lyon. Kongresy te zawarły

1) Stanowisko ze zgan o tyle szczegółowe, o ile to było konieczne dla dostosowania przedstawicieli ~~rozmaitych~~ kierunków we ~~odcieniach~~ wspólnych ~~socjalistycznych~~ w teorii i praktyce

2) ~~Deklaracje~~ deklaracje wszystkich trzech rodzaji fr. socjal, związków zawodowych, partyi polit. i rządu

3) Fakt, że organizacje socjalistyczne ~~nie~~ ~~mogą~~ ~~wyjść~~ ~~na~~ ~~jaw~~ ~~jako~~ ~~takie~~ ~~bez~~ ~~przyjęcia~~ ~~przez~~ ~~siebie~~ ~~pewnych~~ ~~form~~ ~~organizacyjnych~~ ~~i~~ ~~ideologicznych~~ ~~które~~ ~~są~~ ~~im~~ ~~narzucone~~ ~~przez~~ ~~ustawodawstwo~~ ~~burżuazyjne~~ ~~i~~ ~~które~~ ~~nie~~ ~~są~~ ~~im~~ ~~właściwe~~ ~~na~~ ~~gruncie~~ ~~socjalizmu~~ ~~rewolucyjnego~~ ~~i~~ ~~proletaryackiego~~ ~~internacjonalizmu~~ ~~klasowego~~ ~~i~~ ~~walki~~ ~~klasowej~~ ~~proletariatu~~ ~~przeciw~~ ~~burżuazji~~ ~~i~~ ~~jej~~ ~~państwu~~ ~~klasowemu~~ ~~i~~ ~~jego~~ ~~sojusznikom~~ ~~socjalistycznym~~ ~~wewnątrz~~ ~~ruchu~~ ~~robotniczego~~ ~~i~~ ~~poza~~ ~~nim~~ ~~na~~ ~~całym~~ ~~świecie~~ ~~i~~ ~~że~~ ~~nie~~ ~~może~~ ~~być~~ ~~mowy~~ ~~o~~ ~~tym~~ ~~aby~~ ~~w~~ ~~ramach~~ ~~tych~~ ~~organizacji~~ ~~mogła~~ ~~się~~ ~~rozwijać~~ ~~jakakolwiek~~ ~~praca~~ ~~socjalistyczna~~ ~~i~~ ~~rewolucyjna~~ ~~w~~ ~~duchu~~ ~~klasowej~~ ~~walki

do Adwokatury Warszawy

Ks-z Pawe 10 Gr Cyb 69

Dziś jest czas upłynął, od chwili, w której się z Wami pożegnałem - Za dwa zdrowia Ks-ga Pana, podczas naszego pożegnania był Pan niewinny; co w ogóle się robi w naszym kraju, ja do polskich praw nie czytuję i o nieczytanie nie wiem; będę więc widzieny, jeżeli mi Pan pewną słów napomnę

Jam rozwiązał daleko od kraju, myślę do niego ciągle się powracam; przyglądam się do życia społecznego pracowitemu, dającemu ludziom zadowolenie i możliwe nagrodę; pomnożę dobrego nagrodzenia społeczne z tej myśli, że nabyte doświadczenie nowe widzę w kraju się przydadzą.

Oto i dla mnie przychodzi mi myśl, czy nie powinienem ofiarować społeczeństwu swej pracy i czasu w charakterze posła do nowej Dumy; mam prawo do wyboru w Łomży. ~~Nie chodzi mi o to, żebym był Wybranym — to to nie~~ Chciałbym ofiarować swe usługi do tego strasznie ciężkiego obowiązku; wielu obywateli jest ostrożnych, czy można mu ~~jeden~~ obowiązek powierzyć - Słyszałem, jakoby przy poprzednich wyborach byli tacy (prostego roboty) którzy mnie wstrzymywali; chciałbym, żeby ten wiedzieli, że służby głosów jestem przyjęć; ~~nie chcę potrzeb~~ nie chciałbym, abym sam dobrze robił wymówki, że dwuznaczny się odpracy

Spółecznej, wiedy Areba było być na stanowisku, a ~~oraz~~
~~chyżki be ta m Pa pedagog~~ dla wobcnego zarzą
odpowiedź wżytku, o resultat mi nie chodzi, gdyż sprawę
za nieważną nie za wartą ambicyi, ale jestem
za spełnienie obywatelskiego obowiązku

—

Dlaczego sprawa osobista — jeżeli są jakie przeszkody do odbycia z fabrycznej strony, jam mi Le Pa w swoim czasie mówił, to prostego otasowanie mi rzeki przyjaciel—

Od nas obojga prosty pozdrowienia dla siebie i Kasi Pa
wszystkim serdeczne pozdrowienia

Ant

Warunki w jakich się dziś rozstajemy odmienne od
tych, w których się ~~rozstawaliśmy~~ spotkaliśmy i dziś pod a
zwykłych, upoważniają mię do odpowiedzenia Ks-mu Panu
na Jch przykłady słowa cenniejszego, niż zwykłe
słowa uprzejmości bieżącej — i dlatego pozwolę sobie
zatrzymać Jm Pana chwilę uwagi —

Kiedy się kończy jeden okres życia, a zaczyna drugi —
jest to moment w którym
zastanowienie się wtedy kiedy spokojnego
że czas ucieka, o czem w gorączce codziennych wrażeń całego życia
się zapomina, a następnie zastanawia się nad treścią robi rachunek ubiegłego okresu
swego życia; nasuwa się wtedy porównanie życia tego
do książki o treści filozoficznej, historycznej, powieściowej
Tów różnych stylu, rozmaitego charakteru, ale połączonych
w jedną logiczną całość. Są między temi rozdziałami
takie, które raz się czyta i nawet zależy się, że się je
kiedyś czytało; są pewnie takie, do których ktokolwiek z przyjemnością się wraca, i wreszcie
są trzecie, których Autor sam zawiódł, że pewnego
zastanowienia się nad niemi, treść jest przykra
do krzyku nie zrozumiała; i czasem całe życie człowieka
wydaje się jak jeden taki niezrozumiały
rozdział! Stojąc teraz na granicy dwóch okresów
swego życia, widzę, że ten kończący się obecnie, był takim
rozdziałem do którego nie wiem kiedy myśl wracać będzie.
Ten który zaczynam jest mi treści nieznanej,
prawdopodobnie bardzo zawiłej, o co najmniej
teraz przedstawia mi się bardzo niezrozumiałym. W
okresie ubiegłym nie udało mi się prawdą otrzymać
Jwa Prezydyum-ów dar, jaki byłem pragnął, ale
udało mi się otrzymać go pośrednio, stwarzając
St-ie Kobiet, instytucję uczciwą i pożądaną
pracowitym i samicznym; udało mi się skierować
do Jwa Pna nowe jasne większą instytucję organi-
zacyę ubezpieczeń robotniczych. Są to plusy zamknięte
go teraz okresu, do których myśl z przyjemnością
wracać będę. Drobniejsze zmyłki
we drugiem pomyłki

Okoliczności, powtarzanie, połączone z ubo-
dostatecznością moją stanowczością odrywają mię teraz
od prowadzonych robót i przerzucają jakoś z kraju
na stracone placówkę, gdzie uzyskanie wymiaru
sprawiedliwości, uznanie praw słusznych jest niemal
niedoścignionem marzeniem — czy będę temu przyklasnął
czy nie da mi się tam coś dotrzeć do kraju robić —
nie wiem, i ta niepewność, zmusiła mię do tego,
że jak najrychlej Waszą wiadomość, przyjęcie tej
oferty skłoni narodową warunkowo, na termin 6-ciu miesięcy
dopóki się przekonam się namacalnie o celowości
tej skłonności. Na Waszych tedy wyborcy moi przyjęli
się zgodzić.

Wynajęci, w głębi mej duszy dusza się nadzieja
że mosty za sobą nie będą spalone, i że ewentualnie
będę mógł wrócić jeszcze do dawnych warsztatów
pracy. Zrobiło się inaczej: próżniach, które telegraficzny
w zapełnieniu próżni, która się wytworzyła wskutek
mego ustąpienia, chociażby tylko czasowego, był zbu-
rzający wielki. Oczywiście, wrodzona przyjaciela była
przeciwnika troskliwość o dobro instytucyi, która
się powierzone dla instytucyi, a być może i dla mnie
osobiście to.. zewnętrzna pomoc w wyzdrowieniu
z ciała bywa czasem dobrym względem wyzdrowionego
uczynkiem.

Oczywiście dobrymi chęciami dla instytucyi, a
moim myśleć i dla mnie, że-i Panowie odmówili
mego formalnej dla utrzymania ze mną łączności,
a mianowicie zaproponowali mi płatne przedstawi-
cielstwo w P-gu Tow. Ubez. i Akc. Kolb. Tembordrej
cuię tę propozycyę, że pochodziła ona wyłącznie
z inicjatywy Swych Panów, bez jakiejkolwiek porozu-
mienia się zemną, w formie elementarnie prostej
i krańcowo szczerej, która wyraziła francuzkie wyraże-
nie: „c'est à prendre ou à refuser". Otóż powtarza
nowienia się i po dwóch miesiącach ostatecznego tygodnik
który jest w Warszawie na papierze
dwóch: „c'est a refuser". Mordyrów nopy

Fr. płóciych spódnic
mam wierzyć słowom Panów, byłem
przyjęciu.

decyzyi nie przykaram, bo Tatwo je Panowie zrozumia, chociażby przypominając sobie tylko co już w tej materyi mówiłem.

Z tych powodów dziś zarzucam dla mnie zaproszenie i dzisiejsze zebranie, uważam za ostatnie takiego rodzaju, który razem mamy przeżyć. Nie znaczy to jednak, abyśmy się już nie mieli w przyszłości spotykać; przeciwnie myślę że dyskusje będą w Domu nieraz się jeszcze spotkamy na wspólnej dla nas platformie a jest nią praca nad rozwojem przemysłu w kraju. Chcę i wierzę znajdę zawsze Panowie chętnego pomocnika we wprowadzaniu słusznych ich żądań. Zadaniem mojem, jako [illegible] będzie obrona interesu narodowego w dziedzinie przemysłu; ten sam cel mają i Panowie w swej działalności. Śmiem twierdzić, że każdy z Panów, będąc właścicielem lub dyrektorem zakładu przemysłowego jest przedewszystkiem obywatelem kraju i pomimo pozbieranych mierzy przeciwników egoizmu klasowego lub osobistego, potrafi w razie potrzeby podporządkować swoje interesy interesowi dobra ogólnego.

Normalny rozwój przemysłu jest koniecznością naszego bytu narodowego; mówić o tej konieczności w dzisiejszem zebraniu byłoby rzeczą zbyteczną.

Przybycz pełnia parę cyfr, dowodzących jak jeszcze małym odsetkiem do potrzeb kraju jest u nas przemysł i jak dużo zostaje do zrobienia. Liczba robotników w przemyśle stanowi u nas zaledwie 350.000 czyli zaledwie 3% ogółu ludności; w małej Szwajcaryi przy ludności 3½ mil. liczba robotników dosięga 600.000 czyli 15% w Niemczech przy 60 mil. ludności 13 mil. w tej liczbie odpada na rolnictwo 6 mil. powiat Z. blisko 12%.

W takich warunkach mało rozwiniętego przemysłu, kiedy w innych krajach na roli, przy rzemiośle, w kopalniach i hutach zarobkuje 30-40% ludności u nas na roli, przy rzemiośle i w kopalniach zarobkuje przeciętnie 70%

Na voli służe się b. ciężarów, na jednostkę roboczą u nas przypada mniej więcej niż gdzieindziej, mam całe 2 norm, gdy w Niem i Fr. 3½ a w Ros. cało 6.

Jasne ciężary wynikają z ~~nie~~ integralności i ~~nie~~ liczba kobiet ze wsi do miast, a przemysł i tam nie znajduje pracy w przemyśle — cudzy dobry dla zarob.

Potrzeba rozwoju przemysłu, jaki obecnie narodu jest jednostronności, mimo natężenia ~~rolnictwa~~ rolnictwa — ale rolny przemysł oddał cały narodu przykład, musi być funkcją zdrowego org. ustroju, a ~~kędzie~~ nie, jeśli w nim utrwali się przeświadczenie moralnej opory na zasad. sprawiedliwości i prawa obowiązku obyw. bez ~~tego~~ zasady moralności nie ma zdrowego przemysłu.

Zadaniem Jm. Pana jest ~~kierować~~ przemysłem dbać o jego rozwój i o jego zdrowie. Stać ciągle przed umysłem i sercem przemysłu. Wyrażam życzenie, niech ~~to~~ mózg myśli, niech serce współczuje. Wtedy ~~pomoc~~ łaska za rozszerzenie działalności przemysł w obu kierunkach dla dobra całego narodu. ~~Łaska~~ pomoc w wprowadzaniu życia, aby w nim ~~pomoc~~ przemysł zajął swoje ~~miejsce~~ zdrowe, stałe, dobre.

łaska ~~pomoc~~ by przemysł się rozwijał

I co wyniszczyła się dla mnie niezgodna sytuacja: z jednej strony przekonanie i mocne obowiązki, z drugiej ~~nie~~ brak na nie chęci, płynącej z osobistego interesu, chęć nie pałania uczuć za sobą i ~~obowiązku~~ ewentualnego niedbałości pracy w razie jeśli Duma odrzuci Długo lub jeśli ją w niej nie wybiorą. W tym wypadku Ks. Panowie przyszli mi z pomocą ~~ich~~ amerykańskich pośpiech Belgii, przy późniejszej ~~ich~~ powrocie z ~~ich~~ prowincji stroski o dobro duchowe ~~odbiorą~~ sytuacji wyjaśnił pośpiech w zapełnieniu luki powstałej przez moje chociażby czasowe ustąpienie — ~~odbiorą~~ sytuacji wyjaśnił, a mnie przyszedł ~~to~~ to ofiarować ma wartość, jeśli pewne względy.

~~Motywów~~ Motywów nie przytaczam, bo Ks. Panowie sami je zrozumią, jeśli tylko przypomną sobie to, co po tej materyi mówiłem i wymyślonej sobie moje metody zaopatrzenia instytut i gospodarowania.

Pozdrawiam przyjaźnie

175

WARSZAWSKIE STOWARZYSZENIE DLA DOZORU NAD KOTŁAMI PAROWEMI

ZARZĄD STOWARZYSZENIA
i
GŁÓWNE BIURO
w Warszawie, Boduena 2, tel. 275-45.

BIURA ODDZIAŁOWE:
1) w Dąbrowie Górniczej
2) w Łodzi (ul. Piotrkowska 103)
3) w Skarżysku.

WARSZAWA, DN. 8 Stycznia 1913 r.

№ 3491

Wielmożny

M.ŁEMPICKI

ul.Mokotowska 57

Stosownie do listu WPana z dnia 25 Listopada I912 roku przesyłamy przy niniejszem

rubli 90 --

jako wynagrodzenie za udział w dziewięciu posiedzeniach Zarządu Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowemi w I912 roku /po I0 rb. za posiedzenie/.

Prosząc o potwierdzenie odbioru, pozostajemy

z poważaniem

ZARZĄD
Warszawskiego stowarzyszenia
dla dozoru nad kotłami
parowemi

T. Bojarski

Adres telegraficzny: KOTŁY WARSZAWA.

477

Przepisy dla palaczy kotłowych.

I/ Palacz powinien punktualnie przychodzić do roboty, prowadzić się trzeźwo i porządnie.

2/ Kotłownia powinna być utrzymana czysto, jak również cała armatura i wszystkie narzędzia służące do obsługi kotłów. Ludzi nie zajętych przy kotłach, do kotłowni nie wpuszczać.

3/ Dopóki ogień jest na rusztach, palaczowi bez zostawienia zastępcy z kotłowni wyjść niewolno. Po ukończeniu pracy kotła należy ogień wygasić, szlakę usunąć i zasuwę czopucha zamknąć. Przed wygaszeniem ognia w tym wypadku kotły wypełnić do połowy wodowskazów należy wodą.

4/ W czasie palenia całe ruszty powinny być pokryte paliwem. Większe kawały paliwa należy rozbijać młotem, aby miały wielkość nie większą od pięści ręki. Narzucać paliwo należy na całe ruszty w niewielkich ilościach i zasuwę czopucha /szyber/ wtedy przymykać. W miarę postępującego spalania się narzuconego paliwa, należy dopływ powietrza pod ruszty zmniejszać przez stopniowe przymykanie zasuwy czopucha /szybra/.

5/ Zasilać kotły wodą należy możliwie w równych odstępach czasu, przy czem trzeba używać naprzemian obydwa przyrządy zasilające, a wodę należy trzymać w wodowskazach na oznaczonym poziomie.

6/ W razie opadnięcia wody bez wyraźnej przyczyny do spodu szkieł wodowskazowych należy ogień z rusztów wyrzucić i zasuwę czopucha otworzyć.

7/ Ciśnienie w kotłach należy trzymać zawsze jednakie i uważać, aby strzałki manometrów poza czerwoną kreskę nie przechodziły.

8/ Krany wodowskazowe, probiercze i niezamknięte wentyle bezpieczeństwa, należy kilka razy dziennie przedmuchiwać.

9/ Szlamować kotły należy przy ciśnieniu nie wyższem od I atmosfery i po dostatecznem ich wystudzeniu.

IO/ O wszelkich niedokładnościach i niezrozumiałych zjawiskach w pracy kotłów palacz powinien zaraz zawiadomić swojego zwierzchnika.

24/IX 1912.

Przepisy dla palaczy kotłowych.

I/ Palacz powinien punktualnie przychodzić do roboty, prowadzić się trzeźwo i porządnie.

2/ Kotłownia powinna być utrzymana czysto, jak również cała armatura i wszystkie narzędzia służące do obsługi kotłów. Ludzi nie zajętych przy kotłach, do kotłowni nie wpuszczać.

3/ Dopóki ogień jest na rusztach, palaczowi bez zostawienia zastępcy z kotłowni wyjść niewolno. Po ukończeniu pracy kotła należy ogień wygasić, szlakę usunąć i zasuwę czopucha zamknąć. Przed wygaszeniem ognia w tym wypadku kotły wypełnić do połowy wodowskazów należy wodą.

4/ W czasie palenia całe ruszty powinny być pokryte paliwem. Większe kawały paliwa należy rozbijać młotem, aby miały wielkość nie większą od pięści ręki. Narzucać paliwo należy na całe ruszty w niewielkich ilościach i zasuwę czopucha /szyber/ wtedy przymykać. W miarę postępującego spalania się narzuconego paliwa, należy dopływ powietrza pod ruszty zmniejszać przez stopniowe przymykanie zasuwy czopucha /szybra/.

5/ Zasilać kotły wodą należy możliwie w równych odstępach czasu, przy czem trzeba używać naprzemian obydwa przyrządy zasilające, a wodę należy trzymać w wodowskazach na oznaczonym poziomie.

6/ W razie opadnięcia wody bez wyraźnej przyczyny do spodu szkieł wodowskazowych należy ogień z rusztów wyrzucić i zasuwę czopucha otworzyć.

7/ Ciśnienie w kotłach należy trzymać zawsze jednakie i uważać, aby strzałki manometrów poza czerwoną kreskę nie przechodziły.

8/ Krany wodowskazowe, probiercze i niezamknięte wentyle bezpieczeństwa, należy kilka razy dziennie przedmuchiwać.

9/ Szlamować kotły należy przy ciśnieniu nie wyższem od I atmosfery i po dostatecznem ich wystudzeniu.

IO/ O wszelkich niedokładnościach i niezrozumiałych zjawiskach w pracy kotłów palacz powinien zaraz zawiadomić swojego zwierzchnika.

24/IX 1912.

PRZEPISY DLA PALACZY KOTŁOWYCH.

Palacz powinien zawsze pamiętać o tem, że czynny kocioł parowy jest podobny do bomby, która może wybuchnąć, o ile nie będzie się pilnował następujących

I. P r z e p i s ó w b e z p i e c z e ń s t w a.

I/ Skazówka na manometrze nie powinna przechodzić poza czerwoną kreskę t.j. po-za dozwolone najwyższe ciśnienie, przyczem ciśnienie trzymać możliwie jednakowo.

2/ Obie klapy bezpieczeństwa przepuszczać powinny parę, kiedy skazówka manometru dochodzi do czerwonej kreski.

3/ Woda w szkle wodoskazowem nie powinna opadać poniżej oznaczonego poziomu najniższego, a dolnym kurkiem próbnym powinna przechodzić przy uchyleniu woda parująca.

4/ Ażeby wszystkie te przyrządy działały sprawnie i nie pokazywały fałszywie, należy wszystkie conajmniej 2-3 razy na dobę przedmuchiwać, czem się je zabezpiecza od zarastania kamieniem i sprawdza działanie. Dlatego klucze od kurków nie mogą być zaciągnięte na głucho, ale doszlifowane.

Szkło wodoskazowe należy przedmuchiwać w ten sposób: zamknąć kurek

wodny przy otwartym parowym i przedmuchiwać, potem otworzyć kurek wodny a zamknąć parowy i przedmuchiwać, wreszcie otworzyć kurek parowy, a woda powinna dojść szybko do poprzedniej wysokości. Jeśli podnosi się wolno - przetkać. Zamkniętą klapę bezpieczeństwa przedmuchuje się przez lekkie pociąganie za łańcuszek. Drążki od klap nie powinny trzeć się o widelec, i nie obracać twardo na bolcach.

Gdy ciemno - manometr i wodoskaz powinny być oświetlone.

5/ Aby pompy i inżektory były zawsze pewne do użycia, należy conajmniej 2 - 3 razy na dobę próbować, czy dobrze działa przyrząd zasilający zapasowy na wypadek zepsucia się przyrządu stale używanego.

6/ Przed podpaleniem kotła należy:

a/ zobaczyć, czy nie przepuszcza wentyl spustowy,

b/ sprawdzić wodę w szkle wodoskazu przez uchylenie kranika,

c/ spróbować, czy dobrze zamknięty wentyl parowy. Dla puszczenia maszyny potem - wentyl ten otwierać powoli /ale zamykać można szybko/,

d/ klapę bezpieczeństwa uchylić aż do czasu pokazania się pary,

e/ przy kotłach obmurowanych - podnieść zasuwę kominową /szyber/ i uchylić drzwiczki od paleniska,

aby z kanałów wywiało nagromadzone gazy zapalne, które po podpaleniu kotła łatwo mogą wybuchnąć.

7/ Gdyby ciśnienie pary zanadto wzrosło, należy zasilić kocioł wodą i opuścić trochę zasuwę, jeżeli ciśnienie dalej wzrasta - otworzyć drzwiczki, a nawet wyrzucić część żaru.

8/ W razie opadnięcia wody do spodu szkła wodoskazowego, wówczas pod groźbą wybuchu wzbrania się zasilać kocioł nawet choćby gorącą wodą.

Wówczas należy niezwłocznie:

a/ przymknąć niezupełnie zasuwę /szyber/,

b/ wyrzucić z paleniska ogień - do popielnika i zalać, albo na kotłownię,

c/ otworzyć powoli zasuwę, a zamknąć wentyl parowy do wspólnego przewodu, jeśli jest,

d/ powoli spuszczać parę /choćby górnym kranem próbnym/ i po ukończeniu tych czynności

e/ zawiadomić o wszystkiem zwierzchnika.

9/ Ten sam sposób postępowania musi być niezwłocznie stosowany, jeżeli w palenisku w kotle zjawił się pukiel albo pęknięcie, jeżeli zauważonem zostało jakieś parowanie z kotła w kanałach, a wogóle niedokładności i zjawiska niezrozumiałe.

IO/ Dopóki ogień jest na rusztach, palaczowi nie wolno jest wyjść z kotłowni bez zostawienia zastępcy.

Na ukończeniu pracy kotła należy:

a/ o ile można przed ukończeniem zmniejszać ogień i parę,

b/ zasilić kocioł wodą na parę cali powyżej zwykłego poziomu wody,

c/ wygarnąć ogień z rusztu i wygasić go po wygarnięciu, usunąć szlakę z rusztu i paleniska z przerżnięciem rusztowin, zasuwę /szyber/ spuścić i drzwiczki zamknąć. Zabrania się wygaszanie ognia przez chlustanie wody do paleniska, a także pokrywanie na czas przerwy w pracy żaru mokrym węglem.

Ażeby kotły znajdowały się w możliwie dobrym stanie i jaknajdłużej mogły służyć, należy zastosować następujące

II. przepisy dobrego u t r z y m a n i a k o t ł ó w.

I/ Kocioł, wszystkie jego przyrządy i narzędzia /jak również i kotłownia/ powinny być utrzymane czysto i znajdować się w porządku.

2/ Gdyby woda ściekała gdziekolwiek na kocioł, należy odchylić ją tymczasowo rynienką, albo podstawić wiadro. Nie dopuszczać do długotrwałego przeciekania gdziekolwiek.

3/ Szlamować kotły /przedmuchiwać/ nale-

ży możliwie przy ciśnieniu nie wyższem ponad 2 - 3 atm. po przerwie w pracy.

4/ Z kotłów obmurowanych spuszczać wodę należy dopiero wtedy, gdy mur jest dostatecznie ochłodzony.

5/ Napełniać kotły zimną, a choćby ciepłą wodą, jak również przemywać je należy dopiero po dobrem ich ostudzeniu, które można przyspieszyć przez przewietrzanie wnętrza kotła i kanałów dymowych.

6/ Przy czyszczeniu wnętrza kotła nie wolno używać ostrych młotków do odbijania kamienia i uderzać silnie, szczególniej po łebkach nitów. Bardzo starannie czyścić wszystkie blachy i ich załamy, stykające się z płomieniem.

Do odbijania kamienia brać się zaraz po spuszczeniu wody, gdy kamień mokry łatwiej odchodzi.

Przy przewodach parowych i wodnych wspólnych z innemi czynnemi kotłami - oddzielić kocioł, przeznaczony do czyszczenia, głuchemi flanszami lub blachami.

Nie używać przy czyszczeniu do oświetlenia nafty, lecz świece lub światło elektryczne.

7/ Podczas przerw - przy myciu nie zapominać o dotarciu kranów i wentyli, a bolce u drążków klap bezpieczeństwa

obluzować i osmarować.

8/ Nie dopuszczać, aby z wodą zasilającą dostawały się do kotła smary, często pływające grubą warstwą w zbiornikach. Należy je wybierać, wodę zmieniać, a także/szczególniej przy zbiornikach, umieszczonych wyżej/ nie dopuszczać, aby woda wybierana była do samego dna, kiedy pompa zabiera już same smary, osiadające później na wewnętrznych ściankach kotła.

9/ Baczyć, aby przyrządy zasilające nie ssały prócz wody - powietrza, a przy pompach maszynowych nie wciskały go, kiedy przerywa się tłoczenie wody, gdyż to powietrze, wchodzące z wodą zasilającą, niszczy wewnątrz ścianki kotła, a obniża sprawność maszyn.

IO/ Jeżeli kocioł huczy i drży - przymknąć zasuwę, jeżeli woda pieni się w kotle, przymknąć trochę wentyl parowy i otworzywszy nieco drzwiczki, zasilić go wodą.

III. Dla o s z c z ę d n e g o s p a l a n i a paliwa pamiętać należy, aby:

I/ W czasie palenia ruszty pokryte były paliwem całkowicie. Węgiel kłaść w kawałkach nie większych od pięści. Narzucać w niewielkich porcjach, ale często i możliwie równo. Paliwo w kawałkach powinno być suche.

2/ Przy zasypywaniu zasuwę kominową przymykać, po zasypaniu zaraz otwo-

rzyć, a w miarę postępującego spalania dopływ powietrza pod ruszty zmniejszać przez stopniowe przymykanie zasuwy lub klap popielnika.

3/ Przed zarzuceniem świeżego paliwa na rusztach poziomych nagarnąć część żaru z przodu ku progowi, zostawiając na przodzie rusztu tylko cienką warstwę, na którą nakładać paliwo świeże.

4/ Zasilać kotły wodą należy możliwie bez przerwy, a w każdym razie w niewielkich porcjach, często, aby utrzymać wodę na stałym poziomie.

5/ Rurki płomienne przebijać, a rury przegrzane przeczyszczać codzień i wybierać popiół z popielnika.

PRZEPISY SZCZEGÓLNE.

I/ Ludzi nie zajętych przy kotłach do kotłowni nie wpuszczać.

2/ W zimie nie zapominać o spuszczaniu wody z kotła /jeśli ma być nieczynny dłużej, tak iż woda może zamarznąć/, a pozatem nawet przy krótszych przerwach - z pomp zasilających i inżektorów, z rurki od manometru /a przy lokomobilach z suwaków i cylindrów - spuszczać wodę.

3/ Pod świeżo obmurowanym kotłem należy palić powoli, zaczynając od wiórów, powiększać ogień stopniowo, aby obmurowanie nie popękało.

4/ W razie pożaru w kotłowni należy wyrzucić ogień na ruszcie i wypuszczać na kotłownię parę /choćby przez uchylenie klapy bezpieczeństwa/, gdyż para tłumi ogień. O ile pożar się powiększa tak, iż może grozić wybuchem kotła,- spuścić z niego wodę.

WARSZAWSKIE STOWARZYSZENIE DLA DOZORU NAD KOTŁAMI PAROWEMI

89

№ ..... WARSZAWA, DN. ..... 191 .....
UL. BODUENA 2. — TELEFON 62,59.

Protokół obrad

I-go zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dozoru nad kotłami parowemi, odbytego w Warszawie dnia 20 Kwietnia 1912 roku.

I Uchwały porządkowe.

Treść obrad - wnioski i uchwały zebranych będą protokułowane i rozsyłane w odpisach członkom zebrania.

Zebrania odbywać się będą raz na miesiąc, w pierwszą Sobotę po pierwszym każdego miesiąca. Gdyby w dniu, w ten sposób oznaczonym wypadało święto, wówczas zebranie odbędzie się w Piątek poprzedzający stały termin. Zebrania odbywają się w godzinach rannych w Warszawie.

W razie nieobecności dwóch inżynierów z filji prowincjonalnych zebranie odroczone będzie do następnej Soboty. O niemożności przybycia na termin każdy z członków zebrania powinien powiadomić biuro Warszawskie o tydzień wcześniej

I Prace obowiązkowe personelu technicznego, wypływające z praw członkowskich i wykonywane bez opłat dodatkowych :

Każdy kocioł powinien być zrewidowany przynajmniej I raz do roku z zachowaniem terminów prawnych, według planu następującego:

a/ raz na 6 lat rewizja wewnętrzna z próbą wodną

b/ raz na dwa lata rewizja wewnętrzna bez ciśnienia

c/ raz na dwa lata rewizja zewnętrzna /w latach pośrednich pomiędzy dwiema rewizjami wewnętrznymi/

Uwaga I. Rewizja wewnętrzna z ciśnieniem zastępuje wszystkie pozostałe.

Uwaga 2, Wyżej oznaczone terminy rewizji mogą być w zależności od stanu kotła skrócone przez rewidenta.

Uwaga 3. Wyniki rewizji wewnętrznych bez ciśnienia zapisuje się w książkach dozoru Górniczego do rubryki rewizji wewnętrznych z ciśnieniem z odpowiedniemi zmianami w treści, w książkach zaś kotłowych Inspekcji Fabrycznej w ogólnej rubryce, przyczem datę rewizji dokonanej zapisuje się w tekście.

Biuro Warszawskie ma na wzór druków, wydanych dla rewizji wewnętrznych z ciśnieniem, opracować szemat druku na wezwania do przygotowania kotłów do rewizji wewnętrznej bez ciśnienia.

-Druki te powinny być wydane na papierze odmiennego koloru i zawierać w swej treści I/ umotywowanie potrzeby rewizji 2/pożądany dla nas okres dokonania rewizji i możność wyzyskania przerw w pracy,a zwłaszcza czasu czyszczenia kotłów 3/ przepisy o przygotowaniu kotłów do rewizji.

Niezależnie od powyższych prac rewizyjnych udzielane będą porady techniczne bądź na miejscu podczas wykonywania czynności rewizyjnych,bądź też w biurach Stowarzyszenia ustnie lub piśmiennie o ile nie zajdzie potrzeba wykonywania specjalnych pomiarów,obliczeń rysunków i t.p.

III Skrócenie terminu próby na ciśnienie.

Zasadniczy 6-ioletni okres prób powyższych skrócony zostaje ze względu na długoletnią pracę kotła:

I/ do lat 4 jeżeli dany kocioł pracuje od 20 do 30 lat

2/ do lat 2 " " " " od 30 do 40 lat

3/ do I roku po 40-letniej pracy kotła,o ile próba laboratoryjna materjału kotłowego wypadła korzystnie.

W razie niewiadomego wieku kotła o oznaczeniu terminu próby wodnej decyduje ogólny stan takiego kotła /patrz p.II Uw.2/.

Po 20-letniej pracy danego kotła należy przedstawić właścicielowi kotła potrzebę laboratoryjnej próby materjału kotłowego,korzystając z potrzeby zmiany ścian lub stawiania łat.W razie jego odmowy przyjąć na swój koszt i prosić Zarząd o dokonanie próby kosztem Stowarzyszenia.

IV Obniżenie ciśnienia roboczego pary.

Przy stwierdzeniu poważniejszych uszkodzeń kotła,w razie gdyby wstrzymanie pracy kotła nie było niezbędne ze względu na niebezpieczeństwo, a jednocześnie wywołać by miało znaczne trudności dla danego Zakładu wówczas za zgodą właściciela może być obniżone ciśnienie robocze pary przy współczesnem wyregulowaniu i oplombowaniu klap bezpieczeństwa.

V Przekroczenie okresów prób wodnych.

Obowiązuje bezwzględnie przepis-prawa.W razie odmowy ze strony właściciela przygotowania kotła do próby ze względu na ciągłość pracy przed upływem obowiązującego terminu,należy zbadać stan kotła na miejscu i w zależności od jego stanu i charakteru pracy danego Zakładu Przemysłowego ustalić po porozumieniu się z właścicielem ostateczną datę dokonanianrewizji podczas najbliższej przerwy w pracy kotła / par.30/.

VI Normalja przy pracach rewizyjnych

I Układ wskaźnika najniższego poziomu wody wyznacza się podczas rewizji wewnętrznej.Na każdym kotle pożądany jest wskaźnik,niezależnie od przepisanej prawem kreski - nieruchomy wskaźnik najniższego poziomu.

2 Po uregulowaniu klap bezpieczeństwa sprawdza się i zapisuje wymiary ramion i wagi ciężarów.Po przekonaniu się o dokładnem uregulowaniu klap bezpieczeństwa należy obciąć zbyt długie ramiona i ciężar unieruchomić pomiędzy dwiema zawłoczkami.Należy żądać założenia łańcuszków kontrolnych na klapach zamykanych w celu przedmuchiwania klap.

W sprężynowych klapach bezpieczeństwa należy ustawiać rurki kontrolne ograniczające obciążenie sprężyn,o ile niema innych podobnych urządzeń i zapisywać wysokość rurek.

3. Każdy manometr ~~kontrolny~~ kotłowy powinien być osadzony na kranie trojdrogowym i posiadać na tarczy stałą kreskę przy najwyższym dopuszczalnym ciśnieniu pary.

4.Wydajność każdego przyżządu zasilającego powinna równać się dwukrotnej normalnej wyparowalności obsługiwanych kotłów .

Normy wyparowalności w kg.z $Im.^2$ pow.ogrzewalnej na godzinę przyjmuje się następujące:

Kotły lokomobilowe i płomiennorurkowe 18 kg.

Kotły płomienicowe z wewnętrznymi paleniskami 20 kg.

x/ niezależnie od strzałki kontrolnej

Kotły z paleniskami zewnętrznymi i dolnymi:

a/ płomiennorurkowe 14 kg.

b/ wodnorurkowe 15 kg.

c/ walczakowe 16 kg.

kotły parowozowe 40 kg.

kotły stojące /Lachapella i t/15-16 kg.

5. ~~Różne~~ Ręczne pompki mogą znaleźć zastosowanie o tyle tylko, o ile iloczyn z powierzchni ogrzewalnej w m^2 na ciśnienie robocze w atm. danego kotła nie przekracza liczby 120. Wody wodociągowej nie należy uważać za przyrząd zasilający.

6. Przy oknach bez zawias żądanie p.4 par.14 postanowiono komentować w ten sposób, by wymagać w takim razie ram zewnętrznych.

7. Par.15 przepisów stosuje się według nowej redakcji, wedle której dla kotłów wymienionych w par.14 p.3 i w Uw.I przepisów, żadne ścianki ochronne nie są wymagalne.

8. Ze względu na niebezpieczeństwo dla robotników w razie zawartości ciał lotnych, na łatwość przepalenia blach i na niepewną korzyść wobec możliwości miejscowych uszkodzeń powłoki, należy odradzać stosowanie wszelkich preparatów do pokrywania wewnątrz ścianek kotła dla ułatwienia ich oczyszczenia od kamienia. Doradzać można grafit naprz. z odtłuszczonym mlekiem.

Należy stosować perjodyczne spuszczania częściowe wody z kotła /przedmuchiwanie/ przed rozpoczęciem pracy przy małem /2-4 atm/ ciśnieniu pary przy pełnymszkle wody.

9. Korozje, wyrdzawienia; ścianki kotła powinny być zabezpieczone powłoką cementu rozpuszczonego w wodzie ewentualnie cyny w miejscach wykrępowanych.

10. Kotły nieczyyne należy zabezpieczać od wilgoci. Siderosten, Palmaris wapno i t.p.

11. Przegzrewacze pary próbować na równi z kotłami.

12. Pożądana jest obecność naszego delegata przy wykonywaniu repe-

racji samospawaniem .Wyreperowane miejsca należy ostukiwać pod ciśnieniem próbnym /najwyższym/.

VII.Badania kotłów parowych.

Komplet odpowiednich przyrządów powinien być ześrodkowany przy biurze Warszawskiem,które wysyła je na miejsce prób i deleguje swojego inżyniera,prowadzącego badania przy udziale inżyniera miejscowego.

VIII. Ciekawsze i ważniejsze wypadki w gospodarce kotłowej.

Wszystkie ważniejsze wypadki i rezultaty rewizji będą opracowywane w ostatecznej formie jako materjał do sprawozdania i do pism przy pomocy opisów rysunków i fotografji.

Materjały tego rodzaju będą gromadzone przez Biuro Warszawskie, dokąd nadsyłać je należy.

IX.Postanowiono prosić Zarząd:

1/O nabycie odpowiedniego aparatu fotograficznego dla fotografowania okazów,do chwili zaś posiadania takiego aparatu,aby inżynierowie mogli korzystać z pomocy płatnych fotografów.

2/ O nabycie 5 egz.Ustawy budowlanej

3/ O wyjaśnienie na najbliższym Zjeździe Stowarzyszeń,lub u Inspektora Okręgowego wątpliwości w sprawie potrzeby ściany 800mm grubości pomiędzy salą maszyn a warsztatami w tym wypadku,jeżeli kocioł oddziela od warsztatów sala maszyn.

4/Wobec znacznej ilości nieumiejętnych palaczy,którzy narażają właścicieli kotłów na znaczne straty o zorganizowanie kilkotygodniowych kursów teoretycznych i praktycznych dla palaczy.

Obecni na zebraniu pp.Felsz,Jacuński,Kruszewski,Schrame i Komarnicki

WARSZAWSKIE STOWARZYSZENIE DLA DOZORU NAD KOTŁAMI PAROWEMI

UL. BODUENA 2. — TELEFON 62,59.

№ ..... WARSZAWA, DN. ..... 191 .....

Protokół obrad II-go zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowemi, odbytego w Warszawie dn.4 Maja 1912 r.

I. Protokół obrad poprzedniego zebrania po wprowadzeniu poprawek redakcyjnych, przyjęto.

II W związku znZjazdem Stowarzyszeń kotłowych :a/rozpatrzono projekt nowej ogólnej książki kotłowej i szereg proponowanych przez Rygskie Stowarzyszenie poprawek.b/uznano za pożądane wniesienie na porządek dzienny obrad Zjazdu sprawy ujednostajnienia stosunków z Inspekcją Rządową.

c/ po omówieniu proponowanych przez Bakińskie Stowarzyszenie uzupełniających danych statystycznych o silnikach spalinowych do sprawozdań rocznych uznano takowe za nieposiadające ogólnego znaczenia.

d/ uchwalono podtrzymać wniosek w sprawie uznania za obowiązującą nowej atmosfery kg/cm^2 - 735,5mm słupu rtęciowego.

III. W razie stwierdzenia róznicy przy obliczaniu przez nas podatkowej powierzchni ogrzewalnej kotła /na skutek zagubienia książki kotłowej i t.p./ o stwierdzonej różnicy Zarząd Stowarzyszenia zawiadamia odnośnego Inspektora w celu zmiany sumy podatku na przyszłość. Do odpowiedniej odezwy należy dołączyć dokładne obliczenie.

IV. W książkach kotłowych należy zapisywać tylko podatkową powierzchnię ogrzewalną kotła.

V. Par.14 p.e przepisów o podatku od kotłów .Od podatkowej powierzchni ogrzewalnej kotła nie należy odliczać powierzchni wszelkich przegródek pomiędzy kanałami dymowymi t.j.obliczanie tej powierzchni prowadzić tak, jakgdyby żadnych przegródek nie było.

VI. W razie potrzeby uruchomienia nowego, lub nowouruchomionego kotła, jak również kotła podlegającego zmienionemu opodatkowaniu zaraz po naszej próbie przed przyjęciem installacji przez komisję budowlaną i przed opłaceniem podatku, należy uprzedzić Właściciela o przewidzianej w przepisach /p.par.25/ karze pieniężnej i zawiadomić Inspekcję przy przedstawieniu książki kotłowej do zatwierdzenia o ściągnięciu tej kary.

VII.Postanowiono stosować I/ stary styl na blachach kotłowych i w wykazach rewizji kotłów.

2/ oba style w książkach kotłowych i wyciągach.

3/ nasz styl w dziennikach i miesięcznikach.

VIII.Postanowiono prosić Zarząd o opracowanie

I/ taryfy za prace nieobowiązkowe inżynierów.

2/ dodatkowych opłat tytułem zwrotu kosztów

a/ w razie nieprzygotowania kotła w umówionym terminie do rewizji,

b/ w razie nie nadesłania koni.

Obecni na zebraniu pp.Felsz,Jacuński,Kruszewski,Schrame,Wędrychowski, Komarnicki.

103

WARSZAWSKIE STOWARZYSZENIE DLA DOZORU NAD KOTŁAMI PAROWEMI

№ ..... WARSZAWA, DN. ..... 191 .....
UL. BODUENA 2. — TELEFON 62,59.

Protokół obrad II-go zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowemi, odbytego w Warszawie dn.4 Maja 1912 r.

I. Protokół obrad poprzedniego zebrania po wprowadzeniu poprawek redakcyjnych, przyjęto.

II W związku znZjazdem Stowarzyszeń kotłowych :a/rozpatrzono projekt nowej ogólnej książki kotłowej i szereg proponowanych przez Rygskie Stowarzyszenie poprawek.b/uznano za pożądane wniesienie na porządek dzienny obrad Zjazdu sprawy ujednostajnienia stosunków z Inspekcją Rządową.
c/ po omówieniu proponowanych przez Bakińskie Stowarzyszenie uzupełniających danych statystycznych o silnikach spalinowych do sprawozdań rocznych uznano takowe za nieposiadające ogólnego znaczenia.
d/ uchwalono podtrzymać wniosek w sprawie uznania za obowiązującą nowej atmosfery kg/cm^2 - 735,5mm słupu rtęciowego.

III. W razie stwierdzenia róznicy przy obliczaniu przez nas podatkowej powierzchni ogrzewalnej kotła /na skutek zagubienia książki kotłowej i t.p./ o stwierdzonej różnicy Zarząd Stowarzyszenia zawiadamia odnośnego Inspektora w celu zmiany sumy podatku na przyszłość. Do odpowiedniej odezwy należy dołączyć dokładne obliczenie.

IV. W książkach kotłowych należy zapisywać tylko podatkową powierzchnię ogrzewalną kotła.

V. Par.14 p.e przepisów o podatku od kotłów .Od podatkowej powierzchni ogrzewalnej kotła nie należy odliczać powierzchni wszelkich przegródek pomiędzy kanałami dymowymi t.j.obliczanie tej powierzchni prowadzić tak, jakgdyby żadnych przegródek nie było.

VI. W razie potrzeby uruchomienia nowego, lub nowouruchomionego kotła, jak również kotła podlegającego zmienionemu opodatkowaniu zaraz po naszej próbie przed przyjęciem installacji przez komisję budowlaną i przed opłaceniem podatku, należy uprzedzić Właściciela o przewidzianej w przepisach /p.par.25/ karze pieniężnej i zawiadomić Inspekcję przy przedstawieniu książki kotłowej do zatwierdzenia o ściągnięciu tej kary.

VII.Postanowiono stosować I/ stary styl na blachach kotłowych i w wykazach rewizji kotłów.

2/ oba style w książkach kotłowych i wyciągach.

3/ nasz styl w dziennikach i miesięcznikach.

VIII.Postanowiono prosić Zarząd o opracowanie

I/ taryfy za prace nieobowiązkowe inżynierów.

2/ dodatkowych opłat tytułem zwrotu kosztów

a/ w razie nieprzygotowania kotła w umówionym terminie do rewizji,

b/ w razie nie nadesłania koni.

Obecni na zebraniu pp.Felsz,Jacuński,Kruszewski,Schrame,Wędrychowski, Komarnicki.

WARSZAWSKIE STOWARZYSZENIE DLA DOZORU NAD KOTŁAMI PAROWEMI

№ ..... WARSZAWA, DN. ..... 191 .....
UL. BODUENA 2. — TELEFON 62,59.

Protokół obrad

III zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowemi

odbytego w Warszawie dnia 8 Czerwca 1912 roku.

Przewodniczy p.Kruszewski

I Protokół obrad II zebrania z dnia 4 Maja b.r.przyjęto.

II Postanowiono wliczać do powierzchni ogrzewalnej powierzchnię błotników omywaną gazami.

W kotłach Garbe'go i t.p.powierzchni walcowych komór,łączących rurki nie przyjmuje się w rachubę.

III Przyjęto do wiadomości cyrkularze Oddziału Przemysłu i Handlu za NN 10816,10817,10818 i postanowiono:

1/Cyrkularz z dnia 5 Maja 1912 roku N 10816 o stosowaniu samospawania rozdać w odpisach uczestnikom zebrania.

2/Skrót tegoż cyrkularza rozesłać Stowarzyszonym za pośrednictwem biura centralnego,lub biur oddziałowych.

3/ co do cyrkularzy z dnia 5 Maja 1912 roku NN 10817 i 10818 w sprawie zmiany w przepisach,znanych już zebranym,wskazać uczestnikom pochodzenie tych zmian.

IV. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p.Jacuńskiego ze Zjazdu Stowarzyszeń w Petersburgu;delegat zaznaczył doniosłość tych zjazdów pod względem technicznym.

V. Wobec projektu zmian w przepisach kotłowych w Komisji Zjazdu,postanowiono,aby każdy z uczestników zebrania dostarczył na następne zebranie pożądane zmiany.

VI.Przyjęto do wiadomości program obrad nadchodzącego 49 międzynarodowego zjazdu Stowarzyszeń kotłowych.

VII.Odczytano program kursów inżynierskich na politechnice we Lwowie.

VIII.Stwierdzono,że poczynając od Sierpnia r.b.biuro może rozpocząć próby i badania maszyn i kotłów.

Badania te będą prowadzone przez delegata Warszawskiego,w miarę możności przy pomocy inżynierów miejscowych.

IX. Przyjęto do wiadomości program kursów dla palaczy, organizowanych w Łodzi przez p.Wędrychowskiego.

X. Wypowiedziano potrzebę przyjęcia stałego instruktora dla palaczy.

XI. W razie odbioru kotłów na składzie albo na fabryce, dostawcy należy wydawać zaświadczenie o próbie na druku "*omucanie reofna*" oraz specjalne blachy z numeracją porządkową. Numerację prowadzi biuro Stowarzyszenia /patrz Cyrkularz N 10817/

XII. Opracowania rosyjskiej terminologji uszkodzeń kotła w celu ujednostajnienia zapisów w książkach kotłowych podjął się p.Schrame.

Obecni pp.Fesz, Jacuński, Grabowski, Kruszewski, Schrame, Wędrychowski i Komarnicki.

Protokół obrad IV zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowymi,odbytego w Warszawie d.6 Lipca 1912 r.

Przewodniczy p.Wędrychowski.

I. Protokół obrad III zebrania z dnia 8 czerwca r.b.przyjęto.

II. Złożyli projekty zmian w przepisach kotłowych pp.Felsz,Kruszewski i Jacuński stosownie do punktu V protokółu III zebrania z dnia 8 czerwca r.b.i opracują wspólnie dalej.

III. Przeczytano zbiór wyrażeń najczęściej spotykanych przy określaniu uszkodzeń kotłowych,ułożony przez p.Schramego;postanowiono uzupełnić go szkicami i ułożyć w 4 językach:polskim,rosyjskim,niemieckim i francuskim,powierzając tę pracę p.Schramemu.

IV. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie p.Wędrychowskiego o rozpoczęciu w następnym tygodniu wykładów dla palaczy w Łodzi.

V. Wobec rozszerzenia pojęcia o kotłach ruchomych przez cyrkularz Wydziału Przemysłu Ministerjum Handlu i Przemysłu z dnia 5 Maja za N 10817 postanowiono pozostawiać na starych kotłach zawory bezpieczeństwa sprężynowe bez uprzednio żądanej zmiany na ciężarkowe,o ile kotły mogą być zaliczone do rozszerzonej przez cyrkularz kategorji ruchomych,dla nowych zaś kotłów takich nie żądać praktykowanego dotąd pozwolenia Inspekcji na ustawienie unieruchamianych ruchomych kotłów.

VI. Zapytać Starszego Inspektora gub.Lubelskiej,na jakim przepisie prawnym opiera swe żądanie,aby inżynier,próbujący nowy kocioł określał najwyższe robocze ciśnienie pary.

VII. P.Kruszewski składał sprawozdanie z Międzynarodowego Zjazdu Stowarzyszeń Kotłowych w Monachjum,odbytego w dniu 26,27 i 28 czerwca r.b. wykazując dużą korzyść z udziału w takich zjazdach bezpośrednią dzięki ustnej wymianie wiadomości z dziedziny techniki parowej i z życia Stowarzyszeń dla dozoru nad kotłami parowemi,oraz pośrednią przez zawiązywanie stosunków ze specjalistami naszego zawodu.

Obecni pp.Felsz,Jacuński,Kruszewski,Schrame i Wędrychowski.

Protokół obrad V zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowymi, odbytego w Warszawie d. ~~6 Lipca~~ 3 Sierpnia 1912 roku

Przewodniczy p.Jacuński

I. Protokół obrad z dnia 6 Lipca 1912 roku przyjęto.

II. P.Wędrychowski zdawał sprawozdanie z rozpoczętych kursów dla palaczy - zapisało się 13 słuchaczy, opłata za kurs - 5 rs. od członków, 10 rs. od nieczłonków. Wykłady odbywają się w poniedziałki, środy i piątki. Skład - 3 dozorców, 2 praktykantów, reszta - palacze mało przygotowani: za szeroka skala poziomu umysłowego. Należałoby podzielić na grupy o bardziej jednolitym poziomie. Opuszczają lekcje dość często, zwłaszcza przysłani przez Zarządy fabryk.

Po dyskusji uchalono:

1/ Należy złączyć wykłady teoretyczne z praktyczną nauką przy kotłach

2/ Kursy winny się kończyć egzaminem teoretycznym i praktycznym, a umiejętność słuchaczy określać należy świadectwami z pomyślnego wysłuchania kursu. Tym razem inżynier Wędrychowski złoży Zarządowi swoją ocenę wiadomości, zyskanych przez poszczególnych kandydatów, w celu poinformowania interesowanych fabrykantów.

III. Przewodniczący przegląda uchwały z odbytych posiedzeń, dla zdania sprawozdania o ich zrealizowaniu, co winno być zaznaczane w protokółach.

IV. Zdecydowano przy zapisie wyników próby wodnej kotłów w książkach sznurowych wpisywać datę następnej próby, wskazując ściśle dzień, miesiąc i rok.

V. Projekt zmiany w przepisach prawnych o kotłach przygotować na następne zebranie.

VI. Przyjęto do wykonania list Dyrektora p.Łempickiego co do materjału do sprawozdania rocznego, a mianowicie:

a/ Sprawozdanie z Międzynarodowego Zjazdu w Monachjum przygotuje inż.Kruszewski.

b/ Sprawozdanie ze Zjazdu w Petersburgu przygotuje inżynier Jacuński

c/ Sprawozdanie z objazdu fabryk zagran. " " Grabowski

d/ o zrobienie ważniejszch wyciągów protokółów zebrań miesięcznych pp.inżynierów prosić inżyniera Komarnickiego.

e/ kwalifikowanie ciekawszych wypadków do opisu w sprawozdaniu załatwiać na zebraniu miesięcznem.

UWAGA.Postanowiono zamieścić I/ wypadek z kotłem N 2I38 w Pustelniku; przygotuje inżynier Kruszewski 2/ wypadek z kotłami NN I276 i I2I0 w Warszawskim Młynie Parowym przygotuje inż.Komarnicki 3/ wypadek z kotł.Tramwajów Miejskich przygotuje inż.Kruszewski 4/ " " fabryki "Labor" " " Wędrychowski 5/ " " Częstocice,Komorów /skutki wilgoci -inż.Felsz 6/ " z kotłen N I Huty Bankowej przygotuje inż.Jacuński 7/ Wyniki prób materjałów starych kotłów u Martofla i w Tomczynie - inżynier Kruszewski.

VII. Prosić Zarząd o decyzję,czy w sprawach technicznych po-za gospodarką kotłową i silnikową Inżynierowie Stowarzyszenia mają udzielać porad w imieniu Stowarzyszenia Jego członkom,o ile czują się kompetentnymi.

Obecni na zebraniu pp.Kruszewski,Jacuński,Wędrychowski i Felsz.

-.-

Wykaz rewizji kotłów dokonanych przez inżynierów Stowarzyszenia Kotłowego w miesiącu lipcu I9I2 roku

Biura	rewizji kompletnowych kotłów	rewizji wewnętrz z próbą wodną	rewizji wewnętrz bez próby wodnej	rewizji zewnętrznych	Ogółem rewizji	Ekspertyzy i porady techniczne	Uwagi
Warszawa	I2	I5	50	35	II2	II	
Dąbrowa	I0	6	5	46	67	4	
Łódź	3	8	7	6	24	-	
Skarżysko	5	7	28	I3	53	-	
Razem	30	36	90	I00	256	I5	
od I-go Stycznia do I-go Lipca I9I2 roku	88	238	25I	547	II24	35	
Ogółem	II8	274	34I	647	I380	50	

Protokół obrad VI zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowemi odbytego w Warszawie dn.7 Września 1912 roku.

Przewodniczy p.Grabowski

I. Protokół obrad V-go zebrania z dnia 3 Sierpnia 1912 roku przyjęto.

II. Po odczytaniu przez p.Wędrychowskiego sprawozdania z przebiegu i wyników kursów dla palaczy w Łodzi,postanowiono przyłączyć się zasadniczo do wniosków referenta i utrzymać w całej rozciągłości uchwałę,dotyczącą świadectw dla słuchaczy /por.prot.V-go zebr.p.II.2/

Wniosek p.Wędrychowskiego:

Najracjonalniejszą formą dania wiedzy palaczowi byłaby formalna szkoła dla palaczy z kursem conajmniej 3-miesięcznym,w której obok wykładów teoretycznych,ilustrowanych doświadczeniami fizycznemi,byłyby jeszcze praktyczne zajęcia przy kotle.Zajęcia te powinien przeprowadzić w kotłowni inżynier wykładający wraz z palaczem-instruktorem,przyczem kocioł, przeznaczony specjalnie dla wykładów byłby przed puszczeniem go w ruch oczyszczony,sprawdzony i przygotowany we wszystkich swoich częściach przez uczniów,pędzony następnie w ciągu krótszego lub dłuższego czasu i nareszcie,zatrzymany i przygotowany do dłuższego postoju.Podczas biegu kotła należałoby przeprowadzić przedewszystkiem próby na ilość spalanego węgla i odparowalność,jeżeli zaś byłoby możliwem - wszelkie pomiary techniczne.Wielkość strat wskutek czynników,źle wpływających na prawidłowe palenie,grzanie,parowanie i t.p.wykazać należy za pomocą przyrządów i pomiarów.Po ukończeniu tego teoretyczno-praktycznego kursu,trzeba poddać egzaminowi palaczy i wydać im świadectwa.

III. Postanowiono odłożyć do następnego posiedzenia sprawę proponowanego przez W-go Dyrektora Łempickiego zabezpieczenia emerytalnego,według projektu, jaki przedstawi kierownik Stowarzyszenia Emerytalnego.

IV. Wobec oświadczenia Dyrektora p.Łempickiego,że p.Srokowski odzywa się ujemnie o działalności biura Warszawskiego,na zasadzie informacji,otrzymanych jakoby bezpośrednio od niektórych inżynierów Stowarzyszenia,obecni na zebraniu oświadczają,że nikt z nich żadnych tego rodzaju wyjaśnień

p.Srokowskiemu nie dawał i uchwalają na przyszłość nie udzielać p. Srokowskiemu żadnych informacji w sprawach Stowarzyszenia,z wyjątkiem biura Dąbrowskiego,związanego miejscowymi warunkami służbowymi a to ze względu na uniknięcie podobnych nieporozumień.

V. Taryfy prac nieobowiązkowych personelu technicznego Stowarzyszenia po ostatecznem zredagowaniu ich przez p.Grabowskiego przedstawiono Zarządowi do zatwierdzenia.

VI. Przyjęto tekst przepisów o przygotowaniu kotłów do rewizji wewnętrznej bez ciśnienia.

VII. Postanowiono zakomunikować firmie "Fitzner i Gamper" o niedokładnościach w opisach kotłów przy podawaniu powierzchni ogrzewalnej,wymiarów i obciążeń klap bezpieczeństwa,szkiców niceń i t.p.

VIII. Uchwalono ostateczną redakcję proponowanych zmian i uzupełnień przepisów kotłowych.

Obecni:pp.Gęca,Jacuński,Komarnicki,Kruszewski,Schrame,Wędrychowski i Grabowski.

- - - - - - - - - - - - - -

Wykaz rewizji kotłów dokonanych przez Inżynierów Stowarzyszenia kotłowego w miesiącu Sierpniu 1912 roku.

Biura	rewizji kompletnych kotłów	rewizji wewnętrz z próbą wodną	rewizji wewnętrz bez próby wodn.	rewizji zewnętrznych	Ogółem rewizji	Ekspertyzy i porady techniczne	Uwagi
Warszawa	8	31	48	29	116	8	
Dąbrowa	3	10	5	36	54	3	
Łódź	~~3~~ 1	~~9~~ 7	~~7~~ 1	~~6~~ 15	24	--	
Skarżysko	6	12	15	9	42	--	
Razem	~~20~~ 18	~~61~~ 60	~~75~~ 69	~~80~~ 89	236	11	
od I-go Stycznia do I-go Sierpnia	113	274	341	647	1380	50	
Razem	~~136~~ 136	~~335~~ 334	~~416~~ 410	~~727~~ 736	1616	61	

121

Protokół obrad VII zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowemi, odbytego w Warszawie d.5 Października 1912 r.

I. Protokół obrad VI zebrania przyjęto.

II. Przyjęto do wiadomości wyjaśnienie firmy W.Fitzner i K.Gamper w sprawie niedokładności w opisach kotłów i postanowiono nadal komunikować Firmie o spotykanych niedokładnościach.

III. Opracowane przez p.Felsza przepisy dla palaczy rozesłać w odbitkach uczestnikom zebrania w celu przejrzenia takowych i poczynienia ewentualnych zmian, lub uzupełnień.

Uczestnicy zebrania przeszlą odbitki przed 21 b.m. referentowi p. Jacuńskiemu, który ostatecznie opracuje tekst przepisów i przedstawi je na następnem zebraniu

Dyrektywy dla referenta:

1/ opracowanie ogólnych, możliwie treściwych przepisów /do wywieszenia na ścianie/

2/ opracowanie, uzupełniających powyższe, specjalnych instrukcji dla urządzeń dodatkowych, jak przegrzewacze pary, przegrzewacze wody, ekonomajzery, samoczynne paleniska, samodziały do zasilania kotłów wodą i t.d.

3. Opracowanie obszerniejszego komentarza do przepisów /1 i 2/ w postaci broszury.

IV. Po rozważeniu wyjaśnień, złożonych przez przedstawiciela Stowarzyszenia Emerytalnego p.Wojciechowskiego, uznano

a/ emeryturę normalną w 65 roku życia za prawie niezniszczalną.

b/ przyspieszenie terminu pobierania takowej do 55 roku, przez jednorazowe wykupienie odpowiedniej ilości lat za wymagające znacznego wkładu kapitału i wiążące nierozerwalnie każdego z ubezpieczonych ze Stowarzyszeniem Emerytalnem.

c/ że Ustawa Stowarzyszenia Emerytalnego nie przewiduje zupełnie zabezpieczenia kapitału na dożycie, a wycofanie się naraża na dużą stratę wpłaconych sum.

BIBLIOTEKA OSSOLIN.

d/ że w razie śmierci ubezpieczonego jego rodzina zabezpieczona jest bardzo niewystarczająco.

Uważając,że nasz rodzaj pracy jest związany z niebezpieczeństwem utraty życia,lub wczesną niezdolnością do pracy,a więc tym samym wymaga zabezpieczenia siebie i rodziny na ten wypadek,zebrani uważają zaprponowaną im formę ubezpieczenia za niedogodną i natomiast proszą Zarząd o zabezpieczenie ich i ich rodzin przy udziale samych zabezpieczonych,łącznie na wypadek śmierci,niezdolności do pracy i na dożycie.

Zebrani podtrzymują następującą propozycję kolegi biura Dąbrowskiego,złożoną miejscowemu Zarządowi:

Tekst proponowanego regulaminu:

§ 1.Biuro kotłowe w Dąbrowie Górniczej Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowemi opłaca,począwszy od r,1912-go, połowę premji ubezpieczeniowej za wszystkich tych stałych pracujących w Biurze kotłowem,którzy ubezpieczyli już lub ubezpieczą sobie w przyszłości w jakiemkolwiek Towarzystwie ubezpieczeń albo w Stowarzyszeniu Emerytalnem pracowników prywatnych w Królestwie Polskiem kapitał,lub rentę.

§2.Opłacana przez Biuro kotłowe połowa premji ubezpieczeniowej nie może przenosić 7½% zarobionych przez pracującego w Biurze kotłowem sum,licząc jego pensję oraz inne otrzymane wynagrodzenia za pracę osobistą,lecz wyłączając dyety,oraz zwroty sum,wydatkowanych na koszta podróży,wydatki biurowe u i t.p.

§ 3.Suma ogólna osiągniętych przez każdego pracującego zarobków,od których liczy się wymienione w § 2-im 7½%,nie może przenosić trzech tysięcy rubli rocznie.

§ 4.Pracujący w biurze kotłowem,który życzy sobie korzystać z prawa otrzymania połowy premji ubezpieczeniowej,powinien złożyć inżynierowi starszemu Biura kotłowego polisę,a następnie składać mu wykupione przez siebie kwity ubezpieczeniowe;w końcu miesiąca,w którym wykupiony kwit ubezpieczeniowy został złożony,pracujący otrzymuje połowę zapłaconej premji ubezpieczeniowej w granicach,wymienionych w §§ 2 i 3.

125

§ 5.Od polis,obciążonych pożyczkami,Biuro kotłowe nie opłaca połowy premji ubezpieczeniowej.

§ 6.W razie opuszczenia zajęcia w Biurze kotłowem,pracujący otrzymuje swoją polisę wraz z ostatnim kwitem na opłaconą premję.

§ 7.W razie zaprzestania podczas pełnienia obowiązków w Biurze kotłowem płacenia premji i umorzenia skutkiem tego polisy, pracujący obowiązany jest zwrócić do kasy Biura kotłowego część przyznanego mu przez Towarzystwo ubezpieczeń wykupu umorzonej polisy,odpowiadającą stosunkowi,w jakim Biuro kotłowe brało udział w opłacaniu premji od danej polisy.

§ 8. Inżynier starszy Biura kotłowego obowiązany jest czuwać nad przestrzeganiem regulaminu niniejszego.

V. Zebrani proszą p.Grabowskiego o opracowanie tabelki odparowalności różnych typów kotłów,w stosunku do jednostki powierzchni ogrzewalnej na zasadzie dokonanych prób w kraju i zagranicą.

Obecni na zebraniu pp.Gęca,Grabowski,Jacuński,Felsz,Komarnicki,Kruszewski i Wędrychowski.

127

Wykaz rewizji kotłów dokonanych przez Inżynierów Stowarzyszenia kotłowego w miesiącu Wrześniu 1912 r.

Biura	kompletnych rewizji nowych kotłów	wewnętrz. rewizji z próbą wodną	wewnętrz. rewizji bez próby wodnej	Zewnętrz. rewizji	Ogółem rewizji	Ekspertyzy i porady techniczne	Uwagi
Warszawa	19	23	21	27	90	8	
Dąbrowa	5	17	8	23	53	1	
Łódź	2	5	3	5	15	-	
Skarżysko	5	18	12	3	38	2	
Razem	31	63	44	58	196	11	
Od 1-go Stycznia do 1-go Września	136	334	410	736	1616	61	
Razem	167	397	454	794	1812	72	

131 129

Protokół obrad IX Zebrania Inżynierów Warszawskiego Stowarzyszenia dla dozoru nad kotłami parowemi, odbytego w Warszawie dnia 7 Grudnia 1912 roku.

I. Protokół obrad VIII-go zebrania przyjęto

II. Wobec członka Zarządu Stowarzyszenia p. Popowskiego ustalono w sprawie kontraktów pracowników Stowarzyszenia: I/ zawarcie kontraktów przed Nowym Rokiem 2/ półroczny obustronny termin wymówienia /dla Inżynierów/ 3/ udział inżynierów kotłowych w dochodach za prace techniczne nieobowiązkowe w wysokości 30%

III. W sprawie przygotowania materjałów do sprawozdania z r. 1912 postanowiono;

I/ Biuro Warszawskie przygotuje i przeszle Biurom prowincjonalnym uzupełniający /wydrukowany w sprawozdaniu za rok 1911/ spis członków Stowarzyszenia przybyłych w ciągu 1912 roku i od I Stycznia 1913 roku t.j. na rok 1913.

2/ każde biuro prowincjonalne przygotuje:

a/ w pierwszych dniach Stycznia 1913 roku

1/ Sprawozdanie miesięczne za Grudzień 1912 roku

2/ Sprawozdanie roczne wg schematów rozesłanych przez Biuro Warszawskie

3/ Każdy ze zgromadzonych przygotuje przed 15 Stycznia 1913

a/ materjały do sprawozdania technicznego

b/ krótkie opisy wg wspólnego schematu rozdanego zgromadzonym na zebraniu wyników rewizji kotłów, które pociągnęły za sobą natychmiastowe wycofanie, lub naprawę kotłów.

IV. Po rozpatrzeniu dotychczasowej swej działalności zgromadzeni przyszli do wniosku, że w warunkach komunikacji naszego kraju jeden inżynier może w przeciągu roku wykonać w zakresie dozoru nad kotłami zobowiązania przyjęte wobec Stowarzyszonych na

I-szem Zebraniu w dniu 28 Kwietnia 1912 roku przeciętnie przy 265 kotłach.

V. Przygotowanie rysunków kotłów w celu wyjednania pozwolenia na instalacje od Inspekcji Fabrycznej powinno być wykonywane oficjalnie przez Biuro Stowarzyszenia a nie prywatnie przez poszczególnych jego pracowników.Minimalna opłata wynosić winna:

30 rb.za kocioł bez obmurowania

30 - 50 rb.za kocioł w obmurowaniu /stosownie do wielkości/

20 rb. za rysunek kotłowni.

VI. Kopje rezultatów badania kotłów i maszyn parowych i motorów powinny być dołączane do aktów Stowarzyszonego i komunikowane tym biurom Stowarzyszenia,które dozorują kotły danego Członka.

Obecni na zebraniu pp.Felsz,Gęca,Grabowski,Jacuński,Komarnicki,Kruszewski Schrame i Wędrychowski.

Wykaz rewizji kotłów,dokonanych przez Inżynierów Stowarzyszenia Kotłowego w miesiącu Listopadzie 1912 roku

Biura	komplet.rew. nowych kotł.	wewn.rewizji z próbą wodn.	Wewn.rewizji bez pr.wodn.	Zewnętrznych rewizji	Ogółem Rewizjii	Rozpor. techn.
Warszawa	12	9	13	129	163	4
Dąbrowa	3	16	11	14	44	3
Łódź	5	9	2	12	28	
Skarżysko	3	14	4	15	36	7
Razem	23	48	35	170	275	14
od 1 Stycznia do 1 Listopada	193	437	484	870	1934	33
Ogółem	216	485	519	1040	2260	97

133

WARSZAWSKIE STOWARZYSZENIE DLA DOZORU NAD KOTŁAMI PAROWEMI

ZARZĄD STOWARZYSZENIA

GŁÓWNE BIURO
w Warszawie, Boduena 2, tel. 62-59.

BIURA ODDZIAŁOWE:
1) w Dąbrowie Górniczej
2) w Łodzi (ul. Piotrkowska 103)
3) w Skarżysku.

Adres telegraficzny: KOTŁY WARSZAWA.

WARSZAWA, DN. 23 listopada 1912 r.

Odpis Sprawozdania Zarządu Stowarzyszenia Kotłowego za 1912 r. do protokołów posiedzenia Zarządu z dn. 11, 15, 23 Lut. 1912

№

Zaangażowanie ~~podanego przez jednego z Członków Zarządu~~, p. Popowskiego, kandydata na stanowisko kierownika Stowarzyszenia Kotłowego, mianowicie inżyniera technologa p. Wierzbickiego, z pensją roczną 9-ciu, a następnie, po zredukowaniu, 8-miu tysięcy rubli, uważam za nieodpowiadające potrzebom Stowarzyszenia i ~~szkodliwe w następstwach dla należytego rozwoju młodej instytucji.~~

Podobną decyzja była-by, moim zdaniem, usprawiedliwioną tylko w tym wypadku, gdyby kandydat łączył w sobie wszystkie idealne kwalifikacje, jakie mogą być wymagane od kierownika Stowarzyszenia Kotłowego, ~~a więc posiadał, 1/jako autorytet techniczny, wysoką wiedzę; 2/znajomość dokładną miejscowych stosunków i umiejętność regulowania ich na zewnątrz; 3/powagę, zdobytą życiem i działalnością, względem podwładnego mu personelu, potrzebną dla utrzymania nietylko wewnętrznego porządku, ale jeszcze i odpowiedniego poziomu obowiązkowości. Ten ostatni warunek ma w instytucjach o charakterze społecznym daleko większe znaczenie, niż w przedsiębiorstwach prywatnych; w~~ instytucjach społecznych trzeba unikać, wszelkich ~~samowolnych aktów~~, nie wypływających z ~~logiki~~ lub rzeczywistej potrzeby. Jeżeli w przedsiębiorstwach prywatnych naznaczanie pensyj urzędnikom zależy jedynie od woli właściciela, który przed nikiem nie jest

obowiązany zdawać z tego sprawy - to w instytucjach społecznych określanie wynagrodzenia wszystkich urzędników, a więc i dyrektora, powinno być warunkowane względami wyraźnej sprawiedliwości, a przynajmniej dążeniem do niej. W danym wypadku, naznaczenie p. Wierzbickiego na stanowisko dyrektora Stowarzyszenia z pensją 8,000 r., nie wytworzy mu powagi moralnej, postawi go odrazu w fałszywą względem personelu sytuację, a w tym personelu wywoła naturalne uczucie popełnionej niesprawiedliwości, czego również naturalnem następstwem będzie zniechęcenie do pracy, obniżenie jej dotychczasowej intensywności, i wypaczenie przekonania, że nie zasługa, a ubocznie okoliczności decydują o uposażeniu urzędników; inżynierowie Stowarzyszenia zejdą z roli dotychczasowej oddanych całą duszą swym obowiązkom pracowników o charakterze społecznym do roli zwykłych oficjalnych urzędników, spełniających mechanicznie, urzędowo, swą służbę rewidowania kotłów, w zastępstwie inspektorów fabrycznych. Jeżeli z czasem atmosfera może się zmienić, to w każdym razie czas jakiś istnieć będzie, a takich eksperymentów, jeżeli nie ma konieczności, unikać należy.

Przytaczany wzgląd, że Zarząd Stowarzyszenia ma prawo postanowić powyższy wydatek, poprostu dlatego, że Stowarzyszenie posiada odpowiednie fundusze, nie może być brany na serjo, albowiem jest rzeczą jasną, że przewyżki dochodów nad wydatkami i nagromadzone dotychczas oszczędności powinny być zużyte na rzeczywiste potrzeby Stowarzyszenia, jakto na kosztowną instalację stacji doświadczalnej, na zakup instrumentów, pozyskanie odpowiednich sił technicznych, na urządzenie odpowiednich szkół, techniczne wydawnictwa i t.d.; jeżeli zaś oszczędności nie będą na takie cele zużywane, to będą musiały posłużyć za punkt wyjścia do obniżenia obecnej składki członkowskiej.

Drugi przytaczany wzgląd, że Stowarzyszenie Kotłowe musi zapłacić

przy ocenie

Zneba mieć na względzie ogólne ~~stosunki~~ warunki naszego życia społecznego i dążyć o

I mających niewątpliwie szersze od prywatnych przedsiębiorstw zadania, przy określeniu wynagrodzenia względzie bez wyjątku urzędników, Zneba się liczyć z ogólnemi warunkami naszego życia społecznego i stanem ekonomicznym tego społeczeństwa. W danym wypadku nawiązanie do W-go na stanowisko dyrektora Stow-ia z prawie 8. osób, ~~nicość~~ nagół nie praktykowanej w naszych instytucjach społecznych, może powodować

SKŁAD DOTYCHCZASOWEJ

KOMISJI KOTŁOWEJ :

1. Brandt Robert
2. Drzewięcki Piotr
3. Kączkowski Józef
4. Łebkowski Maksymiljan
5. Łempicki Michał
6. Mirowski Józef
7. Rossman Ludwik
8. Wagner Edward
9. Załęski Bronisław
10. Andrychewicz Stefan.

KANDYDACI DO ZARZĄDU

STOWARZYSZENIA:

1. Bormann Stanisław
2. Drzewiecki Piotr
3. Geisler Edward
4. Kączkowski Józef
5. Łebkowski Maksymiljan
6. Łempicki Michał
7. Pfeiffer Stanisław
8. Rothert Gustaw Adolf
9. Saenger Oskar
10. Skarbiński Stanisław
11. Strasburger Juljan
12. Surzycki Jan Alfons
13. Wagner Edward
14. Watraszewski Stanisław
15. Zieliński Stefan.

KANDYDACI DO KOMISJI REWIZYJNEJ:

1. Brandt Robert
2. Jung Karol
3. Mirowski Józef
4. Załęski Bronisław
5. Zieliński Michał
6. Zelisławski Józef.

go w fabryce względem Stowarzy-
szonych i personelu inżynierskiego
sytuację i wreszcie tyo utrudnić
mu sprawianie powierzonego mu
odpowiedzialnego zadania kierownictwa
metodą instrukcyjną. Fakt dani może
mieć następstwem.

SKŁAD DOTYCHCZASOWEJ KOMISJI KOTŁOWEJ :

1. Brandt Robert
2. Drzewiecki Piotr
3. Kączkowski Józef
4. Łebkowski Maksymiljan
5. Łempicki Michał
6. Mirowski Józef
7. Rossman Ludwik
8. Wagner Edward
9. Załęski Bronisław
10. Andrychewicz Stefan.

KANDYDACI DO ZARZĄDU STOWARZYSZENIA:

1. Bormann Stanisław
2. Drzewiecki Piotr
3. Geisler Edward
4. Kączkowski Józef
5. Łebkowski Maksymiljan
6. Łempicki Michał
7. Pfeiffer Stanisław
8. Rothert Gustaw Adolf
9. Saenger Oskar
10. Skarbiński Stanisław
11. Strasburger Juljan
12. Surzycki Jan Alfons
13. Wagner Edward
14. Watraszewski Stanisław
15. Zieliński Stefan.

KANDYDACI DO KOMISJI REWIZYJNEJ:

1. Brandt Robert
2. Jung Karol
3. Mirowski Józef
4. Załęski Bronisław
5. Zieliński Michał
6. Zelisławski Józef.

od siebie p. Wierzbickiemu wysoką pensję aby umożliwić Towarzystwu Przemysłowców zaangażowanie jego, jako kandydata, odpowiedniego na zajęcie stanowiska kierownika tegoż Towarzystwa, zasługuje na uwagę, ale ~~ma tylko pozory konieczności~~ nie przedstawia się jako konieczność. Niewątpliwie, utrzymanie łączności między Towarzystwem Przemysłowców i Stowarzyszeniem Kotłowym jest rzeczą pożądaną i dla obu instytucji pożyteczną i ja jestem przekonany, że dla tej łączności znalazła-by się formułka, obie strony zadawalniająca i mniej rażąca w naszych stosunkach społecznych, niż uchwalona ~~kombinacja z p. Wierzbickim~~, tembardziej, że w Stowarzyszeniu Kotłowem bierze udział znaczna liczba firm przemysłowych nie należących do Towarzystwa Przemysłowców /rolnictwo, górnictwo i t.d./. Trzeba tylko ~~się~~ było ~~zastanowić i~~ powstrzymać nieco ten nadzwyczajny pośpiech z jakim przeprowadzona była kandydatura p. Wierzbickiego, a który nie tłómaczy się istotną potrzebą. Należało rozważyć, czy rzeczywiście tak zwana "unia osobista" w Zarządzie obu instytucyj jest jedyną formułką dla podtrzymania ich łączności, a nawet, gdyby tak było, poszukać odpowiednich na wcielenie tej unii kandydatów, a nie zatrzymać się na pierwszym ~~przez p. Popowskiego~~ zaproponowanym.

Nie zgadzając się na zapadłe postanowienie Zarządu, nadające nowy charakter gospodarce pieniężnej w Stowarzyszeniu Kotłowem i metodzie zarządzania jego sprawami, nie mogę oczywiście zgodzić się także na przyjęcie w takich warunkach proponowanej mi reprezentacji Stowarzyszenia w Petersburgu ~~z pensją~~ ofiarowaną 2,400 rb. rocznie.

Stanisław

od siebie p. Wierzbickiem wysoką pensję aby umożliwić Towarzystwu Przemysłowcom zaangażowanie jego, jako kandydata, odpowiedniego na zajęcie stanowiska kierownika tegoż Towarzystwa, zastrzegł się na uwagę, że tylko pozory konieczności. Niewątpliwie, utrzymanie zgodności między Towarzystwem Przemysłowców i Stowarzyszeniem Kotłowym jest rzeczą pożądaną i dla obu instytucji pożyteczną i ja jestem przekonany, że dla tej zgodności zmalałaby się formułka, obie strony zadowalniające i mniej rażące w naszych stosunkach spółecznych, niż kombinacja z p. Wierzbickim, tembardziej, że w Stowarzyszeniu Kotłowem bierze udział znaczna liczba firm przemysłowych nie należących do Towarzystwa Przemysłowców /rolnictwo, górnictwo i t.d./. Trzeba tylko się było zastanowić i powstrzymać od niego ten nadzwyczajny pośpiech a jakim przeprowadzona była kandydatura p. Wierzbickiego, a który nie tłómaczy się istotną potrzebą. Należało rozpatrzeć, czy rzeczywiście tak zwana "mała osobista" w Zarządzie obu instytucyj jest jedyną formułką dla pogodzenia ich zgodności, a nawet, gdyby tak było, pozostaje odpowiedzieć na wielomie tej małi kandydatów, a nie zatrzymać się na pierwszym przez p. Topowskiego zaproponowanym.

Nie zgadzając się na zapadłe postanowienie Zarządu, nadającego nowy charakter gospodarce pieniężnej w Stowarzyszeniu Kotłowem, i metodzie zarządzania jego sprawami nie mogę oczywiście zgodzić się także na przyjęcie w takich warunkach proponowanej mi reprezentacyi Stowarzyszenia w Petersburgu z pensją 2,400 rb. rocznie.

23 listopada 8 r.

Zaangażowanie podanego przez jednego z Członków Zarządu, p. Popowskiego, kandydata na stanowisko kierownika Stowarzyszenia Kotłowego, mianowicie inżyniera technologa p. Wierzbickiego, z pensją roczną 9-ciu, a następnie, po zredukowaniu, 8-miu tysięcy rubli, uważam za nieodpowiadające potrzebom Stowarzyszenia i szkodliwe w następstwach dla należytego rozwoju młodej instytucji.

Podobno decyzja była-by, moim zdaniem, usprawiedliwiona tylko w tym wypadku, gdyby kandydat łączył w sobie wszystkie idealne kwalifikacje, jakie mogą być wymagane od kierownika Stowarzyszenia Kotłowego, a więc posiadał, 1/jako autorytet techniczny, wysoką wiedzę; 2/znajomość dokładną miejscowych stosunków i umiejętność regulowania ich na zewnątrz; 3/powagę, zdobytą życiem i działalnością, względem podwładnego mu personelu, potrzebną dla utrzymania nietylko wewnętrznego porządku, ale jeszcze i odpowiedniego poziomu obowiązkowości. Ten ostatni warunek ma w instytucjach o charakterze społecznym daleko większe znaczenie, niż w przedsiębiorstwach prywatnych: w instytucjach społecznych trzeba unikać, wszelkich samowolnych aktów, nie wypływających z logiki lub rzeczywistej potrzeby. Jeżeli w przedsiębiorstwach prywatnych naznaczanie pensyj urzędnikom zależy jedynie od woli właściciela, który przed nikiem nie jest

23 listopada 8 r.

obowiązany zdawać z tego sprawy - to w instytucjach społecznych określanie wynagrodzenia wszystkich urzędników, a wiec i dyrektora, powinno być warunkowane względami wyraźnej sprawiedliwości, a przynajmniej dążeniem do niej. W danym wypadku, naznaczenie p. Wierzbickiego na stanowisku dyrektora Stowarzyszenia z pensją 8,000 r., nie wytworzy mu powagi moralnej, postawi go odrazu w fałszywą względem personalu sytuację, a w tym personelu wywoła naturalne uczucie popełnionej niesprawiedliwości, czego również naturalnem następstwem będzie zniechęcenie do pracy, obniżenie jej dotychczasowej intensywności i uzasadnione przekonanie, że nie zasługa, a uboczne okoliczności decydują o uposażeniu urzędników; inżynierowie Stowarzyszenia zejdą z roli dotychczasowej oddanych całą duszą swym obowiązkom pracowników o charakterze społecznym do roli zwykłych oficjalnych urzędników, spełniających mechanicznie, urzędowo, swą służbę rewidowania kotłów, w zastępstwie inspektorów fabrycznych. Jeżeli z czasem atmosfera może się zmienić, to w każdym razie czas jakiś istnieć będzie, a takich eksperymentów, jeżeli nie ma konieczności, unikać należy.

Przytaczany wzgląd, że Zarząd Stowarzyszenia ma prawo postanowić powyższy wydatek, poprostu dlatego, że Stowarzyszenie posiada odpowiednie fundusze nie może być brany na serjo, albowiem jest rzeczą jasną, że przewyżki dochodów nad wydatkami i nagromadzone dotychczas oszczędności powinny być zużyte na rzeczywiste potrzeby Stowarzyszenia, jakto na kosztowną instalację stacji doświadczalnej, na zakup instrumentów, pozyskanie odpowiednich sił technicznych, na urządzenie odpowiednich szkół, techniczne wydawnictwa i t.d.; jeżeli zaś oszczędności nie będą na takie cele zużywane, to będą musiały posłużyć za punkt wyjścia do obniżenia obecnej składki członkowskiej.

Drugi przytaczany wzgląd, że Stowarzyszenie Kotłowe musi zapłacić

obowiązany zdawać z tego sprawy - to w instytucjach spółdzielczych określanie wynagrodzenia wszystkich urzędników, a więc i dyrektora, powinno być warunkowane względami wydajności społecznej, a przynajmniej dążeniem do niej. W danym wypadku, nadmierne p. Wierzbickiego na stanowisko dyrektora Stowarzyszenia z pensją 8,000 r., nie wytworzy mu pozycji moralnej, jeżeli go odrazu w zalążku względem personalnym wytrąci, a w tym personalu wywoła naturalne uczucie popędliwej niesprawiedliwości, czego również naturalnem następstwem będzie zniechęcenie do pracy, obniżenie jej dotychczasowej intensywności i wzrastanie przekonania, że nie zasługa, a ubocznie okoliczności decydują o powodzeniu urzędników; inżynierowie Stowarzyszenia zejdą z roli dotychczasowej oddanych ludzi dnia swym obowiązkom przeomików o charakterze społecznym do roli zwykłych oficjalnych urzędników, specjalistycznych mechanizmów, urzędowo, ewentualnie rewidowanych kotłów, w zastępstwie inspektorów technicznych. Jeżeli z czasem atmosfera może się zmienić, to w każdym razie czas jakiś istnieć będzie, a takich eksperymentów, jeżeli nie ma konieczności, unikać należy.

Przytoczony wzgląd, że Zarząd Stowarzyszenia ma prawo powstanowić powyższy wydatek, poprostu dlatego, że Stowarzyszenie posiada odpowiednie fundusze nie może być brany na serjo, albowiem jest rzeczą jasną, że przewyżki dochodów nad wydatkami i nagromadzone dotychczas oszczędności powinny być użyte na rzeczywiste potrzeby Stowarzyszenia, jakto na kosztowną instalację stacji doświadczalnej, na zakup instrumentów, pozyskanie odpowiednich sił technicznych, na urządzenie odpowiednich zakładów, technicznie wydawnictwa i t.d.; jeżeli zaś oszczędności nie będą na takie cele użyte, to będą musiały pozostać na punkt wyjścia do obniżenia obecnej składki członkowskiej.

Drugi przytoczony wzgląd, że Stowarzyszenie Kotłowe musi zapłacić

od siebie p. Wierzbickiemm wysoką pensję aby umożliwić Towarzystwu Przemysłowców zaangażowanie jego, jako kandydata, odpowiedniego na zajęcie stanowiska kierownika tegoż Towarzystwa, zasługuje na uwagę, ale ma tylko pozory konieczności. Niewątpliwie, utrzymanie łączności między Towarzystwem Przemysłowców i Stowarzyszeniem Kotłowym jest rzeczą pożądaną i dla obu instytucji pożyteczną i ja jestem przekonany, że dla tej łączności znalazła-by się formułka, obie strony zadawalniająca i mniej rażąca w naszych stosunkach społecznych, niż kombinacja z p. Wierzbickim, tembardziej, że w Stowarzyszeniu Kotłowem bierze udział znaczna liczba firm przemysłowych nie należących do Towarzystwa Przemysłowców /rolnictwo, górnictwo i t.d./. Trzeba tylko się było zastanowić i powstrzymać nieco ten nadzwyczajny pośpiech z jakim przeprowadzona była kandydatura p. Wierzbickiego, a który nie tłómaczy się istotną potrzebą. Należało rozpatrzeć, czy rzeczywiście tak zwana "unia osobista" w Zarządzie obu instytucyj jest jedyną formułką dla podtrzymania ich łączności, a nawet, gdyby tak było, poszukać odpowiednich na wcielenie tej unii kandydatów, a nie zatrzymać się na pierwszym przez p. Popowskiego zaproponowanym.

Nie zgadzając się na zapadłe postanowienie Zarządu, nadające nowy charakter gospodarce pieniężnej w Stowarzyszeniu Kotłowem, i metodzie zarządzania jego sprawami nie mogę oczywiście zgodzić się także na przyjęcie w takich warunkach proponowanej mi reprezentacji Stowarzyszenia w Petersburgu z pensją 2,400 rb. rocznie.

od siebie p. Wierzbickiem wysoką pensję aby umożliwić Towarzystwu Przemysłowemu zaangażowanie jego, jako kandydata, odpowiedniego na-jęcia stanowiska kierownika tegoż Towarzystwa, zastrzegł się na uwagę, że tylko pozory konieczności. Niewątpliwie, utrzymanie łączności między Towarzystwem Przemysłowem i Stowarzyszeniem Kotłowym jest rzeczą pożą-daną i dla obu instytucji pożyteczną i ja jestem przekonany, że dla tej łączności znalazły-by się formułki, obie strony zadawalniające i umiej rzącze w naszych stosunkach spółecznych, nie kombinacja z p. Wierzbic-kim, tembardziej, że w Stowarzyszeniu Kotłowem bierze udział znaczna licz-ba firm przemysłowych nie należących do Towarzystwa Przemysłowego \rol-nictwo, górnictwo i t.d.\. Trzeba tylko się bylo zastanowić i powstrzy-mać nieco ten nadzwyczajny pośpiech z jakim przeprowadzono byłą kandy-datura p. Wierzbickiego, a który nie tłómaczy się istotną potrzebą. Na-leżało rozpatrzeć, czy rzeczywiście tak zwana umia osobista" w Zarzą-dzie obu instytucyj jest jedyną formułką dla podtrzymania ich łączności, a nawet, gdyby tak było, pozostaje odpowiednich na wzięcie tej umi kandydatów, a nie zatrzymać się na pierwszym przez p. Popowskiego za-proponowanym.

Nie zgadzając się na zapadłe postanowienie Zarządu, nadającego nowy charakter gospodarze pieniężnej w Stowarzyszeniu Kotłowem, i metodzie zastępowania jego sprawami nie mogę oczywiście zgodzić się także na przy-jęcie w takich warunkach proponowanej mi reprezentacyi Stowarzyszenia w Petersburgu z pensją 2,400 rb. rocznie.

TOWARZYSTWO
Popierania Pracy Społecznej

147

Niniejszym mamy zaszczyt zawiadomić
W. Pana, że w poniedziałek dn. 18 b. m.
o godz. 11 rano
odbędzie się w lokalu Towarzystwa
~~posiedzenie Komisji~~ konferencja w sprawie
oddziału Biura Pracy w Petersburgu
na porządku dziennym

149

ОБЩЕСТВО ПРОМЫШЛЕННИКОВЪ ГУБЕРНІЙ ЦАРСТВА ПОЛЬСКАГО

№ .....

Г. ВАВШАВА, ... 191 .....
БОДУЭНА 5.—ТЕЛ. 62,59.

Szanowny Panie Prezesie!

O sprowadzeniu p. Wierzbickiego i zamierzonej dzisiaj o 12ej konferencyi – dowiedziałem się od Niego zaledwie wczoraj wieczorem; tymczasem jak poprzednio, została wyznaczona na godzinę 1ą konferencja w biurze Pracy Społecznej w takiej sprawie, przy rozpatrywaniu której musi być obecnym. /załączam objaśniającą kartkę).

Proszę mi więc wybaczyć ewentualne przeoczenie, lecz mniemam, że, jak się przypadkowo dowiaduję, konferencja o 12ej ma się odbyć z udziałem większej liczby osób. W każdym razie będę się starał przybyć jak najprędzej.

Z poważaniem.

Stempfick

Powiedziałem
10 3/4 rano.

№ 1

Szan. Panie!

Nadesłano mi z W-y list jm Łukaszewskiego ze Lwowa, w którym do pisze mi, że prawnicy na sjeździe w Kr. mój projekt został przychylnie przyjęty, pyta o pewne wyjaśnienia i zarazem prosi o przysłanie jego sprawozdania ze sjazdu Krakowsk. Powinien on „emigr." gazet i śpiew polor nie odbiera, prosiłbym Sz-Pa o łaskawe nadesłanie mi odnośnych Nr

Adres drugą sprawą char. śpiewu i przywileju.

Kiedy się zastanawiam, mając na względzie swobodniejszy, nad losami wypadami, jak losami naszego kraju i boleję nad zadaniem reszty zwartego sjejsia - przychodzi mi myśl, czy nie byłoby przydatnym się jemu na coś swemu narodowi, w charakterze np. posła do Rzymu. Może się mylę, ale, po rozwadze, wydaje mi się, że mogłem przynieść mu myśl o swoim odpowiedzialnym stanowisku, aby oni zadecydowali. Zależy od osobistej ambicji dążenia do honorów, zwalam obowiązek posła w opór, a dla siebie w szczególności za ciężką i trudną służbę; robię to wszystko, abym sam sobie i drugim nie robił ciężaru swoją pracą, i czas, chcę jemu się później stawiam swoją kandydaturę jeżeli będą uznany ich przywilej

Poczucie obowiązku względem ojczyzny każe mi to, i chwila przed wyrzutami sumienia, jem się usunąć z placu boju

Kończę nonę nie [illegible] Zresztą ze względu miłości własnej na to nie będąc pana bardzo wypadnie decyzja abym był prostem, bo obowiązek ten uważam w ogóle, a w szczególności za siebie, za ciężką bardzo trudną służbę; chcę jemu oddać swoją pracę i czas, abym sam sobie nie robił potrzeby wyrzutów, że usunąłem się dla spokojnego skromnego życia wtedy, kiedy trzeba obowiązek był pracować z narażeniem się na przykrości i znoje -

Do Szan Pana zwracam się w tej sprawie, bo wiem że jest Pan w stanowisku takim, który zajmuje się agitacją wyborczą i że a wie mnie Pan przesłać może zawsze miarodajnym sposobem z drugiej x

W Pana jasnowidzącej Boże mam przekonanie swego prawa wyboru -

Adres -

Osobistych pokłonów i szacunku

Nie chcę abym się o to zalecał mi z upokorzeniem

x ze strony, poznając go, jestem przekonany, że sprawa list mój będzie przez Pana dobrze zrozumianym a nie przestanę tylko za Pana dobrych zamiarów -

Kiedy się zastanawiam, mając na umyśle swobodny, nad losami naszego kraju, a zarazem nad zadaniem reszty własnego życia – przychodzi mi myśl, czy nie przydałbym się jeszcze na coś swemu narodowi; wcharakterze np. posła do Dumy. Chyć się myślę, może nie jestem odpowiedni do tej roboty, może i inni lepiej wypełniać ją będą; – w każdym razie, po rozważeniu zastanowieniu, doszedłem, że powinien rzucić myśl o tobie współobywatelom, oby oni zadecydowali, nie bez części sam, ze względów miłości własnej, czy nie dojdę wypadnie. Dla osobistych celów z osobistych pobudek nie zależy mi zupełnie, abym był posłem – bo obowiązek ten uważam w ogóle, a w szczególności dla siebie, za ciężką barierę i trudną służbę; chcę jednak ofiarować swoją pracę i czas, jeżeli będą uznane za potrzebne, abym sam sobie nie robił później wyrzutów, że dla spokoju skromnego życia, uniknąłem się wtedy, kiedy obowiązek był pracować dla dobra zawodu zajmował się na przykrości i znoje.

W Kosu jako nominalny właściciel Huta Bank-go mam prawo wyboru.

Do Na zapytanie, dlaczego się zwracam do Pana? odpowiedzi nie istnaleźnie; że wiem, że Pan obecny sprawuje publiczne i jest Pan w stosunkach, co prowadzi konwencjonalnej wyborczej, a więc może Pan moją „kandydaturę" uważać miarodajnym; z drugiej zaś strony, znając Pana, wiem, że mnie nie będą złe stosunki i nie przestaniesz jeszcze za temat do swoich żartów

153

Zawrzenia
mycie artyk

Warszawa, 29 Kwietnia 1914 r.

Wielce Szanowny Panie!

Dowiedziawszy się o depeszy, którą Szanowny Pan otrzymał o rzekomych nadużyciach w „Zgodzie", Zarząd uważał za niezbędne niezwłocznie zwołać Radę i Komisyę Rewizyjną i żądać od nich dokładnego sprawdzenia stanu instytucyi.

Posiedzenie to odbyło się wczoraj. Wszyscy - bez żadnego wyjątku, z oburzeniem dowiedzieli się że p. Grabiński, nie zajrzawszy nawet do książek i nie zapytawszy o zdanie kolegów z Komisyi i Rady, zdecydował się alarmować Szan. Pana bezpodstawnemi przypuszczeniami.

O Kolet
Tomas zobaczy

Wiemy że jest narzędziem grupy ludzi, chcących opanować Kasę. Na żądanie Zarządu, Komisya Rewizyjna w sobotę 2go Maja przystąpi do sprawdzenia stanu interesów, który znajdzie nietylko w porządku, ale w kwitnącym stanie. Zawiadamiając Szan. Pana o tem, uprzejmie komunikujemy iż nie otrzymaliśmy od Niego potwierdzenia przyjęcia mandatu na rok 1914-ty.

Jednocześnie zaznaczamy że było nam bardzo przykro dowiedzieć się że Szan. Pan przypuszczał możliwość nadużyć.

Z głębokim szacunkiem i poważaniem

ZARZĄD
Tow. Pożyczkowo-Oszczędnościowego
„ZGODA"

Józef Antoni

Pawski
Sokal

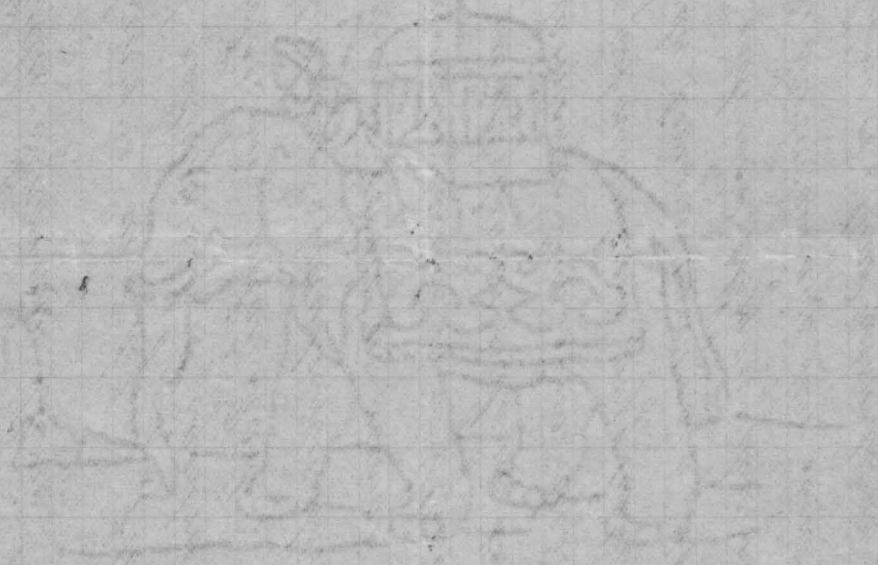
ELEPHANT BANK MILL

155

Dom własny.

T-wo POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWE

„ZGODA"

w WARSZAWIE, ul. BRACKA 13.

CENTRALA: BRACKA 13, TEL. 88-22.
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI:
MARSZAŁKOWSKA 141, TEL. 14-21.
KREDYT HYP.: PL. WARECKI 1,
TEL. 290-00.

Warszawa, dnia 7 Maja 1914 r.

J. Wielmożny Pan
Michał Łempicki
w Petersburgu

Najuprzejmiej komunikujemy, że Komisja Rewizyjna
„na dwóch posiedzeniach dnia 2 i 3 maja i jednem
„jednem nadzwyczajnem d. 2 maja, sprawdziła stan
„kasy, którą znalazła w zupełnym porządku, — spraw-
„dziła raport dzienny z d. 2 maja i depozyty i
„znalazła takowe w porządku."
Wobec nieotrzymania żadnej odpowiedzi na poprzedni
list nasz z zapytaniem, czy Szanowny Pan przyj-
miesz mandat do Komisji Rewizyjnej, jak rozu-
miemy wobec nieprzybycia na posiedzenie komisji,
Komisja — przy ogromie pracy i materyału

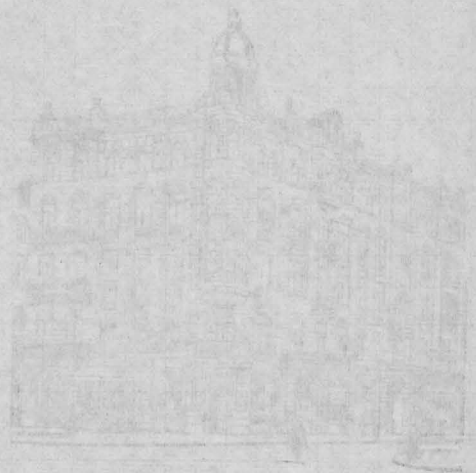

uznała za niezbędne kooptować dwóch fachowo uzdolnionych członków, w osobach dyrektora filii Banku Przemysłowego, p. Korwin-Szymanowskiego, oraz urzędnika Banku Handlowego w wydziale dyskontowym, p. Piotra Rapackiego.

Rada Tow. wybór ten zatwierdziła oraz wezwała p. J. Grabińskiego, aby w terminie trzech dni, do czwartku 7 Maja, 12-ej w południe, sformułował zarzuty, jeśli je posiada.

Następnie komisja Rewizyjna, w komplecie wzmocnionym przez kooptowanych członków pod przewodnictwem Hr. Rogera Lubienieckiego odbyła posiedzenie d. 5 Maja, na którem „zbadała, że saldo kasy, pomieszczone w Bilansie (Otwarcia) z dnia „Rb: 15593.78 zgodne jest z saldem zamieszczonem w ra- „porcie kasowym na dzień 2 Stycznia 1914 r. Komisja sprawdziła „że saldo w bankach akcyjnych podane w bilansie z dnia „Rb. 416009., usprawiedliwione jest wyciągami z „rachunków odnośnych banków i odnośnej korespondencyi." „Pan Grabiński postawił wniosek,

1597

Dom własny.

CENTRALA: BRACKA 13, TEL. 88-22.
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI:
MARSZAŁKOWSKA 141, TEL. 14-21.
KREDYT HYP.: PL. WARECKI 1,
TEL. 290-00.

T-wo POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWE

„ZGODA"

w WARSZAWIE, ul. BRACKA 13.

Warszawa, dnia ..... 191 r.

„aby komisja wstrzymała swoje czynności do
„chwili porozumienia się z panem ch. Lempickim.
„Komisja nad tym wnioskiem przestała do po-
„rządku dziennego."—

Pozatem mamy zaszczyt zakomunikować Wielce Szanownemu Panu, że termin ostatecznie wyznaczony p. Grabińskiemu przez Radę dla sformułowania jakichkolwiek zarzutów minął dziś o godz. 12-ej w poł., i p. Grabiński żadnych zarzutów nie przedstawił.

Z poważaniem
ZARZĄD
Twa Pożyczkowo-Oszczędnościowego
„ZGODA"

Buchalter:

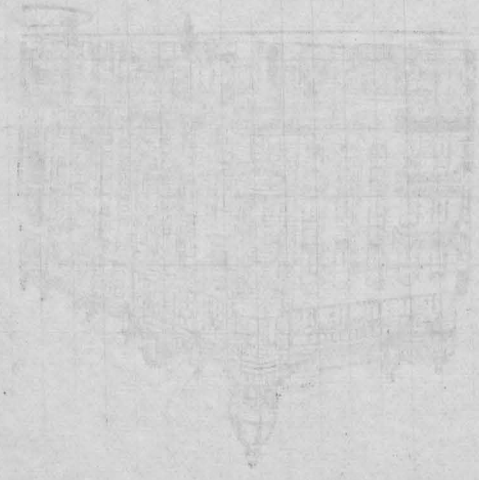

159

Dom własny.

CENTRALA: BRACKA 13, TEL. 88-22.
POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI:
MARSZAŁKOWSKA 141, TEL. 14-21.
KREDYT HYP.: PL. WARECKI 1,
TEL. 290-00.

T-wo POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWE

„ZGODA"

w WARSZAWIE, ul. BRACKA 13.

Warszawa, dnia 30 Maja 1914 r.

odp 2 Czer

Wielmożny Pan
M. Lempicki
w Petersburgu

W załączeniu przesyłamy WPanu kopię dalszych protokułów komisyi rewizyjnej, aż do konkluzyi, wraz z aneksami, które - podpisane przez Ks. Zubiczkiego, jako prezesa komisyi, - zachowane są przy aktach.

Zarazem komunikujemy, dla wiadomości WPana, że p. Grabiński, usunięty już z naszego Towarzystwa, opowiada licznym osobom, że przez Sz. pana został zawezwany do Petersburga w celu, aby Panowie obaj zwrócili się do ministeryum o zarządzenie rewizyi w kasie „Zgoda", - zarazem dodając, że otrzymał od tego Pana jakiś list zawiadamiający, że Sz. Pan „tę sprawę" juz przez jakiegoś wicedyrektora załatwi."

Uważając, że tego rodzaju opowiadania uwłaczają dobrej sławie pańskiej, do wiadomości je podajemy

z poważaniem

ZARZĄD
Twa Pożyczkowo-Oszczędnościowego
„ZGODA"

Dr Rakowski. Jakubczyc

Kopie protokołu
Komisji rewizyjnej
Kasy „Zgoda"

Kopie protokołu
Komisji rewizyjnej
Kasy „Zgoda"

163

protokół № 3.

protokół Komisyi Rewizyjnej z dn. 5/V 1914 roku

Obecni pp. R. hr. Zubiciński, W. Sturzewski, St. Grabiński i kooptowani P. Rapacki i J. Korwin Szymanowski, delegat Rady p. Jerzy Olszowski w obecności przedstawicieli Zarządu i Głównego buchaltera.

Pan Grabiński poddał wniosek, żeby komisya wstrzymała swoje czynności do chwili porozumienia się z panem M. Lempickim, Komisya nad tym wnioskiem przeszła do porządku dziennego. Komisya postanowiła prowadzić dalej rewizyę instytucyi, ograniczając swoją działalność do sprawdzenia rachunków za rok 1914, o ileby zaś wymagało tego sprawdzenia mające być przedstawionymi w toku rewizyi wątpliwości konkretnymi przez p. Grabińskiego, komisya postanowiła sprawdzić kwestyonowane punkta w latach ubiegłych.

Komisya przystąpiła do sprawdzania bilansu za rok 1913 zbadała, że saldo kasy pomieszczone w bilansie w sumie Rb 15593.78 zgodne jest z saldem zamieszczonem w raporcie kasowym na dzień otwarcia 2. Stycznia 1914 roku.

Komisya sprawdziła, że saldo w bankach akcyjnych podane w bilansie w sumie Rb 41600 g.-, usprawiedliwione jest wyciągami z rachunków odnośnych banków i odnośnej korespondencyi.

Następne posiedzenie komisyi wyznaczono na 7/V 914. na godzinę 7½ w. (prof. sali)

Roger Zubiciński Stefan Grabiński

P. Rapacki J. Olszowski

J. Korwin Szymanowski W. Sturzewski

protokół 4.

Protokół komisyi Rewizyjnej z dnia 7/V 1914 roku.
Obecni pp. R. hr. Lubieński, J. Grabiński, W. Stwierstki, P. Rapacki, E. Konwin Szymanowski, delegat Rady J. Olszowski przedstawiciel Zarządu Dr. K. Rakowski i gł. buchalter Tow. Zgoda p. Prodzikowski.

Komisya Rewizyjna przystąpiła do sprawdzenia funduszów umieszczonych w Towarzystwach spółdzielczych, stwierdziła że książki na rok 1914 są otwarte sumami bilansu zamknięcia za rok 1913, zauważyła brak wielkich potwierdzeń rachunków za rok 1913 i zażądała od Zarządu dostarczenia takowych. Sprawdziła z przedstawionymi kwitami zgodność sum umieszczonych w papierach procentowych i udziałach Tow. współdzielczych. Sprawdziła K.P. kilkanaście kart pożyczkowych i zawezwała za zgodą Zarządu p. F. Starczewskiego buchaltera i prokurenta Warszawskiego Banku Przemysłowego do szczegółowego sprawdzenia dodawania bilansu i salol przeniesionych z 1913 roku z przedstawionymi wyciągami. Komi. Rew. stwierdziła, że zwiększony o Rb 3/4 % 98 szacunek nieruchomości pochodzi przeważnie z budowy kamienicy i wygódki przy lodach. Zapoznała się z sprawozdaniem z eksploatacyi domu i stwierdziła, że koszta podatków i administracyi, uwzględniając w tem remont windy nie przenoszą 27% dochodu brutto. Komi. Rew. sprawdziła pozycye składające się na rubryki Ruchomości, skarbniki i koszty urządzenia lokalu, druki

165

i stany przechodni, przyczem na pozycye wyższe z 1913 r. (pomimo, iż rok ten był jej przez odroczenie kamizys sprawdzonym) żądała przedstawienia rachunków. Posiedzenie następne naznaczono na sobotę 9/V 1914 o godzinie 5 ej.

Pan Stefan Grabiński (członek od lat 4 Komisyi Rewizyjnej, który jej rok 1913 w swoim czasie według swego zrozumienia sprawdził) odmówił podpisania protokółu niniejszego, uważając, że Kom. Rew. nie sprawdziła wartości zabezpieczenia przedstawionego przez instytucye współdzielcze, w których lokuje swoje fundusze. Komisyi Rewizyjnej większości, uważając, że żądanie p. S. Grabińskiego jest sprzeczne z § 128 ustawy pozostawiła lokacyę w takiej swojej pracy odnoszącej się jedynie, zgodnie ze 128 § ustawy, do rewizyi rachunkowości nie uwzględniać, postanowiając powrócić do lokacyi i uwzględnić go w poniedziałek dn 11/5 b.j. w chwili kiedy p. Stefan Grabiński, przedstawi swoje umotywowane zarzuty. (podpisali)

Roger Zuliński
Stefan Grabiński
E. Konon Szymanowski
W. Stwiewski
P. Papacki
S. Olszewski

protokół 5.

protokół posiedzenia Komisyi Rewizyjnej z dn 9/5 1914
Obecni pp. R. hr. Łubieński, W. Turowski, P. Rapacki, E. Korwin
Szymanowski, F. Starczewski buchalter Banku Przemysłowego
delegat Rady J. Olszewski, członek Zarządu Dr. K. Rakowski
i buchalter p. Brodzikowski udzielali objaśnień.

Komisya Rewizyjna przyjmuje do wiadomości oświadczenie
pana F. Starczewskiego, że dodawania bilansu ze stanu w porządku
i salda do ksiąg szczegółowych przeniesiono zgodnie, – za-
równo w rachunku pożyczek, jak i wkładów. –

Komisya Rewizyjna sprawdziła szczegółowy wykaz
kapitału udziałowego i innych funduszów zapasowych
i amortyzacyjnych. – Sprawdziła komisya zgodność prze-
niesionych sald rachunków wkładów na zyrdaci, termi-
nowych, wiekuich, warunkowych, sum zabezpieczo-
nych nieruchomościami, przyczem Komisya sprawdziła
po kilkanaście rachunków szczegółowych, a p. F. Starczewski
dokładność dodawań. Komisya sprawdziła –, że suma długu
w Tow. Kred. Miejskiem jest wykazana zgodnie z bilansem
na 1go października 1913 roku, a amortyzacya na 1go
kwietnia 1914 będzie zaksięgowana dopiero w końcu roku
1914. Komisya sprawdziła sumy przychodów, rezerwę 7% %
i czysty zysk za 1913 rok.

W sprawie eksploatacyi domu Komisya Rewizyjna
zwraca uwagę, że Ogólne Zebranie uchwaliło na 25%
od dochodów brutto maximum wydatków na odno-

wydatków, remont i podatki, ze przekroczeniu tej sumy, choć przeczano uwolywanie się może mieć miejsca inaczej jak na zasadzie uchwalonego uprzednio kosztorysu.

Następne posiedzenie wyznacza Komisya Rewizyjna na poniedziałek o godz. 6ej i prosi Zarząd o powiadomienie o takowem pana S. Grabińskiego, niebędącego na posiedzeniu w dniu 9/5-1914. (podpisali)

Roger Łubieński E. Korwin Szymanowski

W. Stuiewski J. Olszewski

P. Rapacki

protokół 6.

protokół posiedzenia Komisyi Rewizyjnej z dn. 11/5-1914

Obecni pp. R. hr. Łubieński, W. Stuiewski, P. Rapacki, E. Korwin Szymanowski, delegat Rady J. Olszewski. Objaśnień udzielali członkowie Zarządu Dr. K. Rakowski, J. Rudkus i buchalter główny p. Brokikowski.

Komisya Rewizyjna stwierdza, że wszystkie Towarzystwa współdzielcze, za wyjątkiem Tow. Poż. Osz. w Grzybkowie nadesłały potwierdzenia rachunków na dzień 31/12-1913.

Komisya Rewizyjna stwierdza, że Warszawsko-Wołoski bieżący kredyt na rach. warunkowy winien jest Kasie Zgoda 62153 kop 84 na dzień 11/5-1914, ze zabezpieczeniem powyższej sumy stanowią weksle kaucyonowane hypotecznie na sumę Rb 594133.70 i papiery wartościowe na sumę Rb 120000.-, ze wartość powyższych weksli została oce-

niona w swoim czasie przez Radę Zgody, zarówno jak i stan hypoteczny i szacunek wartości nieruchomości była zbadana przez prawników i rzeczoznawców. Wykaz sprawdzanych weksli został przez Komisyę Rewizyjną sprawdzony z naturą i podczyfrowany.

Komisya Rewizyjna stwierdza że IV Tow. Kr. na depozyt weksli hypotecznych Rb 2100.- ze depozyt Kredytu Warszawskiego wynosi sola weksli Rb 4000.-, weksli handlowych 1490.-, ze depozyt Kredytu Spożywczego wynosi Rb 5000.- w sola weksla i Rb 1400.- weksli handlowych, że Kredyt Pożyczkowo - Oszczędnościowy oprócz zabezpieczenia hypotecznego ma w depozycie sola weksel na Rb 2500.-, ze Pożycz. - Oszczęd. w Gowarkowie ma sola weksel na Rb 1000.- ze Pożycz. - Oszczęd. w Sigłku ma sola weksel na Rb 1000.-

Komisya Rewizyjna w konkluzyi wnioskuje, że Towarzystwo Zgoda jest w zupełnym porządku zwraca jednak uwagę na podjęcie odnośnych starań dla podwyższenia kapitału udziałowego do przewidzianej przez ustawę sumy w stosunku do wkładów. Komisya Rewizyjna sprawdziła wszystkie pozycye bilansu, zarówno w aktywach, jak i passywach i stwierdza ich zgodność z gotówką, książkami i dokumentami.

Komisya Rewizyjna stwierdza, że zwołana została przez Zarząd Tow. Zgoda dla przeprowadzenia rewizyi całej instytucyi na skutek tego, że jeden z członków Komisyi Rewizyjnej, a mianowicie p. Stefan Grabiński

podał do wiadomości Radzie i Zarządu, iż na dowody w ręku, że prawdziwe są pogłoski o ogromnych nadużyciach i to od całego szeregu lat praktykowanych w łonie Towarzystwa Zgoda. Na kilkakrotne wezwania tak przez Radę i Zarząd, jakoteż przez Komisyę Rewizyjną p. Stefan Grabiński nie przedstawił żadnych obiecanych i zapowiadanych dowodów na swoje gołosłowne twierdzenia, a podjęta rewizya stwierdziła, że w należytym porządku znalazła rachunkowość Towarzystwa i wartość aktywów. Na skutek tego Komisya Rewizyjna stwierdza, że działalność pana Stefana Grabińskiego w łonie komisyi uwieńczona jest niezwykłą lekkomyślnością, motywującą innym czynnikom komisyi, a szkodliwą dla spokojnej pracy w Towarzystwie Zgoda. Do niniejszego protokółu dołącza się 5 aneksów podpisanych przez p.p. hr. Lubieńskiego przewodniczącego w komisyi

(podpisali)

Roger Lubieński J. Olszowski

P. Rapacki Ks. Stwiecki

C. Korwin Szymanowski

Aneksy (spis zeksli) A1

Kredyt Hypoteczny

Leszczyński	Rb	37.50
Iwasiewicz		300.-
Borowski		600.-
Ogrodzka		150.-
Dębowski		50.-
Józwik		600.-
Lochestein		50.-
Kanzaparow		50.-
Oborzyński		100.-
Chmielewski		700.-
Trzcielewski		200.-
Gołaszewski		30.-
Narębski		115.-
Czarkowski		100.-
Swięty		10000.-
"		2500.-
Kierski		2800.-
Błaszczyński		50.-
Brzykner		128.-
Dzieduszycka		115.-
Lubaniecki		8500.-
Hole		200.-
Kwiatkowski		50.-
Bieniecki		50.-
Rohn		150.-
		27625.50

z przeniesienia	27625.50
Brzozowski	150.-
Babińska	400
Trzaskowski	1700
Jankowski	1000
Kramber	1500
Szpunciński	4000
Skwarczyński	700
Trzaskowski	500
Żurawski	1000
Palige	2000
Babińska	400
Piotrowska	1000
Kondracki	250
Iwasiewicz	1200
Skoszyńska	150
Wysokińska	200
Baranowska	450
Życzkowski	600
Żakowski	200
Iwasiewicz	300
Odrzywolska	500
Pawłowska	30000
Skarżyński	3000
Zakrocki	1500
Zapiórska	250
	80575.50

	80575.50
Przetaczyński	300
Chmielewski	153.20
Czarnecki	1500.-
Setka	3700.-
Kiciński	120000.-
Korzec	1800.-
Sulowskiewicz	500
Cyrzke	400
Krasiński	120000.-
	328928.70

328928.70
86407.-
178798
594133 70

Kredyt Hypoteczny

173

Julian Liziecki	8700		59715
Mielczarek Andrzej	840	Borowski i Mikolcit	2600
Siemnicki Józef	540	Gąsowska Aniela	1450
Kurowski Ludwik	4200	Filimonowa Kazimiera	5250
Dykcik Jakób	1600	Dębowski Wincenty	1000
Hryniewicz Piotr	505	Jóźwik Władysław	3200
König Amalia	720	Gałczyński Bronisław	2000
Odrowąski Stanisław	2600	Chmielewski Gracyan	532
Bylczyński Antoni	10500	Lachenstein Julia	400
Lisiniska Józefina	1000	Kanzafarow Michał	1950
Szczeszek Ludwik	30	Liziecki	500
Lisiniska Józefina	400	Mielczarek	50
Hryniewicz Piotr	390	Siemnicki	60
Janek Franciszek	3500	Kurowski	300
Orłowicz Ludwik	2150	Hryniewicz	35
Lisiniska Józefina	400	König	120
Kwasiborski Wład.	1000	Odrowąski	200
Sobol Józef	3400	Bylczyński	750
Obermiller Herman	625	Lisiniska	100
Borowski i Mikolcit	4200	Hryniewicz	30
Piotrowski Wacław	4000	Cyncr	5000
Obermiller Herman	100	Orłowicz	250
Hołtyńko Wład.	2490	Kwasiborski	500
Kwasiborski	2000	Sobol	200
Leszczyński Wacław	525	Obermiller	125
Iwaszewski	3300	Hołtyńko	90
	59715		86407

Kredyt Hipoteczny

Kanzaparow	800
Odwiyńska	1500
Folkierski	720
Radwański	2000
Hamin	4200
Trzaskowski	6000
Gabiszewszy	570
Narzpski	1840
Czarkowski	800
Rogawski i Syryń	62500
Graicewska	450
Brykner	3088
Poduchowska	1840
Hille	12900
Kwiatkowski	1300
Stołyhwo	500
Kozłowska	3600
Brzuiecki	1600
Rohn	2900
Brzozowski	2400
Batińska	600
Trzaskowski	7800
Jankowscy	3500
Kronthor	900
Skwierczyński	3200
Trzaskowski	300
	124808

	124808
Żórawski	3500
Palrge	6400
Babińska	600
Piotrowski	3500
Kwiatacki	650
Skoszyńska	240
Wyrokowski	600
Baranowska	1050
Łyczkowski	2400
Łąkowski	700
Odwiyńska	400
Łuszczewski	11500
Labłocki	3500
Łapińska	750
Przedwojski	700
Czarnecki	2600
Pełka	11300
Korzec	2700
Antoszkiewicz	900
	178798

175

Czwarte Two Woz. Kred.

Zicukiewicz	8500
"	6000
Liarkiewicz	4400
Oleńska	2500
	21400

Kredyt Warszawski

Weksle wyszław. Zarządu	4000
Sieszkowski	225
Niewiarowski	300
Two Lektur	785
Slawińska	2000
Mikraszewski	700
Slawińska	3000
Two Kościel	1500
Gajda	240
Kizylak	40
Barcikowski	860
Łowicki	300
Jakubowski	60
Skałowicki	900
Legat	40
	14950
	36350

Przemysł Spożywczy

Eberlein	200
Lasek	300
Weksel Zarządu	5000
Świadowski	250
Lasek	300
Przezdziński	300
Lasek	300
Krzyżanowski	400
Jankielewicz	600
Gruft	250
Koszelik	600
Grzywski	300
Gurewicz	300
Gulczyński	300
Jankielewicz	300
Geller	300
Sadowski	200
Michalik	500
Krzyżanowski	1000
Kazielek	1000
Baranowski	400
Karasiński	200
Szpotański	250
Lasiak	300
Stępnert	400
	14350

	14350	Kredyt Pożyczk- Oszczędn.
Michałowscy	200	weksle zarządu Rb 250.-
Likowski	500	
Ebers	200	Tow Pożycz. Oszcz w Gorzkowicach
"	200	weksle zarządu Rb 1000.-
"	400	
Wolski	300	Tow Pożycz. Oszcz. w Pilsku
Dziewoński	600	
Maślanki ewicz	500	Wolczek i Dzikiewicz Rb 1000.-
	~~500~~ 250	
"	250	
Sikorski	~~400~~	
	400	
Łanicki	~~300~~	
Dziewicki	300	
Mrugalski	300	
	19000	

Zaangażowanie podanego przez jednego z Członków Zarządu, p. Popowskiego, kandydata na stanowisko kierownika Stowarzyszenia kotłowego, mianowicie ~~p.~~ inżyniera-technologa p. Wierzbickiego, z pensją roczną 9 cio, a następnie, po zredukowaniu, 8 mio tysięcy rubli, uważam za niecodzpowiadające potrzebom Stowarzyszenia i szkodliwe w następstwach dla ~~zdrowego~~ zdrowego rozwoju młodej instytucji.

Podobna ~~postępek~~ decyzja byłaby, moim zdaniem, usprawiedliwiona tylko w tym wypadku, gdyby ~~z~~ kandydat tą część ~~posiadał~~ posiadał w sobie wszystkie idealne kwalifikacje, jakie mogą być wymagane od kierownika Stowarzyszenia kotłowego, a więc posiadał, jako ~~autorytet~~ autorytet techniczny, wysoką wiedzę; 2) znajomość dokładną miejscowych stosunków i umiejętność ich regulowania na zewnątrz; 3) powagę, zdobytą życiem i działalnością, względem podwładnego mu personelu, potrzebną dla utrzymania nietylko wewnętrznego porządku, ale jemu i odpowiedniego poziomu obowiązkowości. Ten ostatni warunek ma w instytucjach ~~o charakterze~~ społecznym daleko większe znaczenie, niż w przedsiębiorstwach prywatnych; w instytucjach społecznych trzeba ~~tych przeciwnych razom~~ unikać, jeżeli ~~nie ma konieczności~~, wszelkich samowolnych aktów, nie wypływających z logiki lub rzeczywistej potrzeby. Jeżeli w przedsiębiorstwach prywatnych naznaczanie pensyj urzędnikom zależy jedynie od woli właściciela, który przed nikiem nie jest obowiązany zdawać

z tego sprawy – do w instytucjach społecznych określanie wynagrodzenia wszystkich urzędników, a więc i dyrektora, powinno być warunkowane względami wyraźnej sprawiedliwości, a przynajmniej dążeniem do niej. W danym wypadku, naznaczenie p. Wiśniewskiego na stanowisko dyrektora Stowarzyszenia z pensją 8.000 r, nie wytworzy mu powagi moralnej, postawi go zdaru w fatalnym względem personelu położenie sytuacji a w tym personelu wywoła naturalne uczucie popełnionej niesprawiedliwości, czego rówieśnicznym następstwem będzie zniechęcenie do pracy, obniżenie jej dotychczasowej intensywności i ugruntowanie przekonanie, że nie zasługa, a położenie okoliczności decydują o uposażeniu urzędników; inicjatorowie Stowarzyszenia zejdą z roli dotychczasowej oddanych całą duszą swym obowiązkom pracowników o charakterze społecznym do roli zwykłych officjalnych urzędników, spełniających mechanicznie, urzędowo, rolę stałych rewidowania kotłów, w zastępstwie inspektorów fabrycznych. Jeżeli z czasem atmosfera się zmieni, to w każdym razie czas jakiś istnieć będzie, a tych eksperimentów, jeżeli nie ma konieczności, unikać należy.

Przyjmując względ, że Stowarzyszenia zarząd ma prawo może ponieść po prostu dla tego, że nie posiada odpowiednich funduszów, nie zasługuje może być brany na serjo, jest rzeczą jasną że albowiem przewyżki dochodów nad wydatkami i nagromadzone dotychczas rezerwy powinny być użyte na rozsz-

wiste potrzeby Stowarzyszenia, jak-to na kosztowną instalację stacyi doświadczalnej, na zakup instrumentów, powyszenie ~~braku~~ odpowiednich sił technicznych, na urządzenie odpowiednich sfer, techniczne wydawnictwa i t.d.; jeżeli zaś opłaty ~~fundusze~~ nie będą na takie cele zużywane, to będą musiały posłużyć za punkt wyjścia do obniżenia ~~do~~ obecnej składki członkowskiej.

Drugi przytaczany względ, że Stowarzyszenie kotłowe musi zapłacić p. Wierzbickiemu wysoką pensję aby uniezależnić Twe Przemysłowców zaangażowanie jego, jako kandydata, odpowiedniego ~~kandydata~~, na zajęcie stanowiska kierownika tej Twej, zasługuje na uwagę, ale ma tylko pozory konieczności. Niewątpliwie, utrzymanie łączności między Twem Przemysł-ów i Stow-niem kotłowem jest rzeczą pożądaną i dla obu instytucyj przyjemną i ja jestem przekonany, że dla tej łączności znalazła-by się formułka, obie strony zadawalniająca i mniej rażąca w naszych stosunkach, ~~nie~~ społecznych, niż kombinacja z p. Wierzbickim. Trzeba tylko się było zastanowić, ~~a nie~~ i powstrzymać nieco ~~a tym~~ nadzwyczajnym ~~próżniactwem~~ jakim przepojona była a którymi kierują się ~~niektórzy~~ istotne potrzeba kandydatura p. Wierzbickiego. Należało ~~rozstrzygnąć~~ rozpatrzeć, czy rzeczywiście tak zwana „unia osobista" w zarządzie obu instytucyj jest jedyną formułką dla ~~wyr~~ podtrzymania ich łączności, a nawet, gdyby tak było, przekonać odpowiednich kandydatów na wcielenie tej unii kandydatów, a nie zabiegać

Tymbardziej, że w Stowarzyszeniu kotłowem bierze udział znaczna liczba firm przemysłowych nie należących do Tow. Przemysłowców. (cukrowniczy, gorzelniczy, kubickowy i t.d.)

pan p. Popowskiego

się na pierwszym zaproponowanym.

Nie zgadzając się na przekazanie zarządu, nadające nowy charakter gospodarce piwiarnianej zapisie

warunkami kontraktowem, nie mogę ostatecznie zgodzić się także na przyjęcie w danych warunkach proponowanych re-

prezentacji Stowarzyszenia w Pzu zgłoszeń 2.400 rubli.

Kłopotowski

D. 23 Lit. G 12 v

Rozkaz dzienny

1) Aptmen Kasowa
2) Administrator w kolb. takiej
3) Sekretarz do przyjęcia protokół
4) Budek i odźwierni na mojej pensyi

101 183

Referat do L:534/19.

Do L:2/G.
V.

Do

Wydziału górniczego K.Rz.

w/

K r a k o w i, e.

W wykonaniu rozporządzenia z dnia 17.lutego b.r. L:2/G. V. przedkładam następujące sprawozdanie:

W krakowskiem zagłębiu górniczym występuje s i a r k a tylko w okolicy Swoszowic pod Krakowem, gdzie znajdowała się rządowa kopalnia siarki, której ruch zastanowiono w roku 1881. Produkcya kopalni tej wynosiła w czasach normalnego rozwoju 100.000 q rocznie, w ostatnich latach spadła do wysokości przeciętnie 23.000 q rocznie. Ruch zastanowiono z powodu przeszkód natury technicznej spowodowanych głównie brakiem odpowiednich urządzeń maszynowych, nie mogących sprostać wymogom wentylacyjnym i podołać nawet szczupłemu przypływowi wody. Niekorzystne warunki konjunktury wobec taniości siarki sycylijskiej, przyczyniły się tam bardziej do wstrzymania się Rządu austr. od wszelkich inwestycyi i tak musiano w końcu ruch kopalni zupełnie zastanowić. W sprawie tej przedłożył tut. Urząd górniczy austr. Ministerstwu robót publicznych sprawozdanie w których dwa odpisy załącza się.

W roku 1888 został ustanowiony dla zdrojowiska leczniczego w Swoszowicach rejon ochronny przeważnie w granicach dawnej kopalni siarki. Zakład ten będący własnością Dra

./.

Sternschussa prosperował bardzo słabo wobec braku funduszów właścicieli, a w roku 1915 został zupełnie zamknięty, gdyż budynki zakładu, użyte z wybuchem wojny r. 1914 na pomieszczenie wojska, uległy całkowitemu zdezolowaniu.

Celem umożliwienia ponownego podjęcia ruchu w zaniechanej kopalni podjął tut. Urząd górniczy w roku 1917 akcyę w kierunku zniesienia rejonu ochronnego stając na tem stanowisku, że zapotrzebowanie siarki dla celów przemysłowych przewyższa znacznie znaczenie zdrojowiska źle prosperującego a to tem bardziej, że technika górnicza daje dostateczną gwarancyę że przez założenie kopalni siarki nie należy obawiać się utraty źródeł ani też ich zanieczyszczenia przy zastosowaniu odpowiednich środków ochronnych. Odnośne pertraktacye odniosły dodatni skutek, rejon ochronny zniesiono w roku 1917 przyczem równocześnie została odnośna przestrzeń dawnego rejonu obłożona wyłącznościami, zgłoszonemi przez właściciela zdrojowiska, który zawarł spółkę z inż. Miączyńskim celem uruchomienia kopalni w Swoszowicach. Spółka ta rozpoczęła głębienie szybików w roku 1918 lecz prowadzono roboty te nieudolnie, bądźto z powodu braku funduszów, bądź też z powodu trudności nabycia potrzebnych urządzeń technicznych.

Urząd górniczy jest zdania że kopalnia siarki w Swoszowicach może się rentować i dla tego powinien być wywarty nacisk na spółkę, by do robót górniczych przystąpiła której w razie potrzeby można by udzielić pewnego poparcia materyalnego. Produkcyę siarki możnaby osiągnąć z kopalni przy energicznem prowadzeniu ruchu za pół roku.

Co do kwasu s i a r c z a n e g o donosi Urząd górn.

./.

K.k.Revierbergamt in Krakau

Z:5435/15 Krakau, am 9.Juli 1915

Zu Z:1314/15 B.H.

An

die k.k. Berghauptmannschaft

in

K r a k a u

In Befolgung des Erlasses des k.k. Ministeriums für öffentliche Arbeiten vom 2.Juli 1915 Z.37.164 - XV.b. wird folgender Bericht erstattet:

Das schwefelführende Gebirge in der Gegend von Swoszowice ist auf einer Fläche von ca.20 km^2 konstatiert worden; dasselbe erstreckt sich über die Gemeinde Swoszowice und teilweise über Opatkowice, Wróblowice, Wrząsowice, Lusina sowie über die Ortschaft Zielona im nördlichen Teile von Konary. Hier befanden sich die im 1884 gelöschten Grubenfelder des k.k. Montanärars.

In der nördlichen Hälfte dieses Terrains besteht jetzt ein Schutzrayon für die Heilquellen der Schwefelbadanstalt in Swoszowice, der mit dem r. b. ä. Erkenntnisse vom 1/10 1888 Z. 819/88 festgesetzt wurde und dessen Grenzen auf der sub 1/. beigeschlossenen Karte rot bezeichnet sind. Dieser Rayon umfasst eine Fläche von ca. 10 km^2, den westlichen, südlichen Teil des schwefelführenden Terrains decken die Freischürfe der Gewerkschaft Graf Renart und nämlich: in Opatkowice 13, Wróblowice 9, Wrząsowice 13, Lusina 14, Konary 22 Freischürfe. Diese Freischürfe bilden einen Randteil der östlichen Freischurfgruppe der Gewerkschaft, umfassenenden 470 Freischürfe. Insgesamt besitzt diese Gewerkschaft im h.ä. Bergreviere 1381 Freischürfe, auf welchen auf Kohle geschürft wird.

Auf Grund der h.ä. Akten und Grubenkarten kann über das Vorkommen und über den Abbau von Schwefelerzen in Swoszowicer Gegend Nachstehendes gefolgert werden:

./.

Unter einer Diluvialdecke und einer Lage von Hangendmergel zieht sich in einer Tiefe von 20 m - 30 m der obere schwefelführende Tonmergel von ca. 13 m Mächtigkeit, in welchem die mit Schwefel imprägnierten linsenförmigen und stockförmigen Mergeleinlagerungen zerstreut sind. Unter dieser Mergelschicht befindet sich ein Lager von Gyps von 12 m Mächtigkeit und darunter zieht sich wiederum die zweite schwefelführende Mergellage, die etwas grössere Nester und Lager von Schwefel als die obere Mergelgruppe mitführt. Die beiden Tonmergellagen sind wellenförmig, fast horizontal mit ca.5° Einfallen gegen Süden gelagert, die Imprägnierung beträgt im Durchschnitte 14% - 16% Schwefel.

In Swoszowice wurde der Bergbau in 4 Horizonten bis zu einer Tiefe von 60 m getrieben, 16 Schächte, von verschiedener Teufe, dienten für Förder - und Wentilationszwecke. Stellenweise wurden sehr reiche Erzlager aufgeschlossen. Die Produktion an Schwefelerzen belief sich in den sechziger Jahren auf über 100.000 q jährlich, dann sank die succesive bis 1875 auf 81.400 q, in den letzten 5 vollen Betriebsjahren d.i. bis 1881 war die Produktion sehr variable, im Durchschnitte betrug sie 23.400 q jährlich. Im 1882 ist der Betrieb gänzlich eingestellt worden.

Nach den h.ä. Informationen sind die Schwefelerze sowohl in den tieferen wie auch in den oberen Horizonten blos teilweis abgebaut worden, die Einstellung des Betriebes erfolgte nicht wegen Mangel an Erzen, sondern lediglich wegen der niedriegen Preise des Schwefels, hohen Preise der Kohle und sehr hohen Gestehungskosten, dazu kamen noch die Schwierigkeiten technischer Natur in der Wasserhaltung und der Wentilationswirtschaft zufolge starken Auftretens von Schwefelwasserstoff, die mit den damals vorhandenen bescheidenen maschinellen Einrichtungen nicht entsprechend bewerkstelligt werden konnten, weswegen man auch den Abbau nicht überall vollständig durchzuführen im Stande war.

./.

Es muss daher mit grosser Sicherheit die Ansicht ausgesprochen werden, dass in diesem aufgelassenen Bergbaue Schwefelerze in abbauwürdiger Menge vorhanden sind und dass im Falle der Wiedereröffnung des Betriebes in Kürze die Produktiom die Höhe der durchschnittlichen Leistung der letzten 5 Betriebsjahre erreichen könnte, wobei deren Ausgiebigkeit durch das Erlangen der volkommenen Gewinnung des reinen Scwefels aus den Erzen bei Anwendung der modernen Einrichtungen beim Ausschmelzen derselben bedeutend erhöht werden konnte.

Da in Swoszowice der Abbau in Geringen Tiefen von 30 m bis 60 m sich bewegen würde, dürften die Aufschluss - und Abbauarbeiten weder mit grössren Kosten noch mit grossem Zeitaufwande verbunden sein. Ebenfalls dürften keine besondere Schwierigkeiten technischer Natur im Wege stehen, das Abteufen eines Schachtes von ca.6 m^2 Querschnitt und 60 m Tiefe, dürfte in diesen Verhältnissen kaum über 8 Wochen inAnspruch nehmen. Um jedoch in möglichst kurzer Zeit grössere Produktion erlangen zu können, müssten auch jetzt mehrere kleine Bauabteilungen mit selbstständigen Förderschächten geschaft werden. Das k.k.Revierbergamt verfügt über eine Abbaukarte, verfertigt vom F.Ambroż k.k.Verwalter in Swoszowice vom 1887, über einige Daten verfügt ebenfalls die Bibliotek der k.k. Salinenverwaltung in Wieliczka, die jedoch während der russischen Invasion stark beschädigt wurde, daher dem Revierbergamte nicht bekannt ist, ob dieses Material noch zur Verfügung stehen wird.

Die Frage der Wiedereröffnung des Betriebes in Swoszowice steht im innigen Zusammenhange mit der in der ersten Hälfte des XIX. Jahrhunderts erbauten Schwefelbadanstalt in Swoszowice, die jetzt dem Dr. Adolf Sternschuss k.k. Finanzrat in der Lemberger Finanzprokurator gehört. Seit dem Erliegen des Bergbaues in Swoszowice im 1882 hat sich zwar die Stärke der Quellen gesteigert, die Anstallt prosperiert jedoch jetzt sehr schwach, da die Badeeinrichtungen in einem sehr vernachlässigten Zustande sich befinden. Für diese Heilquellen ist im 1888 der am Anfang dieses Berichtes erwähnte Schutzrayon festgesetzt

./.

worden und da der neuzueröffnende Bergbau auf dem Terrain dieses Schutzrayons zu liegen käme, müssten die erworbenen Rechte der Badeanstalt berücksichtig werden. Da diese Anstalt auf der derzeitigen primitiven Stufe nicht mehr lange erhalten werden kann und zu ihrer Modernisierung dem jetzigen Eigentümer das nötige Kapital fahlt, wäre sie wahrscheinlich nicht teuer zu erwerben sein.

Das südlich von Swoszowice gelegene schwefelführende Gebiet kann nach h.ä. Meinung auch nicht als hoffnungslos angesehen werden und bei günstigen Preisen des Schwefels könnten auch hier die Aufschlussarbeiten bei Zielona in der Gemeinde Konary vorgenommen werden. Da die Gewerkschaft Graf Renard mit dem h.ä.Erlasse über Kommasierung der Freischürfe vom 6/2 1913 Z.502 verhalten wurde, nach der Beendigung der Schurfbohrung in der westlichen Freischurfgruppe im pol. Bez.Wadowice Schurfarbeiten in der östlichen Gruppe im pol.Bez.Poggórze zu unternehmen, könnten jetzt der Gewerkschaft die Schurfarbeiten auf Schwefel in der Gemeinde Konary aufgetragen werden. Ob auch im Norden von Swoszowice schwefelführende Mergel vorkommen wurde bergmännisch nicht konstatiert, es müsste jedoch darauf gefolgert werden, da auch bei Podgórze Schwefelquellen sich vorfinden welche zur Errichtung einer Schwefelbadeanstalt in Podgórze Anlass gaben, für die ebenfalls ein Schutzrayon festgesetzt würde.

Krakau,9/7 1915.

.\.

189

6549/15. am 28.August 1915.

Schwefelbergbau.
zur Z:1314/15 B.H.

An die k.k. Berghauptmannschaft
in
K r a k a u

In Ergänzung des h.ä. Berichtes vom 9.Juli 1915 Z:5435/15 wird auf Grund der in der alten Registratur vorgefundenen Abbaukarten der Schwefelgrube in Swoszowice Nachstehendes berichtet:

Die aufgelassenen 3 Grubenfelder überdeckten einen Streifen von 1 km Breite in der Richtung Nord - Süd von zusammen 7.7 km^2 Fläche. Der Abbau bewegte sich blos in dem nördlichen Swoszowicer- Grubenfelde auf einer Fläche von 1.km^2, hier wurden die Schwefellager in 3 Horizonten abgebaut, der vierte Horizont erreichte eine sehr unbedeutende Entwicklung. Aus den vorhandenen Abbauprofilen muss gefolgert werden, dass das auf der beigeschlossenen Grubenkarte „A" bezeichnete „III.Schwefelflöz" blos stellenweise in Angriff genommen wurde, auch in den oberen Horizonten dürfte kein reiner Abbau stattgefunden haben.

Nach dem geognostischen Profile der Karte „A" schliessend, wurden die schwefelführenden Schichten blos in der seiteren Muldenpartie aufgeschlossen /in dem Swoszowicer Grubenfelde/, dagegen in der tieferen Partie dieser schwefelführenden Mulde, wo eine Überlagerung von über 50 m vorkommt, d.i. in dem mittleren und dem Zielonaer Grubenfelde, wo für eine Wasserpumpanlage für eine Tiefe von ca.100 m Tiefe vorgesorgt werden müsste, sind

./.

blos einige Versuchschäfte geteuft worden. Über diese Aufschlüsse haben wir zwar keine sicheren Daten, jedenfalls giebt jedoch das ideale geognostische Profil genug Anhalt, um entsprechende Aufschlussarbeiten einleiten zu lassen.

Der in dem h.ä. Berichte Z.5435/15 besprochene Schutzrayon erstreckt sich blos über das Swoszowicer Grubenfeld und über die nördliche Hälfte des mittleren Grubenfeldes, das übrige Terrain ist mit Freischürfen der Gewerkschaft Graf Renard überdeckt.

Auser der Grubenkarte „A" werden 5 Karten vom 1846 und 1854 über den Abbau in den oberen Horizonten vorgelegt.

Der k.k. Revierbergbeamte:

I.V.

że w krakowskiem zagłębiu kwasu tego się nie produkuje, natomiast na Śląsku istnieje w Piotrowicach większa fabryka kwasu siarczanego, należąca do hr. Larischa. Ponieważ fabryka ta nie należy pod nadzór władzy górniczej, przeto nie posiada tut. U.g. dokładniejszych danych co do siły produkcyjnej tej fabryki, co do ceny wiadomem jest, że za 100 kg. wynosiła cena przed dwoma miesiącami około 34.-K., dzisiaj prawdopodobnie cena będzie wyższa.

Kraków, dnia 22. lutego 1919 r.

Nr 1

Wie einige Versuchsbrüte gezeigt haben, lässt diese Aufschlä-

gerung sich auch in Brutapparaten mit Heizung durch Petroleum-

lampen durchführen. Ich habe in meinem Brutapparat, der 100

Eier fasst, 3 Lampen, die zusammen 3 l Petroleum in 24 Stunden

verbrennen, und habe dabei eine Temperatur von 38° C. erhalten.

Krakau, den 22. Juli 1913.

LG/HK.

Urząd Górniczy w Dąbrowie
Wydział Likwidacyjny.

10 183

Do

Ministerstwa Przemysłu i Handlu
Sekcja Górniczo-Hutnicza

w W a r s z a w i e

Raport tygodniowy Nr.1
od dnia 10-go do 18-go
kwietnia 1919 roku.

Po przejęciu od inż.F.Kuropatwińskiego na miejscu w Dąbrowie wszystkich aktów, dotyczących likwidacji majątku po b.Austrjackim Wojskowym Zarządzie Górniczym, udałem się w dniu 11.b.m. na kopalnię siarki w Posądzy, gdzie spędziłem cały dzień następny dla zbadania stanu rzeczy w kopalni i fabryce.

Wyniki moich spostrzeżeń mam zaszczyt przedstawić poniżej:

Kopalnia. Pokłady siarkonośnych margli zostały wyeksploatowane przez Austrjaków w górnym poziomie całkowicie, w średnim - częściowo. Po ustąpieniu władz Austrjackich eksploatacja średniego poziomu prowadzona jest w dalszym ciągu chodnikami w kierunku poszczególnych gniazd siarkonośnych rud, a równocześnie w dwóch miejscach sztolni przebija się szyby ku dolnemu poziomowi dla zbadania zalegających tam pokładów. Odniosłem wrażenie, że eksploatacja prowadzona jest dorywczo i bezplanowo a co zatem idzie niesystematycznie i bez dostatecznego technicznego przygotowania wskutek całkowitego braku badań poszukiwawczych i podstawowych danych naukowych co do grubości i uwarstwowienia pokładów zawartości siarki w poszczególnych poziomach i gniazdach. i t.d. Wobec tego przybliżone nawet obliczenia zapasów siarki, wykazane w referacie p.J.Dzierzbickiego, są według mego zdania, bardzo problematyczne, aczkolwiek można żywić nadzieję, że istotnie znajdują się tam dość znaczne zapasy rud siarkonośnych.

Obecne wydobycie rudy jest bardzo nieznaczne, ogranicza się bowiem do 650-700 wózków miesięcznie, co stanowi około 10.000 kg siarki, t.j. tyle, ile się jej wytapia w kotłach prażalnych. Prócz automatycznego transportu wózków z rudą po pochylni w kierunku fabryki, niema na kopalni żadnych mechanicznych urządzeń i wszystkie roboty prowadzone są ręcznie. Fabryka przedstawia całkowitą ruinę. Przedewszystkiem rozsypuje się literalnie w gruzy fundament kilku filarów wysokiego wiaduktu, stanowiącego przedłużenie pochylni w kierunku prażaków. W takim samym stanie są fundamenty żelaznej konstrukcji na której spoczywają kotły do prażenia siarki. Do budowy tych fundamentów był użyty wapniak, wygarnięty z kotłów po wyprażeniu siarki. Wapniak ten lasuje się na powietrzu i rozpada się na drobne kawałki. Kotły do prażenia są w opłakanym stanie, bowiem zarówno zewnętrzna jak i wewnętrzna warstwa ochronna, kawałami odpada; blacha spodnia, stanowiąca sito przez które spływa na dół siarka jest w obydwóch kotłach w wielu miejscach przeżarta i musi być zmieniona na nową. Obydwie lokomobile, które są stale w ruchu, nie były czyszczone i przemywane oddawna, bo niema żadnej rezerwy, przewody parowe nie izolowane, zaś kocioł parowy, przeniesiony przez Austrjaków i przeznaczony do obmurowania, stał przez całą zimę pod gołem niebem. Jednem słowem cała instalacja techniczna, która była uważana przez samych okupantów, jako czasowe prowizorjum wojenne, doszła do stanu prawie całkowitego zniszczenia. Jeżeli więc nie zostaną niezwłocznie zarządzone poważne inwestycje i niezbędne chociażby czasowe reperacje, to wkrótce koniecznem będzie zatrzymanie fabryki zarówno ze względu na niebezpieczeństwo, grożące na każdym kroku pracującym robotnikom jak i na niemożność dalszego wyprażania siarki w istniejących kotłach.

Co się tyczy samej produkcji, to jest ona dotychczas prowadzona najnieekonomiczniej, jak tylko można sobie wyobrazić, prażaki bowiem pracują 8 godzin na dobę, podczas kiedy para w kotłach podtrzymuje się przez całą dobę. Nic też dziwnego, że w tych warunkach koszt zużytego węgla sta-

nowi 4/5 wszystkich kosztów fabrykacji. Należałoby zatem możliwie najprędzej przejść do t.zw.nieprzerwanej produkcji, na to jednak trzeba byłoby powiększyć conajmniej w dwójnasób wydajność kopalni.

Reasumując powyżej przytoczone dane, jestem zdania, że dotychczasowy sposób eksploatacji i wytapiania siarki w Posądzy winien uledz możliwie najszybszej zasadniczej zmianie zarówno pod względem technicznym jak i ekonomicznym. Ponieważ jednak niezwłoczne przyprowadzenie tej sprawy byłoby dla rządu w obecnych czasach zbyt kłopotliwe, natomiast całkowite zarzucenie eksploatacji siarki w Posądzy bynajmniej niepożądanem i pozwoliłbym sobie postawić konkretny wniosek, a mianowicie: oddać eksploatację i rafinerję siarki w Posądzy prywatnemu przedsiębiorstwu na prawach dzierżawy, lub komisu z zastrzeżeniem dla rządu polskiego wszelkich praw własności i nadzoru. Równocześnie należałoby załatwić pretensje właścicieli gruntów, zajętych pod kopalnię i fabrykę.

Powróciwszy do Dąbrowy załatwiałem w ciągu 2-ch dni bieżące sprawy likwidacji. W tym czasie zjawił się p.Łaszczyński, przedstawiciel T-wa Akc. "Zofja" w Miedziance, który wystąpił z żądaniem możliwie najszybszego uregulowania stosunku rządu polskiego do powyższego towarzystwa, motywując prośbę swoją zamiarem rozszerzenia kopalni i powiększenia kapitału zakładowego T-wa, który nie będzie mógł być urzeczywistniony dotąd, dopóki stosunek rządu do właścicieli przedsiębiorstwa nie będzie należycie wyjaśniony.

Pan Łaszczyński rozumie rzeczony stosunek w ten sposób, że Austrjacy, włożywszy przeszło 2 miljony koron w kopalnię, nie przynieśli zgoła żadnej korzyści T-wu, natomiast wywieźli przeszło 40 wagonów rudy miedzianej, wzamian za co właściciel prócz odpowiedniego odszkodowania ma prawo zająć i uważać za swoją własność cały majątek, pozostawiony przez b.władze austrjackie, zaś rząd polski nie ma tu właściwie dostatecznego powodu do swej ingerencji.

Według mego zdania należałoby niezwłocznie wysłać do Mie-

dzianki komisję, złożoną z paru osób, a mianowicie: z geologa, górnika i przedstawiciela Wydziału likwidacyjnego, któraby obejrzała roboty poszukiwawcze i eksploatacyjne, wykonane przez b.władze austrjackie i określiła cyfrowo ich wartość, poczem dopiero można byłoby wyprowadzić wniosek co do zasady oraz wysokości pretensji p.Łaszczyńskiego.

W dniu 16 b.m. wyjechałem do Miedzianej Góry dla zbadania tam stanu robót, tembardziej, że inż.Kosiba nadesłał nam b. alarmujący list w sprawie złego stanu jedynego kotła, który obecnie jest czynny na kopalni.

Na podstawie decyzji Sekcji Górniczo-Hutniczej z dnia 13-go lutego r.b. obecnie podtrzymuje się tylko odwadnianie kopalni prawdopodobnie do czasu aż znajdzie się prywatne konsorcjum, które zechciałoby poprowadzić dalsze poszukiwania na własne ryzyko. W korespondencji z ostatniego miesiąca znalazłem zapytanie w tej sprawie kilku poważnych firm, każda z nich jednak mniema, że kopalnia jest czynna i zapytuje przedewszystkiem o ilość oraz jakość wydobywanej rudy.

Z treści powyższych listów można wywnioskować, że nader jest wątpliwem, aby znalazło się konsorcjum, które ryzykowałoby angażowanie dość poważnego kapitału na roboty poszukiwawcze przed osiągnięciem jakiegoś pozytywnego rezultatu.

Komisja, która obradowała nad sprawą prowadzenia kopalni na Miedzianej Górze, doszła do wniosku, że roboty,prowadzone przez b.władze okupacyjne były bezcelowe i że dalsze prowadzenie poszukiwań górniczych na Miedzianej Górze na koszt rządu jest niewskazane.

Ja powzoliłbym sobie być odmiennego zdania i sądzę, że należałoby jednak, w interesie ogólno-państwowym badania górnicze na Miedzianej Górze doprowadzić do końca, tembardziej, że, jak wynika z referatu inż.Kosiby, chodziłoby o odbudowę i pogłębienie starego szybu Stanisława, do którego pod koniec swoich robót doszli Austrjacy. Koszt tych robót wyniósłby prawdopodobnie nie mniej jak 300.000 koron, lecz wówczas mielibyśmy do czynienia z pozytywnemi danemi co do zalegań rudy, a więc i

co do ewent. przyszłości. Miedzianej Góry. Tymczasem obecnie od 5-ciu miesięcy prowadzi się zgoła nieprodukcyjną robotę odwadniania kopalni, która już kosztuje około 200.000 koron. W dodatku jedyny kocioł, który obecnie funkcjonuje na Miedzianej Górze, pracuje bez zatrzymania, a więc bez czyszczenia, a nawet bez przemycia, już przeszło rok. Taki stan rzeczy dalej trwać nie może, jeżeli nie chcemy wywołać b. groźnych następstw, wobec czego decyzja co do dalszego losu Miedzianej Góry, winna być, według mego zdania, powzięta niezwłocznie.

Dnia 22. kwietnia 1919.

199

CENTRALNY ZWIĄZEK POLSKIEGO PRZEMYSŁU, GÓRNICTWA, HANDLU i FINANSÓW.

WARSZAWA, DN. 20 lipca 1922 r.
CHMIELNA 2 – TELEFON 62-59.

№ 2243/S.

Wielmożny Pan
Michał Łempicki
w miejscu.

Mamy zaszczyt zawiadomić, że na skutek listu p.S.I.Sokołowskiego, doręczonego nam łaskawie przez WPana rozesłaliśmy do naszych organizacji członkowskich okólnik, którego treść dla wiadomości WPana przy niniejszym załączamy.

O treści naszego okólnika powiadomiliśmy również p.S.I.Sokołowskiego.-

Z poważaniem

Załącznik.

201

CENTRALNY ZWIĄZEK POLSKIEGO PRZEMYSŁU, GÓRNICTWA, HANDLU I FINANSÓW.

Warszawa, dnia 20 lipca 1922 roku.

Nr.2239.

W.P.

Związek Rumuńskich Fabrykantów i Przemysłowców /Asoc. Fabricantilor si Industriasilor din România/, jedyna organizacja przemysłowa w Rumunji zwrócił się w osobie swego Prezesa p.S.I.Sokołowskiego do Centralnego Związku z prośbą o ułatwienie nawiązania stosunków z polskimi organizacjami gospodarczemi, uważając chwilę obecną za najbardziej dogodną dla zbliżenia pokrewnych organizacji obu państw w celu osiągnięcia obupólnych korzyści.-

Komunikując o powyższem, podajemy poniżej adres Związku Rumuńskiego: Asociatia Fabricantilor si Industriasilor din România, Chisinau str.Nr.33. Adres telegr. „ Chisinau Asociatia ".-

Z poważaniem

Zarząd
Centralnego Związku
Polskiego Przemysłu, Górnictwa,
Handlu i Finansów

/-/ J.Łempicki.

CENTRALNY ZWIĄZEK POLSKIEGO PRZEMYSŁU,GÓRNICTWA,HANDLU I FINANSÓW.

Nr.2239.

Warszawa, dnia 20 lipca 1922 roku.

W.P.

Związek Rumuńskich Fabrykantów i Przemysłowców /Asociatia Fabricantilor si Industriasilor din România/, jedyna organizacja przemysłowa w Rumunji zwrócił się w osobie swego Prezesa p.S.I.Sokołowskiego do Centralnego Związku z prośbą o ułatwienie nawiązania stosunków z polskimi organizacjami gospodarczemi, uważając chwilę obecną za najbardziej dogodną do zbliżenia polskich organizacji obu państw w celu osiągnięcia obopólnych korzyści.-

Komunikuję o powyższem, podając poniżej adres Związku Rumuńskiego: Asociatia Fabricantilor si Industriasilor din România, Chisinau str.Nr.33. Adres telegr. " Chisinau Asociatia ".-

Z poważaniem

Zarząd
Centralnego Związku
Polskiego Przemysłu,Górnictwa,
Handlu i Finansów

/-/ I.Zamojski.

203

Warszawa, d. 25 Maja 1921

Dom agetunrowo-kommissowy

D. FÖRSTER

Warszawa, ~~ul. Marjańska № 8.~~

Złota 65 Tel. 24825

Wielmożny

Dr Henryk Sowiński

w miejscu Wspólna 54

Stosownie do ustnego porozumienia się z p. D. Försterem, niniejszym prosimy Szana o pośredniczenia w sprzedaży naszej koncesji, za którą żądamy osim miljonów marek, a w razie dojścia tranzakcji przez Sz. Pana do skutku, z której sumy Sz. Pan otrzyma (10) dziesięć procent, a z sumy przekraczającej osim miljonów marek otrzyma Sz. Pan (40) czterdzieści procent. —

Niniejszy list wydany na czas do dnia 20 Lipca 1921 r., po upływie tego czasu list ten traci swoją moc. —

Z poważaniem.

S. Förster

P. Förstrowa

M. Förster

E. Kassnerowa

Dołączamy przy niniejszym:

1) kopię koncesji
2) " wykazu hypotecznego
3) " mapy
4) " analizy
5) " na wydobycie rudy bez cła
6) Objaśnienie

Dom zgromadzeniowo-komunistowy

D. FÖRSTER

Warszawa, ul. Marszałkowska

№ 432

Производство отвода площади Старая Кузница разрѣшено на основаніи 366 ст. Уст. Горн. изд. 1893 года.
Настоящій планъ приложенъ къ отводному акту, выданному Елецкимъ Горнымъ Управленіемъ отъ 30 Января 1908 г. № 436.
Начальникъ Управленія Д. Матріевскъ
Ст. Дѣлопроизводитель Гайровичъ

ПЛАНЪ

отводной площади СТАРА КУЗНИЦА

предполагаемой для добычи желѣзной руды
въ земляхъ помѣщичьихъ Селенія Стара Кузница
Землянскаго уѣзда Калишской губерніи

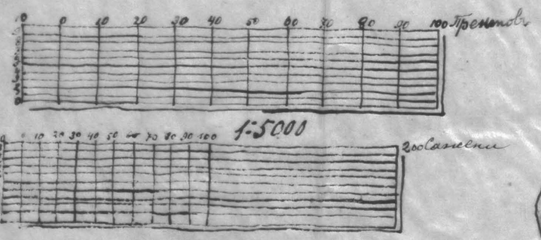

Отводная площадь 284 морговъ и 112 трехсотыхъ 349756 □ саж.

Объясненія

1 Пашни
3 Луга
2 Пастбища
Огороды
Дороги и неудобныя земли

№ 805/710. Форестерія Стара Кузница, сел Стара Кузница

Межевой судъ 1-го участка 1-го округа Калишскаго Горнаго Округа
Горный Смотритель Межевой

Копія Концесу

207 1

№ Отвода 161. № 436 журнала горного управления

Отводный актъ

По указу Его Императорскаго величества и пр. и пр. западное горное управленіе министерства Торговли и промышленности. Согласно ст. 370 св. Зак. т. VII Уст. Гор. по продолженію 1895 г. Западное Горное Управленіе выдало сей отводный актъ Бернарду Фрестеру на площадь подъ названіемъ „Старая Кузница", для добычи желѣзной руды на земляхъ имѣнія Старая-Кузница, гмины Ржешевъ Ченстроховскаго уѣзда, Петроковской губ. Площадь эта содержитъ въ себѣ тридцать сорокъ девять тысячъ семьсотъ пятьдесятъ шесть (349.756) кв. саж., и заключается въ границахъ обозначенныхъ буквами а. б. в. г. д. е. же. з. і. и. на планѣ, составленномъ въ Августѣ 1881 года Маркшейдеромъ бывшаго I го горнаго округа Царства Польскаго, горнымъ инженеромъ Михелемъ. При измѣреніи границъ отводной площади „Старая Кузница" за начальный пунктъ избрана точка, обозначенная на планѣ буквой а и лежащая въ томъ мѣстѣ гдѣ граница а между землями имѣнія Старая-Кузница и имѣнія Ржешевъ упирается въ земли усадьбы Мрувгака. Первая ограничивающая линія есть ломанная и проходитъ вдоль бороды, составляющей границу между землями имѣнія Старая Кузница и землями усадьбы Мрувгака, на планѣ конецъ ея соединенъ магистралью, имѣющей направленіе С. В. 5° 40' и длину 350 саженъ.

Вторая линія тоже ломанная и проходитъ по границѣ раздѣляющей земли селенія Косджина и земли имѣнія Старая-Кузница; на планѣ конецъ ея соединенъ магистралью имѣющей направленіе

СВ. 84° 30', длину 336,4 саж. и составляющей с магистралью соединяющей на плане концы первой ограничивающей линии астрономический угол вправо 101° 10'. Третья ограничивающая линия ломанная и проходит по границе отделяющей земли имения Старая Кузница от земель крестьян селения Старая Кузница, на плане концы ея соединены магистралью, и имеющей направление ЮВ. 31° 30', длину 387,6 саж. и составляющей с магистралью соединяющей на плане концы второй ограничивающей линии астрономический угол вправо 116° 0'. Четвертая линия прямая, проходит по границе отделяющей земли имения Старая-Кузница от земель крестьян селения Старая Кузница, она имеет направление СВ. 49° 30', длину 153,0 саж. и с магистралью соединяющей на плане концы третьей, ограничивающей линии составляет астрономический угол вправо 81° 0'. Пятая ограничивающая линия ломанная и проходит по границе, отделяющей земли имения Старая-Кузница от земель селения Котары и земель селения Пацанова, концы этой линии на плане соединены магистралью имеющей направление ЮВ. 25° 30', длину 355,5 саж. и составляет с четвертой ограничивающей линией астрономический угол вправо 75° 0'. Шестая ограничивающая линия ломанная и проходит через земли имения Старая-Кузница концы ея соединены на плане магистралью имеющей направление ЮВ. 64° 20', длину 183,7 саж. и составляющей с магистралью, соединяющей на плане концы пятой ограничивающей линии астрономический угол вправо 90° 10'. Седьмая ограничивающая линия проходит

209

через земли имения Старая Кузница направле-
нием СВ. 20°30', длиною 87,5 саж. и съ магистралью
соединяющей на плане концы шестой ограни-
чивающей линіи составляетъ астрономическій уголъ
влѣво 84°50'. Восьмая ограничивающая линія есть
прямая и проходитъ черезъ земли имѣнія Старая
Кузница, направленіемъ СВ. 68°0', длиною 48,0 саж.
и съ седьмой ограничивающей линіей составляетъ
астрономическій уголъ влѣво 227°30'. Девятая ограни
чивающая линія есть прямая и проходитъ сперва
черезъ земли имѣнія Старая Кузница, а затѣмъ
по границѣ земель имѣнія Старая Кузница и кресть
янъ селенія Старая Кузница, направленіе СЗ 10В. 47°
0', Длина 335,0 саж. и съ восьмой ограничивающей
линіей она составляетъ астрономическій уголъ
влѣво 245°0'. Десятая ограничивающая линія
прямая и проходитъ по границѣ земель имѣнія
Старая-Кузница и земель имѣнія Ярхинстанъ,
направленіемъ СВ. 43°30', Длиною 519,2 саж. и съ
Девятой ограничивающей линіей составляетъ
астрономическій уголъ влѣво 90°30', а съ магист
ралью, соединяющей концы первой ограничива-
ющей линіи - астрономическій уголъ вправо 130°50'.
Въ границахъ настоящей площади Старая
Кузница предоставляется владѣльцу оной Бер-
нарду Фрестеру исключительное право добы-
вать посредствомъ правильно веденныхъ гор-
ныхъ работъ желѣзную руду и требовать
занятія пространства на поверхности земли,
необходимаго для устройства и разработки того-
же отвода съ тѣмъ условіемъ, чтобы онъ, Бернардъ
Фрестеръ подчинялся не только правиламъ уста-
новленнымъ гл. II разд. II кн. 1 ст. 334-415 уст. Горн. Пр.

1893 года и изданным в развитие оного инструкциях но и всем другим существующим или могущим впредь последовать по сему предмету законоположениям горно полицейским распоряжениям, а равно ограничениям, пошлинам и повинностям. Все эти права и условия, а равно как и вышеизложенное, составят пространство, границы отводной площади и основания на которых право владения ею предоставлено Бернарду Фёрстеру должны быть заявлены в ипотечном указателе отводной площади (в разделах I и II) согласно указаниям в утвержденной Министром финансов 16 июля 1871 г. Инструкции для ипотечных отделений относительно устройства ипотечных книг горнопромышленных недвижимостей. Относительно собственников земель, вошедших в отводную площадь „Стара Кузница", Бернард Фёрстер подписывается следующим обязательствам: в случае неисполнения в сему предмету добровольных между сторонами соглашений, он Бернард Фёрстер, обязан вознаградить владельцев за пользование участками их земель согласно 384 ст. Уст. Горн. (Св. Зак. т. II изд. 1893 г.) за поверхность-ность, согласно оценки, сделанной в административном порядке на основании 379, 380, 381, 382, 383 ст. того-же устава Горного. К сему акту прилагается план отводной площади Стара Кузница.
Гор. Варшава 30 января 1908 год. Начальник Западного Горного управления Действительный Статский Советник # Д. Митрофанов (М.) Старший Делопроизводитель Отдела Статский Советник # Шт...

Копія на право вывоза заграницу без сбора. 211

Министерство Финансовъ
Департаментъ
Таможенныхъ Сборовъ.
Отдѣленіе 3.
Столъ 2.
Октября 1913 год.
№ 38675

Отъ Департамента Таможенныхъ Сборовъ симъ объявляется жителю гор. Варшавы Е. Д. Фрестеру, что, за Министра Финансовъ, Товарищъ Министра, по соглашенію съ Министерствомъ Торговли и Промышленности, разрѣшилъ просителю, на основаніи примѣчанія къ ст. 5 росписи товаровъ отпускныхъ тамож. тар., изд. 1906 года, вывозъ за границу въ Германію 5-ти пудовъ серезъ Подленхескую таможню 10-ти милліоновъ пудовъ желѣзной руды, пріобрѣтенной имъ на рудникахъ въ Ченстоховскомъ уѣздѣ, Петраковской губерніи, при условіи оплаты вывозимой руды установленнаго вывознаго пошлиною въ размѣрѣ 1½ коп. съ пуда, о чемъ, вмѣсто съ симъ, дано знать названной таможнѣ къ исполненію. Вице Директоръ # ##
Начальникъ Отдѣленія # ##

Karja 3

2B

Wykaz hypoteczny.

Dział I.

Wymienienie nieruchomości i opisanie granic.

Отводная площадь для добычи каменной руды „Старая Кузница" имѣнія Пржестайнь Сераковскаго уѣзда Петраковской губерніи, состоящая изъ земель имѣнія Старая Кузница, содержащихъ въ себѣ триста сорокъ десять тысячъ семьсотъ пятьдесятъ шесть (340756) квадратныхъ саженъ, въ границахъ обозначенныхъ буквами: а, б, в, г, д, е, же, з і, и на планѣ составленномъ въ Августѣ 1881 г. Маркшейдеромъ бывшаго I Горнаго Округа Царства Польскаго Горнымъ Инженеромъ Михелемъ. Ярои изъ-мѣреніи границъ отводной площади „Старая Кузница" за начальный пунктъ изятая точка, обозначенная на томъ же планѣ буквою а и лежащая въ томъ мѣстѣ гдѣ граница между землями имѣнія Старая Кузница и имѣнія Пржестайнь упираетъ въ земли усадьбы Мрувгана. Первая ограничивающая линія есть ломанная и проходитъ вдоль дороги, составляющей границу между землями имѣнія Старая-Кузница и землями усадьбы Мрувгака; на планѣ конецъ ея соединенъ магистралью имѣющей направленіе С.В. 5°48' и длину 350,0 саженъ. Вторая линія тоже-ломанная и проходитъ по границѣ, раздѣляющей земли селенія Костржева и земли имѣнія Старая Кузница, на планѣ конецъ ея соединенъ магистралью имѣющей направленіе С.В. 84°30', длину 336,4 саженъ и составляющей съ магистралью соединяющей на планѣ конецъ 1-ой ограничивающей линіи астрономическій уголъ влѣво 101°10'. Третья ограничивающая линія тоже ломанная и проходитъ по границѣ отдѣляющей земли имѣнія Старая Кузница отъ земель крестьянъ селенія Старая Кузница,

на планъ конецъ ея соединенъ магистралью имѣющей направленіе ЮЗ. В. 31°30', длину 387,6 саженъ и составляющей съ магистралью соединяющей на планъ конецъ II-й ограничивающей линіи астрономическій уголъ влѣво 116°0' Четвертая линія прямая, проходитъ по границѣ отдѣляющей земли имѣнія Старая Кузница отъ земель крестьянъ селенія Старая Кузнецка; она имѣетъ направленіе СЗ 49°30' длину 153,0 саженъ и съ магистралью соединяющей на планъ конецъ III ограничивающей линіи составляетъ астрономическій уголъ вправо 81°0'. Пятая ограничивающая линія ломанная и проходитъ по границѣ, отдѣляющей земли имѣнія Старая Кузница отъ земель селенія Котары и земель селенія Пацановъ, конецъ ея на планъ соединенъ магистралью имѣющей направленіе ЮВ. 25°30', длину 355,5 саженъ и составляетъ съ IV-ой ограничивающей линіей астрономическій уголъ влѣво 75°0', Шестая ограничивающая линія ломанная и проходитъ черезъ земли имѣнія Старая Кузница, конецъ ея соединенъ на планъ магистралью имѣющей направленіе ЮЗ 64°20' длину 183,7 саженъ и составляющей съ магистралью соединяющей на планъ конецъ V-ой ограничивающей линіи астрономическій уголъ влѣво 90°10'. Седьмая ограничивающая линія проходитъ черезъ земли имѣнія Старая Кузница направленіемъ СЗ 26°30' длиною 87,5 саженъ и съ магистралью соединяющей на планъ конецъ VI-ой ограничивающей линіи составляетъ астрономическій уголъ влѣво 84°30' Восьмая ограничивающая линія есть прямая и проходитъ черезъ земли имѣнія Старая Кузница направленіемъ С. В. 68°0' длиною 48,0 саженъ и съ VII-ой ограничивающей линіей составляетъ астрономическій уголъ влѣво 227°30'.

Девятая ограничивающая линія есть прямая и проходитъ
сперва черезъ земли имѣнія Старая Кузница, а затѣмъ
на границѣ земель имѣнія Старая Кузница направленіе
ея Ю.З. 47° 0' длина 335,0 сажень и съ VIII ограничивающей
линіей она составляетъ астрономическій уголъ влѣво
245° 0'. Десятая ограничивающая линія прямая и
проходитъ по границѣ земель имѣнія Старая Куз-
ница и земель имѣнія Прокопчайнъ, направленіемъ
С.З. 43° 30' длиною 519,2 сажень и съ IX-ой ограничивающей
линіей составляетъ астрономическій уголъ влѣво 90°
30', а съ магистралью соединяющей на планѣ кон-
цы I-ой ограничивающей линіи астрономическій уголъ
вправо 130° 50'. Владѣльцу сей отводной площади въ
границахъ оной предоставлено исключительное право
добывать посредствомъ правильно веденныхъ горныхъ
работъ желѣзную руду и требовать занятія, прост-
ранства на поверхности земли, необходимаго
для устройства и разработки того же отвода съ
тѣмъ условіемъ, чтобы онъ подчинялся не только пра-
вилами установленнымъ главою II раздѣ II кни. I статьями
334-415 устава Горнаго изданія 1893 года и изданнымъ въ
развитіе онаго инструкціямъ но и всѣмъ другимъ су-
ществующимъ и могущимъ впредь послѣдовать по
сему предмету законоположеніямъ, горнополицейскимъ
распоряженіямъ, а равно ограниченіямъ, пошлинамъ
и повинностямъ. Внесено по отношенію Ипотечнаго
Отдѣленія отъ 13 Марта 1908 года. Отмѣчаетъ, что копія
плана сей отводной площади, составленнаго 28 Августа
1881 года Маркшейдеромъ бывшаго I Горнаго Округа Царства
Польскаго, Горнымъ Инженеромъ Михелемъ, о которомъ
выше упомянается, пріобщена къ документамъ сей книги
за №5. Объ чемъ здѣсь записано по заявленію отъ 10/23 Мар-
та 1908 года въ сей книгѣ на страницѣ 16 составленному.

Внесено по опредѣленію Ипотечнаго Отдѣленія отъ 13 Марта 1908 года.

Dział II.

Упомяненіе владѣльца, установленіе собственности и закрѣпленія.

Владѣетъ Бернардъ Фрейтеръ правомъ полной собственности на основаніи отводнаго акта, выданнаго ему западнымъ Горнымъ Управленіемъ Министерства Торговли и Промышленности 30 Января 1908 года за № 161. О семъ здѣсь записано на основаніи того же акта и согласно заявленію отъ 3/16 Марта 1908 года въ сей книгѣ на страницѣ 1 составленному. Внесено по опредѣленію Ипотечнаго Отдѣленія отъ 13 Марта 1908 года.

Dział III.

Обременія права собственности, сервитуты и сервитуты.

№ 1 колонна дебета.

Относительно собственниковъ земель, входящихъ въ составъ сей отводной площади, владѣлецъ той же площади подчинился слѣдующимъ обязательствамъ: что въ случаѣ возникновенія между сторонами соглашеній, онъ обязанъ вознаградить владѣльцевъ за пользованіе ихъ землями, согласно 384 статьи устава Горнаго (Свода законовъ) Томъ VII изданіе 1893 года) за поверхность ихъ согласно оцѣнки, составленной въ административномъ порядкѣ, на основаніи 379, 380, 381, 382, и 383 статей того же Горнаго устава. О семъ здѣсь записано на основаніи отводнаго акта, выданнаго западнымъ Горнымъ управленіемъ Министерства Торговли и Промышленности 30 января 1908 года за № 161 и согласно заявленію отъ 3/16 марта 1908 года въ сей книгѣ на страницѣ 1 составленному. Внесено по опредѣленію Ипотечнаго Отдѣленія отъ 13 Марта 1908 года.

къ № 1 колонна зеленая.

Слѣдующія суммы, обозначенныя въ IV раздѣлѣ ипотечнаго указателя деревни Старая Кузница Гельсинговскаго уѣзда,

"

"

а именно: а) Девяносто (90) рублей в пользу Кафла Осипа 2-го имени Экеля под № 2. б) Тысяча (1000) рублей под № 27. в) Тысяча сто (1100) рублей под № 28. г) Сто (100) рублей все три последний в пользу Нухима Мовра двух имен Курлянда, Мордки, он же Маркус Курлянда, Тауба Шталь, Иосифа Бляхштейн, Абрама Лесляу, Гершона Плавнера и Шаи Гершона. д) Тридцать один рубль шесть десять копеек (31 р. 60) в пользу Нухима Мовра Курлянда. е) Семьдесят пять (75) рублей в пользу Иосифа Бляхштейна. же) Восемьдесят семь (87) рублей пятьдесять (50) копеек в пользу Мордки, он же Маркус Курлянда. з) Сто шестнадцать рублей шестьдесять шесть копеек (116 р. 66 к) в пользу Шаи Гершона. и) Сто рублей (100) в пользу Абрама Лейбуся он же Абрам Яковлевича Лесляу и к) Сто (100) рублей в пользу Гершона Плавнера под № 30, обременяют также и права возле записанных. Сего здесь записано по заявлению от 3/16 Марта 1908 года в сей книге на странице 1 составленному. Внесено по определению Ипотечного Отделения от 13 Марта 1908 года.

ks № 1 kolumna 2ga wykreśleń.

Одна тысяча (1000) рублей возле ad f. Одна тысяча сто (1100) возле ad b. Сто рублей (100) возле ad c в пользу Нухима Мовра Курлянда, Мордки, он же Маркус Курлянда, Тауба Шталь, Иосифа Бляхштейна, Абрама Лесляу, Гершона Плавнера и Шаи Гершона. Сто (100) руб. возле ad d в пользу Лейбуся Лесляу и Сто (100) рублей, возле ad k в пользу Гершона Плавнера обременение, исключены на основании акта от 9/22 февраля 1910 года в сей книге за № 47 совершенного. Внесено по определению Ипотечного Отделения от 10 Марта 1910 года.

Dział IV

Długi i różne obowiązki hypoteczne.

№ 1 kolumna 1sza.

Девять тысячъ девятьсотъ одинъ (9901) рубль девяносто девять (92) копѣйки съ процентомъ шесть со ста на 255 рублей съ 28 мая, на 500 рублей съ 31 іюля, на 400 руб. съ 2 Августа, на 500 рублей съ 8 Августа на 500 рублей съ 3 Сентября и на 774 руб. 92 копѣйки съ 4 Октября 1901 года, а также съ издержками протеста, судебными и за веденіе дѣла издержками въ коллегіи гетмирера семь-десятъ девять (479) рублей двадцать четыре 24 копѣйки, рѣшеніемъ Варшавскаго Коммерческаго Суда отъ 30 Октября 1901 года присужденные Правленію Акціонернаго Общества Доменныхъ Печей и фабрикъ на Олховой съ Торговаго Дома подъ фирмою „Волынскій Чугуно-Литейный заводъ" въ пользу Эдуарда Яковлевича Бера и Бернарда Давидовича Фрестера, солидарно, затѣмъ тѣмъ же Акціонернымъ Обществомъ по акту отъ 30 Сентября (13 Октября) 1904 года за № 1262 переуступленные Якову Саломону Нухимовичу Мануліесу, обезпеченіе на имя сего послѣдняго на сей бѣльмой площади, укрѣпленной за Бернардомъ Фрестеромъ на основаніи вышеупомянутыхъ рѣшеній и акта, а также согласно заявленію отъ 3/16 Марта 1908 года въ сей книгѣ на страницѣ 1 составленному. Внесено по опредѣленію Ипотечнаго Отдѣленія отъ 13 Марта 1908 года съ тѣмъ, что старый сій войдетъ въ законную силу по истеченіе трехъ мѣсяцевъ, считая со дня вручения копіи заявленія за № 1 и сего опредѣленія Бернарду Фрестеру.

№ 2 Колонна десятая.

30000 р. Тридцать тысячъ рублей собственнымъ описанного въ сей книгѣ имѣнія Бернарда Фрестера записаны въ видѣ залога въ пользу Абрама Бера 2го имѣнія Энглярда въ обезпеченіе исправной уплаты суммъ, могущихъ слѣдовать тому Энглярду съ Фрестера по векселямъ выданнымъ или могущимъ быть выданными

тым же фермером приказу названнаго Абрама Бер
Энгляндта, а равно въ обезпеченіе процентовъ по сум-
мамъ могущимъ причитаться по сказаннымъ векселямъ,
издержекъ протеста и судебныхъ и за веденіе дѣла
издержекъ и вообще въ обезпеченіе всякаго рода дол-
говыхъ претензій истекающихъ изъ всякихъ вообще
предусмотрѣнныхъ и непредусмотрѣнныхъ выше
кредитныхъ отношеній между названными фермеромъ
и Энгляндтомъ, каковой залогъ обезпечивается зд 16 об
въ пользу Абрама Берд 2-ю имѣнія Энгляндта въ силу
акта отъ 21 Марта (3 Апрѣля) 1908 года въ сей книгѣ за
№ 3 совершеннаго. Внесено по опредѣленію Ипотечнаго
Отдѣленія отъ 30 Іюня 1908 года.

кн № 1 kolumna dziewiąta wykreślen.

Отмѣтка о томъ, что статья возлѣ записанная
войдетъ въ законную силу по истеченіи трехъ
мѣсяцевъ, считая со дня вручения копіи заявленія
за № 1 і опредѣленія отъ 13 Марта 1908 года Бер-
нарду Фермеру исключена по заявленію отъ
13/26 Апрѣля 1909 года въ сей книгѣ на страницѣ 25
оставленному. Внесено по опредѣленію Ипотеч-
наго Отдѣленія отъ 16 Апрѣля 1909 г. —

Niniejszy wypis zgodny z wypisem hypo-
tecznym i wydany został Jakóbowi Salomonowi
Margulesowi na rzecz Adwokata Dębskiego z tem, że
na stronicy 6 w wierszu 24 przekreślono „Stycznia
Piotrkow dnia 19 Sierpnia 1916 roku Sekretarz Wydziału
Hypotecznego I R Trybunału Sądowego w Piotrkowie
podpisano # # Krause

Objaśnienie.

Koncesja na prawo wydobycia Rudy żelaznej ilastej na morgi 284 1/3, mająca w stanie prażanym 55%. – Kuźnica Stara, Gmina Przysłań, powiat Częstochowski gubernja Piotrkowska.

Od Kopalni do komory celnej Podlężna-pruska komora Bodzanowice jest 1½ wiorsty bocznej drogi, od Bodzanowic do kolei pruskiej Rosenberg jest 15 kilometrów wyborowej szosy.

Niepotrzebne jest wywłaszczenie gruntu, ponieważ włościanie chcą dobrowolnie oddać grunta po 250 do 350 rubli za morgę.

Pokłady rudy różne, w głębszych szybach są dwa pokłady po 18 cali grubości, w płytszych zaś jeden pokład do 8 cali. Na jedną morgę zapasu rudy się 8 do 10 sążni, wydobyto z głębszych po 1200 ton, z płytszych po 350 ton. Ton fabryczny równa się 50 pud.

kopia analizy

Pracownia Chemiczna-Techniczna Edwarda Małyszczyckiego inżyniera-chemika-Warszawa, ulica Wilcza 44
Warszawa dnia 17 czerwca 1908 r. Wielmożny P.P. Forster Zmiejs
Poniżej załączam wynik rozbioru chemicznego dostarczonej próby rudy żelaznej ilastej (Thoneisenerz) z obwodu Kuźnicy Starej pow Częstochowskiego: Analiza № 2483 Ruda powyższa posiada skład następujący: Żelaza metal (Fe) 54.82%
Manganu (Mn) 0,38% Krzemu (Si) 2,04% Fosforu (P) 0,27%
Siarki (S) 0,07% Pracownia Chemiczno-Techniczna Edward
Małyszczycki Inżynier-chemik ## Edward Małyszczycki

Częstochowa, dnia 12. VI - 21 r. 225

Szanowny Panie!

Przepraszam, że dopiero teraz piszę w sprawie nadań górn. „Józef," „Olga," i „Ludwisław" na rudę żel. p. J. Gerlacha, albowiem wczoraj wieczorem wróciłem z tygodniowego objazdu wieluńskiego, gdzie stwierdziłem 12 odkryć rudy żelaznej. - Nadania te sąsiadują obustronnie z nadaniami J-wa Ant. Sosnow. Fabryk Pur i Jelara w Zawierciu /dawn. Hudszyński/: „Truskolasy": „Władysław" - w odległości 5 klm. na zachód od wsi Wrzenica Wielka; - przecina je trakt z Wrzenicy do Panek, a leżą w pobliżu osady Truskolasy. Nadania powyższe paleontologicznie należą do strefy Parkinsonia compressa p/g Rebinolera, ciągnącej się od Melankowa (stac. wieluńska), Złoczewnicy, Wrzenicy, Łojki Gnaszyn, Błesno, Poraj i t.d. Strefa ta charakteryzuje się obfitą i wielką skamieniałością,

z których szczególniej lamellibrachiata silnie w okol. Truskolas, są rozwinięte (np. Posidonomya, Pinna, Perna, Lima dupl., Pecten, Placunopsis, Ostrea, Arcula, Lecla, Trigoniae, Opis, Astarte, Isocardiae, Pleuromya, Gonomyae, Gresslya, Pholadomyae; z vermes spotyka się tutaj (Serpulę tetragonę); z brachiopodów (Rhynchonellę i Terebratulę); z Cephalopoda — (Morphoceras, Parkinsonis compressa i belemnites Beyrichi Opp).

Na nadanich tych winno się spotkać od 3 do 4 ch pokładów rudy żelaznej, pomiędzy pierwsze — będą przedstawiały warstwy sferosyderytowe (rudy kulistej), zalegające płytko do 9 metrów — ostatnia zaś — rudę żel. pokładową grub. około 30 — 40 c/m.

Ruda ta najprawdopodobniej (mówię o najniższym pokładzie) zrosnięta jest ze śpiekiem (ubogim w metal. że zwykle około 24% i bogatym w Si - około 30%), który przy eksploatacji należy usunąć — śpiek ten zalega w piątre tuż nad rudą, bywając często oddzielony od niej bardzo cienkim przerostem iłu. Tutaj przepuszczam zro-

zniście. Zawartość metal. Fe w rudzie w tych nadaniach określana przypuszczalnie około 30 - 32 (max) %, a więc nie jest to ruda uboga, gdyż obecnie czynne kopalnie przeważnie także wydobywają. Nadania te zatem należy włączyć do grupy nadań, nadających się do bogatych eksploatowania - wartości wyżej, niż średniej - Nadania te p/g mnie się niezle, lecz bliższe badania mogą ściśle istotną wartość ich wykazać. -

Ponadto nad rudą pokładową grub. od 30 do 40 cm, zalegającej na głęb. przypuszcz. około 20 - 25 m., znajdują się 2 - 3 warstwy sferosyderytów, odbudowanych o kilka kln. stąd niegdyś przez Hutę Bankową (Zwierzyniec), bogatych w Fe i zalegających płytko, więc wartość tych nadań wzmacnia. Sferosyderyty te ciągną się z nieznaczniejszemi przerwami - pasami (gniazdami), jakby pokładowo, o grubości od 5 - 15 cm. -

Dla charakterystyki tych uadań, ponieważ nie były one badane bliżej rybałtów, przytoczę poniżej, przekrój warstw, dający się zauważyć w obnażeniu rzeki [redacted] w pobliżu wsi Truskolasy na uadaniu żwirowym [Osip]:

	0,16 m.	— Szary piasek
	2,01 "	— Rdzawo-żółty gliniasty piasek z drobną galką
	0,12 "	Szara glina (IV)
2,57 m.	0,28 "	Warstwa sino-szarego (żelazistego) oolitu, rozpadniętego na kawałki, których rdzawe ziarna pokryte są cienkiemi warstewkami rdzawo-brunatnego limonitu. Pod oolitem oddzielne sferosyderyty.
	0,17 "	Ciemnoszary IV (glina rdzawa)
	0,10 "	Warstwa brunatn. piaskowc. sferosyderytów
3,27 m.	0,43 "	(jak warstwa grub. 0,28 m)
	0,07 "	Warstwa piaskowc. sferosyderytów, które na powierzchni swej przechodzą w rdzawo-brunatny limonit —
	0,41 "	Warstwa oolitu szarego
	0,07 "	Warstwa ciemnoszarego, żółtego piaskowca
	0,35 "	Warstwa jasnoszarego gliniastego oolitu — miejscami przechodzi w brun. piask. sferosyd.
	0,14 "	Szara piask-rapienna glina (środkowizna)
	0,31 "	Ciemnoszary żółtawo-rapienny piaskowiec

1/ 2,03 m. Ciemnoszary, ilasto-wapienny piasek
6,67 0,10 - 0,22 " Pokład sferosyderytów drobnych 229
0.12 -

Ciemnoszary, i - niżej -, który prawdopodobnie dochodzi do pokładu rudy żelaznej, która w tych rejonach zawsze zalega.

Reasumując powyższe i przyjmując, że z 1 m. kw. otrzymamy przeciętnej grubości pokładu 0.30-0.40 m. - 0,7 t. rudy - możemy wartość koncesji obliczyć stosownie do ilości rudy 1.138.000 × 0,7 = 796.000 ton czyli okrągło 800000 ton × Cena rynk. t. rudy surowej minej koszta wiercenia wydobycia.

Kończąc, nadmieniam, że Ł p. m. inż. Urbanowicz, pełnom. T-wa akc. Sosnow. Fabryk Rur i Żelaza, zapytywał mnie o te nadania odrutacyjne, oświadczając, że T-wo pragnęłoby je

nabyć dla zaokrąglenia swoich koncesji i stworzenia wraz z nimi pewnej grupy, dodającej się do prawidłowej eksploatacji, co jest zupełnie słusznie, gdyż na sporadycznym nadaniu trudno prowadzić racjonalnie wydobycie w przeciągu dłuższego czasu -

Co do spraw Urzędu, p. Piórkowski jest na urlopie od 6 b. m. - ja zaś osobiście chciałbym zeń skorzystać od 1go sierpnia r. b., gdyż od objęcia posady t. j. od 1. VII - 1 grobu nie korzystałem z urlopu zupełnie, a obecnie z powodu zawału pracy - czuję się mocno przemęczonym. Artykuła jeszcze nie mam - staram się o zaangażowanie takowego, gdyż Mussiat dotychczas się nie zgłosił.

Jutro konferencja - a więc cały dzień
zajęty, wstępię, czy doprowadzi do za-
warcia unowy, która, zdaje się, będzie
podpisana, gdyż przemysłowcy
stoją na stanowisku nie podwyższać
zarobków ze względu na kryzys
światowy. - Cały tydzień przeszły
od wtorku nie byłem w Urzędzie,
gdyż jest kilka wyjazdów służbowych
w sprawie wywłaszczeń i rokowań
robotników z Zarządami kopalń -

Łączę wyrazy szacunku
i poważania

Szczęść Boże!

Kołłątajowska

233

Zamawy i Kochany

Panie Michale!

Serdecznie dziękuję za kochany list. Niezwłocznie najmiałem do Pilsudzkiego i z niemałą przykrością otrzymałem odpowiedź. W razie niedrożności prosiłem odpisać do Warszawy.

P. Zaremba po wodzie do Paryża zawiedział Warszawy i był z P. Zamorskiego w bocznej Lipca mniej więcej. Pisał mi, że wszystko obsadzone mimo P. Żarki.

Bądź z Bogiem otwarcie, nie tylko jako z dawnym znajomym - ale jako z człowiekiem, którego zawsze głęboko poważałem i któremu by wszystkim zaufał.

W Warszawie na ulicy spotkałem p. Emila Kobec. Kiedy, który przy Kerenskim, z wyboru kolegów zajął stanowisko P. Żar. w Kantorku P. Wodzińskiego sobie wobjęcia, a na drugi dzień on zaprzeczonał postawić moją kandydaturę na prezesa, zgadzając się w takim razie przyjąć stanowisko vice-prezesa - Ja śmiałem się z tego, niemając zadnego wiązego (w Finlandji mi nie potrzebnej) nazwiska

w Warszawie i prosiłem Kobieckiego - on miał za tobą Wilna - o miejsce co najwyżej Dyrektora Dep. On zaś Hanowero powiedział mi, że jeżeli nie ja prezes - to on nie przyjmie vice-prezesa.

Powtarzam Panu, że P. Kob. mi wydaje uczciwy i dobry, przyjaciel Wiktora Staniewicza, ale nigdy blizko z nim nie byłem. W Warszawie nasze stosunki rozpoczęły od tego, że on winszował mi, że moja przeprowadzka co do wojny zdaje się co do jeden etc.

Obawiam się, więc, nierozejść zupełnie P. Zarzeczny te moje stosunki z Kobieckim (on dopiero od półtora roku wyrwał się z Pitra) jak wpłyną na moje stosunki z P. Zar. ów. chciały plotki o tem dojść do niego, chociaż, powtarzam, ja Hanowero nie radzem mojej kandydatury. Jeneczek św. P. Despota-Zenowicz zresztą ciągle mię namawiał na znajomość z Tertijem Filipowym i obiecywał towarzystwo jego zrobić.

Pisałem P. Zar. mu o tem, że obawiam się, iż będzie z mieszaniem w Warszawie. Pisałem do Kobieckiego, by nagrzał stronnictwo budowy no

wej Warszawy. W Krakowie nity rujnują tą.

A teraz w całkiem innym zupełnie. Stosunkowy w Rosji wszystko, co miałem, nie tyle z winy bolszewików, ile od własnego wychowania - ja rozliczałem na majątkach pod Warszawą - Krempix, którą pamiętam i Pan kiedyś interesował się. Ona była zapisana na imię siostry mojej żony - Jarmołowicz Wandy Rudnickiej, a kupiona dla rodziców żony - Zaremb. W Finlandii w 1918 r. podczas wojny cywilnej - wtedy wszelkie urzędy i urzędnicy byli w zawieszeniu - ja tymczasowo zarządzałem majątkiem, zawiadowcy i naczelnym przedstawicielem R. R. Hipoteka nie chciała przyznać tego aktu z formalnej strony, pomimo starań mecenasa H. Konica. Konic żądał, żebym ja wydostał od Depart. Konsyl. potwierdzenie, że akt prawomocny. Dostałem. A w tym czasie wydzierżawiłem sprzed majątek za 215 k. p. m. (62 mor. w tym 5 mor. łąki, kudymin, dom murowany 5 pokoji - zrujnowany pożarem - 18 w. od Warszawy - 5 od stacji Grójecka. Kolejki - 6 w. od Piaseczna) Sprawa dziś w ręku adwokata Władysława Szyszkowskiego, Lwowska 11 m. 12 i H. Konica. Żydka - sekretarka w Hipotece, która sama [illegible] o Krempix radziła mi natychmiast sprzedać ją - ona warta miljony p. m., 215 k. złoty u Ojca Świętego Piotra, za pośrednictwem p. Szymanowicza sprzedałem - ale on coś zadługo mozi się z tym. W księgach wieczystych jak Żydka mi powiadomiła, (w Czerwcu) zmiana nie zaszła między Nabywcą Lech przez miesiąc sprzedał Ożarowi za 4 ½ ceny 215 k. - jawne oszustwo - jawna grabież: 20 w. od Krakowa

1 gr. = 1600 M
30 KM 1 K 50 H

żądają 300 t. za morg. Mama razem z tym panem, który w Berlinie ożenił się z niemką i umarł razem z niemcami. Ja nie mam możności zająć się sprawą przekazywania. Brat rotmistrz Zaremba, syn Bolesław Budziński inżynier-górnik 12 m. s.; Kobieta mogła twierdzić, że majątek mój, jak w aktach widzę rzeczą Wasiły matki-najstarszej córki jednego grona ona nigdy na skupno nie wydała etc., że syn jej zawiązował mię, warjat etc.

Pozostaje mi na myśl, że mój Pan zechce radzić mi i nabyć kremplę, za sumę jaką sam Pan oznaczy z tym warunkiem, że pieniądze Pan zapłaci niby zechce, zwróci dla banku-ai się procentowemi.

Obiecałem najotwarciej być z Panem. Otóż mi się zdaje, że Pan ongi lepiej był dla mnie usposobiony. Otóż J. w. p. Pan Aleksander Wenezowski był tym razem Grzegorz. Z jakiej strony dowiedzieć się, że ten nie był mi przyjacielem prawdziwym, jak sam o sobie mawiał. Pewnego razu powiedział mi, że ta córka nie nasza... Pamiętam, że on miał się gorzej jakąś dziedziczną rolę Pana w Genewie, z powodu czego nagadaliśmy tobie tyle przyjemnych rzeczy. A zaślubiwszy się jego potem niewoli mej w Finlandji

bolesnie mię dotknęło: on może mię wyrzucił z rąk pol-
skiej kolegji w Helsingforsie. Głęboko przekonany jestem,
że tu tylko jałowość do mnie; żona ma bez ceremonji mó-
wiła, że idź do Kozego, jeżeli chcesz wiedzieć, co ma być jutro.
Otóż obawiam się, czy i Pan P. Alexander o mnie
czegoś niepotrzebnego nie mówił, albo suggestionował. Człowiek
zdolności wielkich, poważny - ale złych cnostwy.

Gdyby Pan był lepiej usposobiony dla mnie, może
i P. Żarnowski znalazłby coś dla mnie potrzebnie-
go, jeśli chciałby przez pamięć dla Despotty Zenowiera.
Otóż to trochę zanadto otwarcie, ale mam nadzieję,
że Pan mi to wybaczy w dobroci swojej.

A jeżeli jeszcze łaska Pana dopomoże mi, po
powrocie do Warnowy, wynaleźć Krempla a
raz złodzieja - to zaliczę Pana do mocarstwa
mych, jako zbawiciela i opiekuna ojcowskiego.

Cesarzewiczem bawiam w Krakowie cały mie-
siąc. Mamy 6 pokojów - wanna - od dworca
2 kilometry, mówią. Zrobiło by Panu nam
prawdziwą przyjemność, żeby nas jeszcze za-
bawił u nas jeszcze czas. Zaręczam, że przyja-

Dziś dopiero w poszukiwaniu Ostatnia - Bardzo mi ludzi
i tędy radzi powitać gościa. Zresztą proszę ze-
spełnić a post. Kuchnia w każdym razie
lepsza od restauracyjnej - tylko wina nie
mamy i mieć nie możemy. Gdyby Pan przyjechał,
to proszę spacerem, wtedy zostawić, na Czerwo-
ny Prądnik - Żytnia 6. Kmiecy dostarczy.
my wiec - W interesach zamienimy kolejno.
ny. Zajmiemy się biznesem jak na najdu-
szy nad. Moi interes wypadnie w Krakowie.
O. Leonardzimy Kołeczek, ten nieprzy-
obawiczen nie Jurwatu mu wyrwać tej.

Przesyłając załączamy papier, atrament
i pióro, łączę wyrazy prawdziwego szacunku
i serdecznego przywiązania

Jerzy oddany M. Kotowicz

2/IX. 21.

NB. Co do zaginionego mego - to powstaje
kwestja o zboczeniu umyślnem.
On widział czynienie brzeszczenie.

Żytnia 6. „Warszawskie"

Kraków.

NB. Uprasam, jeżeli zechce Pan odpisać, o adres Warszawski.

BIURO INŻYNIERSKIE EKSPERTYZ,PORAD I ROBÓT TECHNICZNYCH

Inżynier M.Łempicki i S-ka.
Spółka z ogr. odpow.

239

Warszawa d. 1 Października 1921r

Uwzględniając potrzeby rozwijającego się przemysłu jakrównież osób mających zamiar organizować i zająć się przedsiębiorstwem przemysłowem,założyliśmy "Biuro Inżynierskie ekspertyz,porad i robót technicznych.-

Jak wskazuje nazwa - celem biura naszego jest wykonywanie ekspertyz i oszacowań zakładów przemysłowych z punktu widzenia technicznego jakrównież ich rentowności,badanie i kalkulacye kosztów własnych produkcyi,sporządzanie projektów,planów i kosztorysów zakładających się ~~prze~~ przedsiębiorstw przemysłowych, a także udzielanie wszelkich porad technicznych mających na celu udoskonalanie środków produkcyi.

Biuro nasze przyjmuje pozatem stały nadzór techniczny i administracyjny nad przedsiębiorstwami przemysłowemi,,jakrównież podejmuie sieorganizowania i prowadzenia robót technicznych.-

W zakres działalności biura naszego wchodzą następujące działy:

1. Geologiczny w zastosowaniu do przemysłu,
2. Górniczp-hutniczy,
3. Przeróbka kamieni i minerałów,
4. Obróbka metali,
5. Wyrób maszyn,aparatów i t.d.,
6. Przemysł materyałów oświetlających,
7. Przemysł budowlany,
8. Kolejnictwo i komunikacya wodna,
9. Przemysł przewozowy.

Biuro nasze ma zapewnioną współpracę najlepszych fachowców i w każdym

z działów powyższych prace wykonywane będą przez specyalistów, któ - rych wiedza fachowa i bezstronność dadzą możność biuru naszemu przyjmować całkowitą odpowiedzialność za wykonaną przez naszych rzeczo znawców pracę.-

W nadziei, że biuro nasze przyniesie korzyść odradzającemu się przemysłowi naszemu i działalnością swoją zaskarbi sobie zaufanie spo- łeczeństwa naszego, polecamy się względom i pozostajemy

z poważaniem
Założyciele "Biura Inżynierskiego
Ekspertyz, Porad i Robót technicznych
Inżyniera M. Łempickiego i S-ki":

1843 M. N.

TOWARZYSTWO
GÓRNICZO-PRZEMYSŁOWE
„SATURN".

Kopalnia Saturn, d. 7. XI 1921 r.
st. poczt. Sosnowiec.

241

19/XI

№

Szanowny, Poważany Panie!

Katowice wzięły czynny udział w Berlinie, naradzają się w sprawie nowej sytuacji, najmarodajsza osoba zapadła na 2 dni do Kolonii, dziś z nią mówiłem.

O wiadomej osobie mają bardzo wypaczone pojęcie: Dab & Co z Gdyni sprowadzają do Danii. Nadmieniam, że i vice-naczelnik [illegible] ma przyjaciół wspomniana osoba [illegible] w Kłodze przed 2-ma tygodniami mówiłem i dziś po raz drugi, jak również dla wiadomej osoby bardzo dobrze usposobiony.

Za podatek [illegible] przed 2-ma tygodniami mamy przyjaciół tylko 2 osoby, o których wogóle może być mowa, t.j. wiadoma osoba i pan o płaszczu nazwisku, nadmieniając, że ten drugi [illegible] w Warszawie [illegible] i skutkiem tego nie nadaje się do obrony interesów obecnie [illegible]. Przypuszczam, że za parę

Adres dla listów: Towarzystwo Górniczo-Przemysłowe „Saturn" p. Sosnowiec.
Adres dla depesz: Sosnowiec — Saturn.

Szanowny Panie! Zabrałem się do pisania listu do Pana, ale przerwano mi pisanie i zapomniałem dokończyć. Teraz dokończę. Pozdrawiam Pana

tygodni dostanę polecenie zapytania wiadomej osoby, czy chciałaby takowe. Naturalnie nie mogę zatrzymywać, bo ci ponowne nie zaprzeczam z całą wyraźnością. Jedni patrzą na Berlin, drudzy [chcą] [patrzeć] na Warszawę.

Najmiarodajniejsza osoba chce iść z Paryża w Warszawę, byle Warszawa dała im możność egzystencji, bo jak nie urządzała zapasów, a różne wiadomości się mnożą, skończono się na tem. Śląsk może się stać błogosławieństwem dla Polski, ale może być i bombą, która w naszym organizmie państwowym długi czas robić będzie. Śląscy przemysłowcy mają większą siłę niż się osobom niekompetentnym zdaje, trzeba też pamiętać o tem, że na położeniu ludu śląskiego zupełnie liczyć nie można. Że plebiscyt tak dobrze wypadł, to nie dla tego, żeby Śląsk ciążył do Polski, lecz dla tego, że Korfanty [to] trzeźwo zmaganiom poprowadził. Warszawa nie jest w stanie pojąć, co za szczęście dla Polski Korfanty; jego ludzie, boją się tego, żeby Warszawa sprawy nie popsuła. Ja [mu] [dziś] niektóre b. [niepomyślne] objawy. Jedyny sposób Państwu Polskiemu i rządowi, to zaproponowanie [mu], że będę [mu] [służyć] pomocą w sprawach [przejrzenia] porozumienia się naszego rządu z przedstawicielami śląskiego przemysłu i [Lecz] [ustawy], [dyrekcji] [kopalń] [i] [hutnictwa] [Niemiec]

243

Rada Zjazdu
PRZEMYSŁOWCÓW GÓRNICZYCH
w b. KRÓLESTWIE POLSKIEM.

BIURO w DĄBROWIE GÓRNICZEJ.

Wydział geologiczny

Dąbrowa Górnicza dnia 10-go listopada r. 1921-go.

odp. 12/XI

№ 5411

XV - 5

Wielmożny Pan
Michał Lempicki
w Warszawie
ul. Mokotowska № 57

Mając do omówienia sprawę podziału wody pomiędzy Śląskiem polskim i Śląskiem niemieckim, na zebraniu Rady Zjazdu w dniu 9-ym b. m. postanowiono zwrócić się do Wana z prośbą, czyby Wan nie był łaskaw przyjechać do zagłębia w celu omówienia sprawy powyższej z komisją Rady Zjazdu specjalnie w tym celu wyłonioną w osobach p.p. Władysława Żukowskiego, Henryka Siwczyńskiego i Piotra Markiewicza a następnie z prezydjum Rady Zjazdu.

Wszelkie koszta, związane ze sprawą powyższą, jakie Wan poniesie, Rada Zjazdu przyjmuje na siebie.

Ponieważ w sprawie powyższej w niedługim czasie mają rozpocząć się rokowania z rządem niemieckim, przeto uprzejmie prosimy o łaskawą rychłą odpowiedź.

Z poważaniem

SEKRETARZ RADY ZJAZDU
Żukowski

Adres: Rada Zjazdu przemysłowców górniczych w b. Królestwie Polskiem w Dąbrowie Górniczej.
Telefonu № 43.

245

Bydgoszcz d. 2 Grudnia 1921 R

J. W. Pan Łempicki

W Warszawie

Szanowny Panie

Ku wielkiemu żalu memu donoszę Szanownemu Panu, że musiałem odmówić si
odposrednictwaprzy sprzedaży węgla należącego do Sz. Pana, a to z powodu,
że zarząd mój przysłał mina sprzedaż swój w,giel. Znalazłem więc na swoje
miejsce i poleciłem zaraz Pannie Swgaryczewskiej pana Antoniego Małeckiego
krewnego PP Krasickich, którego znam dobrzei któren interes ten poprowadzić pot
trafi

Łączę Wyrazy Prawdziwego Szacunku

Małecki.

Wielmożny Pan

Adwokat Henryk Dziewulski

Niniejszem zobowiązuję się, że w razie spełnienia przez
WPana wszystkich akcji Tow. Akcyjnego „Wapnovar Spółka Akcyjna
we Lwowie" po cenach nie niższych jak

2600 mk (słownie) za jedną akcję I-ej emisyi i

180 mk słownie „ „ II emisyi,

(ewentualnej nadwyżki, jaka będzie mogła być osiągniętą
od nabywcy, ponad wyżej wskazaną cenę, wypłacę WPanu,
niezwłocznie po otrzymaniu tej sumy od P. Max. Klipfera,
na zasadzie wydanego mi przez tegoż odnośnego zobowiązania.

trzy czwarte

247

Lwów, dnia 28 grudnia 1921.

L:7576.

Do

Szan. Towarzystwa przemysłu węglowego w Polsce S.A.

....W.a.r.s.z.a.w.a..

Należąca do kraj.Patronatu Spółek rolniczych Spółka oszczędności i pożyczek w Bieździedzy /pow.Jasło/ zwróciła się do nas o pomoc w zbadaniu ~~pokładów węglowych~~ znajdujących się tamże /ewentualnie/ pokładów węglowych.Dla zorjentowania się przytaczamy dosłownie odnośny ustęp z otrzymanego pisma Zarządu powyższej Spółki: " ...W. naszej okolicy znajduje się węgiel kamienny w małej ilości na powierzchni. Nadzwyczajne Walne Zebranie Spółki uchwaliło poprosić o przysłanie fachowego znawcy celem zbadania, czy rzeczywiście węgiel w wskazanych miejscach się znajduje i czy opłaciłoby się wydobywanie lub poszukiwanie....."

Otóż zwracamy się do Szanownego Towarzystwa z prośbą o rychłe udzielenie nam informacji w tym względzie, czy wogóle opłaci się podróż do Bieździedzy w celu zbadania tamtejszych ewentualnych pokładów węgla, czy mogłoby Szan.Towarzystwo wydelegować do Bieździedzy odpowiedniego znawcę, ile wyniosłyby koszta podróży i dyet powyższego delegata oraz jakie byłyby koszta badań.

Dziękując z góry za łaskawe informacje kreślimy się

Z poważaniem

KRAJOWY PATRONAT
SPÓŁEK ROLNICZYCH
we Lwowie

W zał.: ofr.koperta

Wpływ.	4/1
Nr	1922
Wydz.	Techn.
Nr t.	Gm.Let.
Załatwion. sprawy	W biegu / Ostatecz

Wielce Łaskawy Panie.

List Łaskawego
Pana otrzymałem krótko
przed wyjazdem do Zako-
panego, gdzie jestem
dla przebycia nie dawnej
wiatry, towarzyskiej słabości
i dlatego nie odpisałem
raczej. Przed wyjazdem
było mieć więcej roboty,

ku ani jestem zgoamnie
zapoznawany, zdezentowanie,
które, zdaje się, nieźle mi
radzi.

Familia mieszka na
Śląsku zgoamnie apatyczny,
ale nie uda się ani prze-
prowadzić ku zwadzie za-
mieszek, a popas tego
apatyzmu Koniecznym Cam
przy spotkaniu nie tyle
staruje, ile charakterys-
tyczne epizody.

Niemcy Naszej ozuję

się obecnie znacznie mocniej, pod groźbą kosztów dostania się pod władzę „Warszawy". Starzy polacy zbliżyli się do starych niemców. „Wir sind alle Katholiken" Pan Kaf. był rzeczywiście najmniej zajmującym osobnikiem ~~spośród~~ spośród tych osób, z postępowania tego pana miałam z punktu widzenia interesów polskich za bardzo dobre. Szczegóły opowiem słownie. Pan ustąpił Lasy pozostawione, czy nowy wyznaczony zarządca

i pozdrowienia

Wszyscy oddany

J. K. Dawidzki

Zakopane d. 18. II 22

ul. Kościuszki

Willa „Lada"

Na 1. Marca bal

na Salwatorze

253

MAKSYM. STIFTER
ŁÓDŹ

Adres telegraficzny:
„EMSTIFTER ŁÓDŹ"

Telefon 17-08

Rach. war. bież. w Banku Państwa № 17693

Gdańsk ~~Łódź~~, d. 6 Marca 1922.

Kopia

Herrn Maksym. Stifter

Warszawa

Ich uebergebe Ihnen den alleinigen Verkauf der Majoritäet der Aktien der Gipswerke Wapno bis zum 30 Maerz d. J. zum Preise

R.M 2,600.- pro Aktie der I Emission à 1,000 MK

R.M. 180.- pro Aktie der II und III Emission à 1,000 MK.

und gewähre Ihnen von dem Verkaufspreise eine Provision von 20%. –

Ich bewillige Ihnen das Recht, diese Option weiterzugeben. Ich stelle zur Bedingung, dass innerhalb 8 Tagen nach Abschluss des Geschäftes mir 20% des Wertes der von mir verkauften Actien nach meiner Wahl bei einer Danziger Deutschen Grossbank oder in Berlin bei einer ersten Bank angezahlt werden und dass nach weiteren 4 Wochen das Restkaufgeld in gleicher Weise an mich bezahlt wird. Sollte das Restkaufgeld in vereinbarten Termin vom Käufer nicht bezahlt werden, so ist die 20%ige Anzahlung an mich verfallen und hat Käufer keine Ansprüche weiter an mich zu stellen.

Ich habe ferner das Recht, die Aktien in Deutschland,

im Freistaate Danzig oder in Polen zu uebergeben, an den Stellen z in den Betraegen, die sich in den betreffenden Laendern befinden.

Selbstverstaendlich setze ich voraus, dass Sie mich nur mit potenten und hochanstaendigen Kaeufern in Verbindung bringen, ich muss mir jedoch das Recht vorbehalten, sobald Sie oder derjenige, dem Sie Option weitergeben, mir ihren Kaufer nennen, ob derselbe auch als seriös und potent angesehen werden kann. –

/podpis/ K. Gross

Zgodność powyższej kopji z oryginałem zaświadczam. —

Warszawa, dn 11 Marca 1922

Makowski

955

Warszawa, 9 Marca 1922

Wielmożny Pan

Inżynier M. Lempicki

w miejscu

Za zawadrie opcji, udzielonej mi przez pana Nestora Groza, z Gdańska listem z dnia 6 Marca r. b., kopja którego przy niniejszym się dołącza — przekazuję na Wpana wszelkie przysługujące mi prawa sprzedaży większej akcji Tow. Akc. Wapnowo Gypsowego, wzięte, że Wapnie z zastrzeżeniem, że w razie sprzedaży wymienionych akcji przez Wpana — przypadające prowizja dzielić się w równych częściach między mną, a Wpanem. —

Z poważaniem

Małowym Oficer

Wielmożny Pan

Inż. Michał Zempicki

W uzupełnieniu listu z dn. 9. Marca r. b., niniejszem oświadczam i zobowiązuję się, że w razie sprzedania na pośredniczeniu Pana większości akcji Akc. Tow. „Wapnowe Gypsbergwerke" po cenach nie niższych, jak

2600 Mk niem za jedną Akcję I-ej emisji, i
180 " " " " " II-ej emisji i III-ej;

ewentualną nadwyżkę, jaka będzie można ją osiągnąć, ponad wskazaną wyżej cenę, wypłacę Panu, niezwłocznie po dokonaniu transakcji, na pokrycie kosztów związanych z pośrednieniem interesu, niezależnie od prowizji Panu listem z dn. 9. marca przyznanej.

Akcje, o których tu mowa, obejmują się obstalunki Pana, lub osobom przez niego wskazanym w Wolmarze, Tirnaviu lub Golanitzu, jednocześnie z wpłatą przez nadzwyczajne należności za nie, w walucie niemieckiej, do banku i na rachunek, jaki będzie przezemnie wskazany. —

Wolmarze 23. Marca 1922 r.

Maksymilian Dister

Adwokat
Kazimierz Czapla
radca sprawiedliwości

Bytom, dnia 30. kwietnia 1922 r. 259

Beuthen
Herr Justizrath
Czapla -

Wielmożny Pan L e m p i c k i

W a r s z a w a

Dotyczy: zakupno dóbr na Górnym Śląsku - w polskiej części - oraz potwierdzonych przywilji górniczych.

Szanownemu Panu

przedkładam następujący interes , z którym się do mnie zwrocono z prośbą o zajęcie się i o spieszne, tymczasem naturalnie tylko pobieżne doniesienie, czy uważa interes za możliwy i swoją pomocą i radą chce służyć.

Chodzi o sprawę następującą:

W powiecie Rybnickim posiada pani baronowa R u f f e r z domu hrabiów Henckel v. Donnersmarck dobra Kokoszyce i Czyżowice łącznego obszaru około 619 hektarów. W szczegółowy opis nie będę się wdawał, zaznaczam tylko, że ornej roli jest około 300, lasu około 200 hektarów a blisko 50 przypada na podwórze i park.

Położenie bardzo piękne, wielki wspaniały pałac co się zowie magnacki na wzgórzu z widokiem na Beskidy Cieszyńskie.

Cena za majątek sam nie byłaby wielka, ale chodzi o rzecz inną, a ta, jak się obawiam - dla reflektanta Polaka nie będzie tak łatwo pochwytna.

Właścicielka posiada na obszarze dóbr swych przywileje górnicze, a więc kompletne: Bergwerkseigentum, i to na trzech, t. zw. polach kopalnianych, a więc na łączny obszar około 3 000 000 metrów kwadratowych. Pola te nie są w eksploatacji i czekają na nabywcę, który albo sam ją rozpocznie, albo naciśnie w stosownej chwili sąsiednich właścicieli terenów kopalnianych - na północ Friedländer, na południe Guttmani z Siednia - na nabycie.

Wydaje mi się, że, licząc około 4 marki za kwadratowy metr trudno będzie o kapitał polski, i chyba przedsiębiorstwo jakie francuskie lub inne obcokrajowe, z którem Szanowny Pan ma stosunki, mogłoby się w to wdać. Sytuacja jest o tyle oryginalna, że owe dobra i złączona z nimi własność kopalniana jest dziś u n i c u m na Górnym Śląsku, ale wydaje mi się, że nie będzie możliwem dla polskiego kapitału je uratować, bo przeliczywszy na marki polskie suma jest niebotyczna. W każdym razie Szanowny Pan bardzoby mnie zobowiązał, gdyby się swoimi wpływami i znajomością do umożliwienia tej transakcji przyczynił. Mam nadzieję, że w następnych dniach będę mógł się z Nim osobiście zobaczyć.

Proszę przyjąć wyrazy najgłębszego szacunku

z którym pozostaję Jego powolny sługa

Zelda

Telegram

№ 261

Przewód №

= dziewulski trembacka 11 - warszawa =

Przyjęto dn. 21 / 3 19 50

godz. 10 min. 23

z Tarnowa

podpis

Urząd

Uwagi służbowe:

tarnowo 30-13.-21/3.-8-50 : № słów dn. / godz. min

= interes trudny drogo krotki termin dokumenty

odesle srode := dziewulski .+ [illegible]

Zarząd Telegrafów nie przyjmuje odpowiedzialności za straty, wynikłe z późnego przesłania lub doręczenia telegramów

M. P. i T. 1010 (IX. 921) 3.000.000.

10.07

IZYDOR IGLER
PRZEMYSŁOWIEC NAFTOWY
w DROHOBYCZU.

Adres telegr.
IGLER, DROHOBYCZ.

KONTO ŻYROWE:
Powszechny Bank Kredytowy S. A.
Oddział w Drohobyczu.

Telefon Nr. 201

263

Drohobycz, d. 20./9. 1922.

odp 28/IX

Wielmożny Pan

Inż. Górniczy M. Ł e m p i c k i,

W a r s z a w a.

Mokotowska 57.

Niniejszem pozwalam sobie zapytać WPana Inżyniera czy ma zainteresowanie na większe terena naftowe w U r y c z u koło Borysławia, w S z y m b a r k u i R o p i e koło Gorlic.-

Po otrzymaniu łask. odpowiedzi posłużę chętnie wszelkie mi bliższemi wyjaś-nieniami.-

Z poważaniem:

Igler

IZYDOR IGLER
PRZEMYSŁOWIEC NAFTOWY
w DROHOBYCZU.

Adres telegr.
IGLER, DROHOBYCZ.

KONTO ŻYROWE:
Powszechny Bank Kredytowy S. A.
Oddział w Drohobyczu.

Telefon Nr. 201

265

Drohobycz, d. nia 23/X. 1922

Wielmożny Pan

Inż. M.Ł e m p i c k i,

B y d g o s z c z.-

Chopina 2.-

W odpowiedzi na cenne pismo z dnia 28.ub.m. donoszę uprzejmie, że miałbym do oddania teren naftowy obejmujący około 80 morgów w Uryczu koło Borysławia.-

W Uryczu jest wiercenie płytkie i znajdują się pierwsze horyzonta ropne już w głębokości około 120 m. Kopalnie w Uryczu są już od lat 50 czynne a większa część szybów już od 30 lat produktywna.-

W ostatnich czasach dowiercił szyb jeden w głębokości 186 m. produkcję około 6.000 Kg dziennie przy równoczesnym produkowaniem większej ilości gazów.-Szyb ten należy do większej Spółki naftowej a mianowicie do Uryckiej Ska z o.p.

Z Urycza prowadzi ropny rurociąg aż do stacji kolejowej Borysław, którym tłoczą ropy z kopalń w Uryczu do Borysławia.-

Ropa urycka należy do specjalnych marek bardzo poszukiwanych i kosztuje obecnie 1 cesterna = 10.000 kg około dwa i pół miljona marek, albowiem zawiera ona znaczną ilość benzyny, zostaje rafinowaną bez wszelkich odpadków i wydaje wielką ilość olejów cylindrowych.-

Ruch wiertniczy w Uryczu jest obecnie bardzo ożywiony.-

Cena za powyższy wzmiankowany teren wynosi 500.000 Mp od morga za dzierżawę do roku 1945 z obciążeniem 16% brutto .-

Drugi teren znajduje się w Szymbarku, 4 km od Gorlic

oddalony i obejmuje 74 morgowy obszar.-

W Szymbarku dowiercono ostatnio większą produkcję, a szyby niektóre produkowały po 1½-2 wagonów ropy dziennie oraz znaczną ilość gazów.- Ropa tamtejsza jest lekką i zawiera dużą część benzyny.-W Szymbarku wiercą prawie wszystkie większe firmy naftowe z dobrymi rezultatami.-

Cena dzierżawy do roku 1945 wynosi 200.000 Mp z obciążeniem 16% brutto.-

Trzeci teren obejmujący 74 morgi w-raz z otworem świdrowym znajduje się w Ropie obok Szymbarku.- Otwór ten zarurowany jest do 400 m. Ruch wiertniczy jest bardzo ożywiony.- Kilkanaście starych otworów jest w pompowaniu i produkują znaczną ilość ropy benzynowej.-

W starym otworze świdrowym na mojem terenie zauważyć można silne gazy.-

Terena moje tak w Szymbarku jak i w Ropie leżą obok twardego gościńca przy drodze Gorlice-Grybów.-

Cena dzierżawy do roku 1945 wynosi 250.000 Mp od morga z obciążeniem 16% brutto wraz z otworem świdrowym na terenie się znajdującym.-

Proszę uprzejmie o łask. doniesienie mi czy WPan Inżynier reflektuje na któryś z wymienionych terenów, w którym to wypadku posłużyłbym chętnie szkicami,mapami iwyjaśnieniami.-

W oczekiwaniu odpowiedzi polecam się

z poważaniem

Szyd[illegible]

TOWARZYSTWO AKCYJNE:

"Zakłady Gipsowe w Wapnie".

Zakłady znajdują się przy stacji Wapno, linji kolejowej Gniezno - Nakło, mają swoje bocznice i składają się: z kopalni gipsu, młynów do mielenia gipsu pieców i kotłów do wypalania alabastru, fabryki do wyrobu płyt gipsowych na posadzki. Do zakładów należy około 18 ha. gruntów, na których znajdują się: kopalnia, budynki fabryczne, domy mieszkalne dla robotników, urzędników i biura dyrekcji. Zapasy gipsu w złożu kopalnianem wystarczają na setki lat produkcji; fabryka i kopalnia są zelektryzowane.

Zakłady te pod względem swych rozmiarów i urządzeń są jedyne w państwie polskiem; po wznowieniu się ruchu budowlanego mają przed sobą wielką przyszłość i wszelkie widoki wysokiej rentowności. W porównaniu z niemi zakłady gipsowe znajdujące się w b.guberni Kieleckiej są drobnemi warsztatami, nie posiadają odpowiednich urządzeń i produkowany w nich gips jest znacznie w gorszym gatunku, niż gips i alabaster, pochodzący z zakładów w Wapnie.

x x

x

Zakłady w Wapnie stanowiły początkowo prywatną własność rodziny Bollman; jeszcze przed wojną zostały przemienione na T-wo Akcyjne: " Wapnoer Gyps bergwerke - Aktien Gesellschaft ", z siedzibą w Bydgoszczy i kapitałem zakładowym

450.000.- Mk. / niemieckich /

podzielonych na 450 akcji, po 1000 Mk. nominalnej wartości; akcje pozostały w rękach rodziny Bollman.

Już po wojnie, po tej pierwszej emisji, nastąpiły dwie nowe:

emisja II na sumę Mkp. 550.000.-
" III " " " 9.000.000.-

Obecnie więc cały kapitał akcyjny wynosi:

I emisja	450	akcji	po 1000 mk.	450.000.-
II "	550	"	" "	550.000.-
III "	9000	"	" "	9.000.000.-
Razem :	10.000	akcji	po 1000 mk	10.000.000.- mk. niemieckich.

Większość akcji dotychczas znajduje się w posiadaniu rodziny Bollman; pozatem 3000 akcji ma Bank Steinhagen w Bydgoszczy i 1500 akcji niejaki p.Welisch.

x x
x

Ze względów natury prywatnej / z rodziny Bollman pozostają przy życiu dwie stare kobiety, mieszkające w Berlinie /, obecni posiadacze większości akcji chcą je sprzedać i oceniają je w następujący sposób:

400	akcji	I-ej	emisji po 2700- mk.niem.	1.080.000-mkn.
5000 "		II i III	" " 250- " "	1.250.000- -
Razem	5400	akcji	za ogólną sumę:	Mk.niem.2.330.000.-,

co przy relacji: 1 mk.niem. = 17 mkp., wyniesie: około 40.000.000.- marek polskich.

Warunki sprzedaży postawione przez obecnych właścicieli są następujące:

1/ umowa winna być zawarta przed 1 kw.922r.,
2/ w 7 dni po podpisaniu umowy, winna być uskuteczniona wpłata 20% ustanowionego całkowitego szacunku
3/ w 4 tygodnie potem - wpłata reszty szacunku
4/ wszystkie wpłaty w markach niemieckich.

x x
x

Uwaga kalkulacyjna.

269

Przy zakładaniu T-wa Akcyjnego, ponieważ akcje zostawały w rodzinie, majątek T-wa został oceniony nisko i rzeczywista wartość zakładów /grunta, kopalnia, budynki fabryczne, inwentarz i t.d./, była już wtedy znacznie wyższa od kapitału zakładowego 450.000.- Mk. Od chwili założenia T-wa poczynione były rozmaite inwestycje, które podniosły jeszcze wartość zakładów.

Suma 450.000.- mk.niemieckich = 200.000.- rb.złot. co przyjmując nawet relację: 1rbzł. = 1.000.- Mkp., stanowi najmniej:

200.000.000.- mkp.

Niwątpliwie ocena taka jest bardzo nizka; bez installacji fabrycznych i kopalnianych, sama tylko wartość gruntów /18 ha./ i budynków znacznie przewyższa sumę 200 miljonów marek polskich.

Obecnie jest możność, na warunkach zaproponowanych przez właścicieli większości akcji, nabyć za sumę około 40 mil.Mkp., więcej, niż połowę majątku, przedstawiającą według przytoczonej nizkiej oceny, wartość przeszło 100 miljonów marek polskich.

Poza akcjami rodziny Bollman przypuszczalnie można będzie na takich samych warunkach nabyć jeszcze 1500 akcji od p.Welischa.

Steinfeld

Warszawa 23 Marca 922r

271

TOWARZYSTWO AKCYJNE:

" Zakłady Gipsowe w Wapnie ".

Zakłady znajdują się przy stacji Wapno, linji kolejowej Gniezno - Nakło, mają swoje bocznice i składają się: z kopalni gipsu, młynów do mielenia gipsu pieców i kotłów do wypalania alabastru, fabryki do wyrobu płyt gipsowych na posadzki. Do zakładów należy około 18 ha. gruntów, na których znajdują się: kopalnia, budynki fabryczne, domy mieszkalne dla robotników, urzędników i biura dyrekcji. Zapasy gipsu w złożu kopalnianem wystarczają na setki lat produkcji; fabryka i kopalnia są zelektryzowane.

Zakłady te pod względem swych rozmiarów i urządzeń są jedyne w państwie polskiem; po wznowieniu się ruchu budowlanego mają przed sobą wielką przyszłość i wszelkie widoki wysokiej rentowności. W porównaniu z niemi zakłady gipsowe znajdujące się w b.guberni Kieleckiej są drobnemi warsztatami, nie posiadają odpowiednich urządzeń i produkowany w nich gips jest znacznie w gorszym gatunku, niż gips i alabaster, pochodzący z zakładów w Wapnie.

x x

x

Zakłady w Wapnie ustanowiły początkowo prywatną własność rodziny Bollman; jeszcze przed wojną zostały przemienione na T-wo Akcyjne: " Wapnoer Gyps bergwerke - Aktien Gesellschaft ", z siedzibą w Bydgoszczy i kapitałem zakładowym

450.000.- Mk. / niemieckich /

podzielonych na 450 akcji, po 1000 Mk. nominalnej wartości; akcje pozostały w rękach rodziny Bollman.

Już po wojnie, po tej pierwszej emisji, nastąpiły dwie nowe:

emisja II na sumę Mkp. 550.000.-
" III " " " " 9.000.000.-

Obecnie więc cały kapitał akcyjny wynosi:

I emisja	450	akcji	po 1000 mk.	450.000.-
II "	550	"	" " "	550.000.-
III "	9000	"	" " "	9.000.000.-
Razem :	10.000	akcji	po 1000 mk	10.000.000.- mk.

Większość akcji dotychczas znajduje się w posiadaniu rodziny Bollman; pozatem 3000 akcji m. Bank Steinhagen w Bydgoszczy i 1500 akcji niejaki p. Welisch.

x x

x

Ze względów natury prywatnej / z rodziny Bollman pozostają przy życiu dwie stare kobiety, mieszkające w Berlinie /, obecni posiadacza większości akcji chcą je sprzedać i oceniają je w następujący sposób:

400	akcji	I-ej emisji	po 2700- mk.niem.	1.080.000-mkn.
5000	"	II i III	" " 250- " "	1.250.000- -
Razem 5400	akcji	ze ogólną sumę:		mk.niem.2.330.000.-,

co przy relacji: 1 mk.niem. = 17 mkp., wyniesie: około 40.000.000.- marek polskich.

Warunki sprzedaży postawione przez obecnych właścicieli są następujące:

1/ umowa winna być zawarta przed 1 kw.922r.,
2/ w 7 dni po podpisaniu umowy, winna być uskuteczniona wpłata 20% ustanowionego całkowitego szacunku
3/ w 4 tygodnie potem - wpłata reszty szacunku
4/ wszystkie wpłaty w markach niemieckich.

x x

x

Uwaga Kalkulacyjna.

Przy zakładaniu T-wa Akcyjnego, ponieważ akcje zostawały w rodzinie, majątek T-wa został oceniony nisko i rzeczywista wartość zakładów /grunta, kopalnia, budynki fabryczne, inwentarz i t.d. /, była już wtedy znacznie wyższa od kapitału zakładowego 450.000.- Mk. Od chwili założenia T-wa poczynione były rozmaite inwestycje, które podniosły jeszcze wartość zakładów.

Suma 450.000.- mk.niemieckich = 200.000.- rb.złot. co przyjmując nawet relację: 1rbzł. = 1.000.- Mkp., stanowi najmniej:

200.000.000.- mkp.

Niwątpliwie ocena taka jest bardzo nizka; bez installacji fabrycznych i kopalnianych, sama tylko wartość gruntów / 18 ha./ i budynków znacznie przewyższa sumę 200 miljonów marek polskich.

Obecnie jest możność, na warunkach zaproponowanych przez właścicieli większości akcji, nabyć za sumę około 40 mil.Mkp., więcej, niż połowę majątku, przedstawiającą według przytoczonej nizkiej oceny, wartość przeszło 100 miljonów marek polskich.

Poza akcjami rodziny Bollman przypuszczalnie można będzie na takich samych warunkach nabyć jeszcze 1500 akcji od p.Welischa.

Ickenstein

Warszawa
13 Marca 1922r.

BIURO INŻYNIERSKIE EKSPERTYZ,PORAD I ROBÓT TECHNICZNYCH 275

Inżyniera M.Łempickiego i S-ka.-

Odbudowujący się obecnie przemysł,a szczególniej nowopowstające przedsiębiorstwa przemysłowe wymagają niejednokrotnie poza stałem kierownictwem administracyjno-technicznym pewnych wskazówek i rad,lub wykonania prac mających tylko pośredni związek z danemi przedsiębiorstwem.-Wówczas siły techniczne tego przedsiębiorstwa mogą nie wystarczáć i przedsiębiorstwo zmuszone jest szukać pomocy osób trzecich.- Wybór tych osób jest zwykle utrudniony i odczuwa się brak instytucyi,która podejmowałaby się wykonywania całego szeregu tych prac,rozporządzałaby współpracą wybitnych fachowców i przyjmowałaby na siebie całą odpowiedzialność za poręczone jej zadania.-

Uwzględniając powyższe i wzorując się na organizacyi podobnych instytucyj w krajach o wysokiej kulturze przemysłowej,założyliśmy "Biuro Inżynierskie Ekspertyz,Porad i Robót Technicznych Inżyniera M.Łempickiego i S-ki".-

Jak wskazuje nazwa - celem biura naszego jest wykonywanie ekspertyz i oszacowań zakładów przemysłowych z punktu widzenia technicznego jak również ich rentowności,badanie i kalkulacya kosztów własnych produkcyi,sporządzanie projektów,planów i kosztorysów zakładających się przedsiębiorstw przemysłowych,a także udzielanie wszelkich porad technicznych,mających na celu udoskonalenie środków produkcyi.-

Biuro nasze przyjmuje pozatem stały nadzór techniczny i administracyjny nad przedsiębiorstwami pezemysłowemi,jak również podejmuje się organizowania i prowadzenia robót technicznych.-

W zakres działalności biura wchodzą następujące działy:

1. Geologiczny w zastosowaniu do przemysłu.
2. Górniczo-hutniczy.
3. Przeróbka kamieni i minerałów.
4. Obróbka metali.
5. Wyrób maszyn i aparatów.
6. Przemysł materyałów oświetlających.
7. Przemysł budowlany.
8. Kolejnictwo i komunikacya wodna.

9. Przemysł przewozowy.

10. Dostawa surowców i wszelkich kopalin użytecznych, i t.p.

Biuro nasze ma zapewnioną współpracę najlepszych sił fachowych w każdym z powyższych działów, wszelkie więc prace wykonywane będą przez specyalistów, których wiedza fachowa i bezstronność dadzą nam możność przyjąć całkowitą odpowiedzialność za ich wykonanie.-

---

Ogłoszenie w pismach;

Biuro Inżynierskie Ekspertyz, Porad i Robót Technicznych

Inżyniera M. Łempickiego i S-ka.

(adres)

Wykonuje ekspertyzy, sporządza projekty, plany i kosztorysy oraz udziela wszelkich porad technicznych w następujących działach:

Górniczo-hutniczym	Przemysłu materyałów oświetlających,
Prawno-górniczym	Przemysłu budowlanego
Wyrobu maszyn i aparatów	Kolejnictwa i komunikacyi wodnej
Przeróbki kamieni i minerałów	Obróbki metali
Kanalizacyi i wodociągów	Przemysłu przewozowego

jakrównież dostarcza wszelkich surowców i kopalin użytecznych.-

1. Treuhand Aktien ges. „Revision" N.W.7. Universitätsstr. 2/3 a.
2. Treuhandgesellschaft der Papierindustrie, Charlottenburg 2 Neuer Jakobsweg 5/6
3 Deutsche Treuhandgesellschaft. W. 8 Kanonierstr. 17/20
4. Treuhandgesellschaft für Revision und Organisation m. b. H., S.W. 68 Friedrichstr. 215
5 Treuhandkontor für Handel und Gewerbe W. 9. Potsdamerstr. 8.
6 Treuhandrevision G. m. b. H. ~~W. 8~~ N.W.7. Unter den Linden 39
7. Treuhandverband E. V. C. H. W. 8 Behrenstr. 49
8. Treuhandvereinigung. Akt. Ges. W. 8 Behrenstr. 14/16
9. Treuländer Akt. Ges. W. 8 Französischestr. 8.
10 Treuhand für das feindliche Vermögen S. W. 68 Hedemannstr. 11.

Ze względów natury prywatnej (2 rodziny Hallman prowadzą przy życiu dość stare kokiety, mieszkające w Berlinie), obecni posiadacze większości akcji chcą je sprzedać i oceniają je w następujący sposób:

400 akcji I-ej emisji po 2.700 dolarów . . 1.080.000 dolarów
5.000 „ II i III emisji po 250 „ 1.250.000 „ „

Razem 5.400 akcji za ogólną sumę 2.330.000 dolarów;

co przy relacji: 1 dolar = 17 mk. prz. wynosi:

około 40 mil. mk. prz.

Warunki sprzedaży postawione przez obecnych właścicieli są następujące:

1) Umowa (kalkulacja) winna być zawarta przed 1 kw. 1922 r.
2) W 7 dni po podpisaniu umowy winna być uiszczona zaliczka wpłata 20% ustalonego całkowitego szacunku.
3) W 4 tygodnie potem — wpłata reszty szacunku
4) Wszystkie wpłaty w markach niemieckich

× × ×

Uwaga kalkulacyjna

Przy zakładaniu Tow. Akcyjnej, powinien akcje zostać zawsze w rodzinie, ocena majątku Tow. (zakłady i grunta) została ogólnie nisko (była nisko) i rzeczywista wartość zakładów (grunta, kopalnia, budynki fabryczne, + inwentarz itd.) była znacznie wyższa od kapitału zakładowego 450.000 mk. Od chwili założenia Tow. poczynione były rozmaite inwestycje, które podniosły jeszcze wartość zakładów.

Suma 450.000 mk. niemieckich złotych równa się ± 200.000 Rb. złotych; co

co, przyjmując nawet relację: 1 Rb złoty = 1.000 mk pol

stanowi, najmniej:

200.000.000 mk pol.

Niewątpliwie ocena ta jest bardzo nisko; bez (1914) instalacji fabrycznych, kopalnianych, sama tylko wartość gruntów i budynków znacznie przewyższa sumę 200 mil. mk pol.

Obecnie jest możliwość, na warunkach, zaproponowanych przez właścicieli większości akcji, nabyć za sumę około 40 mil. mk p. więcej, jak połowę całego majątku, przedstawiającego według przyszłej niskiej oceny, wartość przeszło 100 mil. mk pol.

Poza akcjami rodziny Hallman przypuszczalnie można będzie na takich samych warunkach nabyć jeszcze 1.500 akcji od p. Welischa —

wych przez tłum niepoczytalny i uwstecznia naszą kulturę gospodarczą , ponieważ władze państwowe nie dają dostatecznego poparcia przedsiębiorstwu, lecz przeciwnie, przez chwiejność, brak sprężystości i niezdecydowanie rozzuchwalają czynniki destrukcyjne i wytwarzają atmosferę przejściowości, dla przemysłu zabójczą,- ponieważ, obok prawowitego, wyłania się drugi rząd podziemny, szkodliwy wogóle, wprost nie dający się w yobrazić w przemyśle, którego jedynym zadaniem winna być jaknajwydatniejsza produkcja,- ponieważ to wszystko, niepowstrzymane, doprowadzić musi do kataklizmu gospodarczego i państwowego Polski, Stowarzyszenie Techników w Sosnowcu zwraca uwagę Pana Ministra na te groźne symptomaty oraz uważa się za uprawnione żądać,ażeby Pan Minister zechciał nie tamując normalnej drogi prawa

1/zwrócić się do p. Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o przyspieszenie postępowania karnego w sprawach ofiar terroru, kolegów naszych inż. Strączyńskiego, Kaima i Kokowskiego:

2/udzielić inż. Strączyńskiemu za dokonane nad nim gwałty i zniewagi satysfakcji przez danie mu szerokich pełnomocnictw i środków, w celu zaprowadzenia porządku i normalnych stosunków na kopalni " Brzeszcze ";

3/przedsięwziąć u miarodajnych czynników państwowych kroki, celem obrony na przyszłość naszego przemysłu przed destrukcyjną działalnością żywiołów wywrotowych oraz przed podporządkowaniem przemysłu jakimkolwiek wpływom politycznym.

Stowarzyszenie Techników w Sosnowcu uważa za konieczne uprzedzić, że w razie nieuwzględnienia wyżej wyłuszczonych postulatów siły techniczne , przy Stowarzyszeniu się grupujące, nie mogą

Towarzystwo Akcyjne: „Zakłady Gipsowe w Wapnie"

Zakłady znajdują się przy stacji kolejowej Wapno, linii Tuchrino - Nakło, mają swoją bocznicę i składają się: z kopalni gipsu, młynów do mielenia gipsu, pieców i kotłów do wypalania alabastru, fabryki do wyrobu płyt gipsowych na posadzki. Do zakładów należy około 18 ha. gruntów, na których znajdują się: kopalnia, budynki fabryczne, domy mieszkalne dla robotników, urzędników i biura dyrekcji. Zapasy gipsu w złożu kopalnianem wystarczają na wieki lub produkcji; fabryka i kopalnia są zelektryzowane.

Zakłady te pod względem swych rozmiarów i urządzeń są jedyne w państwie polskiem, i w porównaniu z temi zakłady gipsowe, znajdujące się w b. gub. Kieleckiej są drobnemi warsztatami, nie posiadają odpowiednich urządzeń i produkowany w nich gips jest znacznie w gorszym gatunku, niż gips i alabaster, pochodzący z Zakładów w Wapnie

× × ×

Zakłady w Wapnie stanowiły pierwotnie prywatną własność rodziny Ballman; jeszcze przed wojną zostały przemienione na T-wo Akcyjne: „Wapnoer Gyps Bergwerke - Aktien Gesellschaft", z siedzibą w Bydgoszczy i kapitałem zakładowym 450.000 Mk (niemieckich), podzielonych na 450 akcji, po 1.000 Mk. nominalnej wartości; akcje pozostały w rękach rodziny Ballman.

Już po wojnie, po tej pierwszej emisyi, nastąpiły dwie nowe:

~~da~~ emisja II — na sumę .. 550.000 Mk polskich
„ III „ „ 9.000.000 „ „

Obecnie więc cały kapitał akcyjny wynosi:

I	Emisja	450 Akcji po 1000 Mk ...	450.000 Mk
II	„	550 „ „ „ ...	550.000 Mk
III	„	9.000 „ „ „	9.000.000 Mk.
Razem	:	10.000 Akcji po 1000 Mk ...	10.000.000 Mk.

Większość akcyj dotychczas znajduje się w posiadaniu rodziny Ballman; poza tem 3.000 Akcyj ma Bank Steinhagen w Bydgoszczy i 1.500 Akcyj niejaki p. Welisch

× × ×

† po wmarszu do Polski władze skarbowe mają [illegible] władzy wojskowej i w Polskie władze [illegible] wojskowej [illegible]

U s t a w a

z dnia .....1921 r.

w przedmiocie opłat skarbowych od uprawnień górniczych w b.zaborze pruskim.

Art. 1.

Od wszystkich nadań górniczych zarówno już zatwierdzonych jak i takich, co do których wniesiono prośbę o zatwierdzenie, z chwilą wniesienia odnośnego podania wprowadza się opłatę skarbową, wynoszącą od jenego hektara pola nadanego marek polskich 1.000 rocznie.-

Opłatę powyższą opłaca właściciel nadania względnie jego prawny zastępca w kalendarzowych ratach półrocznych zgóry.-

Art. 2.

Powyższe opłaty ściągają władze skarbowe według przepisów o podatkach bezpośrednich na podstawie wymiarów uskutecznionych przez władze górnicze.-

Art. 3.

Dla nadań górniczych o bardzo ubogich lub trudnych do odbudowy złożach, w których wydobycie powoduje stosunkowo za wysoki koszta, może Minister Przemysłu i Handlu obniżyć opłatę, jednakowoż nie poniżej 1/4 /jednej czwartej/ wymierzonej opłaty.-

Art. 4.

Rada Ministrów upoważniona jest do zmiany ustalonej w art.1 wysokości opłat skarbowych zależnie od kursu waluty polskiej w drodze rozporządzenia ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Państwowych.

Art. 5.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Przemysłu i Handlu i Ministrowi Skarbu.-

Art. 6.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1922 roku.-

---

Polna 66
m. 72
poz 5

Curriculum vitae

Inż.Górniczego Mikołaja Sokołowskiego.

Po ukończeniu gimnazjum realnego wstąpiłem do Instytutu Górniczego Petersburskiego,który ukończyłem w 1880r.

Na czwartym kursie Instytutu opracowałem nowy sposób łyżkowania otworów świdrowych mego wynalazku i za tę pracę,przedstawioną przez ministra hr.Wałujewa cesarzowi otrzymałem odznaczenie.Za moją pracę dyplomową,konferencja instytutu wyznaczyła mi premjum IOUŻA,jako za najlepszy projekt z hutniczo górniczej mechaniki.Komitet naukowy Górniczy podał do druku w redagowanym przez ten Komitet czasopiśmie "Gornyj Zurnał",moje dwie techniczne prace studenckie.

Ukończywszy Instytut zostałem na koszt skarbu delegowany przez Departament Górniczy do Baku dla nybycia praktyki w wiertnictwie.

W roku 1881 Spółka naftowa w Baku "SOUCZASTNIKI",zaangażowała mnie na stanowisko kierownika ich kopalni oleju skalnego,gdzie dowiodłem,że wydajność ich otworów świdrowych znacznie jest większą od wydobywanej z nich słabymi motorami ropy i bez wiercenia nowych otworów zwiększyłem silniejszemi motorami produkcję kopalni kilkakrotnie.

W 1883 r. koncesjonarjusze kolei żelaznej Zakaukaskiej inż.Bunge i Pałaszkowski powołali mnie do organizacji i prowadzenia robót na gruntach naftowych przeze mnie wskazanych,w okolicach Baku.Na tych kopalniach zastosowałem rygi wiertnicze mego systemu,dla wydobywania zaś ropy zastosowałem liny druciane wzamian ogólnie używanych w Baku krótkotrwałych lin zwykłych. Inżynierowie ci oddali pod mój zarząd również i ich sieć ropociągów,stanowiących oddzielne przedsiębiorstwo,po utworzeniu zaś przez nich Kaspijsko-Czarnomorskiego naftowego i przemysłowego towarzystwa akcyjnego (kopalnie ropy,dystylarnie,sieć ropociągów i eksport naftowych produktów przez Batum do Zachodniej Europy) zostałem powołany na naczelnego dyrektora tegoż towarzystwa.

W r.1890 z polecenia inż.Bunge i Pałaszkowskiego prowadziłem poszukiwania,mające na celu znalezienie najdogodniejszego kierunku dla tunelu przez Gruzińsko-Imerytyński grzbiet gór,badałem też tereny między Baku i wąwozy Kabulem,w celu znalezienia słodkiej wody na potrzeby Zakaukaskiej k.ż.

Mając już po ukończeniu Instytutu Górniczego wytknięty cel poznania praktycznie wszelkich działów górnictwa, dla objęcia następnie katedry górnictwa, udałem się z Kaukazu do Zagłębia Dąbrowskiego, a następnie Donieckiego, gdzie studjowałem kopalnictwo węgla kamiennego, zarządzając w tym czasie jedną z kopalń w okręgu donieckim.

Zaangażowany przez inżynierów francuskich i kapitalistów, w celu znalezienia dogodnego terenu dla budowy huty żelaznej w Zagłębiu Donieckim i zabezpieczenia huty w wodę, węgiel, rudę żelazną i t.d., spędziłem parę lat na tych studjach. Przy budowie huty w miejscowości przeze mnie wskazanej przy stacji Drużkowka byłej Kursko-Azowskiej k.ż., zajmowałem stanowisko pomocnika dyrektora.

W 1895 r. prowadziłem własny interes eksploatacji wapieni i dolomitów dla potrzeb hut żelaznych na południu Rosji, a w wydzierżawionej przeze mnie fabryce przy stacji Kramatorska w gub. Charkowskiej, osobiście kierowałem kopalnią gipsu i wyrobami ogniotrwałemi i alabastru. W okolicach Krematorskiej, w górnych pokładach formacji węglowej byłem pierwszym, który na południu Rosji wykrył pokłady łupku ogniotrwałego, co znacznie zredukowało koszta własne wyrobów ogniotrwałych.

Powołany w 1898 r. przez Aleksiejowskie górnicze i przemysłowe tow. akc. w Charkowie na stanowisko dyrektora wydziału rud żelaznych badałem złoża tych rud na południu Rosji i w Krzywym Rogu urządziłem dla tegoż Towarzystwa trzy kopalnie rudy żelaznej.

Pragnąc objąć stanowisko profesora, w mającym być otwartym wydziale hutniczo-górniczym politechniki Warszawskiej, poczyniłem należyte przygotowania, w czem władze rosyjskie pozornie nie stawiały mi, jako polakowi przeszkód. Ponieważ katedra górnicza mogła być otwartą zaledwie w 1903r. przygotowywałem się na koszt własny w ciągu 2 lat do odpowiedzialnego stanowiska profesora, studjując metodę wykładów górnictwa w Frejbergskiej i Leobańskiej akademjach górniczych, zwiedzałem też kopalnie i inne zakłady górnicze zagranicą, opracowałem projekt urządzenia pomocniczego muzeum dla wykładów i zapoczątkowałem go zbiorami, składając jednocześnie moją dysertację.

Pomimo tych moich zabiegów, zawsze niesłowne względem Polaków władze rosyjskie tak pokierowały sprawą tą, że dyr. politechniki p. Lagorio, powołał na katedrę górnictwa młodego inż. Rosjanina i chcąc upozorować ten wybieg mianował go lektorem, mnie zaś zaliczono w poczet kandydatów na drugą katedrę profesorską co równało się odmowie, tembardziej, że w tym czasie stosunki polityczne w Polsce pogorszyły się.

w tym czasie ciężki obowiązek służby rządowej.

W czasie ruchu rewolucyjnego w 1905 r., zamieszkując z rodziną w Krakowie opracowywałem moją dysertację ze strony praktycznej, następnie Zachodni Zarząd Górniczy zaofiarował mi posadę inspoktora i lektora w szkole sztygarów w Dąbrowie Górniczej, a po roku stanowisko etatowego markszejdra przy tymże Zarządzie.x

W 1915 r. z powodu zbliżających się wojsk niemieckich do Warszawy, Zachodni Zarząd Górniczy ewakuowano. Korzystając z bezterminowego urlopu, wyjechałem do rejonu Majkopskiego naftowego w obwodzie Kubańskim, by pertraktować z angielskiemi firmami naftowemi o zastosowaniu mego systemu rurowego i wiercenia otworów świdrowych z automatycznym zamykaniem wody i gazów przez cały ciąg wiercenia jedną kolumną rur mego wynalazku./Temat mojej dysertacji/Firma naftowa Andrejs odniosła się przychylnie do mej propozycji i podjęła się zastosować mój system, lecz huta żelazna /Kamienskoje około Jekatierinosławia/, która jedyna w Rosji potrafiła wywalcować arkusze stalowe dla mego systemu rur i gdzie około 1908 r. pod moim kierownictwem wypracowany był sposób masowej fabrykacji tych rur, odpowiedziała odmownie na propozycję przyjęcia obstalunku rur mego systemu, z powodu że zajętą była wyłącznie wykonywaniem obstalunków wojennych.

Mianowany w tymże roku pomocnikiem prezesa specjalnej organizacji górniczej w Zagłębiu Donieckim wyjechałem do wyznaczonego mi antracytowego rejonu, z rezydencją w Nowo-Czerkasku, a gdy ta organizacja została zlikwidowaną, zająłem stanowisko naczelnika wydziału technicznego -statystycznego w Południowo-Wschodnim Zarządzie Górniczym i jednocześnie w Inspekcji węglowej.

W następnym roku byłem delegowany przez b. ministra handlu i przemysłu ks. Szachowskiego na czele komisji do Rumunji w celu zbadania warunków importu produktów naftowych rumunskich dla potrzeb Południowo-Zachodniego frontu i Zachodnich kolei żelaznych. Po powrocie z Rumunji do Petersburga dyr. Departamentu Górniczego zaofiarował mi stanowisko konsultanta w kwestjach naftowych przy Departamencie, lecz wobec panujących wówczas stosunków w sferach urzędniczych i w bakińskim przemyśle naftowym wolałem pozostać w Nowo-Czerkasku na moich stanowiskach wyżej wymienionych, gdzie też po zreorganizowaniu przez rząd czasowy Południowo-Wschodniego Zarządu Górniczego i otworzeniu Dońskiego Departamentu górniczego pełniłem obowiązki vice-dyrektora, po śmierci zaś dyrektora i obowiązki tegoż. W tym czasie byłem mianowany przez Tymczasowy rząd rosyjski kierownikiem projektowanych robót wiertniczych rządowych w Baku i dla wprowadzenia mego systemu wiercenia i rurowania otworów, lecz październikowa rewolucja bolszewicka udaremniła te projekty.

Po likwidacji Departamentu Dońskiego w maju 1920 r. przez rząd bolsze-

x W zeszytach oryginał inżynierski pełnił stanowisko pur Ilości ora i ok obowiązki

wicki, byłem wysłany do Centralnego bolszewickiego zarządu węglowego w Charkowie, w którym mianowano mnie zastępcą kierownika wydziału ekonomicznego i statystyczno-informacyjnego. Po zawarciu w Rydze traktatu z bolszewikami o repatryjacji obywateli polskich, wyjechałem w końcu czerwca 1921r. do kraju i tu dla obeznania szerszych warstw społecznych, ustawodawczych, rolniczych i przemysłowo-finansowych z obecnym stanem górnictwa w kraju i z jego bogactwami kopalnemi, opracowywałem od września 1921 r. dzieło pod tytułem "ZARYS GEOLOGICZNO-EKONOMICZNY BOGACTW KOPALNYCH W POLSCE", który ukończyłem w bieżącym miesiącu i oddaję do druku.

Za cały okres czasu od ukończenia Instytutu Górniczego do chwili obecnej, wyszła w druku następującą ~~ilość~~ moich prac:

treści geologicznej	.....	II
" technicznej	.....	24
" ekonomicznej	.....	15
R a z e m		50

M Gnatowski

Warszawa
ul. Polna 66 m 72

284

Nr.G.A.2895/23.

Dnia 29 grudnia 1923 r.

R E G U L A M I N

Komisji dla projektu polskiej ustawy górniczej.

1.W celu opinjowania projektu polskiej ustawy górniczej ustanowiona jest przy Departamencie Górniczo-Hutniczym Ministerstwa Przemysłu i Handlu specjalna Komisja.

2.Komisja składa się z członków, mianowanych przez Ministra Przemysłu i Handlu; Minister wyznacza przewodniczącego i referenta Komisji.

3.Przewodniczący ma prawo wglądać w tok prac Wydziału Administracji Górniczej nad projektem ustawy górniczej.

4.Komisję zwołuje w miarę potrzeby Minister Przemysłu i Handlu.

5.Komisja jest upoważniona do zapraszania ekspertów dla wysłuchania ich opinji.

6.Z posiedzeń Komisji spisuje się protokóły. Zarówno protokóły jak elaboraty swoje Komisja przedstawia Ministerstwu Przemysłu i Handlu za pośrednictwem Wydziału Administracji Górniczej.

7.Komisja posługuje się urządzeniem biurowem Departamentu Górniczo-Hutniczego za pośrednictwem Wydziału Administracji Górniczej. Korespondencja w sprawach Komisji należy do Ministerstwa i wychodzi za podpisem Ministra, Dyrektora Departamentu Górniczo-Hutniczego lub Naczelnika Wydziału Administracji Górniczej zgodnie z Instrukcją biurową Ministerstwa.

8.Rozwiązanie Komisji, względnie zmiana jej składu nastąpi na zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu.

Mam zaszczyt przedłożyć Panu Ministrowi powyższy regulamin Komisji dla projektu polskiej ustawy górniczej do zatwierdzenia.

Dyrektor Departamentu II-go:

/-/St.Świętochowski.

Do

PANA MINISTRA
PRZEMYSŁU I HANDLU

w miejscu

./.

Skład Komisji:

Członkowie:

Zaraski Jan, jako przewodniczący,
Dr.Ciświcki Tadeusz, jako referent
Bochenski Józef,
Brzeski Roman,
Choroszewski Władysław,
Cybulski Juljan,
Karwacki Jan,
Lempicki Michał,
Malawski Zygmunt,
Dr.Meyer Antoni,
Okołowicz Antoni,
Dr.Rybarzewski Franciszek.

Zatwierdzam.

Minister Przemysłu i Handlu:

/-/Józef Kiedroń.

Warszawa, dnia 29 grudnia 1923 roku.

MINISTERSTWO
PRZEMYSŁU I HANDLU
Departament Górniczo-Hutniczy

№ GA/11.

W odpowiedzi należy powoływać się
na № Dz. Gł.

WARSZAWA, DN. 4 stycznia 1924 R.

W uzupełnieniu listu z dnia 31/XII.1923 r. przesyłam tablice porównawcze projektów polskiej ustawy górniczej, które będą omawiane na posiedzeniu Komisji d.10 stycznia r.b.

Za Ministra:

Do
Pana Michała Łempickiego
w Bydgoszczy
ul. Szopena 2.

C.T: .

MINISTERSTWO
PRZEMYSŁU I HANDLU
Departament Górniczo-Hutniczy

№ GA/28.

W odpowiedzi należy powoływać się na № Dz. Gł.

WARSZAWA, DN. 5 stycznia 291 1924 R.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zawiadamia, że zwołane na 10 stycznia zebranie Komisji dla projektu polskiej ustawy górniczej odkłada się na początek lutego.-

O dacie ściślejszej nastąpi oddzielne zawiadomienie.

za Ministra

Naczelnik Wydziału

Do Pana
inż. Michała Łempickiego,
w Bydgoszczy.

MINISTERSTWO
PRZEMYSŁU I HANDLU

№ GA/150.

W odpowiedzi należy powoływać się
na № Dz. Gł.

WARSZAWA, DN. 21. stycznia 293 1924 R.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zawiadamia Pana, że narady komisji dla projektu polskiej ustawy górniczej, wyznaczone pismem z d.31/XII 1923 r. L.GA. 2920 na 10 stycznia 1924 r., a odroczone pismem z d.5/1.1924 r. L.GA.28/24 rozpoczną się d.5 lutego 1924 r. o godz. 11 rano i będą trwały przez kilka dni.

Narady rozpoczną się w gmachu Ministerstwa Przemysłu i Handlu w pokoju Nr.137.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu w myśl poprzedniego pisma z d.31 grudnia 1924 r. L.GA.2920 zaprasza Pana do wzięcia udziału w tych naradach.

Za Ministra:

Do

Pana inż.Michała Łempickiego

w Bydgoszczy

Ks. P. Dyr

Nie mogę myśleć, że mój udział w obradach Komisji
na Śląsku [illegible] warty tego wydatku, jaki [illegible]
[illegible] przyjazd i pobyt wiążą. A przecież
[illegible] i dzięki temu oficjalnie pobudki
wyjazdu — nie mogę narażać skarbu na wydatki, które
uważam nie za konieczne — tembardziej, że przyszłe
projekty nakazują mi wstrzymać się. prawdziwie
[illegible] W. nakłaniają tej pracy organizacyjnej, nie co
w innym czasie wracałem niezawodnie mogę P.D

Nie odmawiając — swego udziału w innej pracy
[illegible] Rady uważał za dla siebie przykrą.

2/II 924

F.R.

295

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU i HANDLU
Departament Górniczo-Hutniczy

№ GA/2920

Warszawa, dn. 31 grudnia 1923 r.

Rozporządzeniem z dnia 29 grudnia 1923 r. Pan Minister Przemysłu i Handlu mianował Pana członkiem Komisji dla projektu polskiej ustawy górniczej, powołanej do funkcji, określonych w załączonym regulaminie.-

Nowa Komisja wstępuje w miejsce Komisji Prawno-Górniczej, ustanowionej rozporządzeniem z dn.2-go czerwca 1920 r. Nr 2559, która równocześnie ulega rozwiązaniu.-

Po raz pierwszy zbierze się Komisja dn.10 stycznia 1924 r.o godz.11-ej w gmachu Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Departament Górniczo-Hutniczy, pokój Nr137 na kilkodniowe narady celem wydania opinji co do zasad projektu polskiej ustawy górniczej, biorąc za podstawę nadesłane Ministerstwu cztery projekty tej ustawy.-

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zaprasza Pana do wzięcia udziału w tych naradach i nadmienia, że Departament Górniczo-Hutniczy postara się o pomieszczenie Pana w czasie pobytu w Warszawie.

za Ministra

Dyrektor Departamentu II

Do Pana
inż.Michała Łempickiego,
w Bydgoszczy

TABLICE POROWNAWCZE

PROJEKTOW POLSKIEJ USTAWY GORNICZEJ

złożonych przez

1/ Oberschlesischer Berg.und Hüttenmänn.Verein.
2/ Radę Zjazdu Przemysłowców Górniczych.
3/ Starostwo Górnicze w Krakowie.
4/ ś.p.Inż.Kondratowicza.

opracował

Dr.prawa Inżynier Tadeusz CISWICKI.

Tablica I.

Kwestje	Berg.u.Hütt.Verein	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	Uwagi
Minerały wyjęte z pod prawa rozporządzalności właściciela gruntu.	Radium Platyna Złoto Srebro Rtęć Żelazo /oprócz darniowych rud/ Ołów Miedź Cyna Cynk Kobalt Nikiel Arsen Mangan Antymon Siarka /rodzima i rudy/ Rudy witriolowe i ałunowe Węgiel kamienny Węgiel brunatny Grafit Fosforyty Sól kuchenna Sole potasowe " magnezjowe " borowe /wraz z solami towarz./ /§.1/	Radium Platyna Złoto Srebro Rtęć Żelazo Ołów Miedź Cyna Cynk - Nikiel Arsen Mangan Antymon Siarka Rudy witriolowe i ałunowe Węgiel kopalny Grafit Fosforyty - Wszelkie sole kopalne sole potasowe i solanki przemysłowe aluminium /boksit, wosk ziemny, olej skalny, ropa, petroleum, oraz minerały zawierające żywicę ziemną /bitum/. /§.2/	Radium - Złoto Srebro - Żelazo /prócz darniowych rud/ Ołów Miedź - Cynk - - Arsen Mangan - Siarka /rodzima i w rudach/ Rudy witriolowe i ałunowe Mineralne węgle Grafit - Sól kamienna /jadalna/ monopol Sole potasowe " magnezjowe " borowe wraz z solami towarz. zródła solne aluminjum /z wyłączeniem ołasfalt /ju skałupki bitum /nego. /§.4/	Złoto Srebro Rtęć Żelazo Ołów Miedź Cyna Cynk Kobalt Nikiel Arsen Mangan Antymon Siarka i ich rudy Ałuny Węgle kamienne i brunatne - Sól kuchenna Sole potasowe " magnezjowe " borowe Wody mineralne Nafta /§.3/	
			Uznanie innych minerałów za górniczo wolne zależy od Rozp.Rady Ministrów /§.4/		
Minerały zastrzeżone w znaczeniu pruskiem /§.2 ust.górn.prus./	Niema	Niema	Fakultywnie na niektórych obszarach z decyzji M-stwa P.i H. węgiel kamienny i brunatny	Fakultatywnie na pewnych gruntach na zasadzie rozporządzenia M.P.i H. /§.10/ może być zaprowadzony monopól górniczy wogóle.	
Monopol			Sól kamienna		

BP

Tablica II.

Kwestje	Berg.u.Hütt.Verein	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	Uwagi
Wyłączność górnicza przy poszukiwaniach.	Niema.	Par.10 wyznacza odległość między współzawodniczącemi poszukiwaczami.	Wyłączność wstrzymana Pole poszukiwawcze. Prostokąt 200 ha dla węgla i 100 ha dla innych miner.stałych.	Nie przewiduje.	
Obszary wyłączone z pod poszukiwań.	Publiczne place. Ulica. Koleje żelazne. Cmentarze.	Koleje żelazne i drogi kołowe. Cmentarze. Tereny objęte ochroną.	W publ.ochronnych budowli wodnych.Place /70/ pub.drogi i kol. żel. Cmentarze.	Place publiczne. Drogi,ulice,pas kolejowy. Cmentarze.	
Poszukiwania dozwolone tylko za zgodą właściciela,którego nie może zastąpić zezwolenie Urz.Górn.	Pod budynkami i w promieniu 60 m. W ogrodach /No/ i ogrodzonych podwórzach. /Art.4/	Budynki.Podwórza /o ile w stanie używaln/. Sady Zakłady przemysłowe. /Art.7/	Pod budynkami fabrykami /70/ i w ogrodach	W promieniu 50 m.koło budynków. W dziedzińcach ogrodz. i w ogrodach.	
	W cudzych kopalniach wolno poszukiwać minerałów, nieobjętych nadaniem,o ile nie zagraża to bezpieczeństwu kopalni /§10/				
Wymaganie formalne.					
a/ w razie zgody właściciela	Nie potrzeba pozwolenia władzy górniczej,natomiast ewent.obowiązuje zawiadomienie władzy górn.o rozporządzeniu robót,a to w razie istnienia rozporządzenia górn.polic./§.11/ roboty podlegają przepisom górn.polic.	Wymagane podanie poszukiwacza i upoważnienie władzy górniczej.	Wymagane pozwolenie władzy górniczej /podać plan sytuacyjny i plan ruchu/.	Właściciel gruntu i osoby przez niego upoważnione,mogą na tych gruntach poszukiwać bez pozwolenia władzy górniczej.	
b/ w razie braku zgody właściciela /z wyjątkiem budynków etc/ Urz.Górn.daje prawo poszukiwania, które wygasa jeżeli poszukiwacz	/Urz.Górn.zamiast w Urz. Górn.jak w ust.pruskiej/	Nie skorzysta z pozwolenia w ciągu roku /9/	Nie wykona robót przepisanych w ciągu półrocza /76/	Nie skorzysta z pozwolenia w ciągu roku /16/.	
Zabezpieczenia odszkodowania i odwołanie się na drogę sądową.	Jak w ustawie pruskiej odwołanie się na drogę sądową - tylko co do wysokości odszkodowan	Pomija sprawę milczeniem.	Mowa ogólnie o "wynagrodzeniu".Procedura pominięta milczeniem.	Zasady ustawy pruskiej.	
Minerały wolne wydobyte przy poszukiwaniach należą	do poszukiwacza /13/.	do poszukiwacza /11/.	do poszukiwacza /z warunkiem zawiadomienia Urz.Górn.o wyprodukowanej ilości/ Odbudowy prowadzić nie wolno./72/.	Sprawa pominięta milczeniem.	

BP

T a b l i c a III.

K w e s t j e	Berg.u.Hütt.Verein	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	U w a g i
Które stadjum robót poszukiwawczych daje prawo do zgłoszenia.	Odkrycie złoża /przed zgłoszeniem/ 15. §.17 prus.	Odkrycie	/nie zgłoszenie,lecz wprost podanie o nadanie. "Jeżeli odkrywka minerału górn.jest tego rodzaju,że daje gwarancję możebności racj.odbudowy. Jeżeli odkryty minerał dla zbytu potrzebuje jeszcze dalszej przeróbki to nadanie może wtenczas nastąpić,gdy przeróbka da się technicz.wykonać.		
Warunki materjalne otrzymania nadania.	Urzędowe stwierdzenie, że minerały znajdują się w dostatecznej ilości i gatunku dla gosp. eksploatacji /15/.	Ilość ewent.grubość pokładu		Pokłady węgla mniejsze niż 0,5m. mogą być nadawane tylko wyjątkowo ze względu na gatunek.	
Prawo pierwszeństwa odkrywcy.	O ile w ciągu tygodnia po dniu odkrycia złoży zgłoszenie /26/.	Jak w Berg.u.H.Verein	pierwszeństwo dla odkrywcy,który później dokonał zgłoszenia,nie jest zastrzeżone.	Tylko pierwszy odkrywca /25/.	
W razie kilku zgłoszeń tego samego dnia	rozstrzyga godzina prezentaty. Telegraficzne zgłoszenie niedopuszczalne./15/		Starostwo Górnicze decyduje o rozgraniczeniu pól lub nadaje współwłasność.		
Wymaga treść zgłoszenia.	1/Imię i miejsce zamieszkania osoby zgłaszającej, 2/określenie minerału zgłoszonego, 3/określ.punktu odkrycia 4/przyszłą nazwę kopalni § 16 - § 14 prus.	Ogólnikowo - "zgłoszenie o odkryciu"	Niema osobn.zgłoszeń odkrycia,lecz wprost podanie o nadanie ze wszystk.formalnościami Konsekwencja utrzymania zasady "wyłączności"	Tak jak B.u.H.Ver.oprócz podania projektowanej nazwy kopalni /§ 20/.	
Prośba formalna o nadanie /ewent.dodatk.uzupeł. zgłoszenia w przeciągu/	6 mies.od dnia podania zgłoszenia.	3 mies.od d.urzędowego ogłosz.w dzien.urzęd. Państwa Polsk.o dokonaniu odkrycia kopaliny.		3 mies.od d.poświadczenia odkrycia lub ewent.w razie protestów-6 tyg.od dn. ogłoszenia przez Naczel. Urz.G.rezultatu z badania tych protestów.	
Treść powyższego.	Uzupełnienie. Podanie położenia i obszaru, oraz Planu sytuac.w 2 egz. zawierającego: 1/punkt odkrycia, 2/granice pola, 3/południk, 4/przedmioty na powierzchni potrzebne do orjentacji	Formal.podanie o nadanie 1/nazwisko i miejsc.zamieszkania petenta, 2/rodzaj kopaliny 3/miejsce odkrycia kopaliny, 4/projektowaną nazwę kopalni /§.20/, Aneks.Plan sytuac./2 egz/ zawierający: 1/punkt znalezienia minerału 2/granice projektowanego nadania, 3/południk, 4/wszystkie budowle znajdujące się na powierzchni projektow.nadania /§23/	Formal.prośba o nadanie a/dokładny i szczegółowy opis miejsca i okoliczności odkrycia, b/dokładne położenie, punktu rozkładu pola, c/nazwa pola górnicz. d/wpis do księgi górn. e/oraz znalezionego minerału /§ 84/ Aneks /na 8 dni przed rozpisaniem oględzinami/,dokładna mapa w 4 egzemplarzach.	Formal.prośba o nadanie 2/jaki miner.i na zasadzie jakiego odkrycia, 1/nazwa nadania, 3/położenie nadania, 4/obszar nadania z wyszczególnieniem gruntów. Aneksy /3 egzempl./ Plan nadania ze wskazaniem miejsca odkrycia. Rejestr pomiarowy /w 1 egz./ Opis granic nadania,/jeżeli plan niegotowy,to zaświadczenie mierniczego górn.,że go sporządza/.	

Tablica IV.

Kwestje	Berg.u Hütt.Verein	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	Uwagi
Forma nadanego pola	/O ile warunki miejscowe pozwalają/ Ograniczona prostemi linjami § 28 /= 26 prus./	Możliwie prawidłowa figura i granice w linjach prostych /§.27/	Pole poszukiwawcze w formie prostokąta. Pole produkcyjne-połowa pola poszukiwawczego. /Figura niewymieniona. Prawdopodobnie też prostokąt/.	Możliwie prawidłowa figura ograniczona linjami prostemi /§ 31/	
Warunki specjalne	Minimalna odległość punktu odkrycia od granicy pola 100 mtr. Maksymalna 4000 mtr. dla kop.węgla kamiennego i brunatnego, a 2500 mtr.dla innych /§.29/			Szerokość nadania na gruntach cudzych,nadanych bez zgody właściciela nie może być mniejsza od 1/3 długości. /§.31/	
Obszar nadania maksymalny Dla węgla kamiennego brunatnego	8.000.000 mtr.kw.	4.000.000 mtr.kw. jeżeli pokład zalega głęboko i wymaga kosztownej eksploatacji, to ewen.8.000.000 m.kw.	2.000.000 mtr.kw.	2.000.000 mtr.kw.	
Dla soli /wogóle	2.200.000	4.000.000	monopol dla soli 1.000.000 kamiennej		
Dla rud i siarki		2.200.000			
Dla żywicy ziemnej		100.000 mtr.kw.			
Obszar minimalny nadania	-	-	-	Określa starosta.	
Treść aktu nadawczego	§.36 skopjowany z 34 pruskiej	Jak B.u H.V./§.30/	Nie przepisana	Wzorowana na pruskiej	
Instancja górnicza zatwierdzająca nadanie	II	II	II	II	
Okopcowanie pola	Fakultatywne na żądanie stron zainteresowanych:właściciela kopalni i sąsiednich właścicieli kopalń	/ niewiadomo czy na żądanie czy u urzędu §.32/	Fakultatywne na żądanie właściciela gruntu lub sąsiada górniczego	/Sądząc z §.34/. Z urzędu - po zatwierdzeniu nadania.	
Na koszt	wnioskodawcy	?	właściciela nadania	właściciela nadania	
Przyczem wzywa się o przybycie	1/właściciela nadania 2/przedstawicieli sąsiednich kopalń 3/właścicieli gruntów, na których mają być ustawione kopce graniczne.	właściciele nadań sąsiednich właściciele gruntów, na których mają stanąć kamienie graniczne.		właściciela nadania właścicieli gruntów, na których mają być wkopane kopce graniczne.	

Tablica V.

K w e s t j e	Berg.u.Hütt.Verein	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowioz	U w a g i
Urządzenie hypoteki	Na zasadach ogólnych dla nieruchomości /§§.1105 i nast./§§.1113-1203 Niem. Kod.Cyw./konsekwencja § 43 projektu wzorowanego na §.56 prus.	Specjalna hypoteka tylko dla nadań górniczych		Wniesienie aktu nadawczego do księgi hypotecznej danego majątku i do osobnej dla danego nadania.	
Fakultatywne czy obowiązkowe.	Obowiązkowe			Dla właściciela nadania będącego właścicielem gruntu- fakultatywne,w innych razach obowiązkowe.	
Dokonanie konsolidacji.	§§.54 - 62 wzorowane na §§.41 - 49 ustawy pruskiej	§§.42 - 45 wzorowane na ustawie pruskiej		§.40 wzorowany na ustawie pruskiej,ale niedokładnie /np.nieomówiona możność przedterminowej spłaty wierzycieli hypotecznych,sprzeciwiających się konsolidacji/.	
Podział pól nadanych	Zależy od swobodnej oceny Wyż.Urz.Górn.,z zastrzeżeniem,że zgoda musi być odmówiona,o ile przeciw podziałowi przemawiają poważne względy na interes publiczny /§.63/. Uwaga: To zastrzeżenie jest sformułowane inaczej niż w §.51 ust.prus.gdzie taki wzgląd był jedynym powodem uzasadniającym odmowę Wyż.Urz.Górn. Wierzycieli hypotecznych odmawiających zgody można spłacić przed terminem.	Tylko w razie przyłączenia podzielonych części do sąsiednich graniczących pól nadanych /§.45/.Wymagana zgoda Starosty i wierzycieli hypotecznych/ których w razie braku zgody można spłacić przed terminem/.		Za pozwoleniem Starosty górniczego i pod warunkiem,że części,na które nadanie było podzielone,ulegają przyłączeniu do sąsiednich graniczących nadań /§.39/.	
Wymiana części pól nadanych	§.68 - wzorowany na §.51 ustawy pruskiej. Dopuszczalna za zgodą Wyższ.Urz.Górniczego.	Nieprzewidziana.		§.39 wzorowany na §.51 ustawy pruskiej. Dopuszczalna za zgodą Starosty górniczego.	
Regulowanie granic /i pomiary/	§§.95 - 104 nowe /nie były w pruskiej ustawie górniczej/. Wzorowane na ustawie pruskiej z d.22/VI.22 r.				
Specjalne warunki przy odstępowaniu nadań				Właściciel nadania musi przedstawić zaświadczenie,że zawiadomił władzę górniczą /niewiadomo której Instancji/. Nowonabywca obowiązany jest przedstawić władzy górniczej akt nabycia.	

BP

T a b l i c a VI.

K w e s t j e	Berg.u.Hütt.Verein	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	U w a g i
Pozbawienie własności górniczej	§§.70-79 są przepisane z § 65 i §§ 156-164 ustawy pruskiej z tą ważną zmianą,że niema obowiązku prowadzenia kopalni,która się nie opłaca.	§§.78-82 są skopjowane z ustawy prusk.z bardzo ważnym błędem-opuszczono treść §§.156-161 ust. pruskiej;wskutek czego projekt Rady Zjazdu mówi,że "władza górnicza ma prawo zagrozić pozbawieniem własności górnicze",a nie mówi nic o procedurze pozbawienia, środkach prawnych i kwestji wierzycieli hypotecznych.		Art.92-99 wzorowane na ustawie pruskiej,z tym dodatkiem w §.100,że majątek właściciela nadania unieważnionego,niezabrany w ciągu 6 miesięcy od dnia unieważnienia przechodzi na właściciela gruntu.	
Prawo właściciela pola nadanego /względnie posiadacza kopalni/do nahywania gruntu na czas lub na stałe.	Tytuł V rozdz.I projektu §§.144 i nast.wzorowane są na §§.135-147 ustawy pruskiej.Nowe dodatki:a/rozszerzenie potrzeb górniczych-mieszkanie dla robotników, przewody elektryczne etc. b/prawo nabycia gruntu na własność.przysługujące właścicielowi nadania ma i posiadacz kopalni/147/,c/procedura przy zapisaniu do ksiąg gruntowych aktu wywłaszczenia/158/,d/rygor prowizorycznej natychmiastowej wykonalności decyzji co do ustąpienia gruntów w razie nagłej potrzeby.	Art.35 "Posiadacz nadania ma prawo żądać od właściciela gruntu odstąpienia mu gruntu dla celów górniczych./Brak określenia,czy na czas, czy na własność;nie wskazana instancja decydująca ani procedura/ Po raz drugi tym razem dokładniej § 58 i nast. skopjowane z § 135 prus.	Przedsiębiorca górniczy ma prawo żądać tylko ustąpienia mu gruntu dla używalności /nie na własność/. Właściciel gruntu ma prawo żądania,aby grunt ten został nabyty,jeżeli używalność trwa,lub będzie trwała,nie mniej niż 5 lat/nie 8 jak w ust.prus./Art.96/. Majątek jeżeli przedsiębiorca górniczy postawił budynki,a właściciel gruntu nie chce ich nabyć.	§ 45.Właściciel nadania ma prawo budować. § 47.O obowiązku właściciela gruntu odstąpienia go właścicielowi nadania dla celów górniczych,zawiera w porównaniu z ustawą pruską ważniejsze dodatki "dla mieszkań robotniczych,grunta dla wydobywania piasku dla zamulenia wyrobisk". § 49-53 co do tematy dzierżawnej i ewentualnego przymusu sprzedaży gruntu wzorowane na ustawie pruskiej.	
Czynsz za grunt zajęty dla celów górniczych Odsetkowe.	za używalność	za używalność Tam,gdzie dotąd obowiązuje-trwa to jeszcze przejściowo w ciągu 10 lat,potem upada. Przedsiębiorca górniczy może je spłacić jednorazowo.	"odszkodowanie"	za używalność	
W razie rozkawałkowania gruntu	jak w ustawie pruskiej	jak w pruskiej	jak w pruskiej	jak w pruskiej	
Wynagrodzenie za wywłaszczenie	Bez uwzględnienia przyrostu wartości wskutek istnienia kopalni.	Podwójna cena zwykła /bez uwzględnienia przyrostu wartości dzięki kopalni/.	Bez uwzględnienia przyrostu wartości dzięki kopalni	Jak Rada Zjazdu.	

RD

T a b l i c a VII.

K w e s t j e	Berg u.Hütt.Verein.	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	U w a g i
Odszkodowanie za straty wyrządzone powierzchni.	§§.159-163 zredagowane odmiennie w powównaniu z §§ 148-152 ust.prus./ Ważna różnica odpowiada właściciel kopalni /a nie posiadacz jak w ust. pruskiej/	Odpowiada "Przemysłowiec górniczy" /niewiadomo,czy właściciel,czy posiadacz.	Odpowiada "przedsiębiorca górniczy". § 122= § 148 ust. prus.	Odpowiada "właściciel nadania".	
Odpowiedzialność za uszkodzenie budynków na powierzchni,ewent.obowiązek odszkodowania właściciela kopalni za zaniechanie robót.		§ 69 skopjowany z § 150 ust.pruskiej /właściciel budowli nie ma prawa do odszkodowania,jeżeli przy zachowaniu zwykłej ostrożności powinien był niebezpieczeństwo przewidzieć.	Istnieje obowiązek "przedsiębiorcy górniczego zabezpieczenia przed uszkodzeniem te grunty lub objekty,któreby przez odbudowę uległy uszkodzeniu/§116/. Niema odszkodowania za obowiązek ochraniania budynków gospodarczych. Jest za inne budynki powstałe później.		
Instancja decydująca o wysokości wynagrodzenia.	Prowizorycznie z rygorem natychmiastowej wykonalności-Wyższy Urząd Górniczy. Odwołanie na drogę sądową.	Nieprzewidziane prowizorium. Odrazu droga sądowa.	Władza górnicza zabezpiecza odszkodowanie w drodze górniczo-policyjnego nakazu. Rozstrzyga sąd.	Przy gruntach włościańskich Urzędy Ziemskie. Przy miejskich "Zarząd Województwa".W obu wypadkach "przy udziale" Naczel.Urz.Górn.	
W sprawie urządzeń komunikacyjnych.	Ustępy 1 i 2 § 165 wzięte z ustawy saskiej:Jeżeli uprawnienie górnicze powstało przed wniesieniem budowli,to właściciel budowli musi dać posiadaczowi kopalni odszkodowanie za ograniczenie ruchu.	§ 73 =§ 153 ust.prus. § 73 =§ 154 ust.prus.		§§ 63-64 wzorowane na §§ 153-154 ust.prus.	
Sprawy wodne.	§ 166 /nowy/właściciel gruntu niema prawa protestu z powodu straty wody wskutek robót górniczych,a jedynie do odszkodowania za straty. § 167 posiadacz kopalni ma prawo zatrzymać w swej kopalni wodę i zużytkować ją. § 168.pozatem reguluje sprawy ustawa wodna.	§ 68.obowiązek płacenia ze strony kopalni wyższej -kopalni niższej za osuszanie.	Prawo pierwszeństwa ma przedsiębiorca górniczy /107/ W razie wystąpienia kilku petentów rozstrzyga Starostwo z punktu widzenia "gospodarczo społecznego" co do sposobu podziału lub wyboru. /109/	§ 85 - podobnież jak Rada Zjazdu.	
O własności górniczej wogóle	§§ 43-53 wzorowane na ustawie pruskiej,przy odmiennej,a jaśniejszej stylizacji.	§§ 34-39 w porówn.z ust. prus.zawierają dodatk. "prawo w obrębie nadania lub w in.nadaniu wydobywać piasek dla podsadzki płynnej /art.36 Nr.2a/.			

Tablica VIII.

K w e s t j e	Berg.u.Hütt.Verein	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	U w a g i
Kwalifikacje na kierowników i dozorców ruchu.	Zależna od uznania Urzędu Górniczego/§.89-§.74 prus/. W razie odmowy-droga rekursu do "Wydziału Górniczego"/§.90/.Rozstrzygnięcie Wydziału Górniczego jest ostateczne.	Na kopalniach podziemnych zatrudniających poniżej 200 robotników oraz przy eksploatacji złóż gniazdowych-technicy górniczy,posiadający odpowiednie kwalifikacje. Kierownik większej kopalni winien mieć dyplom inżyniera górniczego i trzyletnią praktykę. Osoby, które dotychczas posiadały prawa kierowników, zachowują je /§.55/		Kierownik winien posiadać świadectwo szkoły specjalnej/nie przewidziano,czy wyższej lub średniej/albo świadectwo ze zdania egzaminu przed specjalną komisją /§.73/. Osoby,którym powierzono nadzór winny udowodnić swe uzdolnienie fachowe,ewentualnie zdać egzamin; nadto znać język robotników. Wyjątkowo w ciągu 2-ch lat dopuszcza się osoby,nieznające ich języka,z warunkiem dodania im w charakterze tłómacza miejscowego technika,który w takim razie ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo robót narówni z ich kierownikiem /sic/ /§.74/.	
Odpowiedzialność właściciela,jego pełnomocnika przełożonego nad nadzorcami za czynność osób podwładnych.	§.91 projektu jest kopją §.76 ustawy pruskiej	§.57 projektu wzoruje się na §.76 ustawy pruskiej z opuszczeniem punktu 4. /niestaranna kontrola/.		§.76 projektu wzoruje się na § 76 ustawy pruskiej.	
Postępowanie przy nieszczęśliwych wypadkach.	§§.187-189 skopjowane z §§.204-206 ustawy pruskiej	§.75 skopjowany z §§. 204-205 ust.prus. Nieuwzględniona treść §.206 ust.prus.,że koszta ratownicze ponosi posiadacz kopalni z prawem regresu do osób trzecich.			

BP

T a b l i c a IX.

K w e s t j e	Berg.u.Hütt.Verein.	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	U w a g i
Władze Górnicze					
I Instancja	Bergamt	Inspektor górniczy		1/ Urząd Górniczy	
II instancja	Oberbergamt /Bergausschuss jako sąd administracyjny odwoławczy od Oberbergamt w niektórych wypadkach zamiast M.Tr.Adm./	Wyższy Urząd Górniczy /Rada Górnicza tylko opinjodawcza /		2/ Starostwo Górnicze 3/ Rada Górnicza jako władza /rozstrzygająca niektóre sprawy, wydająca opinję o innych/.	
3 instancja	Minister Przem.i Handlu	Ministerjum P.i H.		4/ Minister Przemysłu i Handlu.	
	Kompetencja sformułowana naogół p/g ustawy pruskiej, choć inaczej stylizowana. § 172 o odwołaniu różni się od § 191 ust.pruskiej, bo jest już przystosowany do istniejących stosunków polskich /§§ 168-178/.	Kompetencja wyliczona szczegółowo, ale niedokładnie, a pod względem prawniczym niejasno.			
Obowiązki Wyższego Urzędu górniczego	§ 171=§ 191 ust.prus. Dozór nad Urz.Górn.i instancja rekursowa.	1/nadzór nad czynnościami inspektorów 2/zatwierdzenie nadań górniczych 3/rozpatrywanie spraw dotycz.podziału i scalania nadań, 4/rozstrzyganie sporów osób zainteresowanych co do wspóln. urządzeń, 5/prowadzenie postępowania w sprawie unieważnienia nadań, 6/starania o rozwój górnictwa /??/ 7/mianowanie miernicznych, i nadzor.górn. 8/delegowanie podwładnych urzędników dla sprawdzania działalności inspektor.górn. 9/nadzór nad wypełnianiem przepisów przem. naftowym i o ochronie wód mineralnych, 10/rozstrzyganie wszystkich sporów dotyczących górnictwa, o ile nie podlegają kompetencji sądu. 11/prowadzenie badań geologicznych.		1/ jak Rada Zjazdu 2/ jak Rada Zjazdu 3/ jak Rada Zjazdu 6 = 4 R.Zj. 7 = 5 R.Zj. 8 = /6 R./ starania o rozwój górnictwa i hutn. 9 = 7 R.Zj. 10 = 8 R.Zj. 11 = 9 R.Zj. 12= 10 R.Zj.+sprawy hutn. 4/przedsiębranie środków prawnych dla ochrony majątku skarbowego i reprezentowanie Skarbu jako właściciela zakł. górn.i hutn.w procesach sądowych 5/wszczynanie sprawy o kompetencję, o ile sprawa została wszczęta w innej instancji, a nie u właściwej władzy górniczej.	
	sprawy wyraźnie zastrzeżone. Wyższe Urzędy Górnicze mają prawa i obowiązki Urzędu Wojewódzkiego.				

T a b l i c a X.

K w e s t j e	Berg.u.Hütt.Verein.	Rada Zjazdu	Starostwo	Kondratowicz	U w a g i
Kompetencje Urzędu Górniczego.	w różnych §§.projektu Bergamt /na czele/ Vorsteher Urząd Górniczy	"Inspektor górniczy"		"Naczelnik Urzędu Górnicz."	
	zatwierdzenie planu robót z punktu widz.polic./§ 67/	Kompetencja 1/zatwierdzenie planu robót		Kompetencja /§ 110/ 9/zawiera p.1 Rady Zjazdu	
		2/nadzór nad uzupełnieniem planu kopalni		16/jak p.2 Rady Zjazdu	
	§ 179 "bezpieczeństwo budowy, "Bezpieczeństwo życia i zdrowia robotników	3/nadzór nad wypełnianiem przez zarządy zakładów przepisów bezpieczeństwa		2/czuwać nad zdrowiem i życiem robotn.pracujących w zakł. górn.i hutn.	
		4/ewent.w okręgach,gdzie są tereny naft.nadzór nad wykonyw.przepisów o przemyśle naft.i ochronie źródeł mineral.		18/jak punkt 4 Rady Zjazdu	
		5/zatwierdzenie zarządzeń i postanowień dotycz.porządku wewnętrz. w zakładach górnicz.		9/zawiera p.1 Rady Zjazdu	
	§ 179-/196 pr./ "Nadzór nad bezpieczeństwem budowy § 170-/189pr./ ustęp 4	6/nadzór nad bezpieczeństwem robót górniczych.		1/czuwać nad bezpieczeńst. robót górniczych i hutn.	
	§ 14-przyjmuje Urz.Gór./nie "Oberbergamt jak w ust.pr./	7/przyjmowanie zgłoszeń o odkrycia i próśb o nadania		14/jak punkt 7 Rady Zjazdu	
		8/prowadzenie księgi zgłoszeń,księgi nadań,etc.		14/jak punkt 8 Rady Zjazdu	
	§ 22/=20 prus./ wciąganie zgłoszenia na mapę zgłoszeń	czuwanie nad zamieszczaniem na mapie okręgu nowozaproj.nadań			
		9/przeprowadzanie dochodzeń wstępnych w spr.nadań górn.i innych spraw			
		10/badanie przyczyn wypadków nieszczęśl.w zakł.i przeprowadzanie dochodzenia w razie niezachowania środków ostrożn.przez zakłady		8/badać przyczyny wypadków nieszczęśl.i pociągać do odpowiedzialności winnych niezachowania środków ostrożności	
		11/wydawanie pozwoleń na wznoszenie budowli w zakładach lub dla zakł.górn.		15/wydawanie pozwoleń na wznoszenie budowli w zakładach górnicz.i hutnicz.	
		12/nadzór nad nabywaniem przechowyw.i używaniem materj.wybuchowych i ich kupno		4/jak punkt 12 Rady Zjazdu	
	mają w obrębie zakł.będąc.pod ich nadzorem,uprawnienia władz. przemysł.§§ 70 i 179 /w ust. prus.vide 59/.	13/nadzór nad wypełnianiem przepisów co do ustawiania i biegu kotłów parowych		5/jak punkt 13 Rady Zjazdu	
		14/przeprowadzanie dochodzeń w spr. szkód,wyrządzonych przez roboty górnicze			
		15/zbieranie i przechowywanie danych statystycznych		17/jak punkt 15 Rady Zjazdu	
		16/przechowywanie protokółów wywłaszczeń			
		17/branie udziału w dochodzeniach innych władz niegórniczych			
	w § 179. w porówn.z § 196 ust.prus.dodane "zapobieganie nieuprawnionemu wydobywaniu i przywłaszczeniu minerałów			Ponadto dozór skarbowy i prawny nad zarządami kopalń.	

RD

319

DRUKOWANE JAKO RĘKOPIS

PROJEKT
POLSKIEJ USTAWY GÓRNICZEJ

OPRACOWANY

PRZEZ

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU

WARSZAWA — 1926.

BIBLIOTEKA OSSOLIŃSKICH

DRUKOWANE JAKO RĘKOPIS.

321

PROJEKT
POLSKIEJ USTAWY GÓRNICZEJ

OPRACOWANY

PRZEZ

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU

WARSZAWA — 1926.

SPIS RZECZY:

	Art.
Tytuł I.	
Postanowienie ogólne	1 — 5
Tytuł II.	
O powstawaniu własności górniczej	6— 47
Rozdział I. O poszukiwaniu górniczem	6— 15
Rozdział II. O zgłoszeniu	16— 25
Rozdział III. O nadaniu	26— 43
Rozdział IV. O wyznaczeniu na gruncie granic pola górniczego	44— 47
Tytuł III.	
O charakterze prawnym własności górniczej	48— 49
Tytuł IV.	
O konsolidacji i podziale własności górniczej	50— 58
Tytuł V.	
O prawach i obowiązkach właściciela pola górniczego i przemysłowca górniczego	59— 91
Rozdział I. O prawach właściciela pola górniczego	59— 69
Rozdział II. O odstąpieniu gruntu na cele górnicze	70— 84
Rozdział III. O odszkodowaniu za uszkodzenie własności gruntowej	85— 88
Rozdział IV. O służebnościach wodnych	89— 90
Rozdział V. O uprawnieniach przemysłowca górniczego	91
Tytuł VI.	
O stosunku robót górniczych do publicznych urządzeń komunikacyjnych	92— 93
Tytuł VII.	
O pozbawieniu, zrzeczeniu się i zniesieniu własności górniczej	94—101
Tytuł VIII.	
O prowadzeniu robót górniczych	102—125
Rozdział I. O planie robót górniczych	102—111
Rozdział II. O mierniczych górniczych	112—114
Rozdział III. O kierownikach i dozorcach robót górniczych	115—123
Rozdział IV. O eksploatacji minerałów przynależnych do gruntu	124
Rozdział V. O kotłach parowych i silnikach w górnictwie	125
Tytuł IX.	Art.
O władzach górniczych	126—147
Rozdział I. O organizacji i zakresie działania władz górniczych	126—133
Rozdział II. O delegowaniu władz przemysłowych do czynności władz górniczych	134
Rozdział III. O nadzorze policyjnym władz górniczych	135—143
Rozdział IV. O ściąganiu kosztów postępowania przed władzami górniczemi	144
Rozdział V. O niektórych ograniczeniach praw urzędników górniczych	145—147
Tytuł X.	
Postanowienia karne	148—171
Tytuł XI.	
Postanowienia przejściowe	172—180
Rozdział I. Postanowienia ogólne	172
Rozdział II. Postanowienia szczególne dla województw poznańskiego, pomorskiego i śląskiego, oprócz powiatów bielskiego i cieszyńskiego	173—175
Rozdział III. Postanowienia szczególne dla województw krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego. oraz dla powiatów cięszyńskiego i bielskiego województwa śląskiego	176
Rozdział III: Postanowienie szczególne dla m. Warszawy i województw warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, oraz powiatów augustowskiego, kolneńskiego, łomżyńskiego, ostrowskiego, sejneńskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego województwo białostockiego	177—179
Rozdział IV. Postanowienia szczególne dla województw wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, oraz powiatów białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego województwa białostockiego	180
Tytuł XII.	
Postanowienia końcowe	181—187

323

PRZEDMOWA.

Na terenie Rzeczypospolitej Polskiej obowiązują obecnie: w województwach Pomorskiem, Poznańskiem i Śląskiem (z wyjątkiem Cieszyńskiego i Bielskiego) — powszechna ustawa górnicza pruska z dnia 24 czerwca 1865 r., w byłym zaborze rosyjskim — ustawa górnicza rosyjska (Zb. Praw. Ces. Ros. Tom. VII wyd. r. 1912), wreszcie w województwach Krakowskiem, Lwowskiem, Stanisławowskiem i Tarnopolskiem oraz w powiatach Cieszyńskim i Bielskim Województwa Śląskiego — powszechna ustawa górnicza austrjacka z dnia 23 maja 1854 r. a pozatem na terenie województwa Krakowskiego, Lwowskiego, Stanisławowskiego i Tarnopolskiego — krajowa ustawa naftowa z dnia 22 marca 1908 r.

W celu przeprowadzenia unifikacji ustawodawstwa górniczego Ministerstwo Przemysłu i Handlu opracowało niniejszy przedwstępny projekt ustawy, który służy jako materjał do ewentualnych dalszych dyskusji z udziałem instytucji i osób zainteresowanych. Projekt ten nie obejmuje ustawy naftowej, która będzie przedmiotem oddzielnego aktu ustawodawczego.

Opracowanie to ogłasza się drukiem z prośbą o nadsyłanie ewentualnych uwag z odpowiedniem uzasadnieniem, najpóźniej do 1 października r. b. pod adresem: Ministerstwo Przemysłu i Handlu, Departament Górniczo-Hutniczy, Warszawa, Elektoralna 2.

Dyrektor Departamentu Górniczo-Hutniczego
Ministerstwa Przemysłu i Handlu

St. ŚWIĘTOCHOWSKI
Inżynier górniczy

WARSZAWA, w lipcu 1926 r.

TYTUŁ I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

Minerały, znajdujące się w złożach rodzimych, dzielą się na następujące cztery kategorje:

1) Do pierwszej kategorji należą minerały wyjęte z pod prawa własności właściciela gruntu, a mogące być przedmiotem własności górniczej, nadawanej każdemu pod warunkami, ustanowionemi w tytule II „O powstawaniu własności górniczej" (art. 16—42) ustawy niniejszej.
Minerały te w ustawie niniejszej są określone jako „minerały, podlegające woli górniczej".

2) Do drugiej kategorji należą minerały wyjęte z pod prawa własności właściciela gruntu, a mogące być przedmiotem własności górniczej, nadawanej jedynie państwu, podług przepisów art. 43 ustawy niniejszej.
Minerały te w ustawie niniejszej są określone jako „minerały, zastrzeżone na rzecz państwa".

3) Do trzeciej kategorji należą wszystkie pozostałe minerały z wyjątkiem żywic ziemnych.
Minerały te są przedmiotem własności, związanej z własnością gruntu.
Minerały te noszą w ustawie niniejszej nazwę „minerałów, przynależnych do gruntu".
Wydobywanie ich podlega przepisom art. 124 ustawy niniejszej.

4) Do czwartej kategorji należą żywice ziemne.
Aż do chwili wydania specjalnej ustawy podlegają one w zakresie prawa własności i uprawnień do wydobywania dotychczasowym przepisom.

Art. 2.

Woli górniczej podlegają: złoto, srebro, platyna, miedź, cyna, cynk, ołów, rtęć, żelazo (oprócz rud darniowych), kobalt, nikiel, arsen, antymon, mangan, siarka, rudy witriolowe i ałunowe, węgiel brunatny, grafit i boksyt.

Art. 3.

Na rzecz państwa są zastrzeżone: chlorek sodu (sól kamienna, sól warzelna, sól kuchenna), oraz solanki, nadające się do technicznego otrzymywania tej soli, sole potasowe, magnezjowe i borowe, oraz węgiel kamienny.

Art. 4.

Określenie: „pole górnicze" oznacza w ustawie niniejszej przestrzeń, w granicach której została nadaną własność górnicza.

Określenie: „właściciel pola górniczego" oznacza w ustawie niniejszej osobę fizyczną lub prawną, której przysługuje prawo własności górniczej w obrębie danego pola górniczego.

Określenie: „kopalnia" oznacza w ustawie niniejszej zespół robót i urządzeń, stanowiących całość pod względem technicznym i gospodarczym.

Określenie: „przemysłowiec górniczy" oznacza w ustawie niniejszej osobę fizyczną lub prawną, prowadzącą roboty górnicze celem eksploatacji minerałów na własny rachunek.

Art. 5.

Terminy, wymienione w ustawie niniejszej, oblicza się w sposób następujący:

1) Przy terminie wyrażonym w dniach nie liczy się dnia, od którego biegnie termin.
2) Terminy wyrażone w tygodniach, miesiącach lub latach kończą się z upływem dnia odpowiadającego nazwą lub datą dniowi, od którego biegnie termin. Gdyby takiego dnia nie było w ostatnim miesiącu, to termin upływa z ostatnim dniem ostatniego miesiąca.
3) Jeżeliby ostatni dzień terminu, obliczanego podług powyższych zasad, przypadał w niedzielę lub święto, to termin upływa najbliższego dnia powszedniego.

TYTUŁ II.

O powstawaniu własności górniczej.

ROZDZIAŁ I.

O poszukiwaniu górniczem.

Art. 6.

Roboty, prowadzone celem odkrycia złóż minerałów, podlegających woli górniczej, lub zastrzeżonych na rzecz państwa, są określone w ustawie niniejszej jako „poszukiwania górnicze".

Poszukiwanie górnicze podlega przepisom o prowadzeniu robót górniczych, zawartym w tytule X „O prowadzeniu robót górniczych" (art. 102 — 125) ustawy niniejszej, a nadto przepisom tytułu niniejszego.

Art. 7.

Poszukiwanie górnicze minerałów, podlegających woli górniczej jest dozwolone każdemu.

Poszukiwać minerałów, zastrzeżonych na rzecz państwa, może tylko państwo, lub osoby upoważnione przez państwo.

Upoważnienia powyższego udziela Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 8.

Nie wolno prowadzić poszukiwań górniczych w obrębie placów publicznych, ulic, dróg, kolei, lotnisk, cmentarzy, w promieniu fortecznym, oraz na obszarach podlegających ochronie na mocy osobnych ustaw.

Rada Ministrów może pozatem zabronić poszukiwań górniczych na pewnych obszarach ze względu na interes publiczny.

Art. 9.

Osoba, chcąca prowadzić poszukiwania górnicze, winna zwrócić się o zezwolenie do właściciela gruntu lub do posiadacza gruntu, w obrębie którego pragnie prowadzić roboty, a nadto do właściciela pola górniczego, jeżeli obszar ten wchodzi w skład nadanego pola górniczego.

Art. 10.

Jeżeli chcący prowadzić poszukiwania nie uzyska zezwolenia przepisanego w art. 9, lub też jeżeli nieznanem jest miejsce pobytu właściciela lub posiadacza gruntu, względnie właściciela pola górniczego, lub osób zastępujących ich z mocy ustawy lub pełnomocnictwa, wówczas pozwolenie na prowadzenie robót poszukiwawczych w obrębie cudzego gruntu, lub cudzego pola górniczego może być udzielone proszącemu przez Okręgowy Urząd Górniczy.

Okręgowy Urząd Górniczy winien odmówić pozwolenia:

1) jeżeli zachodzi wypadek przewidziany w art. 8,
2) jeżeli chcący prowadzić poszukiwania domaga się pozwolenia na prowadzenie robót poszukiwawczych

bez zgody właściciela pod budynkami, albo w promieniu 65 metrów od budynku na terytorjum należącem do właściciela budynku, albo w ogrodzonych podwórzach i ogrodach.

3) jeżeli poszukiwania górnicze mogą zagrażać bezpieczeństwu kopalni lub przeszkadzać ruchowi jej.

Pozwolenie na poszukiwanie górnicze jest udzielane na przeciąg jednego roku, poczem wygasa, jeżeli nie zostanie odnowione przed upływem tego terminu.

Art. 11.

Poszukiwacz górniczy ma wobec właściciela względnie posiadacza gruntu uprawnienia analogiczne do uprawnień przemysłowca górniczego, mającego prawo dokonywania robót górniczych do głębi nieograniczonej, (art. 91) z tem zastrzeżeniem, że poszukiwacz górniczy może domagać się przymusowego odstąpienia mu gruntu jedynie dla robót poszukiwawczych bez prawa rozszerzenia tych uprawnień dla celów eksploatacji.

Poszukiwacz górniczy obowiązany jest uiszczać odszkodowanie za pozbawienie użytkowania gruntu zajętego dla robót poszukiwawczych oraz złożyć na żądanie zabezpieczenie odszkodowania na wypadek zmniejszenia się wartości gruntu wskutek robót poszukiwacza górniczego. Mają tu analogiczne zastosowanie przepisy art. 70 — 84 rozdziału II tytułu V niniejszej ustawy.

Jeżeli poszukiwania górnicze mają się odbywać w obrębie nadanego pola górniczego, to właściciel pola górniczego ma prawo domagać się złożenia zabezpieczenia odszkodowania z powodu ewentualnych szkód, jakie ponieść może przez poszukiwania górnicze.

Art. 12.

W razie nieosiągnięcia porozumienia między osobami zainteresowanemi, Wyższy Urząd Górniczy określa prowizorycznie wysokość rocznego odszkodowania dla posiadacza gruntu, oraz kaucji pieniężnej dla właściciela gruntu, oraz ewentualnie dla właściciela pola górniczego.

Art. 13.

Od orzeczenia Wyższego Urzędu Górniczego, wydanego w trybie art. 12, nie służy stronom odwołanie się w toku instancji, natomiast każdej stronie, niezadowolonej z tego orzeczenia, przysługuje prawo wystąpienia do właściwego sądu z żądaniem ustalenia wysokości odszkodowania, względnie kaucji.

Art. 14.

Wytoczenie przed sądem procesu cywilnego o ustalenie rocznego czynszu, lub odszkodowania, albo kaucji (art. 13) nie wstrzymuje poszukiwań górniczych, o ile: 1) orzeczenie Okręgowego Urzędu Górniczego co do dopuszczalności poszukiwań górniczych uprawomocniło się, 2) oraz, o ile poszukiwacz górniczy zaofiarował w sposób prawnie uznany drugiej stronie kwotę, określoną przez Wyższy Urząd Górniczy, a w razie odmówienia jej przyjęcia złożył tę kwotę do depozytu sądowego.

Jeżeli wyrok sądowy określi odnośną kwotę w większej wysokości, aniżeli orzeczenie Wyższego Urzędu Górniczego, to poszukiwacz górniczy winien uzupełnić do tej wysokości kwotę, wniesioną poprzednio do de-

329

pozytu sądowego, a to pod rygorem wstrzymania robót poszukiwawczych przez Wyższy Urząd Górniczy na żądanie strony zainteresowanej.

Art. 15.

Nie wolno prowadzić eksploatacji minerałów pod pozorem poszukiwań górniczych.

ROZDZIAŁ II.

O zgłoszeniu.

Art. 16.

Warunkiem uzyskania nadania własności górniczej jest odkrycie minerału w jego naturalnem złożu i zgłoszenie odkrycia, wraz z prośbą o nadanie w właściwym Okręgowym Urzędzie Górniczym.

Art. 17.

Określenie „zgłaszający" oznacza w ustawie niniejszej osobę, na rzecz której zostało dokonane zgłoszenie, choćby przez inną osobę.

Określenie „podający zgłoszenie" oznacza osobę, którą podpisała zgłoszenie, bez względu na to, czy zgłoszenie zostało podane na rzecz jej, czy też innej osoby.

Art. 18.

Zgłoszenie należy złożyć na piśmie w dwuch jednobrzmiących egzemplarzach.

Na każdym egzemplarzu Okręgowy Urząd Górniczy zaznacza dzień i godzinę złożenia, poczem zwraca jeden egzemplarz zgłaszającemu.

Dozwala się składać zgłoszenia w formie protokułu w Okręgowym Urzędzie Górniczym. Zgłoszenie telegraficzne i telefoniczne jest nieważne.

Art. 19.

Zgłoszenie winno zawierać:

1) imię i nazwisko, względnie firmę, przynależność państwową, oraz siedzibę, względnie miejsce prawnego zamieszkania zgłaszającego,
2) określenie minerałów, co do których zgłasza się prośbę o nadanie własności górniczej,
3) szczegółowe określenie miejsca odkrycia, oraz sposobu odkrycia (za pomocą otworu wiertniczego, sztolni, chodnika, szybu i t. p.),
4) datę (dzień i godzinę) odkrycia,
5) nazwę, jaką ma otrzymać pole górnicze,
6) w razie podania zgłoszenia w imieniu innej osoby — odpowiednie pełnomocnictwo.
7) adres zgłaszającego, lub podającego zgłoszenie.

Zgłoszenie, nie zawierające danych, wymaganych w punktach 1, 2 i 3, jest nieważne.

Jeżeli zaś zgłoszenie nie zawiera której z danych, przepisanych w punktach 5, 6 i 7, to na wezwanie władzy górniczej zgłaszający winien uzupełnić brak w ciągu 2-ch tygodni. Jeżeli tego zaniedba, to zgłoszenie jest nieważne.

Art. 20.

Okręgowy Urząd Górniczy winien po otrzymaniu zgłoszenia sprawdzić w terminie i w sposób przepisany przez rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu:

czy minerał, wymieniony w złoszeniu został odkryty w jego złożu naturalnem w miejscu, wskazanem jako punkt odkrycia (art. 19) i we wskazanym terminie oraz czy zgłoszony minerał znajduje się w takiej ilości, i jakości, że jego eksploatacja górnicza jest możliwą.

W braku tych warunków zgłoszenie jest nieważne.

Jeżeli zgłoszenie na podstawie jakiegoś odkrycia okazuje się nieważnem wskutek miejsca pokrycia odkrycia przez pola innego zgłoszenia na ten sam minerał lub położenia w zbyt bliskiem sąsiedztwie od granic innego pola nadanego na ten sam minerał (art. 29) to w razie gdy później te przeszkody odpadną, odkrycie takie może w przeciągu 2 lat, następujących po odpadnięciu powyższych przeszkód, stać się przedmiotem nowego zgłoszenia tylko ze strony pierwszego zgłaszającego, albo tylko za jego zgodą.

Art. 21.

W ciągu 6-ciu miesięcy od dnia zgłoszenia winien zgłaszający podać Okręgowemu Urzędowi Górniczemu położenie żądanego pola, obszar jego w metrach kwadratowych i złożyć rejestr pomiarowy, oraz w czterech egzemplarzach plan sytuacyjny, sporządzony przez mierniczego górniczego, lub mierniczego przysięgłego, według wzoru przepisowego.

Termin powyższy winien być zachowany pod rygorem nieważności zgłoszenia.

Braki planu sytuacyjnego winien uzupełnić zgłaszający w ciągu 6-ciu tygodni od dnia otrzymania odpowiedniego wezwania ze strony Okręgowego Urzędu Górniczego. Okręgowy Urząd Górniczy może ten termin przedłużyć.

Termin do uzupełnienia winien być w każdym razie zachowany pod rygorem nieważności zgłoszenia.

Położenie i obszar żądanego pola można zmienić tylko w obrębie granic, podanych na planie sytuacyjnym.

Art. 22.

Jeżeli po zrzeczeniu się zgłoszenia lub wraz ze zrzeczeniem się będzie złożone nowe zgłoszenie na podstawie tego samego odkrycia, albo też innego odkrycia tego samego minerału, dokonanego w tym samym otworze wiertniczym, lub szybie poszukiwawczym, to termin sześciomiesięczny, wskazany w art. 21, liczy się od chwili złożenia pierwotnego zgłoszenia; takie nowe zgłoszenie, złożone po upływie sześciu miesięcy od chwili złożenia pierwotnego zgłoszenia jest nieważne.

Gdy zgłoszenie dotknięte jest nieważnością wskutek niezachowania terminów, przepisanych w art. 21, ustępy 1 i 4, to również nie można już składać nowego zgłoszenia na to samo odkrycie, lub na odkrycie tego samego minerału, dokonane w tym samym otworze wiertniczym, lub szybie puszukiwawczym.

Art. 23.

Władza górnicza oznaczy zaraz po złożeniu planu sytuacyjnego (art. 21) pole każdego zgłoszenia na mapie poglądowej nadań.

Przeglądanie tej mapy dozwolone jest każdemu.

Art. 24.

Jednocześnie z oznaczeniem pola na mapie zgłoszeń, Okręgowy Urząd Górniczy umieści na koszt zgłaszającego w Dzienniku Urzędowym Województwa,

331

w obrębie którego znajduje się żądane pole, obwieszczenie, zawierające wiadomość o zgłoszeniu i o rozmiarach i granicach żądanego pola.

Art. 25.

Roboty próbne, któreby zgłaszający wykonał jeszcze przed uzyskaniem nadania, podlegają tym samym przepisom, co roboty poszukiwacza górniczego (art. 5 do 15).

ROZDZIAŁ III.

O nadaniu.

Art. 26.

Władzą nadającą własność górniczą minerałów, podlegających woli górniczej, jest Wyższy Urząd Górniczy.

Art. 27.

Zgłoszenie, czyniące zadość wymaganiom ustawowym, daje prawo do żądania nadania własności górniczej w polu, określonem w art. 29.

Art. 28.

Granicami pól górniczych, będących przedmiotem własności górniczej, są na powierzchni linje proste, o ile na to pozwalają warunki miejscowe, i przechodzące przez nie płaszczyzny pionowe do głębokości nieograniczonej.

Art. 29.

Zgłaszający ma prawo ubiegać się o nadanie pola o obszarze do 250 hektarów. Powierzchnia pola powinna być obliczona podług rzutu poziomego. Punkt odkrycia musi znajdować się w żądanem polu. Odległość punktu odkrycia od każdego punktu granicy pola nie może wynosić mniej niż 100 metrów, ani też więcej niż 2000 metrów.

Pozatem pod warunkiem zachowania przepisów art. 28 może pole otrzymać dowolną figurę, byle figura ta nadawała się dla prowadzenia kopalni, o czem rozstrzyga Wyższy Urząd Górniczy.

Odstępstwa od powyższych przepisów, dotyczących odległości punktu odkrycia od granic pola, oraz figury pola, są dopuszczalne tylko wówczas, gdy są usprawiedliwione okolicznościami wyjątkowemi i niezależnemi od woli zgłaszającego.

Art. 30.

W razie kolizji zgłoszeń, pierwszeństwo przysługuje zgłoszeniu wcześniejszemu. Kolejność zgłoszeń ustala się na podstawie daty wpływu do właściwego Okręgowego Urzędu Górniczego.

Jednakże nie data wpływu zgłoszenia ale dzień odkrycia brany jest pod uwagę przy ustalaniu kolejności zgłoszeń, gdy zgłoszenie złożone jest w ciągu 14 dni po odkryciu przez tego, kto odkrył minerał w jego naturalnem złożu na swym własnym gruncie, lub w swem własnem polu górniczem, lub tego, kto go odkrył w wyniku robót poszukiwawczych, prowadzonych zgodnie z przepisami rozdziału 1-go tytułu II ustawy niniejszej (art. 6 — 16).

Art. 31.

W przeciągu miesiąca od daty obwieszczenia, przewidzianego w art. 24, osoby zainteresowane mogą składać do Wyższego Urzędu Górniczego zastrzeżenia i protesty przeciwko złożonej prośbie o nadanie.

Art. 32.

Wyższy Urząd Górniczy w przeciągu 14 dni od upływu terminu wskazanego w art. 31 poda do wiadomości zgłaszającego treść ewentualnych protestów lub roszczeń osób trzecich i wyznaczy termin do ustnej rozprawy, na której najpóźniej winien zgłaszający złożyć swe ostateczne oświadczenie co do obszaru i granic pola górniczego, jakoteż co do ewentualnych protestów i roszczeń osób trzecich, przeciwstawiających się jego podaniu. O terminie rozprawy zgłaszający winien być zawiadomiony przynajmniej o 14 dni wcześniej.

Jeżeli zgłaszający nie złoży oświadczenia w przepisanym terminie, to należy przyjąć, że obstaje przy swojem żądaniu nadania mu własności górniczej w granicach pola górniczego, zaprojektowanego na podanym przez niego planie sytuacyjnym, i że oczekuje od władzy górniczej orzeczenia co do swego żądania, oraz co do ewentualnych protestów i roszczeń osób trzecich.

Art. 33.

Na rozprawę wyznaczoną zgodnie z art. 32 będą wezwani celem obrony swoich praw:

1) zgłaszający, których prawa ze względu na położenie punktów ich odkrycia i projektowanych pól górniczych, bądź już stoją w kolizji, bądź mogą znaleźć się w kolizji z żądaniem danego pola,
2) właściciele pól górniczych, pokrytych bądź w całości, bądź w części żądanem polem, oraz właściciele sąsiednich pól górniczych,
3) wszystkie osoby, które złożyły zastrzeżenia lub protesty w terminie przewidzianym w art. 31.

Wezwanie powinno zawierać zawiadomienie, że nieprzybycie wezwanych lub ich przedstawicieli nie wstrzyma wydania przez Wyższy Urząd Górniczy orzeczenia na podstawie danych posiadanych przez niego.

Art. 34.

Jeżeli niema protestów i kolizji z prawami osób trzecich, a po za tem żaden wzgląd prawny nie przemawia przeciw żądaniu zgłaszającego, to Wyższy Urząd Górniczy wystawia dokument nadawczy.

Art. 35.

Jeżeli zgłoszone są protesty, lub zachodzą kolizje z prawami osób trzecich, albo jeżeli z innych powodów prawnych nie można uwzględnić wniosków zgłaszającego bądź w całości, bądź w części, to Wyższy Urząd Górniczy po rozpatrzeniu protestów, względnie na podstawie przeprowadzonego dochodzenia wydaje orzeczenie, które doręcza się na piśmie zgłaszającemu, oraz osobom, wezwanym w myśl art. 33.

Wyższy Urząd Górniczy może również wstrzymać wydanie orzeczenia do czasu zakończenia postępowania toczącego się w sprawie zgłoszenia, które korzysta, z pierwszeństwa, a którego pole, ze względu na położenie punktu odkrycia, może pokryć w części, lub w całości pole żądane. Decyzję odnośną doręcza się wyżej wskazanym osobom.

Osoby, które nie przyjmowały udziału w postępowaniu przed Wyższym Urzędem Górniczym, oraz te, których roszczenia lub protesty nie znalazły rozstrzygnięcia w orzeczeniu Wyższego Urzędu Górniczego, zachowują możność dochodzenia swych praw w zwykłej drodze sądowej względem osoby, która uzyskała nadanie, o ile droga ta ze względu na naturę tych praw jest dopuszczalna.

Art. 36.

Własność górniczą nadaje się jedynie zgłaszającemu, a w razie przedłożenia dowodu jego śmierci — jego spadkobiercom.

Art. 37.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia co do nadania własności górniczej Wyższy Urząd Górniczy wystawia niezwłocznie dokument nadawczy i uwierzytelnia zarazem wszystkie egzemplarze planu sytuacyjnego, poprawiwszy je przedtem i uzupełniwszy w razie potrzeby.

Dokument nadawczy oraz jeden egzemplarz planu otrzymuje właściciel nadanego pola górniczego, pozostałe plany zachowują władze górnicze.

Art. 38.

Dokument nadawczy winien zawierać:

1) imię, nazwisko, względnie firmę, stan i miejsce zamieszkania, względnie siedzibę osoby, otrzymującej nadanie,
2) nazwę i numer porządkowy nadanego pola górniczego,
3) obszar i opis granic nadanego pola górniczego, z powołaniem się na plan sytuacyjny,
4) nazwę gminy, powiatu i województwa, w obrębie którego znajduje się pole nadane,
5) określenie minerałów, na które nadano własność górniczą,
6) orzeczenie Wyższego Urzędu Górniczego, mocą którego nadanie zostało przyznane,
7) datę wystawienia dokumentu nadawczego,
8) pieczęć i podpis Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 39.

O przyznaniu nadania należy ogłosić w ciągu sześciu tygodni po wystawieniu dokumentu nadawczego z powołaniem się na artykuły niniejszy i następny w Dzienniku Urzędowym Województwa, w obrębie którego znajduje się pole nadane.

Zgłaszający, roszczący sobie prawo pierwszeństwa do pola, którego nadanie jest ogłoszone, lub do jego części, mogą dochodzić tego prawa w drodze skargi sądowej przeciwko właścicielowi nadanego pola górniczego jeszcze w ciągu 3-ch miesięcy po upływie dnia, w którym ukazał się Dziennik Urzędowy Województwa, zawierający ogłoszenie, o ile powyższe roszczenie nie było już rozpatrywane przy postępowaniu nadawczem, i Wyższy Urząd Górniczy nie wydał co do niego decyzji w swem orzeczeniu (art. 35).

Jednocześnie z wniesieniem skargi sądowej winien roszczący sobie prawo pierwszeństwa, wykonać przepis art. 21, o ile tego uprzednio nie uczynił.

Kto z powyższego terminu nie korzysta, traci swoje ewentualne prawo pierwszeństwa.

Jeżeli prawo pierwszeństwa zostanie przyznane skarżącemu prawomocnym wyrokiem sądowym, to Wyższy Urząd Górniczy, stosownie do treści wyroku, zmienia lub też unieważnia dokument nadawczy.

Art. 40.

Art. 38 stosuje się też do tych właścicieli pól górniczych, którzy przypisują sobie w myśl art. 61 prawo pierwszeństwa do minerału, wymienionego w ogłoszeniu o nadaniu, o ile prawo to, w myśl art. 61 już nie wygasło, albo o ile nie było rozpatrywane przy postępowaniu nadawczem, i nie zapadła co do niego decyzja w orzeczeniu Wyższego Urzędu Górniczego (art. 35).

Art. 41.

W okresie trzechmiesięcznym, wymienionym w art. 43, dozwolone jest każdemu przeglądanie u władzy górniczej planu sytuacyjnego (art. 21).

Po tym terminie przeglądać plan sytuacyjny może każdy wykazujący się uzasadnionym interesem.

Art. 42.

Koszty postępowania nadawczego ponosi zgłaszający z wyjątkiem kosztów, wynikłych z powodu nieuzasadnionych protestów. Takie koszty ponosi strona wnosząca protest.

Art. 43.

Władzą nadającą własność górniczą co do minerałów, zastrzeżonych na rzecz Państwa, jest Minister Przemysłu i Handu.

Do nadania w tym wypadku stosują się jedynie przepisy następujące:

Nadanie zależy od wykazania, że w granicach obszaru, który ma być nadany, minerał znajduje się w swem naturalnem złożu w takiej ilości i jakości, że jego eksploatacja górnicza dla celów gospodarczych jest rzeczą możliwą.

Dla nadania wystawia się dokument z pieczęcią i podpisem; dokument musi zawierać dane, wymienione w art. 38, a nadto musi być do niego dołączony plan sytuacyjny, odpowiadający przepisom art. 21.

O nadaniu pola górniczego należy ogłosić w „Monitorze Polskim" i w Dzienniku Urzędowym Województwa, w okręgu którego leży nadane pole górnicze

ROZDZIAŁ IV.

O wyznaczeniu na gruncie granic pola górniczego.

Art. 44.

Wyższy Urząd Górniczy zarządza na koszt właściciela pola górniczego wytyczenie granic pola górniczego i ustawienie znaków granicznych zgodnie z przepisami odnośnej instrukcji wydanej przez Ministra Przemysłu i Handlu. Czynności te wykonują mierniczowie górniczy lub mierniczowie przysięgli.

Art. 45.

Do udziału przy ustawianiu znaków granicznych wzywa się oprócz właściciela nadanego pola górniczego właścicieli sąsiednich pól górniczych, oraz właścicieli tych gruntów, na których mają być ustawione znaki graniczne.

Nieprzybycie kogokolwiek z wezwanych nie wstrzymuje urzędowego dokonania czynności pomiarowych.

335

Art. 46.

Właściciel pola górniczego oraz właściciele sąsiednich pól górniczych, jak również właściciele gruntów pokrytych polami górniczemi mają prawo żądać od władzy górniczej odnowienia tych znaków granicznych pola górniczego, których nie można już rozpoznać.

Odnowienie znaków granicznych pola górniczego jest dokonywane zgodnie z art. 44 i 45.

Art. 47.

Właściciel i posiadacz gruntu nie mogą sprzeciwiać się ustawieniu na swym gruncie znaków granicznych.

TYTUŁ III.

O charakterze prawnym własności górniczej.

Art. 48.

Własność górnicza powstaje przez nadanie. Nadaną własność górniczą można nabyć na mocy czynności prawnych, analogicznych do nabywania własności gruntowej, jak również przez konsolidację, podział pól górniczych, lub zamianę ich części.

O ile ustawa niniejsza nie zawiera odmiennych postanowień, mają zastosowanie do własności górniczej przepisy prawa cywilnego dotyczące nieruchomości. W szczególności mają zastosowanie przepisy o nabywaniu własności nieruchomej, jak również przepisy dotyczące uprawnień z tytułu własności nieruchomej oraz obciążeń rzeczowych.

Art. 49.

Dla każdego pola górniczego winna być obowiązkowo bezpośrednio po nadaniu założona osobna księga hipoteczna, względnie karta gruntowa, stosownie do obowiązujących przepisów hipotecznych.

Koszt założenia ponosi właściciel nadanego pola górniczego.

Po zatwierdzeniu przeniesienia tytułu własności górniczej nowonabywca winien w ciągu miesiąca zawiadomić o tem Okręgowy Urząd Górniczy.

TYTUŁ IV.

O konsolidacji i podziale własności górniczej.

Art. 50.

Konsolidacja czyli połączenie kilku sąsiadujących ze sobą pól górniczych nadanych na ten sam minerał w jedną całość, podlega zatwierdzeniu Wyższego Urzędu Górniczego.

Do konsolidacji są wymagane:

1) uwierzytelniony notarjalnie, lub sądownie akt konsolidacyjny, a mianowicie umowa, lub postanowienie właścicieli poszczególnych pól górniczych, albo też oświadczenie jedynego właściciela,
2) plan sytuacyjny skonsolidowanego pola górniczego, sporządzony w 4-ch egzemplarzach przez miernicznego górniczego, lub mierniczego przysięgłego,
3) podanie nazwy, którą ma nosić skonsolidowane pole górnicze.

Art. 51.

Jeżeli poszczególne pola górnicze są obciążone hipotekami, lub innemi prawami rzeczowemi, a pole powstające drogą ich konsolidacji (skonsolidowane) może być temiż ciężarami obciążone wyłącznie jako całość, należy oprócz aktu konsolidacyjnego przedstawić umowę z osobami, na rzecz których istnieją obciążenia, stanowiącą w jakim porządku prawa ich mają przejść na skonsolidowane pole górnicze.

Art. 52.

We wszystkich innych przypadkach akt konsolidacyjny winien pod warunkiem nieważności zawierać oznaczenie stosunku udziałów, w jakim poszczególne pola górnicze mają wejść w skład pola skonsolidowanego. Do tych przypadków stosują się przepisy art. 53—56.

Art. 53.

Jeżeli nie przedstawiono oświadczenia ujawnionych hipotecznie wierzycieli hipotecznych, oraz innych osób, posiadających prawa rzeczowe, zawierającego wyraźną zgodę, co do tego, w jaki sposób na ich rzecz ma nastąpić obciążenie skonsolidowanego pola, to Wyższy Urząd Górniczy podaje do wiadomości wszystkich tych osób treść istotną aktu konsolidacyjnego, a szczególnie oznaczenie stosunku udziałów (art. 52), powołując się przytem na artykuł niniejszy i dwa następne.

Nadto ogłasza się w Dzienniku Urzędowym województwa, w obrębie którego znajduje się pole górnicze, podlegające konsolidacji, dane, zawarte w zawiadomieniu.

Art. 54.

Jeżeli wierzyciele hipoteczni i inne osoby, posiadające prawa rzeczowe, sądzą że przyjęcie zawartego w akcie konsolidacyjnym oznaczenia stosunku udziałów (art. 52) uszczupliłoby ich prawa, to mają prawo w ciągu 3-ch miesięcy po dniu doręczenia zawiadomienia, względ-

nie po dniu, w którym się ukazał Dziennik Urzędowy, zawierający ogłoszenie (art. 53), wnieść skargę sądową.

O wniesieniu skargi sądowej należy niezwłocznie powiadomić Wyższy Urząd Górniczy.

Art. 55.

Wierzyciele hipoteczni, oraz osoby, posiadające prawa rzeczowe, mogą zamiast wnoszenia skargi sądowej, przewidzianej w art. 54, żądać niezwłocznego zaspokojenia przysługujących im roszczeń, o ile na to pozwala rodzaj zabezpieczonego roszczenia.

Prawa tego jednak mogą dochodzić również tylko w terminie wskazanym w art. 54.

Art. 56.

Jeżeli niema wierzycieli hipotecznych, ani osób, posiadających prawo rzeczowe, albo jeżeli dołączono układ w wypadkach przewidzianych w art. 51, albo też jeżeli w wypadkach, przewidzianych w art. 52, uprawnieni nie wystąpili ze skargami, o których mowa w art. 54 i 55, albo wreszcie jeżeli te skargi zostały prawomocnie oddalone, względnie jeżeli żądania niezwłocznego zaspokojenia zostały ostatecznie załatwione, wtedy Wyższy Urząd Górniczy rozstrzyga sprawę zatwierdzenia konsolidacji.

Zatwierdzenia wolno odmówić tylko wówczas, jeżeli przeciw zatwierdzeniu przemawiają względy na dobro publiczne.

Do dokumentu zatwierdzającego dołącza się dokumenty nadawcze poszczególnych pól górniczych.

Przy zaświadczeniu, wydawaniu i przechowywaniu planów pól skonsolidowanych tudzież dokumentu zatwierdzającego obowiązują przepisy art. 37 i 38.

Art. 57.

Z chwilą zatwierdzenia aktu konsolidacyjnego (art. 53) przechodzi prawo rzeczowe na odpowiedni udział w skonsolidowanem polu górniczem, ustalony podług powyższych przepisów (art. 52—54).

Art. 58.

Podział pola górniczego na samoistne pola, jak również zamiana części sąsiednich pól górniczych, podlega zatwierdzeniu Wyższego Urzędu Górniczego.

Wyższy Urząd Górniczy może odmówić zezwolenia tylko ze względu na dobro publiczne.

Przy zatwierdzeniu obowiązuje postępowanie analogiczne do przepisów art. 50 i 53 do 57.

Jeżeli wierzyciele hipoteczni, oraz inne osoby, posiadające prawa rzeczowe, sądzą, że zaprojektowany podział pola, lub zamiana części pól uszczupliłyby ich prawa, to mogą w terminie wskazanym w art. 54 żądać niezwłocznego zaspokojenia przysługujących im roszczeń, o ile na to pozwala rodzaj zabezpieczonego roszczenia. O wniesieniu skargi w tej sprawie należy podać do wiadomości Wyższego Urzędu Górniczego.

Przez zatwierdzenie przez władzę górniczą zamiany części pól, wszelkie prawa wyżej wymienionych wierzycieli oraz osób, posiadających prawa rzeczowe, przechodzą na część pola, dołączoną do obciążonej kopalni, natomiast odstąpiona część pola staje się wolną od obciążenia rzeczowego.

TYTUŁ V.

O prawach i obowiązkach właściciela pola górniczego, oraz przemysłowca górniczego.

ROZDZIAŁ I.

O prawach właściciela pola górniczego.

Art. 59.

Właściciel pola górniczego ma wyłączne prawo poszukiwania i wydobywania w granicach swego pola minerału wymienionego w dokumencie nadawczym, oraz stosowania w tym celu wszelkiego rodzaju potrzebnych urządzeń pod ziemią i na powierzchni, a to zgodnie z postanowieniami ustawy niniejszej.

Prawo eksploatacji rozciąga się też na zwały pozostałe na danem polu górniczem po dawniejszych robotach górniczych.

Minerały wydobyte na zasadzie powyższych postanowień stają się własnością uprawnionego do wydobywania.

Art. 60.

Zastrzeżenie na rzecz państwa prawa wydobywania minerałów wymienionych w art. 3 ustawy niniejszej nie uchyla nabytych przed wejściem w życie ustawy niniejszej praw właścicieli pól górniczych.

Art. 61.

Właściciel pola górniczego ma prawo pierwszeństwa przed każdą inną osobą do otrzymania w swem polu własności górniczej co do minerałów, które w granicach pola znajdują się w takiej łączności z minerałem względnie minerałami wymienionemi w dokumencie nadawczym, że według orzeczenia Wyższego Urzędu Górniczego muszą być wydobywane wspólnie z tamtymi ze względów górniczo-technicznych, lub górniczo-policyjnych.

Jeżeli inna osoba złoży zgłoszenie co do takich minerałów, to Okręgowy Urząd Górniczy zawiadamia o niem właściciela pola górniczego. Tenże winien w ciągu miesiąca po dniu zawiadomienia złożyć swoje zgłoszenie pod rygorem utraty prawa pierwszeństwa.

Właściciel pola górniczego nie ma prawa pierwszeństwa do otrzymania nadania własności górniczej co do minerałów, nie występujących w takiej łączności, o jakiej była mowa w ustępie pierwszym artykułu niniejszego.

Art. 62.

Jeżeli różnym właścicielom pól górniczych przysługuje prawo wydobywania różnych minerałów na tym samym obszarze, to każdy z nich ma prawo przy planowej eksploatacji swego minerału wydobywać zarazem i minerał, nadany innemu właścicielowi, a to o tyle, o ile te minerały podług orzeczenia Wyższego Urzędu Górniczego nie mogą być wydobywane oddzielnie ze względów technicznych, lub policyjnych.

W tym wypadku należne drugiemu właścicielowi minerały, muszą na jego żądanie być mu wydane za zwrotem kosztów wydobycia.

Art. 63.

Właściciel pola górniczego ma prawo zużytkować w naturze dla swojej kopalni, bez płacenia odszkodowania właścicielowi gruntu, przynależne do gruntu minerały, których wydobycie jest wywołane robotami górniczemi. Takie prawo zużytkowania nie obejmuje prawa sprzedaży.

W razie niezużytkowywania tych minerałów dla swojej kopalni, właściciel pola górniczego jest obowiązany na żądanie właściciela gruntu wydać mu je za zwrotem kosztów wydobycia.

Właścicielowi pola górniczego przysługuje prawo wydobywania w granicach nadanego pola górniczego piasku dla podsadzki płynnej w kopalni za odszkodowaniem właściciela gruntu.

Art. 64.

Właściciel pola górniczego ma prawo urządzać i prowadzić w charakterze przynależności do swojej kopalni zakłady, potrzebne dla obróbki produktów kopalnych, a pozostające z kopalnią w bezpośrednim związku gospodarczym i terytorjalnym.

Zakłady hutnicze nie stanowią przynależności kopalni, w rozumieniu ustawy niniejszej.

Art. 65.

Właściciel pola górniczego ma prawo robić poza obrębem swego nadania urządzenia pomocnicze tak na powierzchni jak i pod ziemią, niezbędne do odpływu wody, przewietrzania kopalni lub dla bardziej prawidłowej jej eksploatacji zarówno w miejscowości nie pokrytej polami górniczemi jak i na polach górniczych innych właścicieli, o ile te urządzenia nie przeszkadzają i nie zagrażają robotom górniczym innej kopalni.

Budowa pomocnicza stanowi przynależność pola górniczego, któremu służy. Jeżeli właściciele kilku pól górniczych zjednoczyli się celem wspólnego założenia budowy pomocniczej, a nie postanowili inaczej, wówczas budowa pomocnicza stanowi przynależność tych wszystkich pól górniczych, którym służy. Wpisanie budowy pomocniczej do księgi gruntowej (księgi hipotecznej) nie jest warunkiem skuteczności pomimo zasady publicznego zaufania do ksiąg gruntowych, o ile osoba uprawniona do założenia budowy pomocniczej weszła w jej posiadanie.

Art. 66.

Jeżeli właściciel pola górniczego, w którem ma być założona budowa pomocnicza, na jej założenie nie zezwala, wówczas sprawę rozstrzyga Wyższy Urząd Górniczy.

Art. 67.

W razie założenia budowy pomocniczej w polu innego właściciela pola górniczego, osoba uprawniona do założenia budowy pomocniczej jest obowiązana do zapłaty odszkodowania za wszelkie szkody, wyrządzone mu przez tę budowę.

Wyższy Urząd Górniczy określa na żądanie strony zainteresowanej równocześnie z wydaniem orzeczenia w trybie art. 66 w wysokość kaucji zabezpieczającej odszkodowanie.

341

Wysokość odszkodowania ustala w braku porozumienia właściwy sąd.

Wystąpienie na drogę sądową nie wstrzymuje wykonania zamierzonej budowy pomocniczej.

Art. 68.

Minerały, wydobyte przy wykonywaniu budowy pomocniczej w miejscowości niepokrytej polami górniczemi są uważane jako część produkcji kopalni, dla której służy budowa pomocnicza.

Jeżeli przy wykonaniu budowy pomocniczej w polu innego właściciela pola górniczego będą wydobyte minerały, do których tenże właściciel ma prawo, to na jego żądanie muszą mu być wydane bezpłatnie.

Art. 69.

Właściciel pola górniczego ma prawo żądać odstąpienia mu gruntów na cele górnicze podług przepisów zawartych w rozdziale drugim tytułu niniejszego (art. 70—84), oraz korzystać z wód kopalnianych podług przepisów zawartych w rozdziale czwartym tytułu niniejszego (art. 89 — 90).

ROZDZIAŁ II.

O odstąpieniu gruntu na cele górnicze.

Art. 70.

Właściciel pola górniczego ma prawo żądać odstąpienia mu w granicach nadanego pola górniczego na potrzeby kopalni takiego obszaru gruntu, jaki okazuje się konieczny dla prowadzenia robót górniczych, dla uzyskania materjału na podsadzkę w kopalni (patrz art. 63, ustęp ostatni), dla placów zwałowych, składowych i wyładunkowych, dla dróg, kolei, kolejek, kanałów, przewodów rurowych i elektrycznych, dla budynków, służących zarówno bezpośredniemu ruchowi kopalni, jak też zakładom, stanowiącym przynależność kopalni, (art. 64), dla izb zbornych robotniczych, oraz dla mieszkań robotników i urzędników, o ile ze względu na ruch kopalni muszą mieszkać w pobliżu.

Poza granicami nadanego pola górniczego właściciel pola ma prawo żądać odstąpienia mu takich obszarów gruntów, jakie okazują się konieczne dla budowy pomocniczej (art. 65).

Gdyby właściciel lub posiadacz gruntu nie chciał odstąpić go dobrowolnie na powyższe cele, to może być do odstąpienia zmuszony, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w artykule następnym.

Art. 71.

Grunt zajęty pod budynki mieszkalne, gospodarcze, lub fabryczne, lub pod ogrodzone podwórza i pod ogrody połączone z powyższemi budynkami, nie podlega przymusowemu odstąpieniu na cele górnicze.

Art. 72.

Właściciel pola górniczego jest obowiązany uiszczać posiadaczowi gruntu corocznie zgóry pełne odszkodowanie za pozbawienie go użytkowania gruntu i zwrócić grunt, gdy przestanie zeń korzystać, w takim stanie używalności, w jakim grunt znajdował się w chwili odstąpienia.

Jeżeli wskutek zajęcia na potrzeby kopalni wartość gruntu się zmniejszy, to właściciel pola górniczego winien przy zwrocie gruntu zapłacić właścicielowi gruntu odszkodowanie. Właściciel gruntu może żądać od właściciela pola górniczego, aby przed objęciem gruntu złożył kaucję, zabezpieczającą dopełnienie powyższego obowiązku. Właściciel gruntu ma prawo żądać w chwili zwrotu, aby właściciel pola górniczego zamiast pokrywać ubytek wartości nabył grunt na własność.

Jeżeli w chwili zwrotu gruntu znajdują się na gruncie budynki, wzniesione dla potrzeb kopalni, to właścicielowi gruntu przysługuje wybór, bądź żądania zniesienia ich na koszt właściciela pola górniczego, bądź zatrzymania ich za zwrotem równoważnika przyrostu wartości gruntu.

Art. 73.

Jeżeli jest pewność, że grunt zajęty będzie dłużej niż trzy lata, albo jeżeli po upływie trzech lat grunt pozostaje nadal zajęty, to właściciel gruntu może żądać, aby właściciel pola górniczego nabył grunt na własność.

Art, 74.

Jeżeli wskutek odstąpienia poszczególnych części gruntu nie można używać również niektórych innych części gruntu w sposób celowy, to właściciel pola górniczego winien na żądanie posiadacza gruntu uiszczać roczne odszkodowanie (art. 72) także i za te części.

W tym wypadku właściciel takiego gruntu może żądać, aby właściciel pola górniczego nabył odpowiednie części gruntu na własność.

Art. 75.

W razie przymusowego odstąpienia, lub nabycia gruntu na urządzenia górnicze, nie uwzględnia się przy odszkodowaniu przyrostu wartości, uzyskanego przez grunt dopiero dzięki temu urządzeniu.

Art. 76.

Na gruncie odstąpionym i nabytym przez właściciela pola górniczego ciąży prawo pierwokupu na rzecz każdoczesnego właściciela gruntu zmniejszonego przez odstąpienie. Prawo to może być urzeczywistnione tylko w wypadku, gdy grunt odstąpiony stanie się zbędny dla potrzeb kopalni.

Art. 77.

Jeżeli w przypadkach, przewidzianych w art. 70—74 dobrowolne porozumienie między właścicielem pola górniczego z jednej strony, a właścicielem względnie posiadaczem gruntu z drugiej strony — nie dojdzie do skutku, to Wyższy Urząd Górniczy na żądanie właściciela pola górniczego zarządza w porozumieniu z właściwym Wojewodą, wysłuchanie obu stron zainteresowanych oraz oględziny i zbadanie stosunków na miejscu przez delegatów obu władz.

Jeżeli osoby zainteresowane pomimo starań delegatów nie ugodzą się bądź co do samego odstąpienia gruntu, względnie jego rozmiaru, bądź co do odszkodowania, względnie kaucji, wówczas delegaci na podstawie opinji biegłych przedstawią w protokule dochodzenia uzasadnione wnioski.

Biegłych powołują delegaci wyżej wymienionych władz. Oprócz biegłych, wybranych przez delegatów władz, należy powołać, na ewentualną prośbę stron

343

biegłych wskazanych przez te strony. Nieprzybycie biegłych, powołanych na życzenie stron, nie wstrzymuje biegu czynności delegatów

Art. 78.

Na podstawie dochodzenia (art. 77) Wyższy Urząd Górniczy rozstrzyga, czy zachodzi potrzeba ustąpienia gruntu, jakoteż w porozumieniu z właściwym wojewodą orzeka, czy właściciel pola górniczego jest obowiązany do nabycia gruntu na własność, w jakich rozmiarach i na jakich warunkach.

Art. 79.

Orzeczenie nakazujące przymusowe odstępienie, lub nabycie gruntu, winno ściśle określić położenie i rozmiary gruntu oraz należne właścicielowi gruntu odszkodowanie, lub kaucję, oraz należne posiadaczowi gruntu odszkodowanie i winno ustalić inne jeszcze ewentualne warunki odstąpienia lub nabycia.

Art. 80.

Przy ocenianiu gruntu nie bierze się pod uwagę przyrostu wartości, jaki może być spowodowany skutkiem projektowanego urządzenia górniczego.

Odszkodowanie ustanawia się w wysokości podwójnej w stosunku do wartości gruntu takiej samej jakości.

Art. 81.

Od orzeczenia Wyższego Urzędu Górniczego, wydanego w trybie art. 78, przysługuje stronom odwołanie do Ministra Przemysłu i Handlu jedynie co do obowiązku przymusowego odstąpienia lub nabycia gruntu.

Jeżeli w wypadku nałożenia obowiązku odstąpienia gruntu, strona domaga się zwolnienia jej od tego obowiązku na podstawie szczególnego tytułu prawnego, wówczas w celu urzeczywistnienia swojego roszczenia z tego tytułu może wystąpić wyłącznie na drogę sądową.

Przeciwko ustaleniu wysokości odszkodowania i kaucji, odwołanie do Ministra Przemysłu i Handlu nie jest dopuszczalne. W tych wypadkach przysługuje stronom prawo wystąpienia na drogę sądową.

Art. 82.

Wytoczenie skargi przed sądem nie wstrzymuje objęcia w posiadanie gruntu wtedy, gdy skarga dotyczy tylko ustalenia wysokości odszkodowania lub kaucji, i o ile ustalone w drodze administracyjnej odszkodowanie lub kaucja zostały dane osobie uprawnionej, lub w razie odmowy przyjęcia złożone do depozytu sądowego.

Art. 83.

Koszty postępowania przewidzianego w art. 77 do 79 w pierwszej instancji ponosi właściciel pola górniczego, w instancji odwoławczej — strona przegrywająca.

Art. 84.

Skutki, wynikające z zastosowania przepisów niniejszego rozdziału w stosunku między właścicielem i posiadaczem gruntu, reguluje się zgodnie z przepisami prawa cywilnego.

ROZDZIAŁ III.

O odszkodowaniu za uszkodzenia własności gruntowej.

Art. 85.

Właściciel pola górniczego jest obowiązany do pełnego odszkodowania za wszystkie szkody, wyrządzone własności gruntowej, lub jej przynależnościom przez roboty górnicze, prowadzone czy to pod ziemią, czy na powierzchni, bez względu na to, czy roboty były prowadzone pod uszkodzonem miejscem, czy nie, z czyjej winy nastąpiło uszkodzenie i czy je można było przewidzieć, lub nie, z wyjątkiem wypadków, określonych w art. 87 ust. 3 i 4 ustawy niniejszej.

Komu i w jakiej mierze z pośród osób, uprawnionych do korzystania z gruntu przysługuje w każdym przypadku szkody roszczenie do odszkodowania, rozstrzyga się według ogólnych przepisów prawa cywilnego.

Art. 86.

Jeżeli szkodę spowodowały roboty prowadzone w obrębie kilku pól górniczych, wówczas właściciele tych pól odpowiadają solidarnie za tę szkodę, co jednak nie przesądza o stopniu ich wzajemnej odpowiedzialności między sobą.

Postanowienia powyższe mają zastosowanie także wówczas, jeżeli w chwili wejścia w życie ustawy niniejszej, szkoda była już wyrządzona, lecz skarga o odszkodowanie jeszcze nie była wniesiona.

Art. 87.

Jeżeli na powierzchni pola górniczego mają być wzniesione budynki, wymagające zatwierdzeuia władzy budowlanej, to ta ostatnia przed zatwierdzeniem planu winna zasięgnąć opinji Okręgowego Urzędu Górniczego.

Jeżeli budowa musi być zaniechana ze względu na niebezpieczeństwo, grożące budynkom ze strony robót górniczych, to właściciel gruntu ma prawo do odszkodowania za zmniejszenie wartości, którego ewentualnie doznał wskutek tego grunt. Prawo to nie przysługuje mu jednak, jeżeli ze stanu sprawy okazuje się, że tylko w tym celu zgłosił zamiar budowy, aby uzyskać owo odszkodowanie.

Właściciel pola górniczego nie odpowiada za szkody, wyrządzone budynkom wzniesionym z pominięciem władz budowlanych, jeżeli wzniesienie tych budynków nastąpiło po wejściu w życie ustawy niniejszej i na gruncie, objętym nadaniem, udzielonem przed wzniesieniem tych budynków.

Właściciel pola górniczego nie odpowiada również za szkodę, wyrządzoną wskutek robót górniczych budynkom, których postawienie wymagało zezwolenia władzy budowlanej, jeżeli te budynki wykonano w czasie, w którym właściciel gruntu przy zachowaniu zwykłej uwagi nie mógł już nie wiedzieć o niebezpieczeństwie, grożącem im ze strony kopalni. W wypadku tym ma również zastosowanie ustęp drugi niniejszego artykułu.

Art. 88.

Wynagrodzenia szkody (art. 85, 86), wyrządzonej przez roboty górnicze, poszkodowany może dochodzić w drodze sądowej w ciągu 3-ch lat od chwili, gdy dowie się o szkodzie i jej przyczynie.

Przedawnienie trzyletnie nie ma zastosowania do roszczeń, opartych na szczególnym tytule prawnym.

345

ROZDZIAŁ IV.

O służebnościach wodnych.

Art. 89.

Właściciel pola górniczego, ma prawo bezpłatnego użytkowania wód kopalnianych ma potrzeby kopalni i zakładów, stanowiących jej przynależność oraz na potrzeby zamieszkałych na miejscu pracowników.

Art. 90.

Jeżeli kilku właścicieli pól górniczych, chce korzystać na potrzeby swoich kopalń z wód kopalnianych, nie wystarczających dla pokrycia potrzeb wszystkich, to Wyższy Urząd Górniczy rozstrzyga o tem, kto i w jakiej mierze ma jej używać.

Przy rozstrzyganiu winien Wyższy Urząd Górniczy brać pod uwagę interes społeczny i celowość użytkowania.

ROZDZIAŁ V.

O uprawnieniach przemysłowca górniczego.

Art. 91.

Przemysłowcowi górniczemu, nie będącemu jednocześnie właścicielem pola górniczego przysługuje prawo korzystania we własnem imieniu z wszelkich uprawnień właściciela pola górniczego na zasadzie rozdziału I do IV niniejszego tytułu z wyjątkiem uprawnień z art. 61 i 63 rozdziału I. W razie wystąpienia o zrealizowanie tych uprawnień, ciążą na przemysłowcu górniczym obowiązki, jakieby ze zrealizowania tych uprawnień ciążyły na właścicielu pola górniczego, co jednak nie uwalnia tego ostatniego od odpowiedzialności, którą ponosi solidarnie z przemysłowcem górniczym, wobec właściciela, względnie posiadacza gruntu.

Przemysłowiec górniczy nie będący właścicielem pola górniczego, mający oddaną sobie do eksploatacji ograniczoną wgłąb część pola górniczego, nie może korzystać samodzielnie z powyższych uprawnień, lecz tylko łącznie z właścicielem pola górniczego, z którym wówczas ponosi solidarną odpowiedzialność za wypełnienie wszelkich ciążących na nim obowiązków z powodu wykorzystania tych praw.

TYTUŁ VI.

O stosunku robót górniczych do publicznych urządzeń komunikacyjnych.

Art. 92.

Właściciel pola górniczego obowiązany jest przedsiębrać wszelkie środki i wykonać wszelkie urządzenia w kopalni konieczne dla ochrony szos, kolei żelaznych, kanałów i innych publicznych środków komunikacyjnych, których przedsiębiorca korzysta z prawa wywłaszczenia, a którym ze strony robót górniczych, przeprowadzanych w jego polu mogłoby grozić niebezpieczeństwo uszkodzenia.

Przed ustaleniem kierunku, jaki otrzymać mają wzmiankowane urządzenia komunikacyjne, właściwa władza wysłucha właścicieli i posiadaczy pól górniczych, przez które mają być przeprowadzone te urządzenia, co do sposobu, w jaki należy je wykonać z możliwie najmniejszym uszczerbkiem dla własności górniczej.

Przemysłowiec górniczy obowiązany jest solidarnie z właścicielem pola górniczego do przestrzegania bezpieczeństwa urządzeń komunikacyjnych w myśl ustępu 1-go. Właścicielowi pola górniczego przysługuje przeciwko niemu regres w razie uchybienia temu obowiązkowi.

Art. 93.

Jeżeli właściciel pola górniczego uzyskał nadanie wcześniej, zanim udzielono zezwolenia na wykonanie urządzenia komunikacyjnego, określonego w art. 92, to ma prawo żądać odszkodowania od przedsiębiorcy urządzenia komunikacyjnego, jeżeli z tego powodu usunięto, lub przerobiono istniejące w kopalni urządzenia, które to zmiany nie byłyby pozatem potrzebne, oraz jeżeli zaszła konieczność ograniczenia lub zaniechania eksploatacji.

Jeżeli strony nie mogą się porozumieć co do należnego odszkodowania, Wyższy Urząd Górniczy po wysłuchaniu obu stron wyda co do wysokości odszkodowania orzeczenie z tymczasową mocą wykonawczą. Od orzeczenia Wyższego Urzędu Górniczego niema odwołania do Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Strona niezadowolona może udać się na drogę sądową w ciągu trzech miesięcy od dnia doręczenia jej orzeczenia.

TYTUŁ VII.

O pozbawieniu, zrzeczeniu się i zniesieniu własności górniczej.

Art. 94.

Minister Przemysłu i Handlu może,— o ile uzna, że dobro publiczne tego wymaga,— wydać przepisy co do minimalnej obowiązkowej produkcji z hektara nadanego pola górniczego w poszczególnych okręgach, oraz co do ilości robót górniczych, których wykonanie może być uznane za równoważnik minimalnej produkcji.

Art. 95.

Jeżeli eksploatacja pola górniczego wbrew przepisom Ministra Przemysłu i Handlu, wydanym na mocy art. 94 została zaniechana, lub przerwana i pomimo wezwania ze strony Wyższego Urzędu Górniczego nie została wznowiona w ciągu sześciu miesięcy od daty doręczenia odnośnego wezwania właścicielowi pola górniczego, to Minister Przemysłu i Handlu może wydać orzeczenie o odebraniu nadania.

Odebranie nadania może również nastąpić jeżeli eksploatacja pola górniczego nie osiągnęła przepisanego minimum.

Postanowienia powyższe mogą być zastosowane niezależnie od nałożenia kary, przewidzianej w art. 151.

Art. 96.

Orzeczenie, co do odebrania nadania, Wyższy Urząd Górniczy poda do wiadomości wpisanym do księgi hipotecznej wierzycielom i innym osobom, posiadającym uprawnienia rzeczowe i ogłosi to orzeczenie w Dzienniku Urzędowym województwa, w obrębie którego znajduje się pole górnicze, powołując się przytem na artykuł niniejszy i dwa następne

Art. 97.

Wierzyciele hipoteczni, oraz inne osoby, posiadające uprawnienia rzeczowe, mogą w ciągu 3-ch miesięcy po dniu ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym o odebraniu nadania, zwrócić się do właściwego sądu z żądaniem wystawienia na sprzedaż w drodze publicznego przetargu pola górniczego celem zaspokojenia swej pretensji; koszty postępowania zwraca się petentowi z sumy, osiągniętej przy sprzedaży.

Kto nie korzysta z tego prawa w przepisanym terminie, traci swoje prawo rzeczowe równocześnie ze zniesieniem własności górniczej (art. 98).

Dotychczasowy właściciel pola górniczego może także w trzymiesięcznym terminie zażądać na swój koszt sprzedaży w drodze publicznego przetargu.

Takież prawo przysługuje przemysłowcowi górniczemu, posiadającemu notarjalny akt dzierżawy całości, lub części pola górniczego, zawarty przed dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym województwa o odebraniu nadania.

Art. 98.

Jeżeli nikt nie żąda wystawienia pola górniczego na sprzedaż w drodze publicznego przetargu lub jeżeli przetarg publiczny nie doprowadził do sprzedaży pola górniczego, ani do przejęcia tego pola na własność wierzycieli, to Wyższy Urząd Górniczy wyda orzeczenie, stanowiące o zniesieniu własności górniczej.

Z chwilą zniesienia gasną wszystkie prawa do pola górniczego bez względu na ich charakter.

Art. 99.

Jeżeli właściciel pola górniczego oświadczy przed władzą górniczą, że się zrzeka dobrowolnie własności górniczej, to na podstawie tego oświadczenia wdraża się postępowanie podług art. 96 tak samo, jak na podstawie orzeczenie, o którem tam mowa.

Wierzycielom hipotecznym i innym osobom, posiadającym uprawnienia rzeczowe, przysługuje również w tym wypadku uprawnienie, przyznane im w art. 97; podobnie stosują się postanowienia art. 98 co do zniesienia własności górniczej.

Art. 100.

Postępowanie podług art. 99 wdraża się także wówczas, gdy dobrowolne zrzeczenie się własności górniczej dotyczy tylko poszczególnych części pola górniczego.

Art. 101.

Postanowienia tytułu niniejszego nie dotyczą pól górniczych na minerały zastrzeżone na rzecz Państwa.

TYTUŁ VIII.

O prowadzeniu robót górniczych.

ROZDZIAŁ I.

O planie robót górniczych.

Art. 102.

Przemysłowiec górniczy jest obowiązany zawiadomić Okręgowy Urząd Górniczy o rozpoczęciu robót górniczych.

Roboty poszukiwawcze mogą być rozpoczęte jednocześnie z wysłaniem zawiadomienia.

Do uruchomienia kopalni, względnie do robót przygotowawczych, poprzedzających uruchomienie, można przystąpić dopiero w miesiąc po zawiadomieniu, chyba że władza górnicza w odpowiedzi udzieli zezwolenia na wcześniejsze uruchomienie.

Art. 103.

Roboty górnicze winny być prowadzone prawidłowo, zgodnie ze wskazaniami techniki górniczej i zachowaniem bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz tak, by o ile możności nie utrudniały eksploatacji tego samego, lub sąsiedniego złoża w przyszłości.

Nie wolno prowadzić robót górniczych na obszarach podlegających ochronie na mocy osobnych ustaw.

Art. 104.

Roboty górnicze z wyjątkiem robót poszukiwawczych wolno prowadzić tylko na podstawie planu robót.

Plan ten podlega zatwierdzeniu przez Okręgowy Urząd Górniczy.

Art. 105.

Jeżeli Okręgowy Urząd Górniczy nie zgadza się na przedłożony mu do zatwierdzenia plan robót, to winien w ciągu jednego miesiąca od daty jego złożenia zawiadomić przemysłowca górniczego o odmowie zatwierdzenia i wezwać go dla wspólnego omówienia punktów planu, które spowodowały odmowę.

W braku takiego zawiadomienia w ciągu przepisanego jednego miesiąca, przemysłowiec górniczy może przystąpić do wykonywania robót podług przedłożonego planu.

Art. 106.

W razie, jeżeli Okręgowy Urząd Górniczy odmówi zatwierdzenia planu robót, przemysłowiec górniczy może odwołać się do Wyższego Urzędu Górniczego. Złożenie odwołania nie upoważnia przemysłowca górniczego do wykonywania robót podług planu niezatwierdzonego przez Okręgowy Urząd Górniczy.

Art. 107.

Przepisy powyższych artykułów 105 106 stosują się i do późniejszych zmian w zatwierdzonym już

planie robót. W drodze wyjątkowej może kierownik robót górniczych odstąpić od zatwierdzonego planu, jeżeli zajdą okoliczności nieprzewidziane i niezależne od jego woli, które będą wymagały natychmiastowych zmian planu. Kierownik robót jest jednak w tym wypadku obowiązany donieść niezwłocznie Okręgowemu Urzędowi Górniczemu o zarządzonych zmianach z należytem umotywowaniem.

Art. 108.

Wyższy Urząd Górniczy ma prawo na wniosek Okręgowego Urządu Górniczego wstrzymać roboty górnicze, prowadzone bez zatwierdzonego planu, lub z odstępstwami od zatwierdzonego planu. W razie oczywistego i nieuniknionego niebezpieczeństwa, wynikającego z tych robót, Okręgowy Urząd Górniczy winien niezwłocznie wystąpić do Wyższego Urzędu Górniczego z wnioskiem o zawieszenie robót i jednocześnie zarządzić to zawieszenie na czas do decyzji Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 109.

Przemysłowiec górniczy jest obowiązany przedkładać Okręgowemn Urzędowi Górniczemu plan kopalni sporządzony w 2 egzemplarzach przez mierniczego górniczego i dopilnować uzupełnienia jego regularnie w odstępach czasu przepisanych przez Wyższy Urząd Górniczy.

Przemysłowcowi górniczemu służy w zasadzie prawo wyboru mierniczego górniczego, któremu powyższą czynność powierza. Ministerstwo Przemysłu i Handlu może jednak wyznaczyć dla danej kopalni mierniczego górniczego, któremu przemysłowiec górniczy jest obowiązany powierzać sporządzanie i uzupełnianie planu kopalni, płacąc za to podług taksy, ustanowionej przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Nadto Minister Przemysłu i Handlu może w razie potrzeby zarządzić pomiary danej kopalni przez wyznaczonego przez siebie mierniczego górniczego.

Odpowiedzialność osobista mierniczego górniczego wybranego przez przemysłowca górniczego, za wykonanie planu i pomiaru nie zwalnia przemysłowca od odpowiedzialności za ścisłość przedłożonych dokumentów.

Jeden egzemplarz planu kopalni pozostaje w Okręgowym Urzędzie Górniczym, drugi zaś winien być przechowywany na kopalni.

Do egzemplarza planu, znajdującego się u władzy górniczej mają prawo wglądu osoby, które należycie uzasadnią powody domagania się tego wglądu.

W tym wypadku Okręgowy Urząd Górniczy wyznaczy odpowiedni dzień dla wglądu i zawiadamia o tem zawczasu kierownika kopalni.

Art. 110.

Przemysłowiec górniczy jest obowiązany dostarczać władzy górniczej dane statystyczne zgodnie z rozporządzeniem wydanem w tym przedmiocie przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 111.

Jeżeli przemysłowiec górniczy chce wstrzymać ruch kopalni, winien zawiadomić o tem Okręgowy Urząd conajmniej na miesiąc przedtem.

351

Jeżeli wszakże wskutek nieprzewidzianej okoliczności ruch musi być wstrzymany wcześniej, albo natychmiast, to doniesienie należy uskutecznić nie później jak w ciągu dnia następnego po dniu, w którym zarządzono wstrzymanie ruchu.

ROZDZIAŁ II.

O mierniczych górniczych.

Art. 112.

Uprawnienie mierniczego górniczego może otrzymać ten kto:

1) posiada obywatelstwo polskie;
2) włada językiem polskim w słowie i piśmie;
3) przedstawi dowód posiadania wykształcenia w zakresie przepisanym przez Ministra Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia; równorzędną;
4) odbył praktykę zawodową, której zakres, sposób odbywania oraz czas trwania ustanowi Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia;
5) przedstawił świadectwo złożenia egzaminu praktycznego w zakresie, oznaczonym przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Świadectwo uprawnienia wydaje Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

Obywatele państwa polskiego, którzy przed wejściem w życie ustawy niniejszej zajmowali stanowiska markszeidrów b. rosyjskiego Departamentu Górniczego względnie rosyjskich Zarządów Górniczych, lub autoryzowanych inżynierów górniczych (Rozp. b. austr. Min. Roln. z dn. 23 maja 1872 r. L. 5420 Dz. U. P. austr. Nr 70), lub którzy otrzymali od polskich władz górniczych na zasadzie pruskiej ustawy górniczej licencję na mierniczego górniczego zachowują prawa mierniczych górniczych.

Osoby, które posiadały licencje na pełnienie funkcji mierniczych górniczych w górnośląskiej części województwa śląskiego przed objęciem jej przez Państwo Polskie, zachowują prawo wykonywania tych funkcji na tem terytorjum o tyle, o ile je przyznaje im polsko-niemiecka konwencja górnośląska z dn. 15.V.1922 r.

Art. 113.

Przepisy obowiązujące mierniczych górniczych przy pełnieniu ich czynności wyda Minister Przemysłu i Handlu, w drodze rozporządzenia.

Art. 114.

Nadzór nad mierniczymi górniczymi sprawują Wyższe Urzędy Górnicze.

W razie niesumiennego, nieprawidłowego lub nieterminowego wykonywania obowiązków, Wyższemu Urzędowi Górniczemu przysługuje prawa zawieszenia mierniczych górniczych w ich czynnościach.

Pozbawienie uprawnienia mierniczego górniczego należy do kompetencji Ministra Przemysłu i Handlu.

ROZDZIAŁ III.

O kierownikach i dozorcach robót górniczych.

Art. 115.

Roboty górnicze mogą być prowadzone tylko pod kierownictwem dozorem i odpowiedzialnością osób czyniących zadość warunkom przepisanym w niniejszym rozdziale.

Art. 116.

Przemysłowiec górniczy winien podać Okręgowemu Urzędowi Górniczemu nazwiska osób, którym powierza kierownictwo i dozór robót górniczych, podając przytem zakres działania poruczonego każdemu z nich.

Osoby te mogą objąć powierzone im czynności dopiero po stwierdzeniu przez władzę górniczą, że posiadają odpowiednie kwalifikacje, przyczem do kierowników kopalń, ich zastępców oraz sztygarów mają zastosowanie poszczególne przepisy art. 117 do 119.

Art. 117.

Kierownik kopalni jakoteż jego zastępca winien posiadać następujące kwalifikacje:

1) obywatelstwo polskie;
2) władanie językiem polskim w słowie i piśmie;
3) wykształcenie w zakresie przepisanym przez Ministra Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.
4) praktykę górniczą, której zakres, sposób odbywania i czas trwania określi Minister Przemysłu i Handlu w drodze rozporządzenia.

Art. 118.

Obywatele państwa polskiego uznani na stanowiska kierowników kopalń przed wejściem w życie ustawy niniejszej, zachowują to prawo. Kierownicy kopalń uznani na tem stanowisku przed wejściem w życie ustawy niniejszej, a nie posiadający obywatelstwa polskiego, zachowują prawo zajmowania stanowisk kierowników kopalń o tyle, o ile im przyznają je traktaty międzynarodowe.

Art. 119.

Postanowienia art. 117 i 118 mają odpowiednie zastosowanie do osób, pełniących w kopalniach funkcje sztygarów.

Art. 120.

Jeżeli ruch kopalni, albo pewien dział ruchu znajduje się pod kierownictwem lub dozorem osoby, która nie posiada wymaganych kwalifikacji, albo też która je utraciła, to Okręgowy Urząd Górniczy po wysłuchaniu osób zainteresowanych winien zażądać natychmiastowego usunięcia tej osoby, a w razie potrzeby wystąpić do Wyższego Urzędu Górniczego z wnioskiem o wstrzymanie robót górniczych, prowadzonych pod jej kierownictwem lub dozorem, dopóki nie zostanie przyjęta osoba, posiadająca odpowiednie kwalifikacje.

Art. 121.

Zawieszenie w funkcjach osób należących do personelu nadzorczego i posiadających formalne kwalifikacje, przewidziane w art. 117 do 119, może dokonać Wyższy Urząd Górniczy w razie pociągnięcia tych osób do odpowiedzialności na zasadzie art. 122 ustawy niniejszej.

W razie takiego wykonywania swych obowiązków przez organy nadzorcze, które zagraża bezpieczeństwu publicznemu lub życiu ludzkiemu, a nie podpada pod ustęp pierwszy niniejszego artykułu, Wyższemu Urzędowi Górniczemu przysługuje również prawo na wniosek Okręgowego Urzędu Górniczego zawieszać osoby nieodpowiednie w ich czynnościach.

353

Art. 122.

Organ nadzorczy, który objął kierownictwo, lub nadzór ruchu, jest odpowiedzialny w granicach powierzonego mu zakresu czynności za zastosowanie się do wszystkich przepisów ustawy górniczej względnie rozporządzeń, na jej podstawie wydanych.

Przemysłowiec górniczy, oraz osoby, którym powierzono administrację kopalni, jakoteż osoby, przełożone nad organami nadzorczemi, wskazanemi w art. 126 są obok osób wymienionych w ustępie 1 odpowiedzialne:

1) o ile w sprawach ruchu wydali zarządzenia, o których wiedzieli, lub powinni byli wiedzieć, że ich wykonanie wykroczyłoby przeciwko planom robót, albo też przeciwko przepisom, zawartym w ustawie względnie rozporządzeniom, wydanym na jej podstawie;
2) o ile przez swoje czynności lub też zaniedbania pozbawili podległe im organa nadzorcze możności dopełnienia zobowiązań, ciążących na nich w myśl ustawy, lub też w myśl rozporządzeń, wydanych na jej podstawie;
3) jeżeli niedość starannie wykonywali w stosunku do podległych im organów nadzorczych kontrolę, należącą do nich ze względu na faktyczne ich stanowisko służbowe, a możliwą w danych warunkach.

Przemysłowiec górniczy winien podać władzy górniczej nazwiska osób, wskazanych w ustępie 2-im, zawiadamiając o zakresie ich czynności.

Poza nominalnym kierownikiem kopalni mogą być pociągnięte do odpowiedzialności również i inne osoby, o ile zostanie stwierdzone, iż zarządzenia tych ostatnich krępowały swobodę działania kierowników.

Art. 123.

Organy nadzorcze, wskazane w art. 116 są obowiązane na żądanie towarzyszyć urzędnikom władz górniczych, którzy w charakterze służbowym objeżdżają kopalnię i udzielić im wszelkich wyjaśnień tak co do ruchu, jak i do wykonywania regulaminu pracy i co do wszystkich innych spraw, podlegających nadzorowi władzy górniczej.

ROZDZIAŁ IV.

O eksploatacji minerałów przynależnych do gruntu.

Art. 124.

Wydobywanie minerałów przynależnych do gruntu nie podlega przepisom ustawy górniczej, o ile nie jest połączone z zastosowaniem środków techniki górniczej, a w szczególności z użyciem materjałów wybuchowych.

W razie wydobywania minerałów przynależnych do gruntu, podpadających pod postanowienia ustawy niniejszej, mają zastosowanie postanowienia tytułów VIII, IX i X ustawy niniejszej.

ROZDZIAŁ V.

O kotłach parowych i silnikach w górnictwie.

Art. 125.

Silniki i kotły parowe, służące dla robót górniczych oraz zakładów stanowiących ich przynależność (art. 64) podlegają przepisom ustawy przemysłowej oraz specjalnych ustaw z tem zastrzeżeniem, że w miejsce władz powołanych do stosowania tych przepisów wchodzą władze górnicze.

TYTUŁ IX.

O władzach górniczych.

ROZDZIAŁ I.

O organizacji i zakresie działania władz górniczych.

Art. 126.

Władzami górniczemi są:
Okręgowe Urzędy Górnicze.
Wyższe Urzędy Górnicze,
Minister Przemysłu i Handlu.
Okręgowe Urzędy Górnicze, oraz Wyższe Urzędy górnicze są władzami administracji państwowej, niezespolonemi z urzędami starościńskiemi i wojewódzkiemi.

Art. 127.

Terytorjalny zakres działania Wyższych Urzędów Górniczych, ich siedzibę i statut organizacyjny — oraz statut organizacyjny Okręgowych Urzędów Górniczych, ustala Rada Ministrów na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu, okręgi zaś i siedzibę Okręgowych Urzędów Górniczych — Minister Przemysłu i Handlu.

Art. 128.

Okręgowe Urzędy Górnicze stanowią pierwszą instancję dla spraw objętych niniejszą ustawą, a nie zastrzeżonych wyraźnie Wyższym Urzędom Górniczym, lub Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 129.

Wyższe Urzędy Górnicze są organami nadzorczemi nad podległemi im Okręgowemi Urzędami Górniczemi. Stanowią one instancję pierwszą dla spraw powierzonych im wyraźnie niniejszą ustawą oraz instancję drugą dla spraw należących od zakresu działania Okręgowych Urzędów Górniczych.

Art. 130.

Wyższe Urzędy Górnicze wykonują również czynności powierzone im przez Ministra Przemysłu i Handlu.

Art. 131.

Nadto do kompetencji Wyższych Urzędów Górniczych należy wydawanie pozwoleń na wznoszenie, przebudowę i zmianę budowli dla celów technicznych w kopalniach oraz zakładach stanowiących ich przynależność podług ustawy niniejszej oraz na wznoszenie i zmianę urządzeń technicznych w kopalniach i pomienionych zakładach, nie wyłączając kotłów parowych i silników.

Art. 132.

Minister Przemysłu i Handlu sprawuje w zakresie górnictwa naczelną władzę w Państwie.

Jest on władzą odwoławczą w sprawach zastrzeżonych w pierwszej instancji kompetencji Wyższych Urzędów Górniczych.

Art. 133.

O ile ustawa niniejsza w poszczególnych wypadkach nie stanowi inaczej, można odwołać się od każdego zarządzenia względnie orzeczenia Okręgowego Urzędu Górniczego do Wyższego Urzędu Górniczego, a od każdego zarządzenia względnie orzeczenia Wyższego Urzędu Górniczego, wydanego w pierwszej instancji do Ministra Przemysłu i Handlu.

Od zarządzenia względnie orzeczenia wydanego w drugiej instancji przez Wyższy Urząd Górniczy odwołanie do Ministra Przemysłu i Handlu jest niedopuszczalne.

Odwołania należy składać w ciągu miesiąca od dnia doręczenia osobie zainteresowanej pisma, zawierającego zarządzenie względnie orzeczenie, do rąk władzy, która wydała zarządzenie względnie orzeczenie.

ROZDZIAŁ II.

O delegowaniu władz przemysłowych do czynności władz górniczych.

Art. 134.

Minister Przemysłu i Handlu może w drodze rozporządzenia przekazać władzom przemysłowym objęcie nadzoru nad wydobywaniem minerałów przynależnych do gruntu, a podlegających przepisom ustawy górniczej w myśl art. 124.

Przekazanie nadzoru może obejmować bądź poszczególne, bądź wszystkie kopalnie tej kategorji na danym obszarze.

Władze przemysłowe pełnią wówczas funkcje władz górniczych odpowiednich instancji, stosując się przytem do ustawy górniczej, oraz rozporządzeń wydanych na jej podstawie.

ROZDZIAŁ III.

O nadzorze policyjnym władz górniczych.

Art. 135.

Nadzór policyjny władz górniczych obejmuje sprawy:

bezpieczeństwa życia i zdrowia robotników,

prawidłowości i bezpieczeństwa robót,

ochrony powierzchni w interesie bezpieczeństwa publicznego,

zapobiegania szkodom, któreby przemysł górniczy mógł wyrządzić ogółowi sąsiednich mieszkańców.

Nadzorowi policyjnemu władz górniczych podlegają również zakłady i urządzenia techniczne, stanowiące przynależność kopalni w myśl art. 64.

Art. 136.

Minister Przemysłu i Handlu wydaje szczegółowe obowiązujące przepisy, dotyczące prawidłowego i bezpiecznego prowadzenia robót górniczych.

Art. 137.

Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych wydaje obowiązu-

iące przepisy co do nabywania i użytkowania przez przedsiębiorstwa górnicze materjałów wybuchowych.

Art. 138.

Nadzór nad prowadzeniem przedsiębiorstw przemysłowo-górniczych zarówno państwowych i komunalnych, jak i prywatnych, i nad ścisłem wykonywaniem przepisów górniczo-policyjnych należy do Okręgowych Urzędów Górniczych.

Art. 139.

O każdem niebezpieczeństwie, zagrażającem życiu ludzkiemu lub bezpieczeństwu publicznemu, kierownik kopalni winien niezwłocznie zawiadomić najbliższą władzę policyjną i Okręgowy Urząd Górniczy, który ewentualnie wyda odpowiednie zarządzenie, niezbędne dla usunięcia niebezpieczeństwa. Odwołanie od takiego zarządzenia nie wstrzymuje jego natychmiastowego wykonania.

O takiem zarządzeniu Okręgowy Urząd Górniczy winien natychmiast donieść Wyższemu Urzędowi Górniczemu.

Art. 140.

Jeżeli zdarzy się w kopalni lub w zakładzie pomocniczym, pod ziemią, lub na powierzchni wypadek, zagrażający bezpieczeństwu osób, budynków lub powierzchni, istnieniu źródeł, studzien, lub urządzeń komunikacyjnych, to kierownik kopalni lub jego zastępca jest obowiązany zawiadomić o tem natychmiast Okręgowy Urząd Górniczy i najbliższą władzę policyjną.

Art. 141.

Okręgowy Urząd Górniczy wydaje zarządzenia niezbędne dla akcji ratowniczej i zapobiegawczej.

Przemysłowiec górniczy winien dostarczyć robotników i środków pomocniczych, potrzebnych do wykonania powyższych zarządzeń.

Sąsiednie przedsiębiorstwa górnicze są obowiązane udzielić wszelkiej pomocy.

Art. 142.

Przemysłowiec górniczy, w którego kopalni zdarzył się wypadek, ponosi wszystkie koszty wykonania zarządzeń, przepisanych w myśl art. 141, z zastrzeżeniem prawa regresu do osób trzecich, z winy których zaszło niebezpieczeństwo.

Art. 143.

Jeżeli kierownik kopalni nie wykona w określonym terminie zarządzeń policyjnych, wydanych na podstawie art. 136, 137, 139 i 141, to Okręgowy Urząd Górniczy zarządzi wykonanie ich na koszt przedsiębiorstwa.

ROZDZIAŁ IV.

O ściąganiu kosztów postępowania przed władzami górniczemi.

Art. 144.

Koszty postępowania administracyjnego w sprawach górniczych ściąga się w drodze egzekucji administracyjnej.

357

ROZDZIAŁ V.

O niektórych ograniczeniach praw urzędników górniczych.

Art. 145.

Urzędnicy Ministerstwa Przemysłu i Handlu, zatrudnieni w dziale górnictwa, jakoteż urzędnicy Państwowego Instytutu Geologicznego, oraz urzędnicy władz górniczych I i II instancji — nie mogą nabywać własności górniczej w drodze zgłoszenia przez cały czas służby oraz w ciągu sześciu miesięcy od daty opuszczenia służby, lub przejścia na stanowisko służbowe w innym dziale zarządu państwowego.

Nabycie własności górniczej wbrew powyższemu zakazowi jest nieważne.

Postanowienie powyższe stosuje się również do żon i dzieci wyżej wymienionych osób, będących pod władzą ojcowską.

Art. 146.

Urzędnicy wymienieni w art. 145 którzy nabyli własność górniczą w drodze darowizny lub spadku, winni zlikwidować ją w terminie przepisanym przez Ministra Przemysłu i Handlu. W razie przeciwnym jak również w wypadku nabycia własności górniczej przez te osoby w drodze kupna, wchodzi w zastosowanie art. 54 — 56 ustawy z 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P., Nr 21, poz. 164).

Art. 147.

Urzędnicy wymienieni w art. 145 nie mogą być przemysłowcami górniczymi.

TYTUŁ X.

Postanowienia karne.

Art. 148.

Wykroczenia przeciw postanowieniom ustawy niniejszej podlegają, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności na zasadzie kodeksu karnego, karom ustanowionym w tytule niniejszym.

Art. 149.

Winny prowadzenia robót poszukiwawczych w miejscach wymienionych art. 8 ustawy niniejszej ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych.

Art. 150.

Winny prowadzenia robót górniczych na obszarach podlegających ochronie z mocy osobnych ustaw ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych, o ile ustawy te nie przewidują wyższych kar za takie wykroczenia.

Art. 151.

Właściciel pola górniczego winny niewykonania obowiązku eksploatacji nałożonego nań na podstawie art. 50 i 51 ustawy niniejszej ulega karze grzywny w kwocie złotych równej iloczynowi z ilości hektarów pola górniczego, przez ilość procentów brakujących do przepisanego minimum produkcji względnie minimum robót górniczych.

Art. 152.

Winny bezprawnego wydobywania minerałów nadanych innej osobie lub zastrzeżonych na rzecz Państwa podlega karze przepisanej przez kodeks karny za kradzież.

Jeżeli jednak takie bezprawne wydobywanie nastąpiło jedynie skutkiem niedbalstwa przy prowadzeniu robót górniczych, to winny ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych.

Art. 153.

Winny bezprawnego wydobywania minerałów, podlegających woli górniczej, lecz nie nadanych nikomu, ulega karze grzywny od 50 do 4500 złotych.

Art. 154.

Winny niezawiadomienia Okręgowego Urzędu Górniczego o przejęciu tytułu własności górniczej (art. 49, ust. 3) ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych.

Art. 155.

Winny samowolnego uruchomienia kopalni przed upływem miesięcznego terminu od dnia zawiadomienia władzy górniczej o tym zamiarze bez uzyskania zezwolenia władzy górniczej na wcześniejsze uruchomienie art. 102) — ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych.

Art. 156.

Winny rozpoczęcia robót górniczych przed uzyskaniem zatwierdzenia planu robót przez władzę górniczą, względnie przed upływem terminu miesięcznego, przepisanego w ustępie drugim art. 105 ustawy niniejszej, — ulega karze aresztu do 3 miesięcy.

Art. 157.

Winny odstąpienia przy robotach górniczych od planu zatwierdzonego przez władzę górniczą z wyjątkiem wypadku, przewidzianego w art. 107 ustawy niniejszej — ulega karze aresztu do 3 miesięcy.

Art. 158.

Winny niezawiadomienia niezwłocznego o zarządzonem odstępstwie od zatwierdzonego planu robót górniczych w wypadku przewidzianym w art. 107 ustawy niniejszej, — ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych.

Art. 159.

Winny niedostarczenia władzy górniczej w przepisanym terminie danych statystycznych w myśl art. 110 ustawy niniejszej lub dostarczenie danych nieprawdziwych — ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych.

Art. 160.

Winny nieusprawiedliwionego wstrzymania ruchu kopalni bez zawiadomienia władzy górniczej na miesiąc wcześniej — ulega karze grzywny od 500 do 10000 złotych.

Art. 161.

Winny niezawiadomienia władzy górniczej o dokonanem wskutek nieprzewidzianych okoliczności (art. 111 ust. 1) a nie zgłoszonem uprzednio zatrzymaniu ruchu kopalni ulega karze grzywny od 50 do 4500 złotych.

Art. 162.

Winny niezawiadomienia władzy górniczej o osobach, którym powierzono kierownictwo lub dozór robót w kopalni (art. 116) — ulega karze grzywny od 50 do 4500 złotych.

Jeżeli zaś osoby, którym powierzono kierownictwo lub dozór robót w kopalni, nie mają wymaganych przez ustawę kwalifikacji, wymierza się karę aresztu do 3 miesięcy.

Art. 163.

Winny nieuzasadnionego odmówienia towarzyszenia przedstawicielowi władzy górniczej przy objeździe kopalni w charakterze służbowym lub odmówienie dania mu przy tem wyjaśnień (art. 123) — ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych.

W razie powtórnego wykroczenia wymierza się karę aresztu do 1 miesiąca.

Art. 164.

Winny niewykonania przepisów wydanych w myśl art. 136 i 137 ustawy niniejszej — ulega karze grzywny od 50 do 4500 złotych lub karze aresztu do trzech miesięcy.

Art. 165.

Winny niewykonania poleceń władzy górniczej, wydanych dla usunięcia nagłego niebezpieczeństwa,

w myśl art. 139 ustawy niniejszej — ulega karze grzywny od 50 do 4500 złotych lub karze aresztu do 3 miesięcy.

Art. 166.

Winny niezawiadomienia władzy górniczej o grożącem niebezpieczeństwie (art. 139) — ulega karze grzywny od 50 do 4500 złotych.

Art. 167.

Winny niezawiadomienia władzy górniczej, o nieszczęśliwym wypadku, zaszłym na kopalni pod ziemią lub na powierzchni na skutek robót górniczych (art. 140) — ulega karze grzywny od 50 do 1000 złotych.

Art. 168.

Winny nieudzielenia pomocy sąsiedniej kopalni w razie katastrofy (art. 141) — ulega karze aresztu do 3 miesięcy.

Art. 169.

O ile poszczególne przepisy nie stanowią inaczej kara grzywny wymierzona na podstawie tytułu niniejszego, ulega w razie nieuiszczenia zamianie na karę aresztu licząc 50 złotych za dzień aresztu.

Art. 170.

Karę za wykroczenie przewidziane w art. 156, 157, 162 ust. 2 163, ust. 2 i 168 wymierzają właściwe sądy.

We wszystkich innych wypadkach wykroczeń przeciw postanowieniu ustawy niniejszej, kary wymierzają Okręgowe Urzędy Górnicze.

Art. 171.

Od orzeczeń karnych Okręgowych Urzędów Górniczych przysługuje stronom prawo odwołania się wyłącznie od właściwych sądów w ciągu 14 dni od daty doręczenia orzeczenia karnego.

Odwołanie do sądu nie wstrzymuje ściągnięcia wymierzonej grzywny, jednakże wykonanie zamiennej kary aresztu nie może nastąpić przed uprawomocnieniem się orzeczenia.

Orzeczenia karne władz górniczych, są wykonywane przez władze administracyjne.

TYTUŁ XI.

Postanowienia przejściowe.

ROZDZIAŁ I.

Postanowienia ogólne.

Art. 172.

Zgłoszenia górnicze, złożone przed wejściem w życie ustawy niniejszej, lecz nie załatwione, będą rozpatrywane podług przepisów obowiązujących w chwili ich złożenia.

ROZDZIAŁ II.

Postanowienia szczególne dla województw: poznańskiogo, pomorskiego i śląskiego, oprócz powiatów: bielskiego i cieszyńskiego.

Art. 173.

Właściciele gruntów w województwie pomorskiem mają w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej prawo pierwszeństwa przy zgłaszaniu o nadanie minerałów, podlegających woli górniczej, a znajdujących się w obrębie ich własności gruntowej.

Prawo powyższe nie przechodzi jednak na nabywców gruntów państwowych, lub wywłaszczonych na mocy ustawy o reformie rolnej. Na gruntach tych przysługuje ono państwu.

Osoby, którym powyższe prawo pierwszeństwa nie przysługuje, mogą składać w powyższym terminie zgłoszenia jedynie celem zapewnienia sobie pierwszeństwa na wypadek, o ile właściciel gruntu (względnie państwo) nie skorzysta w przepisanym terminie ze swego prawa.

Art. 174.

Przywileje górnicze, oparte na § 250 pruskiej powszechnej ustawy górniczej znosi się.

Osoby, korzystające z nich dotychczas w górnośląskiej części województwm śląskiego mają możność bezpłatnego korzystania nadal do dnia 15 czerwca 1935 roku z uprawnień, zawartych w ustępie pierwszym § 250 pruskiej powszechnej ustawy górniczej.

Minister Przemysłu i Handlu władny będzie zawierać z wyżej wymienionymi osobami układy, co do zrzeczenia się swych przywilejów przed terminem ich wygaśnięcia wzamian za nadanie pewnej ilości pól górniczych, zgłoszonych trybem przepisanym niniejszą ustawą, jednakże z tym wyjątkiem, że zgłoszenie może nastąpić na podstawie istniejących odkryć minerału, objętego przywilejem, bez względu na czas ich dokonania.

Art. 175.

Właściciele gruntów w górnośląskiej części województwa śląskiego, oraz w częściach dawnych powiatów sycowskiego i namysłowskiego, przyłączonych do województwa poznańskiego, zachowują w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej dotychczasowe uprawnienia do wydobywania rud żelaznych.

Po upływie tego czasu zachowują z tytułu własności gruntowej prawo do żelaznych rud darniowych, natomiast tracą prawo do innych rud żelaznych.

Jeżeli w ciągu powyższego okresu pięcioletniego właściciel gruntu złoży zgłoszenie o nadanie rudy żelaznej, zgodnie z wymaganiami ustawy górniczej, to za datę nabycia własności górniczej uważana będzie piąta rocznica wejścia w życie ustawy niniejszej, chyba że zgłaszający prosić będzie o nadanie własności przed tą datą. Uzupełnienia, przewidziane w art. 24 ustawy niniejszej mogą być przez właściciela gruntu złożone także po upływie 6-ciu miesięcy od chwili zgłoszenia, byle przed upływem pięciu lat i sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej.

Przemysłowiec górniczy, który nabył uprawnienie do eksploatacji od właściciela gruntu pośrednio, lub bezpośrednio, może również złożyć w ciągu okresu pięcioletniego zgłoszenie o nadanie rudy żelaznej na wypadek, gdyby właściciel gruntu takiego zgłoszenia, zgodnego z przepisami ustawy górniczej, nie złożył i o tyle tylko, o ile w chwili upływu wzmiankowanego okresu uprawnienie jego do eksploatacji nie okaże się wygasłem.

Jeżeli taki przemysłowiec górniczy złoży oprócz zgłoszenia i uzupełnienia akt notarjalny, na zasadzie którego właściciel gruntu zrzeka się swego prawa pierwszeństwa do uzyskania własności górniczej, to takie zgłoszenie należy załatwić, nie czekając upływu 5 lat od wejścia w życie ustawy niniejszej. Za datę nabycia własności górniczej uważana będzie jednak piąta rocznica wejścia w życie ustawy niniejszej, jeżeli we wzmiankowanym akcie notarjalnym właściciel gruntu nie zrzekł się także uprawnień, o których mowa w ustępie 1-ym.

Jeżeli przemysłowiec górniczy nie złoży zrzeczenia się pierwszeństwa ze strony właściciela gruntu, to zgłoszenie jego będzie rozstrzygnięte dopiero po upływie okresu pięcioletniego od wejścia w życie ustawy niniejszej.

Do nadań, udzielanych na podstawie niniejszego artykułu, nie stosują się ograniczenia zawarte w art. 37 ustawy niniejszej co do minimalnej odległości punktu odkrycia od granicy pola górniczego.

ROZDZIAŁ III.

Postanowienia szczególne dla województw krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego, oraz powiatów cieszyńskiego i bielskiego województwa śląskiego.

Art. 176.

Udzielone przed wejściem w życie ustawy niniejszej wyłączności poszukiwań górniczych nie mogą być przedłużane ponad okres 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej.

ROZDZIAŁ IV.

Postanowienia szczególne dla m. Warszawy i woj. warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, oraz powiatów augustowskiego, kolneńskiego, łomżyńskiego, ostrowskiego, sejneńskiego, suwalskiego, szczuczyńskiego i wysoko-mazowieckiego województwa białostockiego.

Art. 177.

Zgłaszający, który złożył zgłoszenie przed wejściem w życie ustawy niniejszej winien dokonać wszystkich czynności, wymaganych od niego na podstawie art. 483 — 493 ros. ustawy górniczej (Zb. Praw. Ces. Ros. Tom VII, wyd. 1912 r.) w ciągu 2 lat od daty wejścia w życie ustawy niniejszej pod rygorem nieważności zgłoszenia.

Art. 178.

Przepisy art. 509 rosyjskiej „Ustawy Górniczej" (Zbiór Praw Ces. Ros. Tom VII wyd. 1912 r.) co do wynagrodzenia właścicieli gruntu za użytkowanie wnętrza będą nadal stosowane jedynie do pól górniczych, nadanych na podstawie zgłoszeń złożonych przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Nabycie gruntów państwowych, lub wywłaszczonych przez państwo na cele reformy rolnej nie daje nabywcy prawa do wyżej wymienionego wynagrodzenia, które to prawo przejdzie w tym wypadku na Państwo.

Dopuszczalne jest zniesienie obowiązku wynagrodzenia z tytułu art. 509 rosyjskiej Ustawy Górniczej (Zbiór Praw Ces. Ros. Tom VII wyd. 1912 r.) na podstawie wykupu za zgodą obu stron.

Art. 179.

Właściciele gruntów mają w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej prawo pierwszeństwa przy zgłaszaniu o nadanie minerałów, podlegających woli górniczej, a znajdujących się w obrębie ich własności gruntowej, z wyjątkiem rud żelaznych, cynkowych i ołowianych, oraz węgla.

Prawo powyższe nie przechodzi jednak na nabywcę gruntów państwowych, lub wywłaszczonych na mocy ustawy o reformie rolnej i do czasu upływu terminu 5 lat przysługuje ono państwu.

Osoby, którym powyższe prawo pierwszeństwa nie przysługuje, mogą składać w powyższym terminie zgłoszenia jedynie celem zapewnienia sobie pierwszeństwa, na wypadek, gdyby właściciel gruntu (względnie państwo) nie skorzystał w ciągu 5 lat ze swego prawa.

ROZDZIAŁ V.

Postanowienia szczególne dla województw wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego oraz powiatów: białostockiego, bielskiego, grodzieńskiego, sokólskiego i wołkowyskiego woj. białostockiego.

Art. 180.

Właściciele gruntów mają w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy niniejszej prawo pierwszeństwa przy zgłaszaniu o nadanie minerałów, podlegających woli górniczej, a znajdujących się w obrębie ich własności gruntowej.

Prawo powyższe nie przechodzi jednak na nabywców gruntów, państwowych, lub wywłaszczonych na mocy ustawy o reformie rolnej, oraz ustawy o przejęciu ziemi na własność państwa w niektórych powiatach Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. Ust. R. P. Nr. 4 r. 1921 poz. 17). Do czasu upływu terminu 5 lat przysługuje ono państwu.

Osoby, którym powyższe prawo pierwszeństwa nie przysługuje, mogą składać w powyższym terminie zgłoszenia jedynie celem zapewnienia sobie pierwszeństwa, na wypadek, gdyby właściciel gruntu (względnie państwo) nie skorzystał w przepisanym terminie ze swego prawa.

TYTUŁ XII.

Postanowienia końcowe.

Art. 181.

Z chwilą wejścia w życie ustawy niniejszej, uchyla się pruską powszechną ustawę górniczą z dnia 24 czerwca 1865 r. (Zbiór Ustaw z r. 1866 str. 705) wraz z późniejszemi zmianami i uzupełnieniami, z wyjątkiem:

a) §§ 80—93e (rozdział trzeci tytułu trzeciego „O górnikach i urzędnikach ruchu");
b) §§ 94—134 (tytuł czwarty „O gwarectwach");
c) tytułu siódmego §§ 1 — 86 ustawy o bractwach górniczych z dnia 17.VI.1912 r. (Zbiór Ustaw pruskich z r. 1912 str. 137);
d) postanowień karnych §§ 207 do 207g rozdziału trzeciego tytułu dziewiątego, o ile postanowienia te dotyczą wykroczeń przeciw tym przepisom powszechnej ustawy pruskiej, które w myśl artykułu niniejszego nie zostały uchylone;
e) § 211c, który traci moc dopiero po upływie 5 lat od chwili wejścia w życie ustawy niniejszej;
f) §§ 224 i 225, §§ 227 do 239 (przepisy przejściowe o gwarectwach).

Art. 182.

Z chwilą wejścia w życie ustawy niniejszej, uchyla się austrjacką powszechną ustawę górniczą z dnia 23 maja 1855 r. (Dz. U. P. Nr 146) wraz z późniejszemi zmianami i uzupełnieniami z wyjątkiem:

a) części szóstej „O wspólnem prowadzeniu kopalń i o gwarectwach w szczególności" (§§ 134 do 169);
b) części dziewiątej „O stosunkach posiadaczy kopalń do swych urzędników i robotników" (§§ 200 do 209);
c) części dziesiątej „O kasach brackich" (§§ 210 do 214).

Art. 183.

Z chwilą wejścia w życie ustawy niniejszej uchyla się rosyjską ustawę górniczą (Zbiór Praw Cesarstwa Rosyjskiego Tom VII wyd. 1912 roku) z wyjątkiem:

a) rozdziału pierwszego tytułu 11 (o najmie robotników art. 944 do 960);
b) tytułu czternastego (o prywatnych składach materjałów wybuchowych dla potrzeb przemysłu górniczego i solnego art. 1067 — 1090).

Upoważnia się Ministra Przemysłu i Handlu do zmiany postanowień art. 1067 — 1090 ros. ust. górn. w drodze rozporządzenia.

Art. 184.

Do krajowej ustawy naftowej z dnia 22 marca 1908 r. (Dz. U. Kr. Galic. Nr 61) wprowadza się następujące zmiany:

1) W § 20 w ustępie pierwszym zamiast słów — „§§ 254 do 258 powszechnej ustawy górniczej" wprowadza się słowa: „art. 95 do art. 98 polskiej Ustawy Górniczej".

W § 20 w ust. 3 zamiast słów: „§ 259 powszechnej ustawy górniczej" wprowadza sią słowa: "Art. 99 polskiej Ustawy Górniczej".

W § 20 ust. 5 zamiast słów: „postanowienia §§ 266 i 267 powszechnej ustawy górniczej" wprowadza się tekst następujący:

„Postanowienia następujące:

a) Przed wykreśleniem pola naftowego Okręgowy Urząd Górniczy wyda zarządzenia co do porzuconej kopalni niezbędne dla bezpieczeństwa publicznego, które właściciel pola naftowego jest obowiązany wykonać własnym kosztem.

b) Bez względu na to, w jaki sposób wygasły uprawnienia naftowe, należy wszystkie plany, księgi pomiarowe i rysunki, dotyczące nadanego pola naftowego przekazać władzy górniczej.

2) W § 29 zamiast słów: „uprawnień kopalń minerałów zastrzeżonych (§ 5 powszechnaj ustawy górniczej)" wprowadza się słowa: „praw do poszukiwania i wydobywania minerałów, podlegających woli górniczej, lub minerałów zastrzeżonych na rzecz Państwa".

3) W § 64 ust. 1 zamiast słów: „§ 99 i 100 powszechnej ustawy górniczej" wprowadza się słowa: „art. 2 i 3 polskiej Ustawy Górniczej".

W § 64 ust. 2 zamiast słów: „§§ 101 do 103 powszechnej ustawy górniczej" wprowadza się słowa: „art. 70—84 polskiej Ustawy Górniczej".

Art. 185.

Wszelkie inne ustawy i wydane na ich podstawie rozporządzenia, dotyczące spraw unormowanych ustawą niniejszą, tracą moc, o ile są sprzeczne z nią.

Art. 186.

Wykonanie ustawy niniejszej powierza się Ministrowi Przemysłu i Handlu.

Art. 187.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Państwa Polskiego oprócz Województwa Śląskiego z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, a na obszarze Województwa Śląskiego z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Śląskich zgody Sejmu Śląskiego.

369

Spisy kapelmana.

Dómiciło, opisy regionu
chaperony. Lol

IV

341

APERÇU

SUR LES AFFAIRES DE POLOGNE

E.C. CUNEQUIN
Ingénieur Conseil,
40, rue des Mathurins,
PARIS.

- I -

INTRODUCTION.

Le vaste champ industriel et commercial de la nouvelle République de Pologne offre actuellement, pour les capitalistes et les techniciens étrangers, un très vif intérêt pour des affaires commerciales non seulement d'un profit supérieur à celui qu'on pourrait obtenir ailleurs, mais encore au point de vue de la possibilité de profiter du cours bas du mark polonais, et d'avoir ainsi pour soi le bénéfice du change.

La valeur actuelle du mark polonais n'est influencé ni par des dettes extérieure et intérieure du pays, /elles sont minimes, bien que le Gouvernement polonais ait accepté une part proportionnelle de la dette des anciens Etats dont il est constitué/, ni par des achats à l'etranger, réduits au strict nécessaire et, dans la plupart des cas, payés en obligations à trois et cinq ans.

Depuis 1919, la valeur du mark a subi une dépréciation, atteignant son cours le plus bas en Novembre dernier et remontant depuis, peu à peu, de 5,5 à 8,5 centimes par mark, uniquement à cause du manque d'unité monétaire à l'intérieur du pays. Peu à peu, le Gouvernement remet de l'ordre dans cette question, et tout dernièrement, au commencement d'avril, on a unifié dans le pays la couronne galicienne et le mark polonais. D'ici peu, il en sera de même avec les roubles impériaux et des autres émissions, et lorsqu'il n'y aura plus, dans les limites du pays, que le mark polonais comme unité monétaire, celui-ci sera transformé en "złoty", dont la valeur remontera d'une manière analogue à ce qui s'est passé pour la "couronne" en TCHECO-SLOVAQUIE après le contrôle. Si l'on prend

l'exemple de ce dernier pays,on peut constater une hausse de la couronne qui vaut actuellement 25 centimes environ, alors que l'année dernière elle ne valait que 8 à IO centimes.

Il en résultera donc que les capitaux,actuellement en marks polonais,auront automatiquement une plus-value suivant le change,et l'on prévoit déjà,dans les milieux polonais,que pour la fin de cette année,le mark sera au moins à I5 centimes.

La grande préoccupation que les capitalistes peuvent avoir,grâce à une très mauvaise propagande et aux fausses nouvelles répandues dans les journaux,ne reposent sur aucun fondement.Le Gouvernement polonais est très stable. Si même venait à se produire un changement de ministère,le programme gouvernemental resterait sensiblement le même, car la Diète Nationale et le Chef de l'Etat marchent d'accord.Ce dernier,s'appuyant sur l'armée nationale qui lui est dévouée corps et âme,est arrivé peu à peu à modifier l'opinion générale,et l'on peut dire,que,l'année dernière il avait des ennemis dans toutes les classes de la population,il est aujourd'hui aussi bien accueilli par le clergé catholique que par les rabbins israélites,et hautement estimé par la noblesse et les autres partis.Tout ce qu'on pourrait dire à propos de mouvements extrémistes est inexact.L'Impérialisme n'existe pas plus en Pologne qu'en France,et le socialisme y a perdu beaucoup de son presti-

ge,car la classe ouvrière,qui s'est trouvée à proximité du bolchévisme,a pu constater elle-même les erreurs et les horreurs de ce régime,et elle a démontré manifestement le Ier mai dernier,qu'elle n'entendait pas partager les conceptions bolchéviques.

S'il existe encore,au sein de la Diète Polonaise,quelques partis qui luttent entre eux,en tout cas,l'opinion générale se concentre dans une même idée,le nationalisme.C'est ce nationalisme qui a permis au Gouvernement d'établir un programme,et l'on peut être sûr de voir le Gouvernement aider,par tous moyens en son pouvoir, tout concours qui lui serait apporté,dans les limites de ce programme.

Il est certain que l'étranger,qui vient dans le pays,est choqué un peu par la lenteur de la marche des affaires et certaine indolence manifeste.De ce fait l'opinion générale est que le pays manque de programme,de techniciens et de spécialistes.Il y a certainement là une part de vérité,mais on peut néanmoins envisager avec optimisme un changement prochain.Nous en trouvons d'ailleurs un exemple en France,où,durant ces 45 années,après la défaite de 1870,le monde industriel et commercant s'est trouvé dans un désarroi similaire à celui que l'on constate en Pologne,après plus de 130 années de joug étranger et le partage du pays en trois troncons,qui a entraîné les habitants de chacun d'eux dans des routines et des évolutions différentes.Si l'on a pu constater en quelques années un changement visible en France,à plus forte raison il y a des chances qu'il en soit de même en Pologne,surtout sous la Direction du Chef de l'Etat actuel.

La Pologne ne manque de techniciens et de spécialistes,sur-

tout qu'une grande quantité d'émigrés polonais rentrent maintenant dans la mère patrie.Elle demande seulement une coopération financière pour mettre en oeuvre la vie économique du pays.

D'autre part,les Polonais ont eu la visite de spéculateurs et de gens d'affaires véreux qui leur ont fait entrevoir monts et merveilles,mais qui n'ont pas pu parvenir à réaliser quoi que ce soit.Pour remédier aux malentendus réciproques toujours possibles dans les affaires entre deux pays différents,il a été fondé à Varsovie un groupement de personnes connues et considérées,groupement qui a formé une Société sous le nom de "SOCIETE D'ORGANISATION POLONAISE D'INDUSTRIE & DE COMMERCE",dont le but est de servir d'organe de consultation,d'étude et de mise en rapports de toutes personnes intéressées au développement industriel et commercial du pays.Cette Société est constituée;elle est composée de gens de parfaite honorabilité,de ministres et d'ex-ministres,de professeurs d'Université et d'Ecoles Spéciales,de juristes,de financiers et de techniciens.

Pour faciliter la formation de ce"SYNDICAT"en vue de son développement futur,on l'a constitué en société anonyme de mille actions de 1000 marks chacune.Les membres organisateurs ont pris sur eux la souscription entière et peuvent céder de une à cinq actions à tout adhérent qui est accepté par le Conseil.Un quart du capital,soit 250 actions a été souscrit pour les participants étrangers,et l'on peut y souscrire chez M.C.R.GUERQUIN,40 RUE DES MATHURINS.PARIS

Le fontionnement de cette Société est assuré par deux comités:un technique,l'autre financier.Le comité technique est composé de représentants de toutes spécialités techniques,telles que:mines, pétroles,industrie métallurgique,chemins de fer,entreprises de bâtiments,etc...Le comité financier a pour Président le Directeur de la Banque Foncière de Pologne,et comme membres,des financiers et des banquiers du pays.

Il est bien entendu que la Presse entière du pays a également ses représentants dans le Syndicat,et que l'opinion publique pourrait être approchée par toute une série d'articles traitant du relèvement national de l'industrie et du commerce.

Les revenus de la Société sont assurés par un tantième sur toutes les affaires traitées,par son intermédiaire,soit auprès du Gouvernement Polonais,soit auprès des Banques du pays ou de l'Etranger.Après le prélèvement légal pour les intérêts,les amortissements, etc...,les bénéfices seront répartis par moitié entre les comités et les actionnaires.

Cet organisme existant peut servir a tout capitaliste ou homme d'affaire de l'étranger désireux de se renseigner sur les affaires de Pologne,faire l'étude de propositions qui lui seraient soumises.

En raison de la grande réputation de loyauté,de droiture et de compétence éprouvée dont jouissent tous les membres,les renseignements fournis par le "SYNDICAT"auront nécessairement leur poids.

Les premières difficultés que cette organisation a rencontré dans son fonctionnement normal consistaient en ce que les Banques

existant en Pologne, sont pour la plupart des Banques d'escompte de traites, se livrant à des opérations de spéculation et possédant des préjugés de longue date pour des affaires industrielles et commerciales à longue haleine. Malgré qu'il existe deux groupements de Banques chrétiennes, celui de Posnanie et celui de Galicie qui ont des conceptions plus larges, la plupart des Banques de Province qui n'ont pas l'habitude des transactions internationales.

Pour remédier à cet état de choses le "SYNDICAT" a proposé d'instituer une Banque dans laquelle les capitaux étrangers feraient le premier échelon entre l'Etranger et la Pologne. La Banque Foncière et les deux groupements de Banques ci-dessus ont donné leur approbation à ce nouveau concurrent. On a pu trouver à Varsovie une Banque qu'il serait possible d'acheter, dans un délai très court, et qui pourrait fonctionner immédiatement, en se livrant tout d'abord aux opérations de Banque proprement dites, et en se mettant en rapports avec des Banques étrangères, pour constituer un moyen pour le financement des grandes entreprises décrites ci-après .

En Pologne, il faut toujours un certain temps pour fonder des Sociétés anonymes, car les statuts doivent recevoir l'approbation de deux ministres, celle du Ministère du Commerce et celle du Ministère des Finances. Comme les lois régissent les Sociétés sont différentes de celles de l'Etranger, on perdrait naturellement un temps précieux à attendre la souscription polonaise, et pendant ce temps la Banque dont on envisage

l'acquisition pourrait passer en d'autres mains.Pour cette raison, le "Syndicat accepterait que,pour la première tranche,le capital étranger ait la majorité de neuf dixièmes.Le reste étant souscrit entre les membres,à la première augmentation du capital,par une émission publique,la majorité serait donnée au capital polonais.En même temps,le Syndicat proposerait a cette Banque des membres du Conseil d'Administration,qui pourraient former un cadre national,bien que la majorité des membres fût étrangère.En agissant ainsi,le Syndicat se conformerait au programme du Gouvernement,ce qui permettrait sans perdre de temps,d'organiser la Banque sur un pied moderne,progressif,à larges vues comme les Banques des autres pays.

PROGRAMME D'AFFAIRES.

COMMERCE.

BOIS.- La Pologne entière,y compris le pays appelé "KRESY" /les limites/-LITHUANIE,RUSSIE BLANCHE,UKRAINE-est surtout un pays agricole et d'exploitation forestière.La plus grande partie des terres est couverte de bois dont l'exploitation était encore assez primitive.Néanmoins la Pologne exportait d'énormes quantités de bois soit en Allemagne soit par les ports de MEMEL ou d'ODESSA,pour l'Europe Occidentale.Le commerce des bois était dans sa plus grande partie entre les mains des Israélites et des Allemands,et dans des cas très rares,on avait installé des industries traitant les produits du bois ou la fabrication des articles en bois.

La variété des bois est très grande.Les versants des Carpathes

offrent de grandes étendues couvertes de sapins noirs,riches en cellulose et en goudrons.La Pologne centrale,y compris la partie Septentrionale de l'Ukraine,possède d'immenses forêts de chênes de première qualité /merrains/.Enfin, la Lithuanie,riche en forêts de pins et de sapins,fournit de riches matériaux de bois de construction.Depuis la guerre,il s'est formé quelques entreprises pour l'exploitation et l'exportation des bois,mais dans la plupart des cas,ces entreprises vendent les bois sur pied;elles laissent aux acheteurs toutes les difficultés d'exportation,ainsi que la majeure partie des bénéfices.Malgré l'affondance des bois,les prix de ces matériaux ont commencé à s'élever en Pologne; faute des capitaux de roulement nécessaires pour des exploitations intenses.Il est compréhensible que les entreprises, ne possédant pas leur propre capital de roulement et devant l'emprunter à un taux élevé,voyaient leur prix de revient s'élever encore.L'acheteur étranger ne voulait pas se risquer à donner de grandes avances et contribuait par ce fait à la hausse du prix des bois.Aucune Banque ni institution financière polonaise n'a su prendre en ses mains ce commerce,bien qu'il se chiffre par centaines de millions de marks; et une Banque nouvelle,désireuse de s'occuper de cet objet, pourrait trouver dans cette branche une source de roulement de capitaux.

Les statistiques des demandes faites au cours des six derniers mois montrent que le total des exportations prévues se chiffre à 2 milliards et demi de marks.Il est

très probable qu'avec une organisation soutenue par une Banque, une grande tranche de ce total puisse dévier dans le canal de cette organisation.

Produits du bois.- Les produits du bois varient, depuis les produits chimiques jusqu'à ceux qui servent à la construction d'objets /meubles p.ex./. Dans cet apercu, il n'est pris en considération que les deux produits les plus intéressants dérivés du bois.

I°. Produits de la distillation du bois.- Avant la guerre, l'Europe Continentale, ainsi que l'Angleterre, se trouvaient en dépendance de l'Allemagne qui produisait ou raffinait environ 80% des produits chimiques provenant de la distillation du bois. Dans la plupart des cas, l'Allemagne faisait importer des quantités considérables de bois pour cette fabrication. Pendant la guerre et après l'armistice une pénurie de ces produits s'est fait sentir de tous côtés; l'Allemagne a réduit considérablement sa production, faute de matières premières, et les seuls pays fournisseurs actuellement de ce produit en grandes quantités, sont les Etats-Unis et le Canada. En Pologne, on faisait bien de la distillation du bois, surtout pour la fabrication de la thérébentine et des goudrons, mais d'une manière toute primitive.

Dès les premiers jours de l'occupation allemande en Pologne on a établi plusieurs industries allemandes pour la distillation du bois, avec tous les procédés les plus modernes, et l'Etat polonais a eu ainsi en héritage ces usines qui sont encore là, sans toutefois être mises en activité, faute de personnel, et surtout faute d'organisation entreprenante pour l'exploitation. Des membres du "SYNDICAT" ont passé des contrats avec le Gouvernement pour la location d'une

des plus grandes usines;mais il serait avantageux pour la Banque d'entrer plus activement dans cette industrie pour la développer,pour lancer sur le marché les produits qui font défaut actuellement.La matière première abonde;la distillation du bois par les procédés modernes est une source de très gros profits,car rien ne se perd,même les gaz de la distillation,comprimés,peuvent être employés par les Chemins de fer pour l'éclairage des wagons.Les alcools transformés en formol et autres produits dérivés,peuvent être écoulés très avantageusement.Les sciures de bois,provenant des scieries adjointes,peuvent donner de l'acide lactique si recherché dans le monde entier.

2°. Fabrication de la Pâte à Papier.- La pénurie de papier se fait ressentir dans tous les pays,et dernièrement encore l'Union de la Presse a prévu de grosses difficultés pour de longues années encore.On a complètement perdu de vue qu'il existe cependant une contrée vierge encore,avec d'immenses ressources en matières premières pour cette fabrication.C'est toute la Galicie avec les versants N.E. des Carpathes,champ le plus propice pour cette industrie.Ces versants sont couverts de forêts de sapins noirs;la force motrice y est en abondance,et pourtant il n'existe dans ce pays que de toutes petites fabriques de papier ou de cartonnage, dont la production journalière est limitée en total à 25 tonnes environ de pâte à papier.Le SYNDICAT a envoyé sur place des spécialistes pour étudier cette affaire;on a trouvé un emplacement convenable pour devenir le centre de cet-

te production,où la matière première est à pied d'oeuvre,et où 6ooo KP peuvent être captés par des travaux de barrage peu importants.Il s'agit que la Banque accorde son appui financier pour que cette affaire se réalise.

3°.Produits manufacturés.- Il est naturellement impossible d'entrer dans tous les détails et possibilités d'affaires,mais en tout cas il peut se présenter d'autres affaires intéressantes que la Banque,par l'intermédiaire du Syndicat,étudierait à fond,en vue de transactions internationales.

Soies de cochon.- Ce produit,peu connu dans le monde des affaires,est un article excessivement intéressant pour le commerce et les transactions bancaires.La production totale mondiale est très limitée,et,avant la guerre,la Pologne et l'Ukraine fournissaient plus de 40% de la production totale.Le centre de ce commerce se trouve à Londres où il existe une Bourse spéciale pour cet article. Les Banques Anglaises et Allemandes accordaient toutes facilités à cette branche de commerce,en acceptant cet article en dépôt,consentant des avances jusqu'à 80% de la valeur des marchandises en Pologne.Depuis 400 ans,cette industrie se trouve entre les mains des Israélites qui traitaient directement avec l'Allemagne,sans passer par les Banques de Varsovie.Peu à peu,cet article vient dans les mains des chrétiens qui ont organisé des syndicats d'achats directement aux abattoirs,et une Banque,qui voudrait s'affranchir de la routine et financer ces Syndicats,pourrait s'assurer le monopole de ce produit, se mettant en même temps en rapports étroits avec les Banques Anglaises et Allemandes dont le concours n'est point à négliger.Pour illustrer l'importance de cette affaire,on peut dire que la production to-

tale annuelle de la Pologne est d'environ 35 wagons de IO tonnes,et que la valeur actuelle d'un wagon est de 5 à IO millions de marks,selon la qualité des soies.

HOUBLON.- En consultant le rapport douanier d'avant guerre pour les exportations de l'ancien royaume de Pologne,on remarque que ce pays exportait d'énormes quantités de houblon en Allemagne,principalement les houblons de Volhynie,considérés comme les meilleurs par les spécialistes.Ce commerce est presque nul actuellement,faute d'une part de la possibilité de produire par suite de l'arrêt de la culture,d'autre part par le manque d'avances qui étaient consenties aux plantateurs par les Banques allemandes,et genre d'operations que les Banques polonaises actuelles ne traitent point.La Banque que l'on créerait trouverait dans des opérations de cette catégorie un grand mouvement de capitaux.

Echanges commerciaux.- Il serait facile de trouver en grand nombre,d'autres produits et articles d'exportation pour augmenter le roulement des fonds de la Banque, mais on pourrait également envisager que la Pologne manque à l'heure actuelle d'une quantité considérable d'articles de première nécessité.Des échanges commerciaux sont tout indiqués,et s'ils ne s'effectuent pas,la faute retombe non seulement sur les organisations financières polonaises, mais aussi sur le manque de coordination de ces institutions avec celles du monde entier.Les Banques polonaises sont pour la plupart en correspondance d'affaires avec les Ban-

ques de Paris et de Londres, et surtout de Berlin, mais en général leurs relations sont peu étroites et peu suivies. Il est presque impossible à un commerçant polonais d'envisager un concours financier de l'Etranger, et, le plus souvent, ce commerçant est obligé de faire des transactions en espèces qui lui causent en général un préjudice dans les affaires, et influencent la valeur de la monnaie. Dans ces derniers temps, quelques affaires d'échanges ont été traitées, mais tout celà est encore dans l'enfance et il y a dans ce domaine de transactions tout un vaste champ à conquérir.

Il est bien entendu qu'en beaucoup de cas la Banque ne peut pas s'occuper par elle-même des affaires sus-indiquées, mais il est envisagé la création de SOCIETES FILIALES sous les auspices mêmes de la Banque. Ces filiales seraient organisées spécialement pour ce genre d'opérations et permettraient à la Banque de faire les roulements de capitaux qui l'intéressent.

AFFAIRES DE MINES.

Bien que la géologie de la Pologne ait été étudiée par de 6 grands spécialistes allemands, autrichiens et russes, sans compter ceux du pays, il n'y a qu'une faible partie de ses richesses minières qui se trouve en exploitation. Les formations géologiques de la Haute Silésie se prolongent en Pologne suivant le versant des Carpathes, et les qualités des minerais et du charbon sont connues et appréciées. L'histoire du développement minier et industriel de la Pologne nous montre que dans la plupart des cas, ce sont des capitaux étrangers qui ont permis le développement desces richesses, comme par exemple Huta Bankowe, Dombrowe, Sosnowice etc...

Le rapport du célèbre géologue Petraschek publié à Vienne en 1917, indique que si la superficie du bassin minier de Dombrowo est trois fois plus petite que celui de Cracovie, ce dernier a seulement 10% de développement en comparaison du premier, bien que les couches géologiques soient identiques d'épaisseur et de qualité.

Cet état de choses a certainement préoccupé le Gouvernement Polonais qui envisage dans le développement de ces régions non seulement une possibilité de remedier aux conditions économiques de l'intérieur du pays, mais encore de trouver des ressources d'exportation pour rehausser la valeur du mark. Le Gouvernement prête l'aide nécessaire dans ce but, et l'on peut constater que l'intérêt général se porte peu à peu sur cette région, où dans ces derniers temps s'est constituée une Société en vue de fonder de grandes aciéries.

Non seulement le Gouvernement est intéressé à ces affaires, mais il y prend une part active, soit en donnant des capitaux à titre d'encouragement, soit en accordant des concessions, et en octroyant à la Société pleine et entière autonomie pour sa gestion, il se réserve un pourcentage du capital total, pour exercer son contrôle et pour bien montrer aux extrémistes, que si l'étatisme complet est préjudiciable, par contre seule une participation rationnelle est capable de donner d'excellents résultats.

Parmi les affaires étudiées par le Syndicat, et qui comprennent les charbonnages, les exploitations pétroli-

fères,etc...on peut signaler une affaire susceptible d'être reprise immédiatement ,une mine de charbon à X.....

MINE DE CHARBON à X...

Il existait,dans le bassin de Cracovie,en prolongation de celui de Dombrowe,trois petites mines de charbon,produisent ensemble de 2 à 3 mille tonnes annuellement.L'Etat polonais a décidé d'établir dans cette régionsune mine moderne,et,après avoir fait procéder à une quarantaine de sondages à de grandes profondeurs,on a trouvé finalement à X...un emplacement propice où le commencement des travaux a été entrepris à l'automne dernier.X...se trouve à quelques kilomètres d'une voie ferrée.Il a fallu construire un embranchement on y a établi une cité ouvrière et des baraquements,et l'on a procédé au fondement d'un puits qui atteint à l'heure actuelle,40 mètres de profondeur.Le Gouvernement est prêt à envisager une liaison avec une Société Anonyme dont il garantirait les obligations.

Comme actuellement les bourses des grandes capitales sont à la recherche d'offres de charbonnages et de pétrole,on pourrait envisager que la Banque rencontrerait,en lançant cette affaire,un accueil très favorable,et se créerait une renommée pour ses opérations ultérieures.

CHEMINS DE FER.

La Pologne présente actuellement différentes zônes de développement;les territoires de Dantzig et de Posnanie /autrefois parties intégrantes de l'Empire allemand/,la région de Cracovie /dépen-

dant hier de l'ancienne Autriche-Hongrie/, enfin le Royaume de Pologne proprement dit, qui a dû subir la domination russe.

Si dans la région de Posnan /Posen/ les Allemands ont construit des chemins de fer non seulement au point de vue stratégique, mais encore pour le développement économique du pays, par contre la Galicie et les territoires de l'ancien royaume sont pauvres en voies ferrées.

Depuis des années le Gouvernement russe avait toujours rencontré de grosses difficultés quand il s'agissait de construire des lignes stratégiques dans le Royaume, par suite de l'opposition sans fin du Gouvernement Allemand.

De ce fait, les chemins de fer russes ont été construits pour aboutir tous à Varsovie, ou aller de Varsovie à la frontière, mais peu de lignes transversales ont été établies en vue de relier entre elles les voies ferrées rayonnant autour de la capitale.

Il est donc question, pour la vie même du pays, de construire, non seulement stratégiquement mais encore au point de vue économique, un réseau de chemins de fer concentriques autour de Varsovie.

Tous les techniciens et membres du Gouvernement sont d'accord sur ce point que ce chemin de fer doit être construit dans un délai très court. Après étude de la question, on a élaboré un projet de 6.000 kilomètres de

voies ferrées pouvant être terminées dans ces six premières années, et d'une dizaine de kilomètres à construire plus tard.

Pour les travaux de terrassement, de bâtiments et autres concernant la construction de ces chemins de fer, les capitaux du pays sont facilement obtenables, mais pour l'exportation du matériel de la voie: rails, wagons, locomotives, etc.... il serait nécessaire de constituer un groupement financier pour l'escompte des obligations que le Gouvernement s'apprête à émettre pour l'exécution de ce projet.

Le Ministère des Travaux Publics et des Chemins de Fer a émis l'avis, qu'il préferait traiter avec un seul groupement, qui se chargerait de la construction totale de ces voies ferrées, et organiserait en même temps la question financière, et soulagerait le Ministère dans l'accomplissement de la tâche très lourde qui lui incombe.

2°. Les chemins de fer aboutissent actuellement à Varsovieet et à son Faubourg n'ont qu'une voie unique avec un pont sur la Vistule. Presque tous les transports de passagers et de marchandises doivent être transbordées et acheminées à travers la ville.

Jusqu'à ce qur les lignes de chemins de fer concentriques soient établies, et pour remédier à la congestion du trafic, il est absolument nécessaire de construire immédiatement un chemin de fer de ceinture pour réunir entre elles toutes les voies aboutissant à la capitale.

Le Ministère des Chemins de fer a décidé d'ériger une grande gare centrale unique, sur l'emplacement de la gare actuelle dite "Gare de Vienne", de construire sur la Vistule deux ponts pour voies ferrées et d'établir une double ligne de ceinture, avec gares de marchandises sur les emplacements des autres gares actuellement existantes.

Pour le trafic des passagers, il serait construit une ligne souterraine pour réunir la gare centrale aux gares des faubourgs.

La réalisation de ce vaste projet ne dépend que des capitaux nécessaires. Au point de vue stratégique, l'urgence s'impose, car l'Etat congestionné de la ville est difficile à décrire.

L'Ingénieur de ces projets de travaux publics est un des membres du Syndicat. Il se tient à la disposition du groupement financier qui consentirait à entreprendre ces travaux.

Beaucoup d'ingénieurs des Chemins de fer ont envisagé de prendre des concessions, soit pour les lignes étudiées par eux-mêmes, soit pour celles étudiées par l'Etat. Parmi les lignes les plus intéressantes à l'heure actuelle il faut citer la ligne réunissant le bassin charbonnier avec la Russie Blanche et la ligne de rattachement à Varsovie, en passant par Radom. Les concessionnaires ont proposé au Gouvernement la construction de cette ligne en trois tronçons faisant au total 1400 kilomètres, aux conditions rentrant dans les prévisions de l'Etat.

Comme une ligne de cette importance, une fois construite, accaparera nécessairement une grande partie du trafic des voies ferrées voisines appartenant à l'Etat, le concessionnaire propose de former une Société dans laquelle l'Etat prendrait une part égale à la valeur nominale de ces lignes voisines dont l'exploitation serait prise par la Compa-

gnie de Chemins de fer,en même temps que celle de la ligne nouvelle Entrant ainsi dans la Compagnie des Chemins de Fer,l'Etat y trouverait son avantage et pourrait facilement donner sa garantie pour les obligations.

Le Gouvernement approuve cette façon de voir,et il a accordé une concession qui garantit pour 80 ans 7% d'intérêts sur les obligations.

Les deux-tiers des avantages des concessionnaires seront contrôlés par le Syndicat qui pourra transmettre à la Banque le financement de cette affaire.Pour mettre en évidence l'importance de ces transactions financières,on peut dire que le premier tronçon de 700 kilomètres de cette nouvelle ligne est estimé à 3 milliards et demi de marks,et si l'on entreprend la totalité,plus de 10 milliards deviennent nécessaires.

ENTREPRISES DIVERSES.

BATIMENT.- La ville de Varsovie qui comptait déjà avant la guerre environ 800.000 habitants,devenant capitale d'un Etat autonome,a vu sa population s'accroître rapidement.Elle atteint maintenant plus de 1.500.000 âmes,et comme un grand nombre de familles polonaises,qui s'étaient expatriées,rentrent maintenant dans la mère-patrie,il est à prévoir un nouvel accroissement de la population.

La ville n'est aucunement préparée pour cette éventualité. Sans parler du nombre insuffisant des maisons d'habitation et d'hotels,il faut dire que les services d'utilité publique font défaut. Les services de l'Etat,tels que Ministères,Grandes Administrations

etc...n'ont pas les locaux nécessaires à leurs besoins et sont installés provisoirement dans un grand nombre de maisons privées de la ville.

1°.- GARE.- Comme il est indiqué au paragraphe des Chemins de fer, on est forcé d'établir une gare de voyageurs au centre même de la ville, la gare actuelle dite "Gare de Vienne" étant dans un état lamentable et complètement insuffisante pour le service. On a prévu une gare provisoire en attendant que le projet d'ensemble du Chmin de fer de Ceinture soit réalisé.

2°.- ENTREPRISES DE CONSTRUCTIONS.- L'entreprise de construction de quartiers entiers à Varsovie est indispensable à cause de l'accroissement de la population. La ville de Varsovie, déjà très congestionnée avant la guerre, reste à l'heure actuelle dans une pénurie de logements. Il n'est pas rare d'y voir des voyageurs occuper à plusieurs une même chambre d'hôtel. Ceci n'a rien d'étonnant, car la ville de Province qu'était Varsovie, reprenant son rôle de capitale politique où sont centralisées autour du Gouvernement toutes les Administrations de l'Etat, le mouvement y devient très intense.

Le Groupement Polonais a envisagé le développement de nouveaux quartiers, en construisant non seulement des maisons de rapport ou des cités ouvrières, mais encore de spacieux hôtels.

3°. BATIMENTS POUR LES MINISTERES.- Pour l'organisa-

tion des divers départements Ministères, il est impossible d'avoir des bureaux disséminés dans tous les quartiers de la ville. La grande préoccupation des Ministères est actuellement d'établir un projet d'ensemble des immeubles nécessaires pour leurs services.

Le Ministère de la Guerre a devancé les autres Ministères, et a dressé le programme de construction des bâtiments dont il a besoin laissant outefois à l'entrepreneur l'étude de tous les détails et n'imposant que la façade primée au concours.

4°. RECONSTRUCTION DES VILLES.- Certaines villes de Province, ainsi que de nombreux villages, ont été détruits partiellement ou complètement au cours de la guerre. Tel est le cas de la ville de Kalisz. Le Gouvernement n'a pas encore pu s'occuper de leur reconstruction, étant préoccupé de l'organisation de la gestion générale du nouvel Etat. Il recherche des entrepreneurs capables de prendre en entier l'exécution de ces travaux.

5°. VOIES FLUVIALES.- Le Royaume de Pologne est pourvu de grandes rivières susceptibles de contribuer, dans une large mesure, au développement économique du pays, et si elles sont appropriées à la navigation sur toute la longueur de leur cours et réunies entre elles par des canaux.

Le Gouvernement s'est mis en devoir de faire l'étude de travaux de régularisation du cours de la Vistule, depuis l'ancienne frontière allemande à Torun /Thorn/ jusqu'à Sandomierz. Ces travaux sont de très grande importance et de longue durée. En outre le Gouvernement a décidé de procéder aux travaux de réparation des canaux de jonction de la Vistule au Dniepr, et l'on a prévu une série d'autres ca-

naux ayant pour but le développement économique du pays.

La ville de Varsovie étant actuellement en communication directe avec Dantzig, se trouve dans la nécessité de construire un port pour faciliter les manutentions des marchandises par eau, à Varsovie, il n'y a qu'une trentaine de mètres de quais, et pour cette raison, la Municipalité conjointement avec le Ministère des Travaux Publics, a envisagé la création d'un port moderne dont le projet est établi de manière à ce qu'on puisse entreprendre son exécution par tranches dès à présent.

6°. IRRIGATIONS ET DRAINAGES.- Toute une partie de l'Est de la Pologne est pourvue d'innombrables petites rivières, de lacs, de toubières et de marais dont l'ensemble forme la grande étendue marécageuse de Pinsk.

Les conditions climatériques et la nature des terrains pourraient permettre la culture intensive de cette région, s'il n'y avait pas cet excès d'eau souterraine. Depuis longtemps déjà, on a proposé son assèchement par un système de drainage peu onéreux, et qui donnerait la possibilité de mettre en valeur ces vastes étendues de terrains.

La population de la Pologne, qui s'accroit rapidement, permettrait de développement de l'agriculture dans ces vastes régions étendues et de relever le rendement agricole du pays tout entier.

Actuellement, il n'existe aucune organisation d'en

treprises générales au plein sens du mot.Il y a bien quelques gros entrepreneurs,même des Sociétés d'entreprises géhérales,mais à très petit capital et à très peu d'élan.Par contre,un grand nombre de petits entrepreneurs et de tâcherons sont groupés auprès de deux syndicats connus,celui des entrepreneurs de l'ancien Royaume et celui de Galicie.Malgré leur organisation et l a force qu'ils peuvent représenter au point de vue de l'exécution,il leur manque des capitaux pour être en mesure d'entreprendre des travaux de grande envergure.La Banque pourrait trouver deux champs d'action dans ces affaires,soit enorganisant une filiale dans laquelle des techniciens et des capitaux étrangers prendraient une forte part,soit en faisant des ouvertures de crédit.

INDUSTRIE.

Dans les trois régions qui constituent aujourd'hui la République Polonaise,il existe bien des industries,mais celles-ci ne répondent pas aux besoins économiques réels d'un Etat autonome de 30 millions d'habitants,sans compter les pays limitrophes./KRESY/.

Actuellement,on peut indiquer TROIS CENTRES INDUSTRIELS en Pologne,celui de VARSOVIE,celui de ŁODZ,et enfin celui de CRACOVIE. Les usines de la région de Varsovie contribuaient,avant la guerre, à la fourniture dans la Russie entière,de constructions métalliques, wagons,locomotives et matériels d'usines.Łodz et ses environs étaien t le centre des filatures et des tissages,et enfin le bassin de Cracovie,avec les usines de SOSNOWICW et de DOMBROWO formaient le centre métallique du pays.Mais sur toute l étendue du pays,aucune usine de

guerre ou arsenal ne peut assurer la production de l'équipement nécessaire à l'armée.

M Malgré l'égide protectrice de la Société des Nations, il sera néanmoins nécessaire, dans upays comme la Pologne, d'entretenir une armée très forte pour la protection des frontières aussi bien à l'Est qu'à l'Ouest. Cette armée actuellment en formation et srtictement polonaise, doit être équipée en armes, munitions, canons etc....de provenance étrangère. La voix nationale s'élève en faveur de l'installation dans le pays d'arsenaux et d'usines privées sous le contrôle du Gouvernement pour fabriquer son armement complet.

Quelques financiers francais, anglais et américains sollicitent déjà l'autorisation de construire des usines dans ce but. Seulement ils commettent tous la faute de vouloir établir des usines strictement étrangères, sans intéresser d'une faconou d'une autre les techniciens et les capitalistes polonais.

Comme il a été dit, le sentiment national porte à faire établir en Pologne des industries, sinon entièrement polonaises, du moins laissant une large part aux nationaux.

On pourrait établir facilement une longue liste des industries indispensables à la vie économique du pays, depuis celle des articles de luxe juqu'à l'industrie pour le travail des richesses naturelles du pays. Voulant simplement condenser dans cet apercu les affaires que la Banque pourrait entreprendre sans immobilisation de capitaux, mais

seulement par un roulement de fonds,il n'y est indiqué que celles d'un intérêt immédiat,en les groupant en quatre catégories.

1°.SOIES ARTIFICIELLES.- Dans le but d'améliorer le champ le Gouvernement polonais,a prohiber toutes les importations d'articles de luxe,et comme on peut prévoir que cette loi demeurera longtemps encore en vigueur,il es t possible de prévoir qu'une industrie de soies artificicilles trouve un succès,sutout que le prix de revient sera bas à cause du bon marché de la matière première.Il y a en Pologne une ancienne usine de SOIES ARTIFICIELLES,qui appartient a des étrangers;elle pourrait être achetée à bon compte pour être mise en marche immédiatement.

2°.USINES DE PRODUITS DE BOIS.- décrites au paragraphe " COMMERCE"et consistant en FABRIQUES DE PRODUITS CHIMIQUES DE LA DISTILLATION DU BOIS ET EN USINES POUR LA FABRICATION DE LA PATE A PAPIER.

3°.USINES METALLURGIQUES.- Un nombre considérable d'articles de première nécessité,faisant défaut en Pologne et dont l'importation est rendue impossible par suite du bas cours du mark polonais,pourraient être fabriqués à l'intérieur du pays,car la main-d'oeuvre y est nombreuse,et la matière première,si elle ne se trouve pas en entier dans le pays,son importation serait néanmoins peu coûteuse.Il est certain que l'intérêt du public et du Gouvernement se porteraient sur tout ce qui serait susceptible de remédier au plus tôt a la crise de cherté de vie et de ramener une vie normale dans le pays.Au premier plan,dans cet ordre d'idées, se pla

cent les stransports et la culture des terrains:

TRANSPORTS.- Les voies ferrees existantes, construi truites longtemps avant la guerre, sont depourvues de tout: rails trop faibles, signalisations et aiguillages imparfaits, appareils de manutention pour cgargements et decgargements et enfin materiel roulant.

Les conditions actuelles ont oblige les directions de chemin de fer, en vue de remedier aux besoin immediat, de s approvisionner de t ut ce qu'il leur etait possible d'acquerir, sans considerer qu'ils aggravent ainsi leur avenir et reculent le moment possible d'une standardisation. Toute industrie etablie pour la fourniture d'articles necessaires aux chemins derfer, verrait d vant elle un avenir tres brillant et de longue duree, car, en outre de la Pologne elle-meme, ces industries, etablies a proximite de la Russie, trouverait dans ce pays un champ illimite d'affaires.

Se basant sur ce qui precede, deux grandes usines de de constructions metalliques, les firmes [illegible] et LILPOP, RAU & LOWENSTEIN se sont fusionnees afin d'augmenter leur production en locomotives et wagons. Quoiqu'elles envisagent une augmentation de leur capital et un aggrandissement de leurs usines, elles restent bien loin d'etre en mesure de fournir tout le materiel necessaire.

En outre des besoins en materiels nouveaux, il y a tout une serie d'industries necessaires a etablir pour l'entretien du materiel existant, car les ateliers des chemi

chemins defer sont trop petits et dépourvus de facilités pour l'accomplissement de cette tâche.

Pour terminer la rubrique des transports, il faut signaler les TRANSPORTS ROUTIERS qui prendront leur essor d'ici peu, faute de chemins de fer d'une part, et du manque de traction animale d'autre part. Mais en parallèle de codéveloppement, il n'existe pas, dans les villes de Province, d'ateliers de réparations et d'entretien, et même, sous ce rapport de grandes villes, comme Varsovie n'ont que des garages dépourvus de l'outillage nécessaire.

Actuellement, l'Etat possède des stoks énormes d'autos et de camions en réparés, et il y aurait intérêt à établir de suite une entreprise pour les réparations de ces voitures. Un contrat avec l'Etat assurerait le succès de cette entreprise. Les ateliers de réparation pourraient, peu à peu, sinon d'être transformés en ateliers de construction, du moins construire des autos et des camions, en important de l'étranger les organes difficiles à manufacturer en Pologne. Les promoteurs de cette affaire se sont mis d'accord avec un constructeur renommé d'Amérique, qui partage ces vues et envisage de participer.

CULTURE.- Ayant, pendant six années de guerre, servi de théatre aux opérations militaires, la Pologne souffre à l'heure actuelle du manque de chevaux et de bétail. Il ne reste à peine maintenant que 20% de ce qu'il y avait avant la guerre. Il est facile de comprendre la répercussion que ce fait a eu sur la culture des terres; manque de tracton pour le labours et d'engrais naturels pour fumer les terres. Malgré tous les efforts du Gouvernement, de différents syndicats de gens entreprenants, la culture est loin d'avoir repris son état

normal.De ce fait,la vie est extrêmement chère,le pain hors de prix,et l'on manque de viande.Le pays,qui était autrefois exportateur de blé et de bestiaux,s'en voit réduit à importer d'Amérique les grains et la viande.

Le remède à cette crise consisterait à établir des USINES D'ENGRAIS CHIMIQUES dont le pays est complètement dépourvu,d'autre part de construire des MACHINES AGRICOLES modernes,et parmi ces dernières,spécialement les TRACTEURS.

Les vastes champs de l'Ukraine,de la Russie Blanche et de la Lithuanie,sont dans le même état que ceux de la Pologne,et une usine de constructions métalliques,qui entreprendrait la fabrication des tracteurs,verrait,pour de longues années,toute sa production écoulée.

Le Syndicat a étudié à fond cette affaire;il a obtenu du Gouvernement Polonais l'appui nécessaire et un contrat pour la fourniture annuelle de 600 tracteurs et ce pour une durée de cinq années-afin de donner au promoteur une base positive en vue d'intéresser les capitalistes.

CONCLUSION.

Si au premier d'abord,l'on voit dans cet aperçu une grande diversité d'affaires,c'est que le Syndicat d'organisation Polonaise d'Industrie et de Commerce,comprenant des membres spécialisés dans toutes les branches,poursuit l'étude et la mise au point des différentes questions exposées. Evidemment il serait impossible pour la Banque de prendre une part active à toutes ces entreprises,la présente noti-

ce n'a pour but que de faire voir, en les coordonnant, l'importance des affaires polonaises, il n'est pas douteux qu'avec des vues larges et certain élan, la Banque pourrait se constituer dès à présent un portefeuille très intéressant.

L'un des fondateurs du Syndicat d'Organisation Polonaise d'Industrie et de Commerce, Mr. R.G. GUERQUIN, Ingénieur-Conseil, 40 rue des Mathurins, Paris, se tient pour fournir des renseignements complémentaires nécessaires, à l'entière disposition de tous ceux que ces affaires peuvent intéresser.

Do Wielmożnego Pana

.....

w .....

WIELMOŻNY PANIE!

Zagłębie Dąbrowskie, jedno z najważniejszych ognisk przemysłowo-handlowych w Polsce—nie posiada dotychczas wielkiego dziennika, odpowiadającego jego godności, znaczeniu, uzasadnionym aspiracjom i własnym interesom. Niema organu na miarę stołeczną zakrojonego, któryby je godnie reprezentował wobec reszty Polski i zagranicy.

Bezpośrednie sąsiedztwo z Górnym Śląskiem stwarza i stwarzać będzie nadal nietylko coraz bardziej rozwijającą się wspólnotę gospodarczą, lecz i duchową.

Tutaj w Zagłębiu, u zbiegu dawniejszych trzech granic zaborczych, winien powstać dziennik, który, stojąc na gruncie solidaryzmu społecznego, byłby symbolem jedności i siły polskiej i wyrazicielem tutejszych wyjątkowo licznych i doniosłych interesów gospodarczych.

Działanie jego i wpływ winny promieniować na bratnią dzielnicę górnośląską, by dopomódz do utworzenia z tej najbardziej na zachód wysuniętej placówki, niezdobytej reduty polskości.

Nasuwa się więc nieodparta konieczność i potrzeba stworzenia takiego pisma, obejmującego z jednej strony całokształt życia przemysłowego, handlowego i rzemieślniczego tak Zagłębia Dąbrowskiego, jakoteż i Górnego Śląska, z drugiej zaś będącego nietylko intelektualnym wykładnikiem wielkiej metropolji, lecz i cementem, zespalającym duchowo polskość z tej i tamtej strony Brynicy i Przemszy. Z potrzeby tej zdawano sobie już oddawna sprawę.

I dlatego niżej podpisani podejmują inicjatywę zorganizowania w Zagłębiu Dąbrowskim wielkiego dziennika, opartego na szerokich racjonalnych podstawach, stojącego na wysokim poziomie pod względem redakcyjnym i administracyjnym.

Pismo to, stojące na gruncie narodowym i bezpartyjnym, obejmujące interesy całego ośrodka przemysłowo-handlowego, dostarczające najświeższych i szybkich informacji, redagowane żywo i barwnie, posiadające przytem dobrze zorganizowaną służbę sprawozdawczą — zapełni dotychczasową dotkliwą lukę w gospodarczo-społecznym organizmie Zagłębia Dąbrowskiego i przyczyni się w wysokim stopniu do podniesienia jego intelektualnego poziomu.

Z inicjatywy podpisanych sprawą zainteresowały się poza Sosnowieckim Oddziałem Banku Przemysłowców w Poznaniu, Dyr. Ajencji Wschodniej, Redaktor „Codziennych Wiadomości Ekonomicznych" p. ADAM SZCZEPANIK, oraz największa instytucja reklamowo-ogłoszeniowa w Polsce, „Reklama Polska", które to instytucje zadeklarowały pewien kapitał, dający zasadniczą podstawę do założenia dziennika.

Zaznaczyć również należy, iż Instytut Społeczny w Warszawie i Koło Lipszczan przyrzekły swą współpracę i poparcie.

W związku z powyższemi instytucjami postanowiono stworzyć Akcyjne Towarzystwo Wydawnicze pod firmą:

Akcyjne Towarzystwo Wydawnicze

„Kurjer Zachodni"

z kapitałem 50 miljonów marek polskich, podzielonym na 5 tysięcy akcji po 10 tysięcy marek każda i zaprosić na akcjonarjuszy przedstawicieli miejscowego przemysłu, handlu, rzemiosł i wolnych zawodów.

Mając nadzieję, że do akcji tej zechce należeć również i W.Pan, prosimy niniejszym o zadeklarowanie na załączonym odcinku ilości akcji, któreby W.Pan chciał nabyć.

Z poważaniem

KOMITET ORGANIZACYJNY:

Inż. Józef Przedpełski
Stefan Rayski
Jerzy Wolff

SOSNOWIECKIE ZAKŁADY GRAFICZNE, SP. AKC., SOSNOWIEC, WARSZAWSKA 8.

405

Do Komitetu Organizacyjnego
Akcyjnego Towarzystwa Wydawniczego
„Kurjer Zachodni"

w Sosnowcu

Dęblińska 7 – Bank Przemysłowców.

Niniejszym nabywam ..... sztuk akcji Akc. Tow. Wydawniczego „Kurjer Zachodni" nomin. wartości Mk. 10 000.— każda.

Równowartość wpłacona zostanie w następujący sposób: połowa t. j. Mk..... najpóźniej do 1-go czerwca r. b., reszta zaś t. j. Mk..... po pierwszem Walnem Zebraniu Akcjonarjuszy T-wa w terminie ustalonym przez Zarząd T-wa — do Banku Przemysłowców w Sosnowcu.

Z poważaniem

Orzeczenie

rzeczoznawców, inżynierów górniczych, M. Łempickiego i K. Orzechowicza, w sprawie obsuwania się ziemi z posesji p. Pasikowskiego, zagrażającego budynkom na posesji p. Dzierżawskiego.

Obsuwanie się ziemi na pochyłościach gór i wzgórz jest zjawiskiem, obserwowanem często i występującem, z większą lub mniejszą siłą, wszędzie, gdzie konfiguracja terenu oraz jego budowa geologiczna (charakter warstw ziemnych) przedstawiają tymczasowe warunki. Niekiedy obsuwanie przyjmuje wielkie rozmiary, następuje niespodziewanie i powoduje prawdziwe katastrofy. Znane są wypadki obsuwania się terenów zabudowanych w miastach, niszczące całe dzielnice, np. w Kijowie nad brzegiem Dniepru, w Odessie – nad wybrzeżem morskiem. Dla ilustracji załączony dwa wycinki z gazet o podobnych wypadkach z dwóch krańców Europy: obsunięcie się ziemi w Grudziądzu nad brzegiem Wisły i katastrofalne obsunięcie we Włoszech, które pociągnęło za sobą ofiary w ludziach, zasypało dwa domy, uszkodziło tor kolejowy i spowodowało wykolejenie pociągu.

Miejscowość nad Brdą, w której znajdują się posesje pp. Pasikowskiego i Dzierżawskiego, przedstawia taką konfigurację terenu i taką budowę geologiczną (charakter zalegających warstw ziemnych), że obsuwanie się ziemi jest tu procesem naturalnym i niemożliwym.

Nadbrzeżne wzgórza, u stóp których stoją budynki wspomnianych właścicieli, mają pochyłość w stronę rzeki, stosunkowo stromą, co ułatwia obsuwanie się ziemi z góry ku dołowi; co zaś do warstwienia pokładów na tej posesji, to jest ono następujące (jak to jest pokazane na załączonym przekroju schematycznym): z góry od powierzchni leży warstwa ziemi roślinnej („humus"), mocno piaszczystej (A), pod nią zalega warstwa gliny, mieszanej z piaskiem; (B) a pod nią już pokład tłustej gliny (C). Pierwsze dwie warstwy, stosunkowo niegrube (do paru metrów), przepuszczają wodę; [illegible] Woda z deszczów i topniejących śniegów, która zbiera się na znacznej przestrzeni, na pochyłościach, równinie, a następnie wsiąkając, przesącza się nad doliną rzeki Brdy, przenika wgłąb przez dwie pierwsze warstwy, zatrzymuje się jednak na pokładzie tłustej gliny, który jej nie przepuszcza i po nim spływa na dół po zboczu wzgórza. Tym sposobem powierzchnia pokładu tłustej gliny, (oznaczona na rysunku literami x x) staje się mokrą i śliską, i po niej zsuwa się (obsuwa się) na dół górne

ry.Jeżeli Dyrekcja zalega [redacted] dy idendy i czynszu dzierżawnego za ubiegłe lata,to postępuje tak rozmyślnie,aby w tem sposób zapewnić i utrzymać w swem rozporządzeniu niezbędną,według jej zdania,dla bezpieczeństwa Spółki,rezerwę płynnej gotówki.Uważając jednak podobny stan rzeczy za nienormalny,francuska grupa wolałaby,aby Spółka spłaciła swe długi akcjonarjuszom i Skarbowi polskiemu,a potrzebną rezerwę gotówkową wytworzyła z innych źródeł.W tym celu grupa francuska proponuje albo podniesienie kapitału akcyjnego /inwestycyjnego/,albo zaciągnięcie długoterminowej pożyczki,lub też jedno i drugie /list p.Peyerimhoff a z d.18 Czerwca 1927 r/.-

Opinia w tej kwestji musi oprzeć się na cyfrach bilansów.Jak to wyżej zaznaczyliśmy,gdyby w d.31 Grudnia 1926 r.Spółka spłaciła cały swój dług akcjonarjuszom i Skarbowi polskiemu,wynoszący 4.52 milj. fr.zł.,to jeszcze w tym wypadku,posiadałaby w bankach płynnej gotówki: 3.50 milj.fr. zł;jeżeli zaś z tej sumy potrącimy fundusz,przeznaczony do stopniowego wydatkowania na roboty nowe,w ciągu 1927 r i wynoszący 2.39 milj.fr.zł.,to w ostatecznym wyniku pozostawałaby w rozporządzeniu Spółki wolna gotówka w sumie 1.11 milj.fr zł.,nie licząc znajdujących się w posiadaniu Spółki "udziałów",głównie akcji Banku Polskiego,przedstawiających wartość przeszło 1 milj.fr.zł.-

Według prowizorycznego bilansu na d.31 Sierpnia 1927 r.po dokonanem w ciągu roku do tego terminu spłaceniu części zalegającego czynszu /1.30 milj.fr.zł./ i wydatkowaniu na roboty nowe sumy 1.65 milj.,Spółka rozporządzała gotówką w bankach w sumie 6.59 milj.fr.zł./po potrąceniu już z tej gotówki 120.000 dol.na spłatę swieżo zaciągniętej pożyczki/.Gdyby Spółka w d.31 Sierpnia 1927 r spłaciła zalegającą pozostałość czynszu dzierżawnego /1.18 milj.fr.zł./ i zalegająca dywidendę /2.05 milj./,razem 3.23 miljony,to jeszcze miałaby w bankach gotówki: 3.36 milj.fr.zł.,nie licząc posiadanych "udziałów" /akcji Banku Polskiego/ i suma tej gotówki /3.36 milj/ obciążona jest(x) pozostałością wydatku na roboty nowe w kwocie 0.74 milj.fr.zł /na roboty nowe w r/1927 było przeznaczonych 2.39 milj;wydano do 31 Sierpnia 1.65 milj.,pozostaje do wydania 0.74 milj.fr.zł./- W obliczeniu tem nie uwzględniamy pozycji "różni wierzyciele",gdyż jest ona stosunkowo bardzo nie-

Część zbocza, zwrócona w stronę ~~linii~~ stacji Łęgowo
nie jest uprawiana, jednakże, jak to można ~~było~~ ~~obserwować~~ w dniu 4 czerwca
obserwować w ~~dniu 4 czerwca~~, przy ogłędzinach na miejscu zdarzenia
w-na tem zboczu ulega obsuwaniu
również.

a obsuwające się masy ziemi nie spiętrzają się przy tej
górnej krawędzi ziemi i nie przesuwają się na drugą
jego stronę -

cielem drugiej połowy nowej emisji, otrzymywać będzie także drugą połowę dywidendy /102.500 fr.zł.rocznie/, to jednak może, w pewnych warunkach, stracić większą kwotę na skutek zmniejszenia się czynszu dzierżawnego.-

Zaciągnięcie długoterminowej znaczniejszej pożyczki, chociażby przy oprocentowaniu niższem od 10% rocznie, stworzy również obciążenie zysku brutto sumą płaconych od pożyczki odsetek i może wywołać również zmniejszenie czynszu dzierżawnego. Jest to tembardziej prawdopodobnem, że w obecnej chwili Spółka nie odczuwa braku kapitału i można się obawiać, że nowy pożyczony kapitał nie powiększy odpowiednio wpływów pieniężnych z operacji Spółki i osiąganego z nich zysku brutto.

W takich warunkach, najlepszem rozwiązaniem kwestji byłoby otworzenie dla Spółki Skarbofermu w instytucjach finansowej, np. w Banku Gospodarstwa Krajowego, kredytu do wysokości, jaka byłaby bliżej omówiona, z tem że Spółka

461

~~górna~~ warstwy (glina piaszczysta i ziemia roślinna). Proces ten ujawnia się, mniej lub więcej wyraźnie, zależnie od pory roku, właściwie od ilości atmosferycznych opadów. W zimie lub przy suchem lecie, kiedy ilości wody, przenikającej wgłąb ziemi, są nieznaczne, spójnia wewnętrzna pokładów jest większa i obsuwanie górnych warstw może czasowo się zatrzymać. Natomiast, przy ulewnych deszczach, i w czasie wiosennych roztopów, wskutek przybycia znacznych ilości wody, wewnętrzna spójnia między warstwami się osłabia; na powierzchni powstają pęknięcia ziemi (takie szczeliny są widoczne na całej pochyłości wzgórz); górne warstwy ziemi roślinnej i piaszczystej gliny zamieniają się w ~~brzęczawiska~~, mających konsystencji jak-by ciasta, które ku dołowi spływa się na dół po ślizkiej płaszczyźnie pokładu tłustej gliny.

Potwierdzeniem opisanego procesu jest np. fakt, że ~~wszystkie~~ drzewa rosnące na pochyłości wzgórz, z biegiem czasu pochylają się na dół ku rzece, w miarę jak pień i ~~korzenie~~ korzenie na dół ziemię, w której rosną.

Ponieważ przyczyną obsuwania ziemi jest nieprzepuszczalność (dla wody) zalegającego tu na pewnej głębokości pokładu tłustej gliny, ~~to~~ sprawa robi (orka) na ~~podgórzach~~ zboczach wzgórz nie ma wpływu na obsuwanie się ~~rowów~~. Nie może mieć takiego wpływu wyrąbanie kilku drzew, chociażby nawet z korzeniami, gdyż korzenie te nie sięgają tak głęboko, aby mogły wytworzyć spójnię między wierzchniemi obsuwającemi się warstwami a dolną warstwą tłustej gliny.

Powstrzymanie naturalnego procesu, jakim jest w danych warunkach obsuwanie ziemi na posesji p. Pasikowskiego i wszystkich, nie jest rzeczą łatwą i w każdym razie wymagałoby robót poważnych i bardzo kosztownych. Taką robotą może być np. wykopanie na szczycie wzgórza głębokiego rowu, któryby odprowadzał wodę, nie dopuszczając jej do przenikania w warstwy ziemi na pochyłości wzgórza. Lecz raz się tych murów oporowego, postawionego na dole a któryby miał zabezpieczać obsuwającą się z góry ziemię, — to, że ~~ze względu~~ na ciśnienie, jakiemu-by on podlegał, musiałby on mieć niezwykłą grubość i niezwykle głębokie fundamenty; a pomimo to nie można byłoby mieć pewności, że zamierzony cel będzie osiągnięty. Stawiane tu jeż poprzednio zwyczajne mury z cegieł ciśnienia nie wytrzymały, popękały i obsuwanie ziemi nie było powstrzymane. Jak wielka jest siła tego ciśnienia, świadczy mur oporowy z cegieł budynku p. Dzierzawskiego (Kościuszki 37), który

Kopiowanie zabraniam. Kopiowanie dozwalam. Kopiowanie dozwalam.

/150.000 fr.zł/,razem 8.02 milj.- 2/ t.zw."udziały" t.j.akcje rozmaitych instytucji przemysłowo-handlowych,ocenione na 1.91 milj.fr.zł. /w ich liczbie 15.030 akcji Banku Polskiego/,wreszcie 3/ dłużników na ogólną sumę 7.81 milj./weksle - 865.000 fr.zł. - dłużnicy na rachunkach bieżących 6.95 milj./

Gdyby Spółka zdecydowała się wypłacić swe zaległości Skarbowi ni akcjonarjuszom,stanowiące razem 4.52 milj.,to o taką kwotę zmniejszyłby się ogólny zapas gotówki w bankach,redukując się do cyfry 3.50 milj.Suma ta,łącznie z innemi aktywami /"udziały" i dłużnicy/,pokrywałaby całkowicie pozostałe pasywa: kapitał inwestycyjny,fundusz rezerwowy,różni wierzyciele i fundusz robót nowych.- Co się zaś tyczy rozporządzalnej płynnej gotówki,to,po uskutecznieniu wskazanych wypłat,Spółka posiadałaby jeszcze w bankach 3.50 milj.fr.zł.,oprócz "udziałów" przeważnie akcji Banku Polskiego,których zbombardowanie w każdej chwili,mogłoby dać przeszło 1 miłj. fr.zł.,jednem słowem,Spółka rozporządzałaby jeszcze gotówką w sumie około 4.5 milj.fr.zł.-, a po uwzględnieniu innych wkładów (450.000) - w sumie około 4 milj.fr.

W ciągu r.1927 stan finansowy Spółki niewątpliwie jeszcze się poprawił.Pomimo,że Spółka wypłaciła Skarbowi/do końca Sierpnia/ na rachunek zalegającego czynszu dzierżawnego,sumę 1.296.374 fr.zł.,a także wydatkowała na roboty nowe 1.649.607 fr.zł.,razem 2.95 milj.,to jednak bilans prowizoryczny na d.31 Sierpnia rb. wykazuje zapas gotówki 7.21 milj./w bankach - 7.15 milj.,w kasie - 57.798 fr.zł/ i jeżeli uwzględnimy,że w tym czasie Spółka zaciągnęła pożyczkę 120.000 dol /621.660 fr.zł/ i sumę tę potrącimy z zapasu gotówki,to się okaże,że w d.31 Sierpnia 1927,Spółka rozporządzała gotówką w sumie 6.59 milj.fr.zł.-Od początku roku zapas gotówki,wskutek dokonanych spłat i wydatków,spadł z 8.02 do 6.59 milj. t.j. zmniejszył się o 1.43 milj.,tymczasem wyżej wspomniane wydatki wyniosły 2.95 milj.,skąd wypada,że znaczna część wydatków /spłata zalegającego czynszu i roboty nowe/ mogła być pokryta z bieżących wpływów Spółki.-

W ogóle,wyniki finansowe za r.1927 zapowiadają się pomyślnie.- Według zestawienia miesięcznych wpływów i wydatków eksploatacyjnych do 1 Listopada,tylko dwa miesiące wykazały mały deficyt /w Marcu - 70.000, w Kwietniu - 132.000 fr.zł/;wszystkie zaś pozostałe dały znaczne przewyżki wpływów nad wydatkami.-Za całe 10 miesięcy wpływy wyniosły 24.67 milj, a

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy.

5. O. 7/28

413

Uchwała dowodowa.

W sprawie restauratora i właściciela nieruchomości Bolesława Dzierżawskiego w Bydgoszczy - Czersk ul. Toruńska nr. 64. powoda, zastąpionego przez adwokata Sawickiego w Bydgoszczy

przeciw

Wacławowi Pasikowskiemu , właścicielowi Wlkp. Huty Szkła w Bydgoszczy - Czersk ul. Toruńska pozwanemu zastąpionemu przez adw. Dra. Jasińskiego i Spikowskiego w Bydgoszczy dopuszcza się dowody:

a/ z misji lokalnej na fakt że pozwany pozostawił pnie do wysokości metra z korzeniami w ziemi.

i b/ rzeczoznawcy 1/ inż. H. Oszczakiewicza insp. Pracy w Bydgoszczy,

2/ inż. Michała Łempickiego w Bydgoszczy Chopina 2.

na fakt że posuwanie się góry jest spowodowane przyczynami naturalnemi tj. źródłami podziemnemi.

c/ ze świadka 1/ Matyldy Zickermann w Bydgoszczy ul. Smoleńska 8

na fakt że zjawisko usuwania się góry datuje się już od lat niepamiętnych.

d/ ze św. 2/ Leona Krzyżanowskiego Objazdowa Dom Magistracki,

3/ Langego , Smoleńska 7.
4/ Piechocki . Toruńska 63
5/ Karola Habermeistra Plantowice pow. Bydgoszcz
6/ Michała Fandreya
i 7/ Emilji Fandrey

na okoliczność że góra już w latach 189o się posuwała i to we wszystkich kierunkach , mur który poprzednik pozwanego wystawił w innym miejscu został całkowicie zasy

zasypany przez masę gliny.

c/ ze świadka 8/ Jana Maciaszczyka w Czersku Polskim pow. Bydgoszcz

i 9/ Tarcina Sylowskiego w Bydgoszczy Szwederowo Stroma 22

na fakt że przed rokiem 1925 twierdzone przez pozwanego działanie sił wyższych nie miało.

Dowód pod c/ prowadzi powód , dalsze pozwany.

Przeprowadzenie powyższych dowodów nastąpi przez Sąd procesowy poza rozprawą - pod warunkiem złożenia przez strony zaliczek na koszta świadków znawców wzgl. wizji lokalnej a to przez powoda w kwocie 15 zł a przez pozwanego w kwocie 15o zł w ciągu dni 14 tu pod rygorem pominięcia dopuszczonych dowodów.

Bydgoszcz, dnia 2o. kwietnia 1928.

Sąd Okręgowy Wydz. Cyw: II

podp . Podwiński

Wygotowano

Bydgoszcz, dnia 27. kwietnia 1928.

Sekretarz Sądu Okręgowego.

W sprawie uruchomienia przemysłu w Ziemi Radomskiej.

Już bezpośrednio przed wybuchem wojny a obecnie nawet w czasie jej trwanie odzywały się i odzywają ustawicznie poważne głosy w sprawie uruchomienia naszego przemysłu poskiego i wyzyskania naturalnych bogactw w kraju znajdujących się nad i pod ziemją i to przy udziale fachowych sił wyłącznie polskich. Ruch ten prowadzony pod hasłem „Polska dla Polaków" jest objawem niesłychanie dodatnim i zdrowym, ale bez wcielenia się w czyny, może nam wyrządzić narodową szkodę. Z jednej bowiem strony wskazuje czynnikom obcym i dążącym do naszego wyzysku i podcięcia naszego przemysłu, źródła, które wyzyskać dają się łatwo, z drugiej zaś odsłania im istotne słabe nasze strony, które owe wrogie nam czynniki w odpowiedniej chwili niewątpliwie będą się starały wyzyskać.

Nadszedł obecnie czas najwyższy, ażeby się solidarnie organizować i to co dla przeciwnej strony przedstawia się jako łup najcenniejszy i najbliższy, ująć w ręce polskie i trzymać tak mocno, ażeby ci, którzy po wojnie zechcą napewno zalać nasz kraj celem eksploatacji, zastali już „fait accompli" w silnych dłoniach polskich, to jest projekty zamienione w czyny. Tęsknota do tego czynu przejawiała się już dawniej i u nas, i w Galicji Jedna dzielnica może doskonale uzupełniać drugą, bo po tej i tamtej stronie jest dużo dobrej woli i dużo fachowych sił, które marnieją w służbie obcych ideałów i obcych kapitałów, działając tem samem na szkodę i zubożenie własnego kraju.

Z uwagi na powyższe smutne położenie i stosunki, zdecydowaliśmy się siłami krajowymi Królestwa i Galicji uruchomić pewne gałęzie przemysłu drzewnego i górniczego w Ziemi Radomskiej i skoncentrować prace te w BLIŻYNIE pod SKARŻYSKIEM.

Miejscowość ta, najbardziej się do tego nadaje ze względu na znajdujące się na miejscu materjały surowe, które miały by zastosowanie do odbudowy kraju w pierwszej linji.

Bliżyn należy do hr. Platerów, położony jest przy stacji kolejowej, posiada wielki piec, odlewnię, warsztaty, turbinę wodną i liczne budynki fabryczne. Otoczony jest lasami, posiada

kopalnię rudy żelaznej,wapienia,piaskowca i gliny.Są też ślady węgla kamiennego,poszukiwania którego dokonywują się obecnie; fabryki i kopalnie są obecnie nieczynne.

Na miejscu mieszkają całe zastępy fachowych robotników,którzy z dziada pradziada pracowali tylko w górnictwie i różnych działach przemysłu żelaznego i drzewnego.Są to wszystko małorolni i bezrolni mieszkańcy,żyjący prawie wyłącznie z zarobków.

Przedsiębiorstwo nasze,które miałoby wszelkie dane do pomyślnego rozwoju zajęłoby się wytworem materjałów i wyrobów,potrzebnych do odbudowy kraju i dla Armji Polskiej.

(Odlewy budowlane,wozy,podkowy,koła do armat,jaszczyki amunicyjne,furgony,domy dla odbudowy wsi w Galicji itp.)

Byłoby to zaczątkiem naszego przemysłu rodzimego i przykładem swoim może zachęciłoby innych do przezwyciężenia trudności i obaw,i wzięcia się do pracy.

Słabe dotychczas stosunki handlowo=przemysłowe między Galicją a Królestwem musiałyby wtedy przyjąć formę ścisłych węzłów i jedna dzielnica uzupełniała by niejako drugą,a dobry przykład i dodatnie rezultaty finansowe przedsiębiorstwa zachęciłyby może szersze warstwy społeczne do pracy w innych kierunkach przemysłu i wytwórczości rodzimej.

Niebezpieczeństwo zalewu Królestwa i Galicji przez handel i wytwórczość przemysłową Niemiec i Austrji po wojnie jest blizkie i groźne,a niezapominajmy otem,że popyt za wytwórczością przemysłową w tej właśnie dziedzinie wzrośnie po wojnie celem gospodarczej odbudowy kraju do niebywałych wprost rozmiarów, i wyniesie słabo licząc najmniej 4 do 5 miljardów rubli,które przeciwna strona niewątpliwie zechce z nas wycisnąć,wtykając nam w dłoń lichą tandetę za wysoką cenę.

Chodzi tu też o opanowanie już teraz naszych rynków, aby niedać się ubiedz niebezpiecznej konkurencji żydów i obcokrajowców.

Rzeczą największej wagi byłoby otrzymanie zamówień dla dostawy dla Armji Polskiej,gdyż wtedy nietylko niepotrzebaby się obawiać rekwizycji naszych wyrobów i maszyn,ale możnaby otrzymać za pośrednictwem intsytucji rządów sprzymierzonych materjały pomocnicze,jak żelazo walcowane,opał,smary itp.

I w odpowiedzi nowemu Rad żeby i wtedy-gdy prawo do wsi stała się tożsama z drugiej strony, żeby ja nie był wszystkiego do walki która się toczy, i w drugiej zadnego wsiadu bo nie chcę

d 2 Cze

P-q Pauce

419

Lwów Zarząd T-wa Zyd. z d. 29 Kw. 7 Maja 1

Zawiadamia (z zawiadomieniem) otrzymawszy pismo z tego [illegible] które podpisy na Panów do niej wiadomości [illegible] Sprawa przeciw [illegible] p. Graf [illegible] że [illegible] podpisy p. Graf [illegible] o mowę [illegible] że ja go wzywam do P-ga, że obecnie na pewno [illegible] — oświadcza nigdy, że oświadczenia te [illegible] że p. Graf wyłącznie do swych spraw może narzucić mowę nikt, do wiadomości wszelkiego wzoru, zgromadzenia że [illegible] zwołanie wniosku, co według toku Panów, i zupełnie [illegible] własnym wymysłem Graf może przyjąć, jest że strony tego [illegible] przeciwnej wymysłem, do którego żadnej strony nie było [illegible] zadnego zgoła [illegible] nawet powodu.

Jan Panów wzięto w pewnym roku był u mnie w P-gu p. Graf z protokołu Rada nad T-wa Zyd. za r. 913; protokół prywatnie, po otrzymaniu od p. Gra zapewnia że na rach sprawy i zadalat w porad W Kw otrzymał od p. Graf telegram z wiadomością że [illegible] się w T-wie nadzwyczaj [illegible] abym natychmiast do Wor przybył. odtelegrafowałem, że nie przybędę a w kilka powtarzającym treść tej depeszy wyraziłem swe zadziwienie odbiera zapewnienia jakie miałem odnosić, przed paru miesiącami, że wniosku pod wpływem [illegible] napisania do Ks. Grd z prośbą

jak cała rzecz stoi

o poinformowanie ~~sie co to jest za sprawa~~
Wkrótce otrzymałem od Pana wyrok z dnia 2 Belgr.
z ℋ 27 i 28 K. a nakoń. i 2 karty z dn. 29 K. motywy
Od p. Gr. otrzymałem ~~wiadomość~~ list, obwieszczający mi
do mnie Belgr. przyjazd [illegible] podróży 2/
2/ zastrzały Jónca i Spotza (których zwłoki nie wydano),
Ja do pisania nie przystąpię (and wojna, and
Verroay d. 31 Maja, nie oczekiwany zjawił się
do mnie p. Gre i bliżej tego gdy opowiadał mi o kwestyi
Aradzkiej wyrokiem kurt, którzy albo nie znam wcale
albo znam b. mało, a więc zadnego zdania wyrazić
o wyroku pan pos. będzie Belgo bronym stanowczo,
Kiedy jednak powiedział mi, że wyrok ten ma do Sądu
najw. Sądu, ~~wydany~~ wyrok ten ma charakter ~~prejudycjalny~~ egzekucyjny
Wyż mówi p. Graf ~~chciał~~ chciał na moją prośbę, ale radzę
~~w przyszłości~~ nie przyszłości ~~ale~~ ~~radzę nie~~
~~wcale dla tego nadal~~ dalej wrobić tamtejszych
będą radzić

Jeżeli to do sądu-a, pociągnięcia winien Pan się przyjąć
najw. na ost a rzecz. Nie mogąc wcześniej wrócić na ratusz
pow. obecnie, nie mogę również przyjąć mandatu, że wyniosła
Ferar, nieprzyjaciel się też osob. konferencji wymagają, jakoż nie
sprzyja wystąpienie. Nie chciałem jednak aby moje wcześniejsze
w obecnej chwili było wytłumaczone na niekorzyść sam Pan i mogło
tej okoliczności zaszkodzić. Dlatego zaszyłem swą rezolucyą dopóki sprawa
się uczuje. Powtarzam więc że Pan z upoważnienia mego odpowiedzi
się uczuje.

Antoni Chwastek
Rewident Rady Spółdzielczej
przy Min. Skarbu
Wąbrzeźno
Tel. 95

121

Wąbrzeźno, dnia 5.VI.1930.

L.524/239.

Do Zarządu Spółdzielni Kredytowej z odp.ogr.

w Bydgoszczy.
na ręce czł.zarządu Inż.Łempickiego, ul.Szopena 2

Przeprowadzona przezemnie w dniu 4.bm.rewizja, zarządzona pismem Min.Skarbu/Rady Spółdzielczej/ z dnia 16.maja br.Nr.4818/RS.ograniczyła się jedynie do stwierdzenia, że powyższa spółdzielnia jest zupełnie nieczynna. Właściwa rewizja ksiąg nie mogła się jednak odbyć, ponieważ członek zarządu Szuster, u którego się miały znajdować wszelkie dokumenty, dotyczące działalności spółdzielni, wyjechał z Bydgoszczy bez wieści. Stwierdzony na miejscu stan rzeczy przedstawiam równocześnie Radzie Spółdzielczej do dalszego urzędowania; odpis mej relacji przesyłam w załączeniu.

Równocześnie proszę o przekazanie załączonym przekazem kwoty 70.80zł tytułem kosztów, złączonych z zarządzoną rewizją/tj.kosztów podróży i djet bez właściwych kosztów rewizji, która się nie odbyła/. Nie wyrównane do dni 14 koszty polecę ściągnąć w postępowaniu sądowo-nakazowem, przyczem na podstawie Instrukcji Rady Spółdzielczej/Dz.Urz.Min.Skarbu Nr.14.poz.214.ex 1922/ustalam

Sąd powiatowy w Wąbrzeźmie jako miejscowo właściwy.

2 załączniki.

REWIDENT RADY SPOŁDZIELCZEJ PRZY MIN.SKARBU.

Odpisano kartę pocztową 16/VI 1930
zawiera wysłano pisma =
2 cm P. M. O 35 M. 80 gr. 16/VI 1930 r.

DONNEES SPECIALES
sur les Terrains Carbonifères Est-Cracovie.-

1/ La situation des terrains est marquée sur la carte ci-jointe

2/ Le charbon extrait depuis longtemps de nombreuses mines du bassin carbonifére de Cracovie, est un bon charbon de chauffage, mais ne donne pas du coke. Sa valeur calorique s'élève, selon la couche, de 5 milles à 6 milles calories et même plus. Aussi les analyses du charbon extrait de diverses mines, dont les plus connues sont . Jaworzno, Brzeszcze, Siersza et Tenczynek, varient dans certaines limites selon la mine et la couche. En moyenne contient ce charbon 58-60% du carbone, 1-1,5% du souffre et 1% d'azote. La quantité de l'eau et de la cendre varie naturellement selon la qualité de la houille, mais ne dépasse pas en général quelques %. Le charbon le plus avoisinant des terrains en question, celui de Tenczynek, est gazeux (à longue flamme.)

Les opinions des géologues prévoient, à la base de certaines données lrs gisements aussi de la houille à coke dans la direction où les terrains en question sont situés.

3/ La situation des terrains au point de vue de transport, est excellente, comme on voit sur la carte ci-jointe. Les terrains sont coupés par la Vistule, regulée pour la navigation et en outre on a déja commencé la construction d'un grand canal qui va relier l'Oder avec la Vistule, le San et le Dniestr, et mettre de la sorte en relation directe la Mer Baltique avec la Mer Noire. Deux principales lignes de chemin de fer longent les terrains de deux côté, ces lignes relient directement Cracovie avec Oświęcim et Oderberg. Les chaussées dans cette contrée sont très bonnes. Les principales stations de chemin de fer sont Cracovie et Skawina. Le charbon peut donc être axpédié par chemin de fer et par voie d'eau très facilement dans toutes les directions.

4/ Le débouché immédiat pour la houille extraite serait la ville Cracovie et ses environs avec les nombreuses usines qui s'y trouvent, ensuite le distriet industriel de Trzebinia, une grande stationnoeud de chemin de fer en proximité presque immédiate des terrains, ou se trouvent de nombreuses usines et aussi une grande centrale électrique, enfin en grande quantité la direction des chemins de fer. Il faut mentionner que tout le district industriel de Cracovie-Trzebinia se trouve depuis quelques années dans l'état de décelop-

pement rapide.

Les mines de la houille existantes, mentionnées ci-dessus, qui produisent annuellement environ 2,000.000 tonues de charbon,deviennentde plus en plus insuffisantes pour les besoins toujours croissants, et il est nécessaire de créer le plus tot possible des bouvelles mines.

5/ La ville de Cracovie est éloignée à peu près de 16 kilomètres des partien des terrainse situés le plus à lEst /Olszanica/. Une autre partie de terrains en question est située justement près de la station de chemin de fer Skawina evn. 15 kilomètres de Cracovie.

6/ Dans les terrains carbonifères, appartenante au Gouvernement est situés en partie dans le voisinage immédiat des terrains en question la houille a été constatée par de nombreaux sontages. Ainsi on a constaté p. ex. une couche déopaisseur de 8 mètres à Spytkowoc, et le Couvernement est en train d'y établir une mine en règle dont le puit à déjà atteint une profondeur de 100 mètres. Un autre forage á Brzeźnica a percé 14 couches de charbon, chacune dúnne épasseur moyenne de 2,5 mètres. Les terrains en question sont un prolongement des terrains du Gouvernement.

7/ La force électrique pout etre conduite sur les terrains en question de l'usine électrique de Cracovie ou de la centrale électrique à Siersza (près Trzebinia).

8/ Le charbon du bassin de Cracovie peut etre employe pour les besoins de l'industrie, des chemins de fer et domestiques.

Les mines de la houille existantes, mentionnées ci-dessus, qui produisent annuellement environ 2,000.000 tonnes de charbon, devraient être en plus importantes pour les besoins toujours croissants, et il est nécessaire de créer le plus tot possible des nouvelles mines.

5\ La ville de Orsova est éloignée à peu près de 16 kilomètres des parties des terrains situés le plus à l'est \Oissenica\. Une autre partie de terrains en question est située justement près de la station de chemin de fer Skawina env. 15 kilomètres de Orsova.

6\ Dans les terrains carbonifères, appartenants au Gouvernement est situés en partie dans le voisinage immédiat des terrains en question la houille a été constatée par de nombreux sondages. Ainsi on a constaté p. ex. une couche d'épaisseur de 8 mètres à Spytkowice et le Gouvernement est en train d'y établir une mine en régie dont la puit a déjà atteint une profondeur de 100 mètres. Un autre forage à Brzeźnica a percé 14 couches de charbon, chacune d'une épaisseur moyenne de 2,5 mètres. Les terrains en question sont un prolongement des terrains du Gouvernement.

7\ La force électrique peut etre conduite sur les terrains en question de l'usine électrique de Orsova ou de la centrale électrique à Steresa (près Trebinia).

8\ Le charbon du bassin de Orsova peut etre employé pour les besoins de l'industrie, des chemins de fer et domestiques.

F. 15
427

TERRAINS-CARBONIFIÈRES est - Cracovie

Dans le basin carbonifere de Cracovie /Pologne/,dans la partie orientale et sud-orientale de ce bassin,sont situes des vastes terrains carboniferes,ce qui a ete etudie et constate par les plus eminentes geologues polonais et etrangere et publie frequemment dans la litterature speciale.-Une certaine partie de ces terraine se trouve en posession du Gouvernement Polonais qui a commence dernierement leur exploitation. L'autre partie est en posession de proprietaires prives.

En Galicie sous la denomination de Terrains Carboniferes sont désignes en regle les droits exclusifs de recherches,dont chacun comprend une superficie circulaire,trace d'un certain point central choisi,et couvrant environ 63 hectares. En general une quanité donnés de ces "Droits exclusifs" avoisinant ne couvre pas une superficie correspondante rigoureusement aux nombres des droits,car les cercles des "droits sont partiellement superposes. Ces droits exclusifs,inscrits aux registres des Autorites Minieres au nom des possesseurs,sont automatiquement renouveles chaque annee contre un simple avis de la part du possesseur et une cotisation insignifiante.En cas d'une trouvaille heureuse du gisement carbonifere au moyen de forage d'essaye,ce droit exclusifs de recherche est transforme pour toute la superficie du droit ou une partie,en droit d'exploitation,a la base duquel un forage en regle /une mine/peut etre execute.Aussi les proprietaires des terrains carboniferes echangent leurs droits exclusifs de recherche en droits d'exploitation seulement au moment meme de l'etablissement d'une mine.

Le bassin carbonifiere de Cracovie,procedent du nord-ouest vers le sud-est,se compose,quant a l'etat de son exploitation,de 3 parties distinctes:La partie exploitee depuis longtemps qui fournissait deja avant la guerre 2.000.000 tonnes de houille annuellement et possede plusiers etablissements miniers tres considerables;ensuite les terrains bien explores de l'Etat Polonais;enfin les terrains bien etudies au point de vue geologique,mais pas encore explores par les forage d'essay qui appartenaient jusqu'a present a la Co."WALTER,FRYDMAN et WERNIKOWSKI" a Cracovie,et ont ete acquis dernierement par Mr.Jean de Bobrzyński,directeur de la Societe Galicienne de Terraine Petroliferes a Varsovie.-

V e r t e!

429

Les terrains sus-mentionnes de l'Etat Polonais ont ete acquis il y a quelques annees par le Gouvernement Autonome de la Galicie pour une somme alors enorme de 45.000.000 de couronnes autrichiennes. Depuis ce temps, de nombreux forages d'essaye y ont ete execute, qui ont demontre des gisements tres abondante de la houille sur ce terrains notamment a Brzeżnica 14 couches successives d'une epaisseur de 2 à 2½ metres chacune, et a Spytkowice une couche de 8 metres d'epaisseur. C'est ici que le Gouvernement a fonde l'annee derniere un etablissement minier en regle. qui a atteint deja une profondeur d'environ 100 metres.

Les terrains avoisinants, qui appartiennent a Mr. Jean de Bobrzyński comprennent 143 "droits exclusifs" de recherche, repartis en 17 localites comme suit:

Jezierzany	2	droits
Skawina	21	"
Borek Szlachecki	6	"
Facimiech	5	"
Ochodza	3	"
Zelczyna	3	"
Brzęcin	16	"
Kopanka	6	"
Samborek	6	"
Ręczna	5	"
Sciejowice	5	"
Zagacie	8	"
Czułów	6	"
Kaszów	3	"
Liszki	6	"
Olszanica	17	"
Tyniec	25	"

La superficie totale de ces terrains est environ de 5.000 hectares Les gisements de la houille n'y sont pas encore exactement explores moyennant des forages d'essaye. mais le voisinage de riches terrains de l'Etat sus-mentionne de meme que les opinions de plusieurs geologues distingues, polonais et etrangers, promettent justement dans cette partie du bassin carbonifere de Cracovie de grandes richesses de la houille qui devraient surpasser celles de tout le bassin tcheco-polonais, a l'exception de la partie situee dans la Haute-Silesie.-

Ces droits peuvent etre vendus a une Societe d'exploitation compose des capitaux polonais et etrangers.-

567
~~13~~ 143

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

LE BASSIN HOUILLER SILESIEN-POLONAIS.

Il est certain aujourd'hui que les Mines de la Hte-Silesie, les Mines situées aux environs de Sosnowiec dans le Royaume de Pologne, les Mines de Galicie, ensuite les Mines Karwin dans la Silésie autrichienne et de Mährisch-Ostrau en Moravie, font partie d'un même Bassin houiller appelé silésien-polonais et que malgré les intervalles qui existent à la surface entre ces Mines, la formation houillère s'etend sous terre sans interruption entre les diverses mines.-

Les limites de ce Bassin sont connues en certains endroits, à l'Ouest aux environs de Mährisch-Ostrau et dans certains points de la Silésie prussienne, au Nord dans le Royaume de Pologne et à l'extremité Nord-Est, en Galicie aux environs de Tenczynek.- En se basant sur ces indications, on peut fixer approximativement ses limites à l'Est et au Nord. Les géologues fixent théoriquement la limite Est, au pli appelé "Siewiersko-Dębnicki" qui s'est produit encore avant la formation carbonifère.-Les derniers sondages effectués en Galicie le long de cette frontière orientale paraissent confirmer cette théorie.-

La limite Sud du Bassin a causé les plus grandes surprises, il y a deux ans encore, des géologues comme Gaebler et et le Dr. Michael, assuraient que le charbon se termine au pied des Karpathes. Depuis ce temps, les derniers sondages effectués en Moravie et dans la Silésie autrichienne établis déjà dans le fond des Karpathes /par ex. a Frankstadt à 32 kilomètres au Sud de Mährisch-Ostrau/ ont fait découvrir la formation carbonifère sous la formation dite "Flysh des Karpathes" /c'est à-dire sous les grès et les schistes consituant les Karpathes/ et cela à une profondeur peu considérable, comme par ex. à Mistek à 360 mètres, à Piskow à 380 mètres, à Grodziszcze à 400 et quelques mètres. Par conséquent, la théorie jusqu'à présent isolée d'un des plus célèbres geologues, le Prof. E. Suess, que la formation carbonifere n'est re-

couverte que par les Karpathes,a ete confirmée. En se basant sur ces dernières découvertes,le conseiller Fr.Bartonec,un des meilleurs connaisseurs de notre Bassin,a fixé les limites de la formation carbonifère,comme c'est indiqué sur la carte au 1/1.000.000.-Cette carte sera imprimée cette année;l'auteur m'a permis d'en faire auparavant une copie.

Nous y voyons que la limite Sud,d'apres Fr.Bartonec se trouve en Hongrie. Cette opinion est partagée par les géologues hongrois et le Gouvernement a couvert tout le territoire confinant à la frontière de Galicie ,de réserves minières et au printemps de cette année,on doit commencer des sondeges profonds sur une grande échelle.Le terrain houiller,faisant objet des présentes négociations,a été colorié en vert.- Nous divisons dans un but pratique la formation carbonifère du Bassin Silésien-Polonais en plusieure séries de couches.- Les mineurs divisent toutes les couches du Bassin en 4 groupes:

1/Les couches les plus anciennes sont les couches d'Ostrau,connues dans la Hte.Silésie sous lex nom de "couches de Rybnice",dans le Royaume de Pologne,sous le nom de "couches de Gołonoga"et en Galicie sous le nom de "Tenczynek". Ces couches les plus anciennes ont aux environs d'Ostrau environ 4.000 mètres d'epaisseur et contiennent 107 filons de charbon produisant d'excellent coke et dans les filons les plus inférieurs,il ne diffère en rien de l'anthracite. La valeur moyenne du charbon de ces couches est de 2.6% c'est-à-dire que sur 100 mètres de couches,on trouve 2,6% de charbon pur.Dans le district de Rybnice,dans la Silésie prussienne,ce charbon se transforme moins bien en coke et à Gołonoga et à Tenczynek,plus du tout,quoique la qualité du charbon soit bonne. A Gołonoga et à Tenczynek,l'epaisseur des couches atteint à peine 700 mètres et quoique les couches continnent presque le meme pourcent de charbon,c'est-a-dire 2.7%,elle n'ont que 9 filons ce charbon exploitables.-

435

2/ Immédiatement sur les couches d'Ostrau,reposent les couches du groupe anticlinal,qui est le groupe le plus riche en charbon,car il contient en moyenne sur 100 mètres,12 mètres de charbon pur.Ce groupe qui au Sud à une épaisseur d'environ 250 mètres,contient habituellement de 4 à 7 puissants filons de charbon extraordinairement pur et de haute valeur.Dans le district d'Ostrau-Karwin,on établit maintenant deux mines qui extrairont le charbon des couches anticlinales.Ce charbon,au Sud,se transforme très bien en coke.Ce groupe est très connu dans la Haute-Silésie aux environs de Katowice,de Beuthen et dans le Royaume de Pologne,ici sous le nom de "Reden".Dans ce groupe,comme dans le précédent,l'épaisseur des couches diminue au Nord,les couches se rapprochent entre elles et dans le Royaume se réunissent en une seule couche de 12 à 18 M mètres d'épaisseur,connue sous le nom de "Reden".Malheuresement au nord,le charbon de ce groupe a aussi perdu ses parties volatiles et il ne se transforme pas en coke;l'industrie houillère de la Silésie prusienne et du Royaume doit néanmoins à ce groupe son existence et son énorme développement.

3/Sur les couches anticlinales reposent les couches dénomées "couches de Karwin" que vu la différence de leur contenu en charbon, nous diviserons en hautes et basses couches de Karwin.

a./Les basses couches de Karwin,exploitées dans la Silésie autrichienne á Karwin et à Orłów,contiennent environ 9% de charbon et entre les couches existent de puissants filons de charbon qui atteignent 5 mètres d'épaisseur.La majorité des couches fournit du charbon se transformant en coke;les autres produisent un charbon très bonne qualité et gazifère.On connait ces couches dans la Silésie prusienne sous le nom de "couches de Rudy";mais leur charbon ne se transforme déjà plus en coke et elles contiennet 6.5% de charbon;

plus au Nord,on extrait du charbon de ces couches à Dąbrowa près de Szczakowa;ces couches ont le même caractère que les précédentes et plus elles s´avancent vers le Nord,plus leur épaisseur et leur la qualité de leur charbon diminuent.

b./les hautes couches de Karwin sont bien plus pauvres,car elles contiennent à peine 1.6 % de charbon.L´épaisseur de ces couches atteint dans la partie Sud du Bassin 1,800 mètres;vers le Nord-Ouest,l´épaisseur des couches se réduit à 700 mètres.Dans la Silésie prusienne,on les appelle "couches d´Orzesz".

4./Les couches les plus récentes de la formation carbonifère s´appellent "couches de Siersza-Jaworzno";dans la Silésie prusienne,on les appellen"couches de Laziak".L´épaisseur de ces couches est,d´après d´ancien calculs,de 650 mètres.Ces couches occupent le centre même du Bassin houiller et contiennent environ 5% de charbon de diverses qualités,selon que les couches qui les recouvrent les ont plus ou moins préservées d´être éventées.Dans ces derniers temps,on a découvert dans la Mine de Libiąż quelques couches plus récentes que les couches de Jaworzno.On est en train de réunir des données plus précises à leur sujet.Nous indiquons encore une fois ci-dessous toutes les couches,depuis les plus récentes jusqu´aux plus anciennes,selon l´ordre dans lequel elles se succèdent:

Couches de Libiąż.
" de Siersza-Jaworzno.
" hautes de Karwin.
" basses de Karwin.
" anticlinales /Reden/.
" d´Ostrau.

La carte ci-jointe au $\frac{1}{300.000}$ dénommée "Carte du Bassin houiller Silésien-Polonais" indique de quelle ma-

nière les chouches de la formation carbonifère sont disposées au-dessus du niveau de la mer;les couches les plus récentes recouvrant le charbon ne sont pas prises en considération.-

Cette carte est basée sur l'opinion déjà un peu arriérée de Gaebler,qui considérait le plateau des Karpathes comme la limite Sud du Bassin houiller /et elle prend seulement en considération les plus nouvelles découvertes de charbon dans les Karpathes,respectivement dans les Boskides/. A cause de cela,le territoire du Bassin indique sur cette carte est beaucoup plus petit que celui qui est fixé théoriquement sur la carte citée plus haut de Fr.Bertonec.-

La difference dans la manière de voir des géologues n'a dans le cas présent aucune importance pratique;les terrains houillers en question sont situés sans contestation,selon l'ancienne et la nouvelle manière de voir,dans les limites du Bassin houiller et les terrains situés sur la frontière de Galicie et de Hongrie,au sujet desquels existe la contestation scientifique sont recouverts par la puissante masse compacte des montagnes des Karpathes,ce qui fait qu'ils ne presentent actuellement ni pour l'ingénieur,ni pour l'industriel-capitaliste aucun intérêt;beaucoup de ~~xxxxxxx~~ siècles s'écouleront avant que les generations futures ne tentent~~x~~ d'arracher ces trésors du sein des montagnes.

Même dans cette description succinte de notre Bassin,le fait que les couches paléontologiquement identiques présentent dans divers points du Bassin d'énormes differences d'épaisseur,de nombre de chuches et de qualité du charbon,est frappant.-Les couches/d'épaisseur,tandis que près de Tenczynek en Galicie et de Gołonoga dans la Royaume,leur épaisseur atteint à peine 700 à 800 mètres:à Ostrau les couches renferment un charbon se transformant très bien en coke et ayant en moyenne 7.500 calories;à Tenczynek et à Gołonoga,le charbon de ces mêmes couches ne se transforme plus en coke et n'a plus que 5.800 calories;à Ostrau les

7d'Ostrau ont au Sud-Ouest,près d'Ostrau,plus de 4.000 mètres

couches renferment un charbon se transformant très bien en coke et ayant en moyenne 7.500 calories;à Tenczynek et à Golonoga,le charbon de ces mêmes couches ne se transforme plus en coke et n'a plus que 5.800 calories;à Ostrau les couches présentent ensemble une épaisseur de 52 metres de charbon exploitable,tandis qu'a Tenczynek il n'a plus que 8 à 9 mtrs Les mêmes différences,même a un bien plus haut dégre se présentent aussi dans les couches carbonifères plus récentes par exemple dans les couches anticlinales ou de Reden et dans celles de Karwin.-

Nous comprendrons facilement le motif de cette instabilité des couches,si nous nous representons de quelle manière s'est formé notre Bassin houiller.-

Le Bassin était dans le temps une lagune plate qui confinait au Nord et au Nord-Est à la Mer de l'Epoque carbonifère.Cette mer,particuliérement au commencement de l'Epoque carbonifère,inondait assez souvent toute la lagune en laissant des traces sous la forme de coquillage et autres animalcules marins. Au Sud et au Sud-Ouest,la lagune confinait à la terre ferme sur laquelle s'elevait alors une puissante chaine de montagnes appelés Monts Hercyniens,dont les puissants sommets furent détruits pendant le cours de milliers d'années et aujourd'hui il n'en reste que des débris,sous la forme de rochers cristallises des Sudetes et de granits des Tatres Hongrois.-

Quand la lagune s'eleva au-dessus des eaux,une végétation luxuriante se developpa,laquelle avec le temps périt en créant un terrain favorable au developpement de nouvelles générations et il créa de cette manière, comme dans les tourbières,une chouche végétale plus ou moins épaisse; quand l'eau inondait la lagune du coté de la terre ferme,la végetation périssait et le courant de l'eau la recouvrait de débris minéraux qu'il apportait des montagnes.Dans l'endroit ou l'eau faisait irruption,les

débris les plus volumineux et les plus lourds se déposèrent et ensuite,en proportion de la diminution du courant,le sable fin et ensuite le limon;la nouvelle couche recouvrant la lagune,prit la forme d'un coin dans sa coupe longitudinale; à l'endroit où l'eau faisait irruption,c'est à dire au Sud-Est,la couche était laplus épais et au Nord-Ouest le plus mince.

Souvent le limon n'arrivait pas à recouvrir toute la lagune,mais seulement la partie la plus rapprochée de l'endroit de l'irruption de l'eau.Quand avec le temps,l'eau s'écoulait de la lagune,le limon se recouvrait d'une végétation luxuriante.Cette opération se répéta pendant une suite innombrable de siècles. Tantôt l'eau inondait toute la lagune,tantôt en partie seulement; Tantôt elle était à sec pendant longtemps,ce qui lui permettait de se recouvrir d'une couche puissante de végétaux,tantôt l'eau revenait et faisait périr les végétaux.

On comprend facilement que les couches végétales situées au bord Notd-Est de la lagune,recouvertes seulement par une couche mince de limon perméable et plus rarement inondées,pendant l'opération de la transformation en charbon des débris végétaux, perdirent leurs parties volatiles et principalement l'hydrogène; par contre les couches de végétaux morts situées plus près de l'endroit de l'irruption de l'eau,recouvertes par des couches plus épaisses de débris minéraux,séjournants plus souvent et plus longtemps sous l'eau,conservèrent toutes leurs parties volatiles et nous fournissent un charbon de plus grande valeur calorique et produisent du coke et du gaz.

Cette opération de la formation du charbon nous explique non seulement les différances d'épaisseur,de composition et de qualité des couches carbonifère,mais encore nous permet de tirer des conjectures au sujet de la patrie inconnuedu Bassin, en

en nous basant sur les parties connues.

Dans le cours des siècles,le centre du Bassin s'affaissa ou ce qui revient au même,ses bords se relevèrent,de sorte qu'actuellement les couches les plus anciennes ne sont à une profondeur abordable pour l'exploitation que sur les bords du Bassin,tandis qu'au centre,elles sont recouvertes par des couches carbonifères plus récentes.

La coupe verticale de notre Bassin le long de la ligne Mährisch-Ostrau-Tenczynek,se présenterait de la manière suivante:

Mährisch-Ostrau — couches supérieures récentes.

Tenczynek

couches de Jaworzno

Niveau de la Mer — couches de Karwin

couches anticlinales

couches d'Ostrau

formation dévonienne.

Ce n'est naturellement qu'un profil imaginaire,car pour rendre les choses plus compréhensibles,ns.éliminons les replis,les élévations,les creux etc.....

Réfléchissons maintenant conformément aux déductions théoriques concernant la structure du Bassin,quelles sont les couches qu'on peut espérer rencontrer dans la partie Sud du district de Cracovie et dans les terrains en question.

Les couches de Tenczynek ou d'Ostrau au Sud de la Vistule augmenteront constamment en épaisseur ainsi que le nombre des filons et la quantité de charbon devra augmenter plus rapidement sous la couche imperméable d'argiles,de sorte qu'en Galicie,au pied des Karpathes,les couches devraient produire du charbon se transformant en coke.

Les couches les plus développées seront au Sud les couches

inférieures de Karwin.

Les couches anticlinales au de Reden renferment au Nord de la Vistule,sur le territoire du Grand-Duché de Cracovie,plusieurs filons de 3 à 4 mètres d'épaisseur;par contre,plus loin vers le Sud et l'Ouest,dans les environs de Wadowice,d'Andrychów et de Biała,on doit espérer rencontrer,comme dans la Silésie prusienne et à Karwin,de puissants filons de charbon de haute valeur,peut-être en totalité se transformant en coke.

Cet étage renferme à Karwin,dans des couches ayant 332 mètres d'épaisseur,14 filons de charbon,susceptibles d'être exploités et d'une épaisseur totale de 32 mètres de charbon pur;de ceux-ci filons ont de 2 à 3 mètres d'épaisseur.A l'exception d'un filon d'un mètre 1/2 d'épaisseur,tous les autres filons fournissent un charbon se transformant très bien en coke.

Nous n'avons pas besoin de parler des couches supérieures de la formation carbonifère;elle occupent le centre du Bassin et n'existent probablement pas dans les terrains du Sud.

Nos déductions théoriques au sujet de l'amélioration de la qualité du charbon en allant vers le Sud,ont été aussi confirmées par l'établissement de nouvelles mines.Le premier pronostic a été fourni par la Mine "Andrzej" à Brzeszcze,dont le charbon est supérieur à celui de Jaworzno et de Siersza de plus de 1500 calories et des gaz s'échappent sporadiquement de la Mine.La seconde preuve encore plus forte est la Mine "Silésia"près de Dziedzice,située au Sud-Ouest;cette Mine produit aussi de très forts gaz,son charbon est un charbon appelé "gras" et les filons inférieurs produisent déjà un charbon se transformant en coke.

La partie Sud du district de Cracovie promet pour l'avenir un développement beaucoup plus rapide que la partie Nord que nous

nous connaissons exactement et qui produit un charbon de qualité inférieure. Les mines tirant leur charbon des couches inférieures de Karwin et de Reden /anticlinales/ c'est-à-dire un charbon de haute valeur, produisant du gaz et du coke, ne se plaindront pas du manque de débit et se passeront de l'aide extérieure sous la forme de moyenns de communication à bon marché, en outre, ayant du puissants filons, alles pourront produire le charbon à meilleur marché que Tenczynek, Libiąż, Brzeszcze ou Silésia.-

Il pourra alors être question d'éliminer complètement le charbon prussien /l'importation actuelle est de 10.000.000 de tonnes/, non seulement de Galicie, mais encore de Hongrie; nous pourrons aussi sans crainte lui faire concurrence sur le marché de Vienne. Alors seulement la Galicie pourra sérieusement penser à la création de sa propre industrie métallurgique et pourra fournir de coke l'industrie métallurgique du Royaume.-

Nous aborderons maintenant la question de savoir à quelle profondeur on peut avoir l'espoir de rencontrer la formation carbonifère dans nos terrains?

La question est d'autant plus difficile à résoudre que la géologie théorique ne peut pas encore nous donner une histoire exacte du Bassin depuis la formation du charbon jusqu'a ce jour. Nous savons que la surface de la formation carbonifère n'est pas plate, mais est formée par des chaines de montagnes et des series de vallées, par des montagnes isolées et par des parties affaissées et la difference entre ces sommets et ces vallées atteint 1000 mètres et plus. A la verité, on peut observer ici aussi une certaine symétrie dans les chaines de montagnes, mais cette question qui a été jusqu'a présent peu étudiée, attend un géologue spécialiste habile; nous pouvons nous en référer ici à des sondages analogues faits au pied des Beskides dans la Sile-

451

sie autrichienne et en Moravie. Ces sondages les plus récents,dont j´ai parle au commencement,faite à Engelswald,Braunsberg,Staryez,Pasków, Franksxtadt,Grodziszeze,Sucha Górna et Dolna et deux sondages faits a Pogwizdów,sont tous établis déjà dans le "Flysh"des Karpathes,certains mêmes en pleine montagne à une hauteur de 450 mètres au-dessus du niveau de la mer. On y a rencontre le charbon à une profondeur de 300M à 800 mètres .

Des Mines établies à une profondeur même de 1000 mètres sont remunératrices quand elles produisant un charbon fournissant du coke ou ayant une grande puissance calirique. La surface de terre recouvrant les couches joue aussi un grand role,surtout chez nous ou les terres sont chères. Les Mines de petite ou de moyenne profondeur jusqu´a 500 mètres,tirant leur charbon de filons de 5 à 7 mètres d´epaisseur,ruinant toute la contrée qui s´affaisse proportionnellment; par conséquent si la Mine n´est pas aussi propriétaire de sol,à mesure que les travaux de la Mine avancent,les dédommagements à payer augmantent d´année en année et ces sommes jouent un grand role dans le budget de l´entreprise

Les frais d´établissement de puits de 200 ou 300 mètres plus profonds,la différence de prix d´une machine d´extraction,le prix de quelques pompes de plus etc. . . .sont minimes en comparaison de toute la somme engagée dans la création d´une grande Mine;et ensuite,comme ce n´est qu´une dépense unique,elle est de peu d´importance en comparaison des frais ultérieurs d´exploitation.

Par contre,l´affaissement de la surface près de ces mines ou n´aura pas du tout lieu ou sera inoffensif.

C´est pourquoi je considère que des terrains contenant des couches de Reden et des chuches voisines à une profondeur de 800 mètres et plus ont une valeur bien des fois plus grande que des terrains contenant des couches de Jaworzno,meme à une profondeur médiocre.Nous voyons en Silesie et en Moravie que non seulement les anciennes mines vont jusqu´a 1000 mètres,mais encore que deux des mines les plus nouvelles ont ete établies de suite profondeur de 800 mètres.

B.
453

EXPOSÉ GÉOLOGIQUE

sur un Terrain de Recherches.

-:-:-:-:-:-:-:-

Ce terrain de recherches d'une superficie de 100 kilomètres carrés environ, se trouve sur la pente Nord des Karpathes et est situé dans la partie Sud-est du Bassin houiller Morave-Silésien-Polonais.

Situé sur la pente des Karpathes, sa surface est traversée par une série de hauteurs et coupée par de profondes vallées. D'après l'état géologique de la surface, tout ce terrain est recouvert de formations tertiaires et notamment de grès des Karpathes et aucune formation plus ancienne n'apparaît au jour.

En se rapportant aux données de forage les plus nouvelles, il n'est pas impossible que ce terrain qui est certainement situé dans le bassin houiller, renferme une formation carbonifère à une profondeur permettant une exploitation rémunératrice.

Tandis qu'il y a peu de temps encore, les géologues qui s'interessaient à ce bassin, avaient fixé sa limite Sud au 49,55 degré de latitude, une série de forages profonds faits dans le Sud, a démontré que la limite Sud du Bassin s'étaend bien plus loin vers le Sud, ce qui avait été rectifié et fixé par des géologues comme Gaebler, Grzybowski, [illegible] Bartonec; ce dernier même présume que sa limite Sud s'etend jusqu'à la pente sur des Karpathes. Si aujourd'hui ns. ne sommes pas en état de fixer même approximativement l'extension du Bassin vers le Sud, ns. devons accepter comme certain qu'il faut chercher ces limites très loin sous le versant Sud des Karpathes, sinon en ceçà des Karpathes. Le terrain en question est selon toute probabilité situé dans les limites du Bassin houiller et ses couches appartiennent au grpupe bordier c'est à dire à celui dont font partieLes couches de la zône correspondan

te d´OSTRAU et elles contiennent des filons de houille de bien meilleure qualité que celles du groupe du synclinal.

Si les forages profonds qu´on a faits ces dernières années ont démontré que la gangue carbonifère est fortement recouverte par les couches tertiaires,il reste par contre à fixer si l´affaissement de la gangue carbonifère a été causé par un véritable plongeon de celle-ci sous les couches tertiaires ou par le creusement des vallées allant de l´Est a` l´Ouest,comme c´est le cas à Ostrau-Karwin.Dans cette seconde éventualité,le terrain situé tout juste au Sud du sillon de la vallée qui passe par BATZDORF, BULOWICE,LGOTA,pourrait centenir la gangue carbonifère,notamment les couches du groupe bordier à une profondeur permettant une exploitation rémunératrice des filons.

Les sondages qu´on a faits ces dernières années à BENCZYN près de KOPYTOWKA à 14 kilomètres au Nord et à RACZNA à 20 kolometres au Nord -est de ce terrain,sont pour lui d´une importance toute particulière.

Dans le puits de BENCZYN qui a atteint une profondeur de 807 mètres,on a rencontré la gangue carbonifère à une profondeur de 524 mètres et les restes de plantes qu´on a trouvés,formes typiques des couches du groupe du synclinal,prouvent que ces couches en font partie,d´où l´on peut tirer la conclusion que les couches du groupe bordier doivent réellement exister plus au sud et selon toute probabilité, á une profondeur médiocre.

Le puits de Raczna qui est situé à environ 10 kilomètres à l´Est du méridien de TENCZYNEK et qui est par conséquent la sonde la plus orientale faisant voir une gangue carbonifère avec des filons exploitables,est aussi une indication importante.On a rencontré ici la gangue carbonifère à une profondeur de 272 mètres

457

et le premier filon à une profondeur de 288 mètres.

Jusqu'à une profondeur de 602 mètres, à laquelle le puit a été arrêté dans une gangue carbonifère productive, on a traversé 6 filons esploitables d'une épaisseur de 5 à 14 mètres et en concluant d'après les incrustations de plantes qu'on a trouvées on a á faire ici à des filons faisant partie du groupe bordier d'autant plus que le charbon est de très bonne qualité. Le charbon, dans tous les filons est très compacte, très dure, très brillant et a une grande puissance calorique. Les analyses ont donné 6900 calories et une production de vapeur de 10.8 kilogr.; c'est une qualité que ne possède aucun charbon du groupe du synclinal.

Si l'on regarde d'un côté, la situation du puit de RACZNA et d'un autre côté, si l'on prend en considération la direction des couches carbonifères fixée à TENCZYNEK du Nord à l'ouest et du Sud a l'Est, on arrive à la conclusion que les filons de RACZNA, qui se dirigent plus loin vers le Sud, doivent passer par le terrain en question, d'autant plus que le changement de direction des couches vers l'Ouest, a lieu plus au Nord; dans ce cas, on doit accepter que la gangue carbonifère doit se rapprocher ici du bord Sud du Bassin et se présenter à une profondeur moins grande, naturellement si le plongeon dont ns. avons parlé plus haut de la gangue carbonifère sous les grès des Karpathes n'est pas trop profond ou si le bord Sud du Bassin ne passe pas au-dessus de la ligne WADOWICE-BIELITZ, ce qui d'après tout ce que l'on vient de dire, paraît peu probable.

En résumé, on peut considérer comme assez positif que:
A/. Dans tout le terrain en question aucune couche plus ancienne n'apparaît à la surface; par conséquent, l'existence de la gangue carbonifère ne paraît pas impossible.

459

B/.En prenant en considération les résultats des forages faits à BESTWINA,BATZDORF,WITKOWITZ,GERAŁTOWICE,WOZNIKI, et LGOTA,dans aucun desquels on n´a constaté l´existence de couches plus anciennes,mais seulement celles de puissantes couches supèrieures sous lesquelles dans la plupart des sondes la gangue carbonifère productive a apparu,on doit accepter que le terrain en question est encore situé dans le rayon du Bassin morave-Silésien-polonais et notamment dans la partie Sud-est.

C/.D´après les résultats des sondages de BENCZYN et de RACZNA, on doit accepter la probabilité de l´existence du groupe bordier et par conséquent celle d´un charbon de la meuillere qualité;et enfin,

D/.En acceptant comme limite le versant Nord des Karpathes,on doit supposer que la formation carbonifère existe à une profondeur permettant une exploitation rémunératrice et cela d´autant plus que le sillon de la vallée allant de l´Est à l´Ouest est situé á environ 6 kilomètres au Nord de ce terrain.

Sans doute,toutes ces déductions ne sont basées que sur des conclusions théoriques tirées des résultats des sondages faits jusqu´à présent;on ne pourra se faire une opinion définitive qu´au moyen d´un sondage profond avec l´espoir justifié par tout ce qui a été dit plus haut,de découvrir la houille.

En tout cas,il est indiqué qu´on fasse le premier forage le plus possible près de la limite Nord du terrain et par conséquent dans les Communes de PALCZA,ZACHEŁMNA et encore mieux dans celle de SKAWCE.

CRACOVIE, le 25 Février 1913.

signé:Ing.Fr.DROBNIAK.

DESCRIPTION du TERRAIN de RECHERCHES.

-:-:-:-:-:-:-:-:-:-:-

Le Terrain de recherches appartenant à Mr. . . . . comprend les Communes suivantes:

	Districts. . . .	Nombre des autorisations de recherches.
1.Sleszowice.	Wadowice.	19
2.Skawce.	"	11
3.Tarnawa Dolna. . . .	"	46
4.Zembrzyce.	"	35
5.Marcówka.	"	15
6.Budzów	Myślenice	70
7.Jachówka	"	24
8.Bieńkówka	"	36
9.Harbutowice	"	54
10.Paleza	"	34
11.Baczyn	"	24
12.Zachełmna	"	17
Total des autorisations		385
13.Kaczyna	Wadowice	17
Total général des autorisations . .		402

Les 12 premières Communes forment un terrain d'un seul tenant; Kaczyna est situé près de la ville d'Andrychów et est un hameau de la Commune de Zagórnik.-

Ces 402 autorisations de recherches s'étendent sur une superfici de 100 kilomètres carrés.-

Le grand terrain de recherches sur les 12 Communes est indiqué en couleur rouge sur la carte ci-jointe "Champs de recherches dans le Bassin houiller de Cracovie".-

Ce terrain est traversé par une linge de Chemin de fer. Deux lignes partent de Skawce, qui relient le terrain à la Silésie, l'Allemagne, la Russie et la Galicie Occidentale; Sucha par contre est le point de bifurcation des lignes allant en Hongrie et dans la Galicie Orientale.-

Outre ces lignes de Chemin de fer, le terrain est traversé dans toute sa longueur par deux bonnes routes provinciales.-

La limite Sud du terrain est située dans les contreforts des Karpathes; les points les plus élevés de la ligne du Chemin de fer sont situés de 310 à 325 mètres au-dessus du niveau de la mer et près du ruisseau "Jachówka" à 385 mètres.-

Nous faisons remarquer qu'a Jaworzno et à Siersza, les formations carbonifères existant a une hauteur de 320 a 330 metres au-dessus du niveau de la mer et que quelques unes des nouvelles sondes en Silésie ont été établies à une hauteur de 450 mètres au-dessus du niveau de la mer et que la formationx carbonifère a été atteinte à une pas trop grande profondeur.-

Les considérations théoriques sur la structure de Bassin houiller silésien-polonais semblent indiquer que dans le terrain en question, on peut s'attendre à rencontrer les couches de la formation carbonifère anciennes ainsi que les plus anciennes. Les sondages de recherches du charbon ont été établis jusqu'à présent en majeure partie non loin du trace des Canaux projetés et n'ont pas encore rencontré les couches carbonifères plus anciennes.-

Ce fait est d'accord avec la théorie émise ci-dessus, d'après laquelle les couches carbonifères les plus anciennes avec un charbon de meilleure qualité produisant du coke, doivent etre cherchées dans les contreforts des Karpathes.

Signe: W.S.KOSZKO, ingénieur des Mines-jure et autorisé.

Program finansowo-gospodarczy polityki Państwa Polskiego w pierwszym okresie powojennym.

A. Polityka finansowa.

I.

Ogólna polityka skarbowa.

a/ Ograniczanie wzrostu emisji na zasadzie dążenia do pokrycia wydatków zwyczajnych dochodami, a wydatków nadzwyczajnych pożyczkami subskrybowanemi.

b/ Pokrywanie zwiększamia się skutkiem wzrostu drożyzny i spadku waluty wydatków wprowadzeniem oszczędności.

c/ Unifikacje skarbowe wszystkich dzielnic polskich.

II.

Polityka oszczędnościowa.

a/ Demobilizacja daleko posunięta i sprowadzająca oszczędności poważne w wydatkach na personel i żywność armji i koni nawet nie zaprzestając wydatków na zaopatrzenie magazynów mobilizacyjnych w broń, amunicję, ubranie i środki techniczne.

b/ Reformy organizacyjne administracji i manipulacyjne, prowadzące do zmniejszenia personelu urzędniczego, kancelaryjnego i służbowego w administracji publicznej, na kolejach, na służbie zagranicą przez unikanie tworzeń przedstawicielstw lokalnych, kasowanie placówek mało czynnych, powierzanie jednej osobie paru czynnosci z chwilą gdy jedna nie jest dostatecznie absorbującą, przez koncentrowanie władz i unikanie równoległości, wyszkolenie fachowe i inne udoskonalenia.

c/ Oszczędności przez unikanie, by dla jednej i tej samej sprawy wyjeżdżała większa liczba delegatów, powierzanie przedstawicielstwa interesów nie delegatom specjalnym a ogólnym przedstawicielom Państwa.

d/ Oszczędności z zakresu remontu zbyt pośpiesznego lub kosztownego, zbytkownych urządzeń biurowych, wagonów salonowych, automobili koni wyjazdowych, druków i wydawnictw.

e/ Oszczędności w niszczeniu koni, ubrań, broni, używaniu nadmiernem benzyny i marnotrawieniu dobra państwowego zarówno w wojsku, jak i innych urzędach.

BIBLIOTEKA

f/ Umiarkowanie stopniowanie wzrostu wydatków na cele pożyteczne i produkcyjne z unikaniem w roku 1921 większych jednorazowych nakładów, które by mogły być odłożone. To zastrzeżenie nie będzie jednak stosowane do nakładów na dokonanie zasiewów w zniszczonych okolicach, jako najbardziej niezbędnych.

g/ Oszczędności w dziedzinie zapomóg państwowych dla instytucji społecznych i wzmocnienie zasady samopomocy społecznej.

h/ Unikanie nadmiernego etatyzmu, tj. zwijanie agend państwowych wszędzie tam, gdzie inicjatywa prywatna lepiej i sprężyściej zastąpić może maszynę państwową bez uszczerbku dla interesów ogółu i finansów Państwa.

i/ Ograniczenie bezpośredniej akcji pożyczkowej Państwa i kierowanie potrzebujących zasilenia swych kapitałów instytucji, kooperatyw i przedsiębiorstw na tory normalnych kredytów bankowych.

j/ Skasowanie wydatków nieproduktywnych, jak to na pokrywanie różnicy cen artykułów pierwszej potrzeby, zapomogi gotówkowej dla bezrobotnych i t.p.

k/ Przyjęcie za zasadę, że nie można projektować wydatków, nie ustaliwszy źródeł dochodów dla ich pokrycia.

III.

Polityka walutowo-eksportowa.

a/ Utrzymanie zakazu importu przedmiotów luksusowych i niebędnych.

b/ Umiarkowanie importu przedmiotów potrzebnych kompensatą wywozu z Polski odpowiednich ekwiwalentów.

c/ Wprowadzenie sprzedaży zagranicą za marki polskie.

d/ Jaknajwiększe ułatwienie wywozowe wogóle z pozostawieniem zakazu wywozu jedynie dla tych przedmiotów, których przywóz stałby się koniecznym w następstwie po chwilowym wywozie.

e/ Ograniczenie konsumcji wewnętrznej przedmiotów, mających

469

szczególne znaczenie dla eksportu,jakoteż drzewo,nafta i cukier.

f/ Utrzymanie reglamentacji walutowej bez utrudnień dla handlu i przemysłu,a jedynie dla zatamowania spekulacyjnego nabywania walut zagranicznych.

IV.

Zwiększenie dochodów.

a/ Wprowadzenie nowego podatku od obrotu towarowego,podwyżka podatku spadkowego,wprowadzenie jednolitego podatku giełdowego i ujednostajnienia opłat stemplowych,wprowadzenie dodatku powojennego do podatków gruntowych,podatku od automobilów osobowych i pojazdów.Wprowadzenie podatków od afiszów,ogłoszeń i t.p.

b/ Podniesienie podatków konsumcyjnych od nafty,piwa,drożdży, zapałek,wprowadzenie nowych podatków konsumpcyjnych od świec,wód mineralnych i t.p.

c/ Podniesienie stawek celnych od przedmiotów konsumpcji półzbędnej /kakao/.

d/ Stałe podnoszenie taryf kolejowycj i pocztowych,wyrównywujące wydatki na te resorty.

e/ Przeprowadzenie i rozwinięcie Monopolu tytuniowego,podniesienie dochodu z monopoli: spirytusowego i cukrowego.

f/ Udoskonalenie urzędów skarbowych.

g/ Przestrzeganie zasad,że ulgi i podatki są indywidualnemi, dla grup zaś szczególnie dotkniętych mogą być tylko odroczenia.

h/ Podniesienie dochodu z lasów skarbowych.

i/ Odsprzedaż niektórych przedsiębiorstw państwowych,dóbr i ruchomości /demobilizacja,likwidacja i parcelacja/.

V.

Polityka pożyczkowa i reforma walutowa.

a/ Przeprowadzenie poboru pożyczki przymusowej.-

b/ Przeprowadzenie drugiej pożyczki premjowej.

c/ Wypuszczenie nowych krótkoterminowych bonów skarbowych.

d/ Przeprowadzenie nowej pożyczko wśród Polaków w Ameryce.

e/ Zorganizowanie przekazów amerykańskich.

f/ Przygotowanie gruntu dla pożyczek zagranicznych,opartych na koncesjach lub wywozie bez uzależnienia się od konieczności ich zaciągnięcia w razie zbyt ciężkich warunków.-

g/ Uzyskanie aprowizacji w roku 1921 na kredyt do nowych żniw.

h/ Tworzenie zapasów złota drogą ofiar,kupna,poboru niektórych ceł w złocie i sprzedaży za złoto spirytusu.

i/ Odłożenie reformy walutowej do czasu ustalenia się równowagi budżetu i bilansu handlowego.

B. Polityka gospodarcza.

VI.

Polityka aprowizacyjna.

1. Rozszerzenie sekwestru w dziedzinie zbóż.
2. Zwolnienie z sekwestru w innych dziedzinach,w których nieodzowność przedmiotu dla konsumpcji jest mniejsza niż co do chleba.
3. Zaniechanie reglamentowania cen maksymalnych w dziedzinach,w których kontyngentowanie jest niemożliwe.

VII.

Polityka wytwórcza.

1. Uwolnienie stopniowe przemysłu i rolnictwa od rekwizycji wojskowych.
2. Kasowanie państwowych organizacji wytwórczych.
3. Wydzierżawianie źle rentujących wytwórni państwowych,
4. Likwidowanie zarządów przymusowych.
5. Dostarczanie produktów siewnych rolnikom i surowców przemysłowi przy pomocy Państwa,ale kosztem wytwórców.

473

VIII.

Polityka pracy.

a/ Wprowadzenie systemu premji za skuteczność pracy w urzędach państwowych.

b/ Zmniejszenie liczby świąt.

c/ Wytworzenie atmosfery podniesienia wydajności pracy ludzkiej, jako głównej dźwigni dobrobytu powszechnego w kraju i usunięcie niedomagań powojennych.

d/ Przeprowadzenie w umowach zbiorowych zasad ruchomej płacy w miarę wzrostu drożyzny oraz akordu i premji dla zabezpieczenia z jednej strony od potrzeby podwyżek płacy drogą strejku, a z drugiej dla gwarantowania wydajności pracy.

e/ Unikanie w umowach zbiorowych warunków podnoszących konsumpcję pracowników.

IX.

Polityka inwestycyjna.

1. Odbudowa kraju rozłożona na parę lat z oszczędności materjałów drzewnych i z uwzględnieniem ogniotrwałości.
2. Zagospodarowanie odłogów możliwie jaknajszybciej.
3. Przyciągnięcie kapitałú zagranicznego do rozwoju istniejących i założenia nowych przedsiębiorstw przy pomocy premji.
4. Pierwsze kroki w rozwoju komunikacji kolejowych, wodnych i kołowych, w rozwoju szkolnictwa powszechnego i ulepszeniach sanitarnych z tem, by w tych dziedzinach nyjwiększe wydatki odłożyć na rok 1922 i następne.-

AK.

VIII.

Polityka pracy.

a/ Wprowadzenie systemu premii na wykończenie pracy w urzędach państwowych.

b/ Zmniejszenie liczby świąt.

c/ Wytworzenie atmosfery poszanowania wydajności pracy ludzkiej jako głównej dźwigni odbudowy powszechnego w kraju i warunków niedoboru powojennych.

d/ Przeprowadzenie w miarę możności zbiorowych umów zbiorowej pracy w miarę warunków dzisiejszy czas zbędu i premii dla zabezpieczenia z jednej strony od potrzeby podwyżek płacy drogą strejku, a z drugiej dla gwarantowania wydajności pracy.

e/ Unikanie w miarę możności zbiorowych warunków podnoszących koszty produkcji.

IX.

Polityka inwestycyjna.

1. Odbudowa kraju rozpocząć na przestrzeni lat z bezpośredniej miary nacisku drzewnych i z uwzględnieniem ogólnej sytuacji.

2. Zagospodarowanie odłogów rozwinąć równocześnie.

3. Przystąpienie kapitału zagranicznego do rozwoju technicznych i rolnictwa nowych przedsiębiorstw przy pomocy premii.

4. Pierwsze kroki w rozwoju komunikacji kolejowych, wodnych i kołowych, w rozwoju rolnictwa powszechnego i ulepszenia nisch zanikarzów z tem, by w tych dziedzinach wydajki odłożyć na rok 1922 i następne.-

AK.

IX.

Polityka inwestycyjna.

1. Odbudowa kraju, rozłożona na parę lat z oszczędności materjałów drzewnych i z uwzględnieniem ogniotrwałości.
2. Zagospodarowanie odłogów możliwie jaknajszybciej.
3. Zastosowanie ulg do kapitałów, skierowanych do rozbudowy życia gospodarczego i do budowy domów.
4. Przyciągnięcie kapitału zagranicznego do rozwoju istniejących i założenia nowych przedsiębiorstw przy pomocy ulg i gwarancji. Ustawowe określenie warunków tego przyciągnięcia.
5. Pierwsze kroki w rozwoju komunikacji kolejowych, wodnych i kołowych w rozwoju szkolnictwa powszechnego i ulepszeniach sanitarnych, z tem, by w tych dziedzinach największe wydatki odłożyć na rok 1922 i następne.-

III.

Polityka walutowo - eksportowa.

1. Podtrzymywanie tendencji do równowagi bilansu płatniczego,a granicą przez:

a/ Utrzymanie zakazu importu przedmiotów luksusowych i zbędnych i rozszerzenie zakazów na fabrykaty i półfabrykaty,które mogą być w ostatecznej mierze wyprodukowane w kraju,

b/ Umiarkowanie importu przedmiotów potrzebnych kompensatą wywozu z Polski odpowiednich ekwiwalentów.

c/ Wprowadzenie sprzedaży zagranicą za marki polskie.

d/ Jaknajwiększe ułatwienia wywozowe wogóle z pozostawieniem zakazu wywozu jedynie dla tych przedmiotów,których przywóz stałby się koniecznym w następstwie po chwilowym wywozie. Ustanowienie kontyngentów wywozowych i premjowanie przewyżek wywozowych.

e/ Ograniczenie konsumpcji wewnętrznej przedmiotów,mających szczególne znaczenie dla eksportu,jakoteż drzewo,nafta i cukier, lub które muszą być sprowadzane z zagranicy,jak mąka,papier etc.

f/ Utrzymanie reglamentacji walutowej bez utrudnień dla handlu i przemysłu,a jedynie dla zatamowania spekulacyjnego nabywania walut zagranicznych.-

VII.

Polityka wytwórcza.

1/ Uwolnienie przemysłu i rolnictwa od rekwizycji wojskowych.

2/ Kasowanie państwowych organizacji wytwórczych.

3/ Wydzierżawianie źle rentujących wytwórni państwowych.

4/ Likwidowanie zarządów przymusowych.

5/ Dostarczanie produktów siewnych rolnikom i surowców przemysłowi przy pomocy Państwa,ale kosztem wytwórców.

6/ Popieranie rozwoju głównie tych przedsiębiorstw,które przerabiają surowce krajowe,ale uniezależnienia się od dowozu zagranicznego i stworzenia cenniejszego wywozu.-

7/ Ustanowienie premji za zwiększenie produkcji w działach,zagospodarowanych przez państwo.

8/ Ograniczenie wykształcenia klasycznego i rozwój techniczno przemysłowo handlowy.

479

Główne postulaty polityki ekonomicznej Państwa Polskiego wysunięte w programie Pana Ministra Skarbu t.j. ustalenie waluty i postawienie kresu wzmagającej się drożyźnie, jak również zwiększenie dochodów skarbowych, zrównoważenie bilansu handlowego i zmniejszenie emisji - osiągnięte być mogą w pierwszej linji przez zmniejszenie konsumcji, a powiększenie produkcji kraju.-

Zmniejszenie konsumcji osiągnięte być może przedewszystkiem przez politykę stopniowego podnoszenia cen, stosowaną od dłuższego czasu przez Komitet Ekonomiczny Ministrów.-

Natomiast podniesienie produkcji, w szczególności produkcji przemysłowej, nie było dostatecznie uwzględniane w dotychczasowej polityce ekonomicznej Rządu i nie znalazło dostatecznego wyrazu w wysuniętym przez Ministerstwo Skarbu nowym programie gospodarczym Rządu Polskiego. Nie mogą i nie powinny być kładzione żadne tamy ze względów walutowych dążeniom przemysłu do uruchomienia, lecz przeciwnie - wszelkie usiłowania winny być skierowane w celu wzmożenia produkcji, od którego zależy polepszenie się stanu waluty i zrównoważenie bilansu handlowego. Nie mogę się zgodzić, ażeby ograniczenie wydatków na cele produkcji przemysłowej było bardziej wskazane, aniżeli w dziedzinie produkcji rolniczej ze względu na marnowanie się w tym ostatnim wypadku naturalnych sił przyrody. Również przez opóźnianie uruchomienia przemysłu marnują się wartości, tkwiące w istniejących urządzeniach, w zdolnościach produkcyjnych personelu technicznego i robotniczego, grupującego się około zakładu przemysłowego, w możności wyzyskania istniejących rynków zbytu i zmieniających się konjunktur. Tylko produkcja za wszelką cenę, poparta wszelkiemi sposobami, bez względu na chwilowe zagrożenie stanu waluty - co się w przyszłości sowicie opłaci - może poprawić opłakane położenie ekonomiczne kraju.-

Dla podniesienia produkcji konieczne jest uwzględnienie następujących warunków:

1/ Węgiel. Możność uruchomienia przemysłu ograniczona była dotychczas w największym stopniu przez brak węgla /vide ankes Nr.1/, że zapotrzebowania przemysłu nie są fikcyjne dowodzą tego ciągłe skargi i reklamacje przemysłowców, memorjały deputacji przedsiębiorców i robotników poszczególnych fabryk, które węgla nie otrzymywały wcale /w niższych kategorjach/ lub w niedostatecznym stopniu /w innych kategorjach/. Przypadający nam z Górnego Śląska kontyngent węgla nie jest dostatecznie wykorzystany, przedewszystkiem z powodu ciągłych braków waluty i nieuregulowania przez Ministerstwo Kolei Żelaznych kwestji wagonowej z Rządem niemieckim.

Tymczasem węgiel, sprowadzany do Polski stwarza walutę, ponieważ bądź podsyca eksport, bądź ogranicza import.-

Konieczne jest wyzyskanie całego przyznanego nam kontyngentu węgla górnośląskiego przez usunięcie trudności walutowych i wagonowych.-

Jeszcze ważniejsze jest wzmaganie produkcji węgla w kraju co osiągnięte być może przez ustalenie odpowiednich cen i przyciągnięcie nowych kapitałów dla dalszych inwestycji. Jednakowoż skutek tych ostatnich środków okazać się może po dłuższym czasie.

2/ Na drugim miejscu jako przeszkodę w uruchomieniu przemysłu należy postawić brak waluty, na zakup surowców. Dążyć należy do wzmożenia eksportu celem zdobycia walut obcych i udzielania ich na cele przemysłu. W tym względzie oczekiwać można pewnych rezultatów po nowej organizacji przywozu i wywozu.

3/ Brak środków obrotowych. Jeżeli Państwo nie może przyjść z pomocą przemysłowi przez udzielenie mu odpowiednich pożyczek i kredytu, pozostaje pomoc banków - /która jest niedostateczna/ i pomoc kapitałów obcych, bądź w postaci kredytów, udzielanych na kapitał obrotowy, bądź w formie częściowego wykupna przedsiębiorstwa wzamian za dostarczenie kapitału obrotowego / w formie, jaka n.p. była zastosowana przy Towarzystwie Starachowice/.

481

4/ Transport. Fabryki nie mogą normalnie pracować, ponieważ ciągle istnieją trudności transportowe. Tabor kolejowy nie jest w stanie dowieźć potrzebnych surowców i odebrać z fabryk gotowych produktów.-

5/ Poczta i Telegraf - funkcjonują niedostatecznie prawidłowo, co uniemożliwia niekiedy zawarcie tranzakcji handlowych, które obecnie wobec powszechnego braku towarów, zawierane być mogą tylko w bardzo krótkim terminie.-

6/ Polityki Rządu popierania przywozu artykułów gotowych zamiast surowców. Ministerstwa wolą sprowadzać gotowe produkty z zagranicy niż dawać obstalunki w Kraju. Dzieje się to nie tyle z tego powodu, że ceny krajowe byłyby wyższe, ale dlatego, że zapotrzebowań nieustala się na dłuższy okres czasu, ale udziela się zamówień wówczas, gdy potrzeba stała się już palącą. Jako drobny, lecz, znamienny przykład przytaczam, że fabryki artykułów żywnościowych /n.p. czekolady, marmelady i t.p./ nie są zaopatrywane w cukier ponieważ produkcja ich jest uznana za mało pożyteczną. Jednocześnie jednak wiele instytucji państwowych /n.p. wojskowe/ sprowadza te artykuły z zagranicy, płacąc za nie obcą walutą.-

7/ Wielkim hamulcem w ożywieniu produkcji przemysłowej i stosunków handlowych jest odcięcie normalnych rynków zbytu i dostawy surowców dla Polski przez istniejące zamknięcie granicy wschodniej i przez wojnę gospodarczą z innemi sąsiedniemi państwami - w szczególności z Niemcami i Czechami. Dlatego koniecznem jest w miarę możności uporządkowanie stosunków gospodarczych z państwami ościennemi na zasadzie wzajemnych ustępstw, ponieważ zastąpienie tych stosunków przez zbliżenie gospodarcze do krajów dalszych postępować może tylko bardzo powoli ze względu na odległość, trudności transportowe i komunikacyjne, brak łączności między firmami polskiemi a zagranicznemi, wzajemną nieznajomość rynków, różnicę zwyczajów handlowych i ustawodawstwa handlowego i t.p. Uporządkowane być winny w stosunku do państw ościennych przedewszystkiem kwestje prawno-administracyjne, dotyczące przywozu i wywozu towarów, sprawy połączeń kolejowych, dla ruchu towarowego i osobowego i t.p.

Na razie nie powinny być jeszcze zawierane normalne traktaty handlowe z powyższemi państwami z powodu niewyjaśnionych szeregu kwestji politycznych, nieustalenia granic i t.p., ale krótkoterminowe umowy, które nas do umów handlowych mają zbliżyć i przygotować.-

8/ Eksport towarów winien być przez zniesienie opłat wywozowych poparty, ułatwienia transportowe, zawarcie traktatów handlowych

9/ Bardzo dużym hamulcem w rozwoju życia gospodarczego jest zbyt pospieszna inicjatywa ustawodawcza. Bez dostatecznego przygotowania opinji i wysondowania zdania sfer zainteresowanych, bez wprowadzenia pewnych terminów prekluzyjnych i okresów przejściowych między dawnym i nowo stworzonym stanem prawnym wydaje się z dnia na dzień ustawy i rozporządzenia, zmieniające zasady importu i eksportu podstawy opodatkowania, przepisy o rekwizycjach i sekwestrach, wywołując zabójczy dla życia gospodarczego stan niepewności i brak zaufania do stałości stosunków gospodarczych w Polsce tak w kraju jak i zagranicą.

10/ Stopniowe zniesienie przepisów o sekwestrach /skr/, stopniowe zwolnienie przedsiębiorstw od zarządów przymusowych, zwolnienie zarekwirowanych przez wojsko lokali fabrycznych tak własnych jak i zagranicznych obywateli i t.p. zarządzenia dodatnio wpłyną na ożywienie ruchu przemysłowego i handlowego.-

11/ Przyciągnięcie kapitałów obcych nastąpi nie tylko przez obietnice przyszłych ułatwień dla nowych inwestycji, lecz przez zdanie istniejącym już zakładom przemysłowym możności spokojnej i wydatnej pracy według zasad ustalonych w szeregu powyżej przytoczonych punktów.-

12/ Polityka Urzędu Walki z Lichwą i Spekulacją, nakazana kalkulacja sprzedażnej ceny towaru według kosztów własnych, czy kosztów produkcji uniemożliwia pracę produktywną i doprowadza do likwidacji przedsiębiorstw przemysłowych. Jak bardzo te próby zabójczej dla przemysłu i handlu reglamentacji nie liczą się z naturalnemi prawami życia gospodarczego, wskazuje nikłe i zwykle sprzeczne z zamierzonemi celami wyniki tej polityki. Akcja ta zwraca się przeciw skutkom, a nie przeciw przyczynie zła, która leży w ogólnej zwyżce cen - a więc także cen surowca i robocizny, a powodowanej deprecjacją waluty i zanikiem wytwórczości. Dopóki istnieją te przyczyny, podtrzymujące panującą tendencję zwyżkową, zasada przewidywania, która zawsze i wszędzie jest podstawą kalkulacji, nie pozwoli wytwórcy i kupcowi ustalać ceny towarów, na podstawie miarodajnych w danej chwili kosztów produkcji - pod grozą, że odnowienie procesu wytwórczego nie starczy mu potrzebnego kapitału. Jako przykład niech posłużą spółki wydawnicze, które zniewala się sprzedawać książki według cen, obowiązujących w chwili wydania. Księgarz, stosując się do powyższej metody, otrzymuje zaledwie 1/10 część kosztów, potrzebnych do ponownego wydania takiej samej książki. Przykład powyższy wyjaśnia jak reglamentacja cen, opierająca się na omawianych zasadach, prowadzi do ścieśniania produkcji likwidacji przedsiębiorstw, co właśnie uniemożliwia przezwyciężenie ogólnej tendencji zwyżkowej.-

BIBLIOT. ASSOLIN.